EDIȚIE ROMÂNEASCĂ · VOLUMUL I

إتحاف القاري بالتعليقات على شرح السنة للإمام البربهاري

Itḥāf al-Qārī

EXPLICAREA LUCRĂRII SHARḤ AL-SUNNAH

Ṣāliḥ al-Fawzān

INSTITUTUL TAWHID
tawhid.ro

Ṣāliḥ ibn Fawzān al-Fawzān

Explicarea lucrării «Sharḥ al-Sunnah»

Comentariu la textul imamului al-Barbahārī · Volumul întâi

إتحاف القاري بالتعليقات على شرح السنة للإمام البربهاري

Itḥāf al-Qārī

Traducere: Institutul Tawhid

Institutul Tawhid
România · 2026

Titlul original: إتحاف القاري بالتعليقات على شرح السنة للإمام البربهاري
Ediție în limba română
Institutul Tawhid · https://www.tawhid.ro

Cuprins

Prefață · Ṣāliḥ al-Fawzān v
Volumul întâi 1
Prefața autorului · al-Barbahārī 1
Islamul este calea adusă de trimiși 8
Ținerea de comunitate 11
Temelia comunității o alcătuiesc companionii Profetului ﷺ ... 15
Allah a lămurit adevărul în amănunt în Coran și în Sunna 23
Coranul și Sunna au statornicit întreaga rânduială a religiei ... 28
Religia a venit numai de la Allah 31
Sunna și inovația nu se pot aduna 45
Nicio inovație nu trebuie tratată cu ușurință, chiar dacă este mică 50
Cercetarea celor auzite și întoarcerea la învățați 55
Ieșirea de pe cale este de două feluri 62
Urmarea, credința și supunerea față de cele transmise 67
Ținerea de relatări fără analogii și pofte 70
Teologia speculativă, certurile și disputele 73
Vorbirea despre Allah potrivit revelației 76
Nu se întreabă despre felul în care sunt însușirile lui Allah 92
Coranul este cuvântul lui Allah, necreat 93
Credința în vederea lui Allah în Ziua Învierii 103
Credința în balanță 112
Credința în pedeapsa mormântului 115
Credința în bazinul Profetului ﷺ 121
Credința în mijlocirea Profetului ﷺ 122
Credința în Șirāṭ, deasupra Gheenei 129
Credința în profeți și în îngeri 135
Credința în trimiși și în profeți 139
Credința în Paradis și în Foc 144
Credința în Mesia cel Mincinos 152
Credința în coborârea lui ʿĪsā, pacea fie asupra sa 154
Credința este cuvânt și faptă 157
Întâietatea lui Abū Bakr, ʿUmar și ʿUthmān după profeți 162

Meritul primei generații de companioni 168
Cinstirea tuturor companionilor și păstrarea bunei lor pomeniri 172
Ascultarea și supunerea față de conducători în ceea ce Allah iubește și încuviințează 183
Pelerinajul și expediția alături de imam continuă 189
Califatul în Quraysh 193
Ieșirea din ascultarea conducătorului sub pretextul păcatelor este calea kharijiților 195
Interzicerea luptei împotriva cârmuitorului, precum fac kharijiții 201
Lupta împotriva kharijiților care îi atacă pe musulmani 205
Ascultarea conducătorilor nu este obligatorie în orice lucru .. 207
Lapidarea 212
Cel care neagă ștergerea peste khuffayn nu este dintre Ahl al-Sunnah 218
Scurtarea rugăciunii este dintre înlesnirile Legii 220
Neținerea postului din Ramaḍān în călătorie este o înlesnire a Legii 222
Rugăciunea în pantaloni 223
Fățărnicia se împarte în două feluri 224
Viața lumească este lăcașul faptelor, iar Viața de Apoi al socotelii 232
Pentru cel care arată credința și Islamul facem rugăciunea funerară 240
Nimeni dintre oamenii qiblei nu iese din Islam decât printr-un lucru care îl anulează 242
Însușirile lui Allah și crezul Ahl al-Sunnah wa-l-Jamāʿah în privința lor 245
Vederea lui Allah în această lume și în Viața de Apoi 254
Musulmanul trebuie să se ferească de cugetarea asupra ființei lui Allah 256
Întregul univers este sub porunca lui Allah 258
Afirmarea cunoașterii lui Allah și a cuprinderii tuturor lucrurilor prin ea 261
Condițiile valabilității căsătoriei potrivit majorității învățaților 264

Chestiuni despre divorț 267
Islamul a venit cu păzirea onoarei și a vieților 270
Lucrurile care nu pier prin porunca lui Allah 276
Credința în înfăptuirea dreptății în Ziua Învierii 286
Condițiile faptei 288
Credința în hotărârea și predestinarea lui Allah 291
Răbdarea față de hotărârea lui Allah, Mărețul și Preaînaltul .. 294
Tot ceea ce îl atinge pe rob ține de hotărârea și predestinarea lui Allah 297
Nu există creator alături de Allah 298
Părerea bine cunoscută la Ahl al-Sunnah wa-l-Jamāʿah despre takbīrurile rugăciunii funerare 302
Îngerii împlinesc lucrările încredințate lor de Allah 304
Minunile Trimisului ﷺ 305
Nenorocirile îi curăță pe credincioși 307
Răspuns celui care spune că pruncii nu simt durere în această lume 309
Nimeni nu intră în Paradis decât prin mila lui Allah 310
Primirea relatărilor și a veștilor Trimisului ﷺ 319
Interzicerea disputelor despre predestinare 333
Călătoria nocturnă și înălțarea Trimisului ﷺ 342
Sufletele martirilor în Paradis 346
Credința că mortul este așezat în șezut în mormântul său 348
Starea mortului în mormânt 350
Credința că Allah i-a vorbit lui Mūsā cu adevărat 351
Răul și binele sunt prin hotărârea și predestinarea lui Allah .. 355
Rațiunea este un dar de la Allah 356
Allah i-a ridicat pe unii robi deasupra altora 361
Sinceritatea și sfatul bun pentru musulmani 364
Afirmarea Numelor și atributelor lui Allah, Mărețul și Preaînaltul 368
Credinciosul și necredinciosul primesc o vestire în pragul morții 371
Vederea lui Allah, Mărețul și Preaînaltul 374
Teologia speculativă și disputele în religie 375
Credința în chinuirea necredincioșilor în Focul Gheenei 376
Cele cinci rugăciuni 380

Obligația plătirii zakātului 384
Începutul Islamului este mărturisirea unicității lui Allah 386
Vânzarea și cumpărarea sunt îngăduite 395
Credinciosul îmbină teama și nădejdea 399
Credința că Allah i-a dezvăluit Profetului Său ﷺ cele care se vor petrece în comunitatea sa până în Ziua Învierii 406
Dezbinarea acestei comunități 409
Tulburările de după uciderea lui ʿUthmān, Allah să fie mulțumit de el 416
Paza față de grupările și chemătorii la rătăcire 419
Paza față de dezbinare 421
Încercarea oamenilor Sunnei 424
Interzicerea căsătoriei temporare 427
Întâietatea Banū Hāshim 428
Întâietatea ajutoarelor 434
Indexul citatelor coranice 440
Indexul relatărilor și citatelor 454
Glosar 463
Bibliografie 465
Indice 466

Prefață · Ṣāliḥ al-Fawzān

Laudă lui Allah, Domnul lumilor! Allah să-i dăruiască binecuvântare și pace profetului nostru Muḥammad, familiei sale și tuturor companionilor săi.

Autorul acestei cărți este al-Barbahārī. Numele său este al-Ḥasan ibn ʿAlī ibn Khalaf al-Barbahārī. Numele al-Barbahārī provine de la barbahār, un fel de leac cu care se poate să fi lucrat ori pe care să-l fi vândut, fiind astfel numit după el. El este unul dintre marii hanbaliți. A învățat de la cei care învățaseră de la imamul Aḥmad, precum al-Marwadhī și alții, și s-a adâncit în știință. A învățat crezul, a învățat jurisprudența și a învățat știința de la marii imami.

Titlul cărții este *«Sharḥ al-Sunnah»*. Prin Sunna se înțelege aici calea Trimisului ﷺ. Nu se are în vedere sensul tehnic folosit de învățații hadithului:

ما ثبتَ عن النبيِّ صلى الله عليه وسلم من قولٍ أو فعلٍ أو تقريرٍ

Ceea ce este stabilit de la Profet ﷺ prin cuvânt, faptă sau aprobare.

Se are în vedere un sens mai cuprinzător: calea Trimisului ﷺ, calea companionilor săi și calea predecesorilor dreptcredincioși. Aceasta este Sunna transmisă, fie în crez, fie în adorare, fie în jurisprudență, fie în purtare și în însușirile morale. Toate acestea sunt numite Sunna în sensul general.

El poate aminti chestiuni de jurisprudență, precum ștergerea peste khuffayn și căsătoria temporară, pentru a răspunde grupărilor rătăcite care au opinii contrare în aceste privințe. Poate repeta unele chestiuni pentru a le întări, fiindcă prilejul amintirii

lor se repetă, pentru a le lămuri mai mult ori din alte scopuri ce țin de știință. În ansamblu, este o carte folositoare.

Însemnătatea ei vine și din vechimea sa. Ea se numără printre cărțile celor mai timpurii predecesori, care au trăit în vremea marilor imami, au învățat de la ei și au transmis crezul lor curat. Allah să aibă milă de acest imam de seamă!

Înțelesul cuvântului *«sharḥ»* este lămurire. Nu înseamnă că el comentează o anumită carte ori explică o anumită carte, ci că lămurește calea Sunnei. Acesta este înțelesul titlului *«Sharḥ al-Sunnah»*.

Autorii din primele vremuri își numeau cărțile despre crez *«Al-Sunnah»*, precum această carte, *«Al-Sunnah»* a imamului Aḥmad, *«Al-Sunnah»* a fiului său ʿAbd Allāh, *«Al-Sunnah»* a lui al-Athram și *«Sharḥ uṣūl iʿtiqād Ahl al-Sunnah wa-l-Ǧamāʿah»* a lui al-Lālakāʾī.

Le numeau și *«Al-Īmān»*. În unele lucrări se găsește o secțiune numită *«Cartea credinței»*, așa cum se află în Ṣaḥīḥ-urile lui al-Bukhārī și Muslim. Ei alcătuiesc o astfel de secțiune, o numesc *«Cartea credinței»* și cuprind în ea ceea ce ține de crez: credința în Allah, în îngerii Săi, în cărțile Sale, în trimișii Săi, în Ziua de Apoi și în destin, cu binele și răul lui. Astfel, ei numesc aceste lucrări *«Al-Īmān»*.

Le mai numeau și *«Al-Sharīʿah»*, precum cartea *«Al-Sharīʿah»* a imamului al-Ājurrī, din școala șāfiʿită.

Le mai numeau și *«Al-Tawḥīd»*, precum *«Kitāb al-Tawḥīd»* a lui Ibn Khuzaymah și celelalte cărți cunoscute despre unicitatea lui Allah. Sunt numite și *«Crez»* — ʿaqīdah —, adică ceea ce inima crede, îmbrățișează ca religie și afirmă cu certitudine.

Între toate aceste nume nu există deosebire: sunt mai multe nume pentru același lucru, așadar sunt sinonime. Nu este loc de dispută asupra numelor când se cunoaște înțelesul urmărit. Aceasta nu este o divergență, ci o convenție terminologică, iar fiecare asemenea convenție are un temei, așadar, între ei nu există deosebire în această privință. Chiar dacă termenii diferă, înțelesul este unul singur.

Cât despre cel care contestă aceasta și spune că *«ʿaqīdah și tawḥīd»* sunt termeni fără dovadă, care nu se găsesc nici în Coran, nici în Sunna, aceasta este o încercare de a semăna îndoieli. Prin ea vor să smulgă din rădăcini acest crez. Au venit cu asemenea vorbe pentru a nu se mai face deosebire între grupările rătăcite și gruparea care urmează calea dreaptă. Tocmai aceasta i-a înfuriat.

Ei urmăresc, de asemenea, să nu li se mai răspundă susținătorilor falsității. Acesta este scopul celor dintre ei care se dau învățați. Cât despre gloata neștiutoare și lipsită de discernământ, care culege de prin gunoaiele ideilor, aceștia repetă asemenea afirmații, precum cele din unele ziare și din unele lucruri pe care le numesc lucrări!

Nu este îngăduit să se dea atenție acestor încercări de a semăna îndoieli și acestor lucruri.

Comunitatea a urmat această cale și i-a acordat atenție pentru a deosebi adevărul de falsitate și călăuzirea de rătăcire. Aceia au însă un scop: vor să-i amestece pe oameni, astfel încât să nu mai existe deosebire între un ateu, un eretic, un om care urmează calea dreaptă și un susținător al inovațiilor religioase. Toți ar rămâne sub umbrela numelui Islamului, chipurile pentru a-i uni pe musulmani!

Le spunem: musulmanii nu se unesc decât pe temeiul unui crez corect, crezul care i-a adunat pe companioni, după ce fuseseră dezbinați. Preaînaltul a spus:

﴿وَٱذْكُرُواْ نِعْمَتَ ٱللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنتُمْ أَعْدَآءً فَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ فَأَصْبَحْتُم بِنِعْمَتِهِۦٓ إِخْوَٰنًا﴾

Amintiți-vă binefacerea lui Allah asupra voastră: eraţi duşmani, iar El v-a unit inimile și, prin binefacerea Sa, ați devenit frați.

Coran, 3:103 · fragment

Ce altceva i-a adunat pe companioni, după dezbinare și învrăjbire, dacă nu acest crez, care este înțelesul mărturisirii: *„Nu*

există divinitate vrednică de adorare în afară de Allah; Muḥammad este Trimisul lui Allah"?!

Numai crezul corect îi adună pe oameni. Dacă au crezuri diferite, nu se vor uni niciodată.

Cât despre deosebirile în chestiunile de jurisprudență supuse efortului de interpretare, pentru care dovezile îngăduie mai multe înțelesuri, acestea nu dăunează și nu nasc dezbinare ori dușmănie, fiindcă este un efort de interpretare îngăduit. Deosebirea în crez nu este însă îngăduită, iar cei aflați în dezacord asupra lui nu se vor uni niciodată. Cei cu crezuri diferite nu se vor uni, oricâte încercări s-ar face, fiindcă se încearcă adunarea lucrurilor opuse. Lucrurile opuse și contradictorii nu pot fi adunate laolaltă.

Dacă vor unitatea musulmanilor, trebuie să îndrepte mai întâi crezul: crezul căruia toți trimișii, de la cel dintâi până la cel din urmă, i-au acordat atenție și cu care și-au început chemarea. Pe acesta trebuie să-l unească mai întâi. Când crezul este unul, și comunitatea se unește, dacă sunt într-adevăr serioși și sinceri în chemarea lor. Ei însă își bat joc de cel care vorbește despre crez și cheamă la crezul corect, spunând: *„Acesta îi declară necredincioși pe oameni și vrea să-i dezbine pe musulmani; vrea cutare și cutare"*, și tot așa.

Le spunem: nu-i veți putea aduna pe musulmani pe alt temei decât crezul corect. Dacă crezul ar fi unul, ei s-ar aduna cu ușurință:

﴿وَإِن يُرِيدُوٓاْ أَن يَخۡدَعُوكَ فَإِنَّ حَسۡبَكَ ٱللَّهُۚ هُوَ ٱلَّذِيٓ
أَيَّدَكَ بِنَصۡرِهِۦ وَبِٱلۡمُؤۡمِنِينَ وَأَلَّفَ بَيۡنَ قُلُوبِهِمۡۚ لَوۡ أَنفَقۡتَ مَا
فِي ٱلۡأَرۡضِ جَمِيعٗا مَّآ أَلَّفۡتَ بَيۡنَ قُلُوبِهِمۡ وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ أَلَّفَ
بَيۡنَهُمۡۚ إِنَّهُۥ عَزِيزٌ حَكِيمٞ﴾

Dacă vor să te înșele, Allah îți este de ajuns. El este Cel care te-a întărit prin ajutorul Său și prin credincioși și le-a unit inimile. Chiar dacă ai fi cheltuit tot ce se află pe pământ, nu le-ai fi putut uni inimile, însă Allah i-a unit. El este Puternic, Înțelept.

Coran, 8:62–63

﴿وَٱذۡكُرُواْ نِعۡمَتَ ٱللَّهِ عَلَيۡكُمۡ إِذۡ كُنتُمۡ أَعۡدَآءٗ فَأَلَّفَ بَيۡنَ
قُلُوبِكُمۡ فَأَصۡبَحۡتُم بِنِعۡمَتِهِۦٓ إِخۡوَٰنٗا وَكُنتُمۡ عَلَىٰ شَفَا حُفۡرَةٖ مِّنَ
ٱلنَّارِ فَأَنقَذَكُم مِّنۡهَاۗ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ ٱللَّهُ لَكُمۡ ءَايَٰتِهِۦ
لَعَلَّكُمۡ تَهۡتَدُونَ﴾

Amintiți-vă binefacerea lui Allah asupra voastră: eraţi dușmani, iar El v-a unit inimile și, prin binefacerea Sa, ați devenit frați. Eraţi pe marginea unei prăpăstii de Foc, iar El v-a izbăvit de ea. Astfel vă lămurește Allah semnele Sale, ca să fiți călăuziți.

Coran, 3:103 · fragment

Numai crezul corect îi va aduna pe oameni: crezul adus de trimiși, de la cel dintâi până la pecetea lor, Muḥammad.

﴿وَمَآ أَرۡسَلۡنَا مِن قَبۡلِكَ مِن رَّسُولٍ إِلَّا نُوحِيٓ إِلَيۡهِ أَنَّهُۥ لَآ إِلَٰهَ إِلَّآ أَنَا۠ فَٱعۡبُدُونِ﴾

Nu am trimis înaintea ta niciun trimis fără să-i revelăm: «Nu există divinitate vrednică de adorare în afară de Mine, așadar adorați-Mă!»

Coran, 21:25

﴿وَإِنَّ هَٰذِهِۦٓ أُمَّتُكُمۡ أُمَّةً وَٰحِدَةً وَأَنَا۠ رَبُّكُمۡ فَٱتَّقُونِ﴾

Cu adevărat, această comunitate a voastră este o singură comunitate, iar Eu sunt Domnul vostru. Așadar, temeți-vă de Mine!

Coran, 23:52

Iar în celălalt verset:

﴿إِنَّ هَٰذِهِۦٓ أُمَّتُكُمۡ أُمَّةً وَٰحِدَةً وَأَنَا۠ رَبُّكُمۡ فَٱعۡبُدُونِ﴾

Cu adevărat, această comunitate a voastră este o singură comunitate, iar Eu sunt Domnul vostru. Așadar, adorați-Mă!

Coran, 21:92

Ei nu se unesc decât prin adorarea unui singur Domn: Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul. El este Domnul adevărat, iar oricare altul este fals:

﴿ذَٰلِكَ بِأَنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِن دُونِهِۦ هُوَ ٱلْبَٰطِلُ وَأَنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلْعَلِيُّ ٱلْكَبِيرُ﴾

Aceasta pentru că Allah este Adevărul, ceea ce cheamă ei în afară de El este falsitatea, iar Allah este Cel Preaînalt, Cel Mare.

Coran, 22:62

Acesta este temeiul unirii musulmanilor, dacă sunt sinceri. Să îndrepte crezul și să înlăture din el abaterea și lucrurile străine, astfel încât să fie așa cum l-a adus Muḥammad ﷺ, pentru ca musulmanii să se unească pe temeiul său.

Acesta este scopul urmărit de predecesori, precum al-Barbahārī și alții, când au scris aceste tratate și aceste cărți care lămuresc crezul corect.

Când au apărut încercările, dezbinările și rătăcirile, ei au scris aceste lucrări despre crez, lămurind prin ele Sunna urmată de Trimisul lui Allah ﷺ, de companionii săi și de generațiile de frunte. Cel care se ține de ea este salvat, iar cel care se abate de la ea piere. Despre aceasta a spus Trimisul lui Allah ﷺ:

تَرَكْتُكُمْ عَلَى الْبَيْضَاءِ لَيْلُهَا كَنَهَارِهَا

V-am lăsat pe o cale luminoasă, a cărei noapte este asemenea zilei.[1]

Iar Allah, Mărețul și Preaînaltul, spune:

1 L-au transmis Ibn Mājah (43), Aḥmad (17142) și al-Ḥākim (331).

﴿ٱلْيَوْمَ يَئِسَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ مِن دِينِكُمْ فَلَا تَخْشَوْهُمْ
وَٱخْشَوْنِ ۚ ٱلْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِى
وَرَضِيتُ لَكُمُ ٱلْإِسْلَٰمَ دِينًا﴾

Astăzi cei care au tăgăduit și-au pierdut speranța în privința religiei voastre. Nu vă temeți de ei, ci temeți-vă de Mine! Astăzi v-am desăvârșit religia, Mi-am întregit binefacerea asupra voastră și am încuviințat pentru voi Islamul ca religie.

Coran, 5:3 · fragment

Acesta este temeiul unirii cuvântului și al unității.

Cât despre a spune: *„Ne unim asupra lucrurilor în care suntem de acord și ne îngăduim unii altora cele în care ne deosebim”*, aceasta este cu neputință când deosebirea privește crezul. Dacă însă deosebirea privește jurisprudența și chestiunile care îngăduie mai multe înțelesuri, aceasta poate fi îngăduită, deși este obligatorie urmarea dovezii chiar și în chestiunile de jurisprudență. Preaînaltul a spus:

﴿فَإِن تَنَٰزَعْتُمْ فِى شَىْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى ٱللَّهِ وَٱلرَّسُولِ﴾

Dacă vă certați asupra unui lucru, întoarceți-l la Allah și la Trimis.

Coran, 4:59 · fragment

Deosebirile de jurisprudență pentru care există o posibilitate de interpretare și un temei nu produc dezbinare între musulmani. De aceea, între oamenii Sunnei se află ḥanafiți, mālikiți, șāfiʿiți și hanbaliți. Ei nu s-au dezbinat și nu s-au separat — laudă lui Allah! —, fiindcă acestea sunt eforturi de interpretare juridică întemeiate pe posibilități pe care dovezile le îngăduie.

Cât despre crez, crezul lor este unul singur. Hanbaliții, șāfiʿiții, mālikiții și ḥanafiții au același crez, chiar dacă printre adepții lor sunt și unii care li s-au împotrivit în crez.

Acest lucru se găsește între hanbaliți, între ḥanafiți, între șāfiʿiți și între mālikiți: printre ei se află unii care s-au împotrivit imamilor în crezul lor. Ei le urmează școala numai în jurisprudență, însă în crez li se împotrivesc.

Aceștia nu sunt socotiți adepți ai imamilor, fiindcă i-au urmat într-o privință și li s-au împotrivit într-o alta, mai importantă. Nu sunt socotiți adepți ai imamilor când li se împotrivesc în crez.

Acesta este lucrul care i-a îndemnat pe învățați, precum al-Barbahārī și alții, să arate calea corectă, luată din Cartea lui Allah, din Sunna Trimisului Său și din călăuzirea predecesorilor, pentru ca musulmanii să o urmeze. Aceasta ține de devotamentul sincer față de Allah, de Trimisul Său, de Cartea Sa, de conducătorii musulmanilor și de musulmanii de rând.

Dacă însă lucrul ar fi rămas ascuns, fără să fie lămurit și fără să fie scrise aceste lucrări, mulți oameni ar fi rătăcit. Aceste lucrări sunt, laudă lui Allah, o binefacere de la Allah, Atotputernicul și Mărețul, și o dovadă a lui Allah împotriva făpturilor Sale:

﴿لِّيَهْلِكَ مَنْ هَلَكَ عَنْ بَيِّنَةٍ﴾

Pentru ca acela care piere să piară după o dovadă limpede.

Coran, 8:42 · fragment

Volumul întâi

Prefața autorului · al-Barbahārī

Al-Barbahārī, Allah să aibă milă de el, a spus: „Laudă lui Allah, Cel care ne-a călăuzit către Islam, ne-a făcut această binefacere și ne-a adus în cea mai bună comunitate. Îi cerem să ne dea reușită în ceea ce iubește și Îl mulțumește și să ne păzească de ceea ce urăște și Îi stârnește mânia."

Comentariu

Acesta este cuvântul de deschidere al cărții. A început cu *«Laudă lui Allah»*, urmând Sunna. Profetul ﷺ Îl lăuda și Îl preamărea pe Allah în scrisorile și cuvântările sale. Așa făceau și predecesorii dreptcredincioși și învățații: își începeau cărțile cu

بسمِ اللهِ الرحمَن الرحِيم

În numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător,

urmând Cartea cea măreață, și cu *«Laudă lui Allah, Domnul lumilor»*, urmând fapta Profetului ﷺ. Când voia să țină o cuvântare, să vorbească ori să atragă atenția asupra unui lucru, el Îl lăuda și Îl preamărea pe Allah, apoi lămurea ceea ce voia să lămurească — binecuvântarea și pacea să fie asupra lui. Autorul a urmat această cale, luându-i drept pildă pe cei de dinainte: a început cu *«Laudă lui Allah»*.

Înțelesul cuvintelor *«Laudă lui Allah»* este că toate laudele Îi aparțin lui Allah, Atotputernicul și Mărețul. *«Lauda»* înseamnă elogierea și preamărirea celui lăudat. Allah, Mărețul și Preaînaltul, este lăudat pentru Ființa Sa, pentru numele și atributele Sale și pentru faptele Sale, Preaslăvitul. Toate felurile de laudă Îi aparțin, fiindcă toate binefacerile vin de la El, Preaslăvitul.

Oricine altcineva este lăudat după binele pe care îl face, însă lauda absolută, desăvârșită și cuprinzătoare Îi aparține lui Allah, Atotputernicul și Mărețul. Nu-ți este îngăduit să spui *«Laudă lui cutare»* cu înțelesul că îi sunt cuprinse toate laudele. Aceasta nu este îngăduit decât în privința lui Allah, precum în Coran:

﴿ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ﴾

Laudă lui Allah, Domnul lumilor, Cel Milostiv, Îndurător.
Coran, 1:2–3

﴿ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ فَاطِرِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ﴾

Laudă lui Allah, Făcătorul cerurilor și al pământului.
Coran, 35:1 · fragment

Dacă spui însă *«Îi mulțumesc lui cutare»* ori *«Îl laud pe cutare pentru cutare și cutare lucru»*, precizând lucrul pentru care l-ai lăudat ori i-ai mulțumit, nu este nicio problemă, însă a spune *«Laudă lui cutare»* nu este îngăduit decât în privința lui Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul.

«Allah» este unul dintre numele Sale, Preaînaltul. Înseamnă Cel căruia I se aduce adorare, Cel adorat, fiindcă ulūhiyyah înseamnă adorare.

Este un nume care nu se folosește decât pentru Allah. Nimeni altcineva nu s-a numit vreodată astfel. Nici măcar tiranii, necredincioșii și ateii: niciunul dintre ei nu s-a numit pe sine *«Allah»*. Faraonul nu a spus *«Eu sunt Allah»*, ci:

﴿فَقَالَ أَنَا۠ رَبُّكُمُ ٱلْأَعْلَىٰ﴾

A spus: «Eu sunt domnul vostru cel mai înalt.»
Coran, 79:24

Acest nume Îi este propriu lui Allah, Atotputernicul și Mărețul.

«Domnul lumilor»: Domn înseamnă Stăpânul care dispune de toate. *«Lumile»* este pluralul cuvântului *«lume»* și cuprinde toate făpturile. Allah este Domnul lor, Creatorul lor, Cel care le rânduiește, Cel pe care Îl adoră și Dumnezeul lor.
Cuvintele sale: *«Laudă lui Allah, Cel care ne-a călăuzit către Islam»*. Islamul este cea mai mare binefacere. Preaînaltul a spus:

﴿ٱلْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ ٱلْإِسْلَٰمَ دِينًا﴾

Astăzi v-am desăvârșit religia, Mi-am întregit binefacerea asupra voastră și am încuviințat pentru voi Islamul ca religie.
Coran, 5:3 · fragment

Prin Islam s-a întregit binefacerea asupra musulmanilor. Allah, Mărețul și Preaînaltul, spune:

﴿قُلْ بِفَضْلِ ٱللَّهِ وَبِرَحْمَتِهِۦ فَبِذَٰلِكَ فَلْيَفْرَحُوا۟﴾

Spune: «De harul lui Allah și de îndurarea Lui, de acestea să se bucure!»
Coran, 10:58 · fragment

Harul lui Allah este Islamul, iar îndurarea este Coranul. Să se bucure, așadar, de Islam și de Coran.
Prin aceasta recunoști că meritul Îi aparține lui Allah: El te-a călăuzit către Islam, ți-a arătat calea spre el și te-a făcut statornic în el. Aceasta este o favoare de la Allah, venită prin ajutorul Lui, nu prin puterea și tăria ta. Este reușita dăruită de Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul. El este Cel care te-a călăuzit. De aceea, oamenii Raiului vor spune, când vor intra în Rai în Ziua Învierii:

﴿وَقَالُواْ ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ ٱلَّذِي هَدَىٰنَا لِهَٰذَا وَمَا كُنَّا لِنَهۡتَدِيَ لَوۡلَآ أَنۡ هَدَىٰنَا ٱللَّهُ﴾

Ei vor spune: «Laudă lui Allah, Cel care ne-a călăuzit spre aceasta! Nu am fi ajuns la călăuzire dacă Allah nu ne-ar fi călăuzit.»
Coran, 7:43 · fragment

Cuvintele sale: *«Și ne-a făcut această binefacere»*. Islamul este o binefacere de la Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul. Allah nu îi datorează nimănui nimic. El le dăruiește robilor Săi Islamul, binefacerile, sănătatea și mijloacele de trai.
Cuvintele sale: *«Și ne-a adus în cea mai bună comunitate»* sunt luate din cuvintele Preaînaltului:

﴿كُنتُمۡ خَيۡرَ أُمَّةٍ أُخۡرِجَتۡ لِلنَّاسِ﴾

Voi sunteți cea mai bună comunitate adusă pentru oameni.
Coran, 3:110 · fragment

Cuvintele

﴿كُنتُمۡ﴾

Voi sunteți
Coran, 3:110 · fragment

li se adresează musulmanilor.

﴿خَيۡرَ أُمَّةٍ﴾

Cea mai bună comunitate
Coran, 3:110 · fragment

înseamnă cea mai bună dintre comunități. Prin *«comunitate»* se înțelege grupul de oameni.

﴿خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ﴾

Cea mai bună comunitate adusă pentru oameni:
Coran, 3:110 · fragment

cugetă la cuvintele

﴿لِلنَّاسِ﴾

pentru oameni!
Coran, 3:110 · fragment

Binele acestei comunități nu se mărginește la ea, ci ajunge și la ceilalți oameni prin chemare, jihād, instruire și îndrumare.

Nu este de ajuns ca omul să învețe și să lucreze numai pentru sine, lăsându-i pe ceilalți deoparte. El trebuie să răspândească chemarea, să răspândească știința, să răspândească binele, să cheme la Allah, să poruncească binele și să oprească răul, fiind astfel un membru activ al comunității musulmanilor. Cuvintele

﴿أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ﴾

adusă pentru oameni
Coran, 3:110 · fragment

înseamnă că ei nu au fost aduși numai pentru ei înșiși, ci Allah i-a adus pentru oameni.

Cuvintele sale: *«Îi cerem să ne dea reușită în ceea ce iubește și Îl mulțumește»*. Omul Îi cere lui Allah statornicie chiar dacă știe adevărul, îl urmează și îl crede. Nu este la adăpost de abatere și de ispitire: pot veni încercări care să-l mănture și să-l rătăcească de la calea lui Allah. De aceea, Profetul ﷺ a spus:

يَا مُقَلِّبَ الْقُلُوبِ، ثَبِّتْ قَلْبِي عَلَى دِينِكَ

O, Cel care întorci inimile, ține-mi inima statornică în religia Ta![2]

Prietenul apropiat al lui Allah — binecuvântarea și pacea să fie asupra lui — a spus în ruga sa:

﴿وَإِذْ قَالَ إِبْرَٰهِيمُ رَبِّ ٱجْعَلْ هَٰذَا ٱلْبَلَدَ ءَامِنًا وَٱجْنُبْنِى
ۖ
وَبَنِىَّ أَن نَّعْبُدَ ٱلْأَصْنَامَ رَبِّ إِنَّهُنَّ أَضْلَلْنَ كَثِيرًا مِّنَ ٱلنَّاسِ
ۖ
فَمَن تَبِعَنِى فَإِنَّهُۥ مِنِّى ۖ وَمَنْ عَصَانِى فَإِنَّكَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ﴾

Când Ibrāhīm a spus: «Domnul meu, fă această cetate sigură și ferește-mă pe mine și pe fiii mei să adorăm idolii! Domnul meu, ei i-au rătăcit pe mulți dintre oameni. Cel care mă urmează este dintre ai mei, iar cât despre cel care mi se împotrivește, Tu ești Iertător, Îndurător.»

Coran, 14:35–36

Îi era teamă pentru sine.

Așa este: cu cât credința omului în Allah este mai puternică, cu atât se teme și nu se socotește la adăpost de încercări. Nu se socotește fără cusur, ci Îi cere mereu și fără încetare lui Allah statornicie și un sfârșit bun. Se teme de un sfârșit rău, se teme de încercări, se teme de abatere și de rătăcire și de cei care cheamă la rău.

Cuvintele sale: *«Și să ne păzească de ceea ce urăște și Îi stârnește mânia»*. El să ne dea reușită în faptele, vorbele și crezurile pe care

2 L-au transmis al-Tirmidhī (2140), Aḥmad (12107) și al-Ṭayālisī în Al-Musnad (1713).

le iubește și care Îl mulțumesc și să ne ferească de vorbele, faptele și crezurile care Îi stârnesc mânia. El este Cel care călăuzește, Preaslăvitul și Preaînaltul, Cel care dă reușita, Cel care arată calea și Cel care îndrumă.

Islamul este calea adusă de trimiși

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Să știți că Islamul este Sunna, iar Sunna este Islamul. Niciunul dintre ele nu poate dăinui fără celălalt."

Comentariu

Cuvintele sale: *«Să știi»*. Acest cuvânt atrage atenția. Înțelesul lui *«Să știi»* este: învață. Cum ajungi să știi că Islamul este Sunna? Când înveți, afli aceasta.

«Să știi» este un cuvânt folosit pentru a atrage atenția asupra celor ce urmează. Preaînaltul a spus:

﴿فَٱعْلَمْ أَنَّهُۥ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا ٱللَّهُ وَٱسْتَغْفِرْ لِذَنۢبِكَ﴾

Să știi, așadar, că nu există divinitate vrednică de adorare în afară de Allah și cere iertare pentru păcatul tău.

Coran, 47:19 · fragment

Adică: învață înțelesul mărturisirii *«Nu există divinitate vrednică de adorare în afară de Allah»* și urmează-l.

﴿ٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّ ٱللَّهَ شَدِيدُ ٱلْعِقَابِ وَأَنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ﴾

Să știți că Allah este aspru la pedeapsă și că Allah este Iertător, Îndurător.

Coran, 5:98

Cuvântul *«Să știi»* ori *«Să știți»* este folosit pentru a atrage atenția asupra celor ce urmează.

Cuvintele sale: *«Islamul este Sunna, iar Sunna este Islamul»*. Islamul este calea adusă de trimiși — binecuvântarea și pacea să fie asupra lor. Toți trimișii au adus Islamul. Fiecare profet a chemat la Allah și a adus o legiuire de la Allah: acesta este Islamul. Islamul înseamnă adorarea numai a lui Allah,

Atotputernicul și Mărețul, în fiecare vreme, potrivit celor statornicite de El.
El a statornicit pentru profeți legiuiri până la anumite termene, apoi le-a abrogat. După abrogare, urmarea rânduielii care o înlocuia pe cea veche era Islamul, până când aceste legiuiri au fost abrogate prin legiuirea lui Muḥammad ﷺ. Allah, Mărețul și Preaînaltul, spune:

﴿وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا مِّن قَبْلِكَ وَجَعَلْنَا لَهُمْ أَزْوَٰجًا وَذُرِّيَّةً ۚ
وَمَا كَانَ لِرَسُولٍ أَن يَأْتِيَ بِـَٔايَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ ٱللَّهِ ۗ لِكُلِّ أَجَلٍ
كِتَابٌ يَمْحُوا۟ ٱللَّهُ مَا يَشَآءُ وَيُثْبِتُ ۖ وَعِندَهُۥٓ أُمُّ ٱلْكِتَٰبِ﴾

Am trimis trimiși înaintea ta și le-am dat soții și urmași. Niciunui trimis nu-i era îngăduit să aducă vreun semn fără încuviințarea lui Allah. Fiecărui soroc îi corespunde o scriere. Allah șterge ceea ce voiește și întărește ceea ce voiește, iar la El se află Cartea-Mamă.

Coran, 13:38–39

Islamul este, așadar, ceea ce au adus trimișii prin chemare și faptă, în fiecare vreme potrivit rânduielii sale, până la trimiterea lui Muḥammad ﷺ. De atunci, Islamul este ceea ce a adus el, nu altceva. Cel care rămâne la religiile de mai înainte și nu crede în Muḥammad ﷺ nu este musulman, fiindcă nu s-a supus lui Allah, Atotputernicul și Mărețul, și nu a ascultat de acest Trimis ﷺ. Rânduiala pe care o urma a încetat și a fost abrogată. Rămânerea la ceea ce a fost abrogat nu este religia lui Allah, Atotputernicul și Mărețul; religia este urmarea rânduielii care a abrogat-o.

Cuvintele sale: *«Iar Sunna este Islamul»*. Nu există deosebire între ele dacă înțelegem prin Sunna calea: atunci nu există deosebire între ea și Islam.

Cuvintele sale: *«Niciunul dintre ele nu poate dăinui fără celălalt»*. Islamul nu dăinuie fără Sunna, iar Sunna nu dăinuie fără Islam. Cel care pretinde că urmează Islamul, dar nu urmează Sunna — adică calea Trimisului ﷺ —, nu este musulman. Nici cel care cunoaște Sunna, dar nu I se supune lui Allah, nu este musulman, chiar dacă știe Sunna. Cele două trebuie, așadar, unite.

Ținerea de comunitate

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Din Sunna face parte ținerea de comunitate. Cel care dorește altceva decât comunitatea și se desparte de ea a lepădat legătura Islamului de la gâtul său și este rătăcit și îi rătăcește pe alții."

Comentariu

Cuvintele sale: *«Din Sunna face parte ținerea de comunitate»*. De vreme ce așa stau lucrurile, Islamul fiind Sunna și Sunna fiind Islamul, Sunna cuprinde mai multe feluri. *«Din Sunna face parte ținerea de comunitate»* înseamnă ținerea de comunitatea musulmanilor. Prin comunitate se înțelege aici comunitatea musulmanilor care urmează adevărul.

Grupurile care nu urmează adevărul nu sunt numite adevărata comunitate. Orice grup adunat în jurul unei rătăciri, al unei metode potrivnice Islamului ori al unei căi potrivnice Islamului nu este numit adevărata comunitate, cea cerută și lăudată.

Comunitatea avută în vedere aici este alcătuită din oamenii adevărului. Nu este obligatoriu ca ei să fie mulți. Chiar dacă un singur om urmează adevărul, el este numit comunitate. Comunitatea este formată din cei care urmează adevărul, fie că sunt puțini, fie că sunt mulți. Ține-te de cei care urmează adevărul și nu te împotrivi comunității care urmează adevărul, ci fii alături de ei în adevăr. Despre cel care se desparte de comunitate va urma lămurirea.

A te ține de comunitate înseamnă a nu ieși din ea și a nu i te împotrivi.

Cuvintele sale: «Cel care dorește altceva decât comunitatea și se desparte de ea a lepădat legătura Islamului de la gâtul său». Acesta este textul unui hadith: „Cel care se desparte de comunitate fie și cu o șchioapă a lepădat legătura Islamului de la gâtul său."[3] Aceasta este o amenințare aspră. Dacă despărțirea privește crezul, într-atât încât omul adoră pe altcineva în afară de

3 L-au transmis Abū Dāwūd (4758), al-Tirmidhī (2863), al-Nasāʾī (4862) și Aḥmad (17170).

Allah, aceasta este necredință. Dacă despărțirea este mai prejos de aceasta, este rătăcire. Nu este niciun bine în despărțirea de comunitate. În hadith se spune:

عَلَيْكُمْ بِالْجَمَاعَةِ، فَإِنَّ يَدَ اللهِ عَلَى الْجَمَاعَةِ

Țineți-vă de comunitate, căci Mâna lui Allah este asupra comunității.[4]

Comunitatea nu se întemeiază decât pe două lucruri

Când Profetul ﷺ l-a înștiințat pe Ḥudhayfah ibn al-Yamān despre încercările și dezbinarea care aveau să se întâmple, Ḥudhayfah l-a întrebat: *„Ce îmi poruncești dacă mă ajung acestea?"* El a spus:

تَلْزَمْ جَمَاعَةَ الْمُسْلِمِينَ وَإِمَامَهُمْ

Ține-te de comunitatea musulmanilor și de imamul lor.[5]

Comunitatea nu se poate întemeia decât pe două lucruri:

Primul: metoda ei să fie Cartea și Sunna. Metoda ei nu este școala lui cutare și nici vorba lui cutare, ci Cartea și Sunna.

Al doilea: să aibă un imam musulman care o conduce și la care se întoarce. O comunitate nu se poate aduna fără imam. Trebuie să aibă un imam la care să se întoarcă. De aceea i-a spus lui Ḥudhayfah:

تَلْزَمْ جَمَاعَةَ الْمُسْلِمِينَ وَإِمَامَهُمْ

Ține-te de comunitatea musulmanilor și de imamul lor.

4 L-au transmis al-Nasāʾī (4020), al-Ḥākim (398) și al-Bayhaqī în Al-Shuʿab (10574).

5 L-au transmis al-Bukhārī (3606) și Muslim (1847).

Acesta a întrebat: *«Dar dacă nu au nici comunitate, nici imam?»* El a spus: *«Atunci ține-te departe de acele grupări.»* I-a poruncit să se țină departe de acele grupări, rămânând numai cu comunitatea musulmanilor, nu cu alte grupuri în afara comunității musulmanilor. Ci să rămână singur, urmând adevărul, până când îl ajunge moartea în această stare.

Din aceasta reiese că omul nu trebuie să fie alături de grupurile care se împotrivesc căii adevărului. Ei nu alcătuiesc o comunitate decât cu două condiții:

Metoda lor să fie Cartea, Sunna și calea predecesorilor dreptcredincioși.

Să aibă un imam musulman care îi conduce și la care se întorc.

Nu este religie fără comunitate, nici comunitate fără imam și nici imam fără ascultare și supunere. Aceasta este calea musulmanilor și aceasta este Sunna pe care el o explică, Allah să aibă milă de el.

Aici este o oprire de la abaterile în opinii și de la împotrivire. Omul trebuie să se țină de comunitate atât timp cât ea nu urmează rătăcirea.

Cuvintele sale: *«A lepădat legătura Islamului de la gâtul său».* Arabii obișnuiau să pună oilor o legătură în jurul gâtului, ca să nu se împrăștie, să nu se piardă și să nu fie mâncate de lup. Aceste legături erau prinse de o singură funie, care le ținea laolaltă pentru a le ocroti. Profetul ﷺ a asemănat ținerea de comunitate cu acest lucru. Comunitatea este legătura care apără de pieire, asemenea legăturii de la gâtul oilor, care le păzește de lup și de rătăcire.

Cuvintele sale: *«Și este rătăcit și îi rătăcește pe alții»*. El este rătăcit de la cale și îi rătăcește pe alții: este el însuși rătăcit și îi rătăcește pe cei care îl iau drept pildă și îl urmează. Preaînaltul a spus:

﴿وَمَن يُشَاقِقِ ٱلرَّسُولَ مِنۢ بَعۡدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُ ٱلۡهُدَىٰ وَيَتَّبِعۡ غَيۡرَ سَبِيلِ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ نُوَلِّهِۦ مَا تَوَلَّىٰ وَنُصۡلِهِۦ جَهَنَّمَۖ وَسَآءَتۡ مَصِيرًا﴾

Celui care se împotrivește Trimisului, după ce călăuzirea i s-a arătat limpede, și urmează altă cale decât a credincioșilor îi vom lăsa calea pe care a ales-o și îl vom arde în Gheena. Ce rea întoarcere!

Coran, 4:115

Musulmanul trebuie, așadar, să urmeze calea credincioșilor, fără să li se împotrivească și fără să se despartă de ei.

Temelia comunității o alcătuiesc companionii Profetului ﷺ

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Temelia pe care se întemeiază comunitatea o alcătuiesc companionii lui Muḥammad ﷺ — Allah să aibă milă de ei toți! Ei sunt Ahl al-Sunnah wa-l-Ǧamāʿah. Cel care nu învață de la ei a rătăcit și a adus inovații. Orice inovație religioasă este o rătăcire, iar rătăcirea și cei care o urmează sunt în Foc."

Comentariu

Cuvintele sale: *«Temelia pe care se întemeiază comunitatea»*. Cine sunt cei care alcătuiesc comunitatea cu o asemenea însemnătate? Sunt companionii lui Muḥammad ﷺ, cei care au venit după ei dintre urmașii companionilor, urmașii acestora și generațiile de frunte. Aceștia alcătuiesc comunitatea, alături de cei din vremurile de mai târziu care i-au luat drept pildă.

Aceasta este comunitatea alături de care musulmanul trebuie să fie, chiar dacă îndură necazuri, amenințări, ocări și atacuri. El rabdă și îndură toate acestea atât timp cât urmează adevărul. Nu se abate de la adevăr, ci rabdă ceea ce îl lovește. Altfel va deveni o țintă pentru cei rău intenționați, pentru cei care cheamă la rău și pentru cei care cheamă la rătăcire.

Preaînaltul a spus:

﴿وَٱلسَّٰبِقُونَ ٱلْأَوَّلُونَ مِنَ ٱلْمُهَٰجِرِينَ وَٱلْأَنصَارِ وَٱلَّذِينَ ٱتَّبَعُوهُم بِإِحْسَٰنٍ رَّضِيَ ٱللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا۟ عَنْهُ﴾

Înaintașii cei dintâi dintre emigranți și sprijinitori, precum și cei care i-au urmat în bine: Allah este mulțumit de ei, iar ei sunt mulțumiți de El.

Coran, 9:100 · fragment

După ce i-a amintit pe emigranți și pe sprijinitori în Sūrat Al-Ḥashr, Preaînaltul a spus:

﴿وَٱلَّذِينَ جَآءُو مِنۢ بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا ٱغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَٰنِنَا ٱلَّذِينَ سَبَقُونَا بِٱلْإِيمَٰنِ وَلَا تَجْعَلْ فِى قُلُوبِنَا غِلًّا لِّلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ رَبَّنَآ إِنَّكَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ﴾

Cei care au venit după ei spun: «Domnul nostru, iartă-ne pe noi și pe frații noștri care ne-au întrecut în credință! Nu pune în inimile noastre dușmănie față de cei care au crezut! Domnul nostru, Tu ești Plin de bunătate, Îndurător.»

Coran, 59:10

Cel de mai târziu îi ia drept pildă pe cei de dinainte dintre oamenii adevărului și ai binelui, chiar dacă între el și ei este un răstimp îndelungat. Se ține de calea lor oricât l-ar costa și rabdă.

Cuvintele sale: *«Companionii lui Muḥammad* ﷺ», dintre emigranți și sprijinitori. Ei sunt cei care l-au însoțit pe Trimis ﷺ, au dus jihād alături de el, l-au sprijinit, au preluat religia și ne-au transmis-o. Ei alcătuiesc legătura dintre noi și Trimisul lui Allah ﷺ. Cei care îi insultă pe companioni ori îi disprețuiesc vor să dărâme Islamul.

Au venit însă cu acest șiretlic: dacă îi defăimează pe companioni și le înlătură însemnătatea, ce mai rămâne atunci din legătura dintre noi și Trimis ﷺ? Scopul lor este să rupă legătura cu înaintașii cei dintâi dintre emigranți și sprijinitori, ca astfel comunitatea să rătăcească. Altfel, ce i-ar fi împins să-i insulte pe companioni? Există între ei și companioni vreo dușmănie pentru avere ori pentru ceva asemănător? I-au vătămat companionii, deși între ei și companioni sunt atâtea veacuri?

Ceea ce i-a împins la aceasta este ura inimilor, fiindcă tocmai companionii sunt cei care au purtat această religie. Ei vor să rupă

legătura dintre Trimis ﷺ și comunitatea sa, pentru ca religia să se prăbușească. Acesta este scopul lor.

Cuvintele sale: *«Ei sunt Ahl al-Sunnah wa-l-Ǧamāʿah»*. Companionii lui Muḥammad ﷺ și cei veniți după ei, care i-au urmat în bine, sunt oamenii Sunnei, adică oamenii căii corecte. Aceasta este Sunna pe care o explică în această carte.
Ei sunt adevărata comunitate. Cât despre ceilalți, adunați în jurul unor lucruri false, aceștia nu sunt numiți comunitate, chiar dacă sunt foarte mulți:

﴿تَحۡسَبُهُمۡ جَمِيعٗا وَقُلُوبُهُمۡ شَتَّىٰ﴾

Îi socotești uniți, dar inimile lor sunt despărțite.
Coran, 59:14 · fragment

Comunitatea este alcătuită din cei care urmează adevărul. Celui care spune: *„Eu sunt alături de gruparea cutare. Acest partid este o comunitate, iar voi spuneți: «Țineți-vă de comunitate!» Aceștia sunt o comunitate”*, îi spunem: cine v-a spus că aceștia sunt comunitatea?! Comunitatea este alcătuită din cei care urmează adevărul, din cei care urmează Sunna. Aceștia sunt comunitatea.

Cuvintele sale: *«Cel care nu învață de la ei a rătăcit și a adus inovații»*. Cel care nu își ia religia de la companioni, transmițătorii Cărții și ai Sunnei, nu urmează adevărul. Dacă ei sunt atacați, se anulează și transmiterea lor — să ne ferească Allah! Scopul dușmanilor lui Allah și ai Trimisului Său este anularea Islamului, însă au venit cu acest șiretlic rău, pentru a-i despărți pe musulmanii de mai târziu de cei de mai înainte, astfel încât cei de mai târziu să poată fi înghițiți și târâți după ei cu ușurință. Dacă însă rămân legați de prima comunitate, de Carte și de Sunna, nu va fi ușor, ci va fi cu neputință să fie târâți după ei, cu voia lui Allah.

Cuvintele sale: *«A rătăcit»*, adică s-a pierdut de la adevăr. *«Și a adus inovații»*: inovația religioasă este o adorare, un crez ori o vorbă pentru care nu există dovadă din Carte și din Sunna. Profetul ﷺ a spus:

مَنْ عَمِلَ عَمَلاً لَيْسَ عَلَيْهِ أَمْرُنَا فَهُوَ رَدٌّ

Celui care săvârșește o faptă ce nu este după rânduiala noastră, acea faptă îi este respinsă.[6]

Într-o altă versiune:

مَنْ أَحْدَثَ فِي أَمْرِنَا هَذَا مَا لَيْسَ فِيهِ، فَهُوَ رَدٌّ

Celui care introduce în această rânduială a noastră ceva care nu face parte din ea, acel lucru îi este respins.[7]

El a mai spus:

وَإِيَّاكُمْ وَمُحْدَثَاتِ الأُمُورِ، فَإِنَّ كُلَّ مُحْدَثَةٍ بِدْعَةٌ، وَكُلَّ بِدْعَةٍ ضَلالَةٌ

Feriți-vă de lucrurile născocite, căci orice lucru născocit este o inovație religioasă, iar orice inovație religioasă este o rătăcire.[8]

Inovația religioasă este, așadar, ceea ce a fost introdus în religie fără să facă parte din ea. Cum se știe că nu face parte din ea?

6 L-a transmis Muslim (1718).

7 L-au transmis al-Bukhārī (2697) și Muslim (1718).

8 L-au transmis Abū Dāwūd (4607), al-Tirmidhī (2676), Ibn Mājah (46) și Aḥmad (17144).

Dacă nu există dovadă pentru acel lucru, el nu face parte din religie, fiindcă Allah, Mărețul și Preaînaltul, spune:

﴿ٱلْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ﴾

Astăzi v-am desăvârșit religia.
Coran, 5:3 · fragment

Religia este desăvârșită — laudă lui Allah! — și nu primește adaosuri. Nu ne rămâne decât să cunoaștem religia pe care Allah, Atotputernicul și Mărețul, a desăvârșit-o, să ne ținem de ea și să lăsăm tot ce i se adaugă prin sporiri, preferințe, completări și altele asemenea, fiindcă acestea îndepărtează de Allah, Mărețul și Preaînaltul. Va urma lămurirea afirmației:

مَا أَحْدَثَ قَوْمٌ بِدْعَةً إِلاَّ نُزِعَ مِثْلُهَا مِنَ السُّنَّةِ

Niciun neam nu introduce o inovație religioasă fără să fie înlăturată o parte asemenea ei din Sunna.

Aceasta este calea corectă și dreaptă: ținerea de comunitate, ținerea de Sunna și părăsirea inovațiilor religioase.
Cuvintele sale: *«Orice inovație religioasă este o rătăcire»*. Nu există, așadar, o inovație religioasă bună, cum spun unii. Toate inovațiile religioase sunt rătăcire, potrivit textului hadithului Trimisului ﷺ:

فَإِنَّ كُلَّ مُحْدَثَةٍ بِدْعَةٌ، وَكُلَّ بِدْعَةٍ ضَلَالَةٌ

Orice lucru născocit este o inovație religioasă, iar orice inovație religioasă este o rătăcire. (vezi nota 8, p. 18)

În religie nu există nicio inovație bună: toate sunt rătăcire. Acestea sunt cuvintele Trimisului ﷺ, care nu vorbește după poftă.

Cuvintele sale: *«Iar rătăcirea și cei care o urmează sunt în Foc»*. Rătăcirea și oamenii rătăcirii sunt în Foc, fie pentru necredința lor, fie pentru neascultarea lor. Inovațiile religioase nu sunt toate de același fel. Unele sunt necredință, iar cel care le săvârșește rămâne veșnic în Foc, precum cererea ajutorului celor morți, chemarea celor morți, jertfirea pentru altcineva în afară de Allah și făgăduințele pentru altcineva în afară de Allah. Acestea sunt inovații ce țin de necredință. La fel este negarea numelor și a atributelor lui Allah, precum au spus cei din Jahmiyyah, care tăgăduiesc numele și atributele. Aceasta este necredință — să ne ferească Allah! —, fiindcă L-au descris pe Allah ca neavând nici nume, nici atribute. Astfel, El ar fi inexistent, deoarece ceea ce există trebuie să aibă atribute, iar ceea ce nu are atribute este inexistent.

De aceea, imamii i-au socotit necredincioși pe cei din Jahmiyyah care au spus că este creat Coranul. Ei au făcut din Coran, care este cuvântul lui Allah, revelația Lui și ceea ce El a pogorât, un lucru creat, asemenea făpturilor. Au spus că Allah nu vorbește, asemănându-L astfel cu lucrurile neînsuflețite. Cel care nu vorbește nu poate fi Dumnezeu. Preaînaltul a spus:

﴿وَٱتَّخَذَ قَوْمُ مُوسَىٰ مِنۢ بَعْدِهِۦ مِنْ حُلِيِّهِمْ عِجْلًا جَسَدًا لَّهُۥ خُوَارٌ ۚ أَلَمْ يَرَوْا۟ أَنَّهُۥ لَا يُكَلِّمُهُمْ وَلَا يَهْدِيهِمْ سَبِيلًا﴾

Poporul lui Mūsā, după plecarea lui, și-a făcut din podoabele lor un vițel, un trup care mugea. Nu vedeau că nu le vorbește și nu îi îndrumă pe nicio cale?

Coran, 7:148 · fragment

Aceasta arată că cel care nu vorbește nu poate fi Dumnezeu. Cei din Jahmiyyah spun că Allah nu vorbește, ceea ce ar însemna că nu este Dumnezeu. Preaînalt este Allah, mai presus de ceea ce spun ei!

Iar în Sūrat Ṭā Hā:

﴿أَفَلَا يَرَوْنَ أَلَّا يَرْجِعُ إِلَيْهِمْ قَوْلًا وَلَا يَمْلِكُ لَهُمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا﴾

Nu văd ei că nu le dă niciun răspuns și nu are putere să le aducă nici rău, nici bine?
Coran, 20:89

Este vorba despre vițel. Dacă i-ar vorbi, nu le-ar întoarce niciun răspuns. Poate el să fie Dumnezeu?!
Ibrāhīm, pacea să fie asupra lui, le-a spus închinătorilor la idoli:

﴿فَسْـَٔلُوهُمْ إِن كَانُوا۟ يَنطِقُونَ﴾

Întrebați-i, dacă pot vorbi!
Coran, 21:63 · fragment

Ei i-au spus:

﴿لَقَدْ عَلِمْتَ مَا هَٰٓؤُلَآءِ يَنطِقُونَ﴾

Știi bine că aceștia nu vorbesc.
Coran, 21:65 · fragment

El le-a spus:

﴿قَالَ أَفَتَعْبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَا لَا يَنفَعُكُمْ شَيْـًٔا وَلَا يَضُرُّكُمْ ۖ أُفٍّ لَّكُمْ وَلِمَا تَعْبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ ۖ أَفَلَا تَعْقِلُونَ﴾

A spus: «Adorați în afară de Allah ceea ce nu vă poate aduce niciun folos și niciun rău? Rușine vouă și celor pe care îi adorați în afară de Allah! Nu pricepeți?»

Coran, 21:66–67

Allah, Mărețul și Preaînaltul, spune:

﴿وَقَالَ رَبُّكُمُ ٱدْعُونِىٓ أَسْتَجِبْ لَكُمْ﴾

Domnul vostru a spus: «Chemați-Mă și vă voi răspunde!»

Coran, 40:60 · fragment

S-a descris pe Sine ca spunând și vorbind. Cel care nu vorbește nu este Dumnezeu. De aceea, mulți imami i-au socotit necredincioși pe cei din Jahmiyyah, dar nu și pe imitatorii și adepții lor cărora nu li s-a arătat limpede adevărul și care au imitat din neștiință. Cazul acestora trebuie cercetat: trebuie să li se lămurească adevărul, iar dacă stăruie, atunci se judecă asupra necredinței lor.

Allah a lămurit adevărul în amănunt în Coran și în Sunna

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: ʿUmar ibn al-Khaṭṭāb, Allah să fie mulțumit de el, a spus:

لاَ عُذْرَ لأَحَدٍ فِي ضَلالَةٍ رَكِبَهَا حَسِبَهَا هُدًى، وَلاَ فِي هُدًى تَرَكَهُ حَسِبَهُ ضَلالَةً، فَقَدْ بُيِّنَتِ الأُمُورُ، وَثَبَتَتِ الْحُجَّةُ، وَانْقَطَعَ الْعُذْرُ

Nimeni nu are scuză pentru o rătăcire pe care a urmat-o, socotind-o călăuzire, și nici pentru o călăuzire pe care a părăsit-o, socotind-o rătăcire. Lucrurile au fost lămurite, dovada a fost statornicită și scuza a încetat.

9

Comentariu

Cuvintele lui ʿUmar, Allah să fie mulțumit de el: *«Nimeni nu are scuză...»* Allah a lămurit adevărul și l-a arătat în amănunt în Coran și în Sunna. Omul nu mai are atunci scuză pentru o rătăcire, fiindcă neglijența a venit din partea lui: nu a căutat adevărul și nu i-a întrebat pe învățați. Rătăcirea a venit din partea lui; el este cel care a neglijat.

Cuvintele sale: *«Socotind-o călăuzire»* arată că presupunerea nu ține cu nimic loc de adevăr. Allah, Mărețul și Preaînaltul, spune:

﴿وَإِنَّهُمْ لَيَصُدُّونَهُمْ عَنِ ٱلسَّبِيلِ وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُم مُّهْتَدُونَ﴾

Ei îi abat de la cale, iar aceștia socotesc că sunt călăuziți.

Coran, 43:37

9 L-a transmis Abū Yūsuf în Al-Kharāj (32).

Ceea ce socotesc ei nu le folosește drept mijlocire, fiindcă nu au scuză: nu s-au întors la Carte și la Sunna pentru a deosebi adevărul de falsitate, ci și-au urmat poftele.

﴿وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُم مُّهْتَدُونَ﴾

Socotesc că sunt călăuziți,
Coran, 43:37 · fragment

și totuși Allah i-a judecat ca necredincioși și rătăciți. Faptul că omul socotește că urmează adevărul nu devine prin el însuși o scuză, în afară de cazul în care nu i-a ajuns nimic din revelația dumnezeiască pogorâtă asupra trimișilor. El este dator să se întoarcă la Carte și la Sunna, fără să rămână la presupunerea sa, la ceea ce socotește ori la ceea ce îi spune altcineva că ar fi adevăr. Aceasta nu este o scuză.
Iar în celălalt verset:

﴿إِنَّهُمُ ٱتَّخَذُواْ ٱلشَّيَٰطِينَ أَوْلِيَآءَ مِن دُونِ ٱللَّهِ وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُم مُّهْتَدُونَ﴾

Ei și-au luat diavolii drept aliați în afară de Allah și socotesc că sunt călăuziți.
Coran, 7:30 · fragment

Privește cum și-au luat drept aliați, în afară de Allah, diavoli dintre oameni și dintre djinni, îi urmează și socotesc că sunt călăuziți! Oare diavolii le vor binele?!

Preaînaltul a spus:

﴿وَمَن يَعْشُ عَن ذِكْرِ ٱلرَّحْمَـٰنِ نُقَيِّضْ لَهُۥ شَيْطَـٰنًا فَهُوَ لَهُۥ قَرِينٌ﴾

Celui care se întoarce de la pomenirea Celui Milostiv îi rânduim un diavol, care îi devine însoțitor.

Coran, 43:36

Privește cuvintele Sale:

﴿وَمَن يَعْشُ عَن ذِكْرِ ٱلرَّحْمَـٰنِ نُقَيِّضْ لَهُۥ شَيْطَـٰنًا فَهُوَ لَهُۥ قَرِينٌ﴾

Celui care se întoarce de la pomenirea Celui Milostiv îi rânduim un diavol, care îi devine însoțitor.

Coran, 43:36

Aceasta este o pedeapsă pentru el.

﴿فَهُوَ لَهُۥ قَرِينٌ﴾

Care îi devine însoțitor,

Coran, 43:36 · fragment

adică diavolul.

﴿وَإِنَّهُمْ لَيَصُدُّونَهُمْ عَنِ ٱلسَّبِيلِ وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُم مُّهْتَدُونَ﴾

Ei îi abat de la cale, iar aceștia socotesc că sunt călăuziți.

Coran, 43:37

Adepții socotesc că sunt călăuziți, dar aceasta nu le-a folosit și nu au scuză, fiindcă chemarea trimișilor a ajuns la ei, însă nu au primit-o.

Scuza există în chestiunile de interpretare în care efortul de deducție este îngăduit. Omul se străduiește și își dă toată silința și puterea în cercetare, până când socotește că aceasta este calea adevărului. El este scuzat, potrivit cuvintelor Profetului ﷺ:

إِذَا اجْتَهَدَ الْحَاكِمُ فَأَصَابَ فَلَهُ أَجْرَانِ، وَإِذَا اجْتَهَدَ فَأَخْطَأَ فَلَهُ أَجْرٌ وَاحِدٌ

Când judecătorul face un efort de interpretare și nimerește, are două răsplăți; când face un efort de interpretare și greșește, are o singură răsplată.[10]

Aceasta privește chestiunile de interpretare. Cât despre chestiunile ce depind numai de revelație, adică lucrurile ce țin de crez, nimănui nu îi este îngăduit să facă în ele un efort propriu de deducție. Trebuie să urmeze dovada; aici nu este loc pentru asemenea deducție.

Cuvintele sale: *«Și nici pentru o călăuzire pe care a părăsit-o, socotind-o rătăcire»*. Lucrurile nu se întemeiază pe ceea ce omul socotește și presupune, astfel încât să ia o rătăcire drept călăuzire ori să părăsească un adevăr socotindu-l rătăcire. Presupunerea sa nu îi folosește drept mijlocire. Allah a lămurit călăuzirea și rătăcirea în Coran, Trimisul ﷺ le-a lămurit în Sunna, iar predecesorii le-au lămurit prin purtarea și crezul lor. Adevărul este limpede, laudă lui Allah!

Din îndurarea lui Allah, adevărul este limpede prin Carte, prin Sunna și prin călăuzirea predecesorilor dreptcredincioși. Nu este învăluit în obscuritate ori încurcătură, precum a fost pentru comunitățile de mai înainte, când a trecut multă vreme, adevărul

10 L-au transmis al-Bukhārī (7352) și Muslim (1716).

le-a devenit neclar, iar Cărțile au fost răstălmăcite și schimbate. Pentru această comunitate însă, adevărul rămâne limpede, iar Cartea și Sunna sunt păstrate de răstălmăcire și schimbare. Nimeni nu mai are atunci scuză.

Cuvintele sale: *«Lucrurile au fost lămurite»*. Da, lucrurile au fost lămurite, dar cer cercetare și căutare. Omul trebuie să învețe, să dobândească înțelegere și să ia știința de la învățați. Nu o ia de la sine însuși, de la alții asemenea lui dintre neștiutori ori dintre cei care se dau învățați și nici din cărți, ci de la oamenii științei, fiindcă această știință se primește de la învățați.

Știința se dobândește prin învățare de la alții, nu prin luarea ei din cărți. Cărțile sunt numai unelte de cercetare, pe care le explică învățații. Ajungerea la adevăr se primește de la oamenii științei și se transmite de la ei, cei de mai târziu de la cei de mai înainte.

Cuvintele sale: *«Dovada a fost statornicită și scuza a încetat»*. Nimeni nu mai are scuză. Allah a păzit această religie de răstălmăcire și schimbare, iar adevărul a devenit limpede, fără încurcătură. Altminteri a fost cu comunitățile de mai înainte: după ce a trecut multă vreme, și-au răstălmăcit, schimbat și înlocuit cărțile, iar adevărul le-a devenit neclar și a rămas ascuns.

Coranul și Sunna au statornicit întreaga rânduială a religiei

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Aceasta pentru că Sunna și comunitatea au statornicit temeinic întreaga rânduială a religiei, iar aceasta le-a devenit limpede oamenilor. Oamenii trebuie, așadar, să o urmeze."

Comentariu
El, Allah să aibă milă de el, a spus:

وذلك أن السنَّة والجَماعة قد أَحْكَمَا أمرَ الدينِ كُله

Aceasta pentru că Sunna și comunitatea au statornicit temeinic întreaga rânduială a religiei.

«Aceasta» se referă la îndemnul de mai înainte de a te ține de calea Ahl al-Sunnah wa-l-Jamāʿah.
S-a arătat mai înainte că prin oamenii Sunnei se înțeleg cei care se țin de Sunna Trimisului ﷺ și de calea lui. Aceștia sunt oamenii Sunnei. Comunitatea este formată din cei care s-au adunat asupra adevărului și nu s-au dezbinat. Preaînaltul a spus:

﴿وَٱعْتَصِمُواْ بِحَبْلِ ٱللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُواْ﴾

Țineți-vă cu tărie de funia lui Allah, cu toții, și nu vă dezbinați!
Coran, 3:103 · fragment

Ei s-au adunat asupra adevărului, nu s-au despărțit de el și nu s-au aflat în dezacord în privința lui. Aceștia sunt Ahl al-Sunnah wa-l-Jamāʿah.

Cât despre

﴿ٱلَّذِينَ فَرَّقُواْ دِينَهُمۡ وَكَانُواْ شِيَعٗا﴾

cei care și-au dezbinat religia și au devenit grupări,
Coran, 6:159 · fragment

Allah, Mărețul și Preaînaltul, îi spune Profetului Său ﷺ:

﴿لَّسۡتَ مِنۡهُمۡ فِي شَيۡءٍۚ إِنَّمَآ أَمۡرُهُمۡ إِلَى ٱللَّهِ ثُمَّ يُنَبِّئُهُم بِمَا كَانُواْ يَفۡعَلُونَ﴾

Nu ai nicio legătură cu ei. Cazul lor Îi revine lui Allah, iar apoi El îi va înștiința despre ceea ce făceau.
Coran, 6:159 · fragment

«Aceasta pentru că Sunna și comunitatea au statornicit temeinic...» înseamnă că au desăvârșit. Statornicirea temeinică înseamnă desăvârșire. Au desăvârșit întreaga rânduială a religiei, astfel încât întreaga religie este cuprinsă în Sunna și în comunitate.
Profetul ﷺ a spus:

فَإِنَّهُ مَنْ يَعِشْ مِنْكُمْ فَسَيَرَى اخْتِلافًا كَثِيرًا فَعَلَيْكُمْ بِسُنَّتِي

Cel dintre voi care va trăi va vedea multe deosebiri, așadar țineți-vă de Sunna mea! (vezi nota 8, p. 18)

Numai ținerea de Sunna Trimisului ﷺ păzește de răul acestor deosebiri. Ea este ceea ce urmau Trimisul ﷺ și companionii săi în crez, adorare, relațiile dintre oameni, însușirile morale și purtare. Ei sunt gruparea salvată dintre cele șaptezeci și trei de grupări, toate în Foc în afară de una. Ei au întrebat: *„Care este aceea, Trimis al lui Allah?”*

Această grupare, exceptată dintre celelalte, este o comunitate distinctă. Care este ea? Profetul ﷺ a lămurit-o spunând:

مَنْ كَانَ عَلَى مِثْلِ مَا أَنَا عَلَيْهِ وَأَصْحَابِي

Cel care urmează ceea ce urmez eu și companionii mei.[11]

Ceea ce urmau Trimisul ﷺ și companionii săi este Sunna. Cel care se ține de ea este salvat. De aceea au fost numiți gruparea salvată.

Cuvintele sale: *«Iar aceasta le-a devenit limpede oamenilor. Oamenii trebuie, așadar, să o urmeze»*. Oamenilor le-a devenit limpede că întreaga rânduială a religiei se află în ținerea de Sunna și de comunitate. Numai oamenii rătăcirii se împotrivesc căii Ahl al-Sunnah wa-l-Jamāʿah.

﴿فَمَاذَا بَعْدَ ٱلْحَقِّ إِلَّا ٱلضَّلَٰلُ﴾

Ce mai este dincolo de adevăr, dacă nu rătăcirea?
Coran, 10:32 · fragment

Cel care părăsește adevărul cade în rătăcire. Adevărul este ceea ce urmează Ahl al-Sunnah wa-l-Jamāʿah, nu ceilalți.

11 L-au transmis al-Tirmidhī (2641), al-Marwazī în Al-Sunnah (59) și al-Ṭabarānī în Al-Kabīr (62).

Religia a venit numai de la Allah

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Să știi — Allah să aibă milă de tine! — că religia a venit numai de la Allah, Binecuvântatul și Preaînaltul. Nu a fost întemeiată pe minți și părerile oamenilor. Cunoașterea ei se află la Allah și la Trimisul Său. Nu urma, așadar, nimic după pofta ta, ca să nu te desprinzi de religie și să ieși din Islam, căci nu ai nicio dovadă. Trimisul lui Allah ﷺ i-a lămurit comunității sale Sunna și le-a arătat-o limpede companionilor săi. Ei sunt comunitatea și ei sunt marea adunare. Marea adunare este adevărul și oamenii lui. Cel care li se împotrivește companionilor Trimisului lui Allah ﷺ într-un lucru ce ține de religie a căzut în necredință."

Comentariu

Religia a venit numai de la Allah. El este Cel care a statornicit religia, Preaslăvitul. Nimănui nu îi este îngăduit să statornicească o religie pe care Allah nu a încuviințat-o. Preaînaltul a spus:

﴿أَمْ لَهُمْ شُرَكَٰٓؤُا۟ شَرَعُوا۟ لَهُم مِّنَ ٱلدِّينِ مَا لَمْ يَأْذَنۢ بِهِ ٱللَّهُ﴾

Au ei asociați care le-au statornicit din religie ceea ce Allah nu a încuviințat?

Coran, 42:21 · fragment

Aceasta este o dezaprobare și un avertisment. Religia este ceea ce Allah a statornicit și ceea ce a transmis Trimisul Său ﷺ.

Aceasta este religia despre care Allah, Mărețul și Preaînaltul, a spus:

﴿شَرَعَ لَكُم مِّنَ ٱلدِّينِ مَا وَصَّىٰ بِهِۦ نُوحًا وَٱلَّذِىٓ أَوْحَيْنَآ إِلَيْكَ وَمَا وَصَّيْنَا بِهِۦٓ إِبْرَٰهِيمَ وَمُوسَىٰ وَعِيسَىٰٓ ۖ أَنْ أَقِيمُوا۟ ٱلدِّينَ وَلَا تَتَفَرَّقُوا۟ فِيهِ﴾

V-a statornicit din religie ceea ce i-a poruncit lui Nūḥ, ceea ce ți-am revelat ție și ceea ce le-am poruncit lui Ibrāhīm, lui Mūsā și lui Īsā: «Statorniciți religia și nu vă dezbinați în privința ei!»

Coran, 42:13 · fragment

Aceasta este legiuirea profeților, mai ales a acestor cinci trimiși cu hotărâre de neclintit. Aceasta este religia lor. Cel care se abate de la ea ori i se împotrivește piere și rătăcește. Ea se întemeiază pe unicitatea lui Allah, Atotputernicul și Mărețul, pe părăsirea adorării altcuiva în afara Lui, pe ținerea de ceea ce Allah, Atotputernicul și Mărețul, a statornicit și pe îndepărtarea de ceea ce Allah a oprit. Aceasta este religia.

În privința cuvintelor sale: *„Nu a fost întemeiată pe mințile și părerile oamenilor”*, religia nu este ceea ce oamenii au socotit bun ori au socotit de cuviință. Aceasta nu este religia lui Allah, ci religia pe care oamenii au născocit-o. Religia lui Allah, Atotputernicul și Mărețul, este ceea ce El a statornicit.
Ceea ce oamenii au hotărât după părerile lor nu este religia lui Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul, ci religia celui care a hotărât astfel. Din religie nu I se atribuie lui Allah decât ceea ce a statornicit prin Trimisul Său ﷺ. Ceea ce altcineva a statornicit nu I se atribuie lui Allah, ci celui care a statornicit acel lucru, iar Allah este departe de el. Preaînaltul a spus:

﴿أَمْ لَهُمْ شُرَكَٰٓؤُاْ شَرَعُواْ لَهُم مِّنَ ٱلدِّينِ مَا لَمْ يَأْذَنۢ بِهِ ٱللَّهُ﴾

Au ei asociați care le-au statornicit din religie ceea ce Allah nu a încuviințat?

Coran, 42:21 · fragment

În privința cuvintelor sale: *„Cunoașterea ei se află la Allah și la Trimisul Său* ﷺ*”*, lucrurile religiei se întemeiază pe revelație. În privința lor sunt necesare dovezi de la Allah și de la Trimisul Său. Trebuie să ne ținem de cele privitoare la religie care au venit în Carte și în Sunna și să părăsim născocirile și inovațiile pentru care Allah nu a pogorât nicio dovadă. Chiar dacă adepții lor le socotesc religie și caută prin ele apropierea de Allah, noi nu le dăm atenție și nu credem în ele, fiindcă religia lui Allah este ceea ce El și Trimisul Său au statornicit. Căci religia se întemeiază pe cunoașterea care a venit de la Allah și de la Trimisul Său. Nu urma poftele oamenilor, părerile lor, ceea ce au socotit bun și ceea ce au urmat unii de la alții fără să aibă temei în Cartea lui Allah ori în Sunna Trimisului Său ﷺ. El, binecuvântarea și pacea fie asupra sa, a spus:

مَنْ أَحْدَثَ فِي أَمْرِنَا هَذَا مَا لَيْسَ مِنْهُ فَهُوَ رَدٌّ

Cel care introduce în această religie a noastră ceva ce nu ține de ea, acel lucru este respins. (vezi nota 7, p. 18)

Într-o altă relatare:

مَنْ عَمِلَ عَمَلاً لَيْسَ عَلَيْهِ أَمْرُنَا فَهُوَ رَدٌّ

Cel care face o faptă ce nu este potrivită cu porunca noastră, acea faptă este respinsă. (vezi nota 6, p. 18)

Așadar, cel care dorește ca fapta lui să fie dreaptă și folositoare trebuie să îndeplinească două lucruri:

Primul: să-și închine religia numai lui Allah, curățind-o de asociere.

Al doilea: să urmeze Sunna Trimisului lui Allah ﷺ și să-și curețe religia de inovații și de născociri.

Omul va întâlni multe abateri în crez și în actele de adorare. Oamenii au pofte, dorințe, păreri și căi. Noi nu îi urmăm pe oameni, ci cântărim ceea ce urmează ei după Carte și Sunna. Ceea ce este în acord cu acestea este adevăr, iar ceea ce li se împotrivește este fals.

În privința cuvintelor sale: *„Nu urma, așadar, nimic după pofta ta”*, nu urma nimic după pofta și dorința ta. Dimpotrivă, pofta și dorința ta să urmeze ceea ce a venit de la Allah și de la Trimisul Său ﷺ. Să nu dorești și să nu cauți decât ceea ce a venit de la Allah și de la Trimisul Său. Aceasta este calea izbăvirii.

Dacă îți urmezi pofta, ajungi dintre cei care și-au urmat poftele și nu au urmat revelația pogorâtă. Preaînaltul a spus:

﴿فَإِن لَّمْ يَسْتَجِيبُوا۟ لَكَ فَٱعْلَمْ أَنَّمَا يَتَّبِعُونَ أَهْوَآءَهُمْ ۚ وَمَنْ
أَضَلُّ مِمَّنِ ٱتَّبَعَ هَوَىٰهُ بِغَيْرِ هُدًى مِّنَ ٱللَّهِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهْدِى
ٱلْقَوْمَ ٱلظَّٰلِمِينَ﴾

Dacă nu îți răspund, să știi că ei nu fac decât să-și urmeze poftele. Și cine este mai rătăcit decât cel care își urmează pofta fără călăuzire de la Allah? Allah nu călăuzește neamul celor nedrepți.

Coran, 28:50

Preaînaltul a mai spus:

﴿فَٱحْكُم بَيْنَهُم بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ ۖ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَآءَهُمْ عَمَّا
جَآءَكَ مِنَ ٱلْحَقِّ﴾

Judecă, așadar, între ei după ceea ce Allah a pogorât și nu le urma poftele, îndepărtându-te de adevărul care ți-a venit!

Coran, 5:48 · fragment

Preaînaltul a spus:

﴿ثُمَّ جَعَلْنَٰكَ عَلَىٰ شَرِيعَةٍ مِّنَ ٱلْأَمْرِ فَٱتَّبِعْهَا وَلَا تَتَّبِعْ
ج
أَهْوَآءَ ٱلَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ إِنَّهُمْ لَن يُغْنُوا۟ عَنكَ مِنَ ٱللَّهِ شَيْـًٔا
صلے
وَإِنَّ ٱلظَّٰلِمِينَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَآءُ بَعْضٍ ۖ وَٱللَّهُ وَلِىُّ ٱلْمُتَّقِينَ﴾

Apoi te-am așezat pe o cale legiuită în privința religiei. Urmeaz-o și nu urma poftele celor care nu știu! Ei nu îți vor fi de niciun folos împotriva lui Allah. Cei nedrepți sunt aliați unii altora, iar Allah este Ocrotitorul celor care se tem de El.

Coran, 45:18–19

Te afli, așadar, în fața a două posibilități: fie urmezi religia adevărată, fie urmezi pofta. Nu există o a treia.
În privința cuvintelor sale: *„Ca să nu te desprinzi de religie și să ieși din Islam”*, cel care își urmează pofta se desprinde de religie, chiar dacă aceasta se petrece după multă vreme. La început tratează cu ușurință abaterea și pofta; apoi urmarea poftei sporește până când iese din religie și pofta ajunge să fie religia lui.
Mărețul și Preaînaltul a spus:

﴿أَفَرَءَيْتَ مَنِ ٱتَّخَذَ إِلَٰهَهُۥ هَوَىٰهُ وَأَضَلَّهُ ٱللَّهُ عَلَىٰ عِلْمٍ وَخَتَمَ عَلَىٰ سَمْعِهِۦ وَقَلْبِهِۦ وَجَعَلَ عَلَىٰ بَصَرِهِۦ غِشَٰوَةً فَمَن يَهْدِيهِ مِنۢ بَعْدِ ٱللَّهِ﴾

L-ai văzut pe cel care și-a luat pofta drept divinitate, pe care Allah l-a lăsat să rătăcească în deplină cunoștință, i-a pecetluit auzul și inima și i-a pus un văl peste vedere? Cine îl va călăuzi după Allah?

Coran, 45:23 · fragment

Așadar, pofta este o altă divinitate.

Asocierea nu se limitează la adorarea unui idol sau a unui obiect de cult. Mai există și altceva: pofta. Omul poate să nu adore idolii, copacii și pietrele, nici mormintele, dar își urmează pofta. Acesta este robul propriei pofte. Omul trebuie să se ferească și să nu urmeze decât ceea ce este în acord cu Cartea și cu Sunna. În privința cuvintelor sale: *„Căci nu ai nicio dovadă. Trimisul lui Allah ﷺ i-a lămurit comunității sale Sunna și le-a arătat-o limpede companionilor săi”*, cel care se împotrivește și își urmează pofta nu are nicio dovadă, fiindcă a rătăcit după ce lucrurile au fost lămurite și după ce a cunoscut:

﴿أَفَرَءَيْتَ مَنِ ٱتَّخَذَ إِلَٰهَهُۥ هَوَىٰهُ وَأَضَلَّهُ ٱللَّهُ عَلَىٰ عِلْمٍ وَخَتَمَ عَلَىٰ سَمْعِهِۦ وَقَلْبِهِۦ وَجَعَلَ عَلَىٰ بَصَرِهِۦ غِشَٰوَةً فَمَن يَهْدِيهِ مِنۢ بَعْدِ ٱللَّهِ﴾

L-ai văzut pe cel care și-a luat pofta drept divinitate, pe care Allah l-a lăsat să rătăcească în deplină cunoștință, i-a pecetluit auzul și inima și i-a pus un văl peste vedere? Cine îl va călăuzi după Allah?

Coran, 45:23 · fragment

El nu este neștiutor, ci cunoaște Cartea și Sunna și cunoaște cuvintele învățaților. Însă acestea nu se potrivesc cu pofta lui, așa că le părăsește și ia ceea ce se potrivește cu pofta sa. Aceasta este rătăcirea; la Allah căutăm adăpost.
Urmarea poftei este, așadar, foarte primejdioasă. Omul trebuie să se ferească de ea. Allah, Mărețul și Preaînaltul, i-a spus profetului Său Dāwūd, binecuvântarea și pacea fie asupra sa:

﴿يَٰدَاوُۥدُ إِنَّا جَعَلْنَٰكَ خَلِيفَةً فِى ٱلْأَرْضِ فَٱحْكُم بَيْنَ ٱلنَّاسِ بِٱلْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعِ ٱلْهَوَىٰ فَيُضِلَّكَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ ۚ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَضِلُّونَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌۢ بِمَا نَسُوا۟ يَوْمَ ٱلْحِسَابِ﴾

O, Dāwūd, Noi te-am făcut urmaș cu autoritate pe pământ. Judecă, așadar, între oameni cu adevăr și nu urma pofta, căci te va abate de la calea lui Allah! Cei care se abat de la calea lui Allah vor avea o pedeapsă aspră pentru că au uitat Ziua Socotelii.

Coran, 38:26

Ibn al-Jawzī, Allah să aibă milă de el, are o carte într-un volum mare, intitulată Dhamm al-Hawā — Condamnarea poftei. A adunat în ea dovezi, cuvinte ale învățaților și vorbe de înțelepciune care avertizează împotriva urmării poftei.

Omul este dator să se păzească de propria poftă. Se poate feri de adorarea idolilor, a pietrelor, a copacilor și a mormintelor și poate cunoaște unicitatea lui Allah și Sunna, fără să se fi ferit de urmarea propriei pofte. Aceasta este o mare nenorocire.

Musulmanul trebuie să se ferească de urmarea poftei și să-și supună dorința celor venite de la Trimisul ﷺ. Astfel a venit în hadith cuvântul său ﷺ:

لاَ يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّى يَكُونَ هَوَاهُ تَبَعًا لِمَّا جِئْتُ بِهِ

Niciunul dintre voi nu crede până când dorința sa nu urmează ceea ce am adus eu.[12]

Al-Nawawī l-a socotit autentic în Al-Arbaʿīn și a spus: *„L-am relatat în cartea Al-Ḥujjah cu un lanț de transmitere autentic."* Trimisul ﷺ nu a lăsat nimic fără să-l lămurească pentru comunitatea sa. Unul dintre companioni a spus chiar:

تَرَكَنَا رَسُولُ اللهِ صلى الله عليه وسلم وَمَا طَائِرٌ يُقَلِّبُ جَنَاحَيْهِ فِي الْهَوَاءِ إِلاَّ ذَكَرَ لَنَا مِنْهُ عِلْمًا

Trimisul lui Allah ﷺ ne-a lăsat fără să existe vreo pasăre care își mișcă aripile în văzduh despre care să nu ne fi împărtășit cunoaștere.[13]

12 L-au transmis Ibn Abī ʿĀṣim în Al-Sunnah (15) și Ibn Baṭṭah în Al-Ibānah (279).

13 L-a transmis al-Bazzār (3897).

Nu a lăsat nelămurit nimic din ceea ce omenirea are nevoie ca să se apropie de Allah și să se îndepărteze de necredință și de rătăcire. El ﷺ a spus:

إِنِّي تَارِكٌ فِيكُمْ مَا إِنْ تَمَسَّكْتُمْ بِهِ لَنْ تَضِلُّوا بَعْدِي: كِتَابَ اللَّهِ وَسُنَّتِي

Vă las ceea ce, dacă vă țineți de el, nu veți rătăci după mine: Cartea lui Allah și Sunna mea.[14]

Și-a lăsat comunitatea pe calea luminoasă, a cărei noapte este asemenea zilei. Când Allah a desăvârșit prin el religia și a împlinit prin el binefacerea, s-a mutat alături de Domnul său, după ce a transmis limpede mesajul și le-a lămurit companionilor săi Sunna. În predica Pelerinajului de Rămas-bun a spus: *„Oare am transmis?"* Ei au spus: *„Mărturisim că ai transmis și ne-ai povățuit."* Atunci a spus:

اللَّهُمَّ اشْهَدْ

O, Allah, fii martor![15]

14 L-au transmis al-Dāraquṭnī (4606), al-Bazzār (8993) și al-Ḥākim (319).

15 L-au transmis al-Bukhārī (67) și Muslim (1679).

În privința cuvintelor sale: *„Ei sunt comunitatea și ei sunt marea adunare”*, companionii săi ﷺ sunt comunitatea, adică temelia comunității. Apoi vin cei care îi urmează și apoi cei care îi urmează pe aceștia, după cum a spus el ﷺ:

خَيْرُكُمْ قَرْنِي، ثُمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُمْ، ثُمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُمْ

Cei mai buni dintre voi sunt cei din generația mea, apoi cei care îi urmează, apoi cei care îi urmează pe aceștia.[16]

Aceștia sunt companionii, urmașii lor și urmașii urmașilor, generațiile deosebite prin merit. Ei sunt comunitatea, iar cel care vine după ei îi urmează, ținându-se de temelia pe care s-au aflat companionii Trimisului lui Allah ﷺ. Preaînaltul a spus:

﴿وَٱلسَّٰبِقُونَ ٱلْأَوَّلُونَ مِنَ ٱلْمُهَٰجِرِينَ وَٱلْأَنصَارِ وَٱلَّذِينَ ٱتَّبَعُوهُم بِإِحْسَٰنٍ رَّضِيَ ٱللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا۟ عَنْهُ﴾

Înaintașii cei dintâi dintre emigranți și sprijinitori, precum și cei care i-au urmat în bine: Allah este mulțumit de ei, iar ei sunt mulțumiți de El.
Coran, 9:100 · fragment

Cei care avertizează astăzi împotriva căii drepților înaintași
Ei sunt comunitatea alături de care Allah ne-a poruncit să fim și alături de care Profetul ﷺ ne-a poruncit să fim, oprindu-ne să ne despărțim de ea. Ei sunt marea adunare aflată pe adevăr și pe călăuzire. Cei care îi socotesc neștiutori pe înaintași, le micșorează însemnătatea și spun: *„Ei au fost oameni și noi suntem oameni”*; cei care spun: *„Nu este nicio piedică să născocim lucruri și nu suntem obligați să-i urmăm pe înaintași și cuvintele lor”* — aceasta este rătăcire; la Allah căutăm adăpost. Înseamnă despărțirea celor de

16 L-au transmis al-Bukhārī (2651) și Muslim (2535).

la sfârșitul acestei comunități de cei de la începutul ei. Dacă cei de la sfârșit se despart de cei de la început, comunitatea piere. Ei doresc să ducă la pieire comunitatea și au venit cu acest vicleșug: să-i despartă pe cei de mai târziu de începutul comunității. Există astăzi oameni care avertizează împotriva căii înaintașilor și împotriva întoarcerii la cuvintele lor. Spun: *„Acelea au fost vremuri care au trecut."* Avertizează împotriva celor urmate de înaintași și îndeamnă la inventivitate în religie! Religia se întemeiază pe revelație și înseamnă urmare, nu născocire și inventare. Inventivitatea își are locul în meșteșuguri și în foloasele lumești. În religie însă nu se născocește nimic după moartea Trimisului ﷺ, deoarece legiferarea s-a încheiat odată cu moartea sa ﷺ. Nouă nu ne rămâne decât să urmăm, fără să introducem ceva de la noi și să spunem: *„Aceasta se potrivește vremii de acum."* Imamul Mālik, Allah să aibă milă de el, spune:

لا يُصْلِحُ آخِرَ هَذِهِ الأُمَّةِ إِلا مَا أَصْلَحَ أَوَّلَهَا

Sfârșitul acestei comunități nu va fi îndreptat decât prin ceea ce i-a îndreptat începutul.

Ceea ce i-a îndreptat începutul a fost Cartea și Sunna. Sfârșitul acestei comunități nu va fi, așadar, îndreptat decât prin Carte și Sunna și prin urmarea călăuzirii drepților înaintași.

În privința cuvintelor sale: *„Marea adunare este adevărul și oamenii lui"*, marea adunare este alcătuită din oamenii adevărului, care se țin de el. *„Marea adunare"* nu înseamnă simpla mulțime, ci cei aflați pe adevăr. Chiar dacă sunt puțini, ei sunt marea adunare, chiar dacă ar fi un singur om. Cel aflat pe adevăr este marea adunare. Nu ne uităm la număr, ci la ceea ce urmează el.

Marea adunare este alcătuită din cei aflați pe adevăr, nu din simpla mulțime

Mulțimea se poate afla în rătăcire:

﴿وَإِن تُطِعْ أَكْثَرَ مَن فِى ٱلْأَرْضِ يُضِلُّوكَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ﴾

Dacă îi asculți pe cei mai mulți de pe pământ, te vor abate de la calea lui Allah.

Coran, 6:116 · fragment

Preaînaltul a spus:

﴿وَمَآ أَكْثَرُ ٱلنَّاسِ وَلَوْ حَرَصْتَ بِمُؤْمِنِينَ﴾

Cei mai mulți oameni nu sunt credincioși, oricât de mult ți-ai dori.

Coran, 12:103

Preaînaltul a spus:

﴿وَمَا وَجَدْنَا لِأَكْثَرِهِم مِّنْ عَهْدٍ ۖ وَإِن وَجَدْنَآ أَكْثَرَهُمْ لَفَـٰسِقِينَ﴾

Nu i-am găsit pe cei mai mulți dintre ei ținând vreun legământ; pe cei mai mulți i-am găsit nelegiuiți.

Coran, 7:102

Și Preaînaltul a spus:

﴿وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ ٱلنَّاسِ لَفَـٰسِقُونَ﴾

Mulți dintre oameni sunt nelegiuiți.

Coran, 5:49 · fragment

Să nu te lași amăgit de mulțime și să nu o urmezi decât dacă se află pe adevăr. Cei aflați pe adevăr sunt comunitatea, fie puțini, fie mulți. Criteriul este ceea ce urmează: este adevăr ori fals? Dacă este adevăr, ei sunt comunitatea, chiar dacă nu ar fi decât unul singur. Dacă este fals, aceasta este rătăcire, chiar dacă ar urma-o cei mai mulți oameni.

În privința cuvintelor sale: *„Cel care li se împotrivește companionilor Trimisului lui Allah ﷺ într-un lucru ce ține de religie a căzut în necredință”*,

كفر

necredința

poate însemna necredință majoră ori necredință minoră, după natura abaterii. Cuvintele sale *„a căzut în necredință”* nu înseamnă în mod necondiționat că a săvârșit necredința care scoate din religie. Poate fi aceasta, dar poate fi și necredință minoră. Ceea ce trebuie reținut este că împotrivirea față de înaintași este necredință, care poate fi majoră ori minoră, după natura abaterii.

Sau sensul este că, dacă la început li se împotrivește într-un lucru mic, ajunge apoi treptat să iasă cu totul din religie și sfârșește în necredință. Dacă se obișnuiește cu abaterea, sfârșește în necredința majoră și iese din întreaga religie. Satana, pofta și sufletul care îndeamnă la rău îl duc treptat până când iese cu totul din religie.

Sunna și inovația nu se pot aduna

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Să știi că oamenii nu au născocit niciodată o inovație fără să părăsească o parte pe măsura ei din Sunna. Ferește-te, așadar, de lucrurile oprite! Orice născocire este o inovație, orice inovație este rătăcire, iar rătăcirea și oamenii ei sunt în Foc."

Comentariu
Aceasta este o mare învățătură înțeleaptă, transmisă de la înaintași:

أن النّاس ما أحدَثوا بدعةً إلا فَقدوا مِثلها من السنّة

Oamenii nu au născocit vreo inovație fără să piardă o parte pe măsura ei din Sunna.

Căci Sunna și inovația nu se întâlnesc fără ca una să o alunge pe cealaltă. Omul nu poate fi inovator și adept al Sunnei în același timp. Ori este inovator, ori este adept al Sunnei; cele două nu se adună în el. Una o alungă neapărat pe cealaltă. Aceasta se numără printre vătămările inovațiilor.

Această învățătură transmisă este confirmată de experiență. Mărturia și dovada ei sunt că îi găsești pe adepții inovațiilor urând hadithurile autentice și practicile Sunnei. Cel mai mare dușman al lor și lucrul pe care îl urăsc cel mai mult să-l audă este să li se spună: *„Cutare hadith oprește acest lucru sau îl declară interzis."* Nu vor să audă hadithurile și practicile Sunnei care se împotrivesc celor urmate de ei. Acesta este un semn că Sunna și inovația nu se pot aduna.

Cât despre cel aflat pe Sunna, atunci când aude un hadith de la Trimisul lui Allah ﷺ, se bucură: adaugă bine la bine și cunoaștere la cunoaștere. Adeptul Sunnei se bucură de hadithurile Trimisului ﷺ, pe când adeptul inovației se ferește de ele. La

inovatori se vede limpede că luptă împotriva practicilor Sunnei, fiindcă acestea înlătură inovațiile pe care le au.

În aceasta se află un îndemn de a respinge inovațiile: ele alungă practicile Sunnei și alungă din inimi dragostea pentru acestea.

În privința cuvintelor sale: „Ferește-te, așadar, de lucrurile oprite", în cele oprite nu este bine, fie că sunt lucruri oprite de natura asocierii, a necredinței sau a păcatelor. Allah nu oprește un lucru în care este bine, ci oprește ceea ce este rău curat, ceea ce are răul precumpănitor ori ceea ce are răul egal cu binele. Dacă într-un lucru se adună bine și rău, iar răul este mai mare ori egal cu binele, ferește-te de el. Dacă binele este mai mare, nu este nicio piedică să-l iei; răul mic este trecut cu vederea alături de binele mult. În privința cuvintelor sale: „Orice născocire este o inovație și orice inovație este rătăcire", acesta este textul hadithului lui al-ʿIrbāḍ ibn Sāriyah, Allah să fie mulțumit de el, care a spus: Trimisul lui Allah ﷺ ne-a ținut o cuvântare de care inimile s-au cutremurat și ochii au lăcrimat. Am spus: «O, Trimis al lui Allah, parcă ar fi povățuirea unuia care își ia rămas-bun. Povățuiește-ne!» A spus:

أُوصِيكُمْ بِتَقْوَى اللَّهِ وَالسَّمْعِ وَالطَّاعَةِ، وَإِنْ تَأَمَّرَ عَلَيْكُمْ عَبْدٌ - وفي رواية: عَبْدٌ حَبَشِيٌّ، كَأَنَّ رَأْسَهُ زَبِيبَةٌ - فَإِنَّهُ مَنْ يَعِشْ مِنْكُمْ فَسَيَرَى اخْتِلَافًا كَثِيرًا فَعَلَيْكُمْ بِسُنَّتِي وَسُنَّةِ الْخُلَفَاءِ الرَّاشِدِينَ الْمَهْدِيِّينَ مِنْ بَعْدِي، فَتَمَسَّكُوا بِهَا، وَعَضُّوا عَلَيْهَا بِالنَّوَاجِذِ وَإِيَّاكُمْ وَمُحْدَثَاتِ الأُمُورِ...

«Vă îndemn la teama de Allah, la ascultare și supunere, chiar dacă ar ajunge să vă conducă un rob» — iar într-o altă relatare: «un rob

abisinian al cărui cap este ca o stafidă» — «căci acela dintre voi care va trăi va vedea multe neînțelegeri. Țineți-vă, așadar, de Sunna mea și de Sunna califilor drept călăuziți, care vor veni după mine. Țineți-vă de ea și mușcați-o cu măselele! Feriți-vă de lucrurile născocite...»

Acesta este un avertisment; cuvântul *„feriți-vă”* este o formulă de avertizare.

... وَإِيَّاكُمْ وَمُحْدَثَاتِ الأُمُورِ، فَإِنَّ كُلَّ مُحْدَثَةٍ بِدْعَةٌ، وَكُلَّ بِدْعَةٍ ضَلَالَةٌ

...Feriți-vă de lucrurile născocite, căci orice născocire este o inovație și orice inovație este rătăcire. (vezi nota 8, p. 18)

Într-o altă relatare:

وَكُلَّ ضَلَالَةٍ فِي النَّارِ

Și orice rătăcire este în Foc.[17]

Orice născocire este o inovație. Se are în vedere născocirea în religie. Cât despre noutățile din obiceiuri, lucruri folositoare, mâncăruri, băuturi și îmbrăcăminte, acestea sunt inovații în sens lingvistic, nu inovații în sensul Legii religioase. Născocirile în religie sunt însă inovațiile oprite. În aceasta se află o respingere a celor care împart inovațiile în bune, rele și îngăduite și spun că li se aplică cele cinci categorii de judecăți juridice. Aceasta este o greșeală, fiindcă toate inovațiile în religie sunt rătăcire, potrivit cuvântului explicit al Trimisului ﷺ:

17 L-au transmis al-Nasāʾī (1578) și al-Ṭabarānī în Al-Muʿjam al-Kabīr (8521).

فَإِنَّ كُلَّ مُحْدَثَةٍ بِدْعَةٌ، وَكُلَّ بِدْعَةٍ ضَلَالَةٌ

Orice născocire este o inovație și orice inovație este rătăcire.

Cred că ei au inclus inovațiile în sens lingvistic și le-au numit inovații bune. Inovațiile în sens lingvistic sunt îngăduite, precum construirea școlilor și a căminelor pentru cei care caută cunoașterea, adăugarea punctelor diacritice în exemplarele Coranului și altele asemenea. Le-au numit inovații bune, însă acestea nu sunt inovații; ele urmează Sunna și îi dau viață. Construirea școlilor și a căminelor pentru cei care caută cunoașterea, tipărirea exemplarelor Coranului și adăugarea punctelor diacritice în ele sunt toate sprijin pentru cunoaștere. Sunt lucruri bune și practici ale Sunnei. Așadar, fie au luat practici bune ale Sunnei și le-au numit inovații, fie au numit inovații lucruri obișnuite, care nu intră în religie, fiind lucruri lumești.

În privința cuvintelor sale: „Iar rătăcirea și oamenii ei sunt în Foc", astfel se află în hadith: „Și orice rătăcire este în Foc." (vezi nota 17, p. 47) Tot astfel, în hadithul despre grupări:

وَسَتَفْتَرِقُ هَذِهِ الأُمَّةُ عَلَى ثَلَاثٍ وَسَبْعِينَ فِرْقَةً كُلُّهَا فِي النَّارِ إِلاَّ وَاحِدَةً

Această comunitate se va despărți în șaptezeci și trei de grupări; toate sunt în Foc, în afară de una.[18]

Aceasta este o dovadă că adepții inovațiilor vor fi în Foc, dar situațiile lor diferă. Unii vor fi în Foc din pricina necredinței, iar alții din pricina păcatului. Unii vor rămâne în Foc pentru

18 L-au transmis al-Tirmidhī (2641), al-Marwazī în Al-Sunnah (59) și al-Ṭabarānī în Al-Muʿjam al-Kabīr (62).

totdeauna, iar alții nu; acestora din urmă li se aplică judecata privitoare la cei care săvârșesc păcate mari.

Nicio inovație nu trebuie tratată cu ușurință, chiar dacă este mică

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Ferește-te de micile născociri, căci inovațiile mici ajung să se facă mari. Tot astfel, orice inovație născocită în această comunitate a fost la început mică și semăna cu adevărul. Cel care a intrat în ea s-a lăsat amăgit de aceasta, apoi nu a mai putut ieși. Ea a crescut și a ajuns o religie urmată ca atare; astfel, el s-a împotrivit căii drepte și a ieșit din Islam."

Comentariu

În privința cuvintelor sale: *„Ferește-te de micile născociri"*, el spune: nu trata cu ușurință nimic din inovație, chiar dacă este mic, fiindcă va crește și i se vor adăuga altele. Aceasta se numără printre stricăciunile inovațiilor: dacă li se deschide ușa, se înmulțesc. Nu trebuie tratate cu ușurință, spunând: *„Aceasta este o inovație mică și nu face rău."* Inovația este precum un tăciune: chiar dacă este mic, crește până când arde casa, prăvălia ori întreaga localitate. *„Iar marele foc se naște din scânteile socotite mici."*

Să nu fie, așadar, privită cu ușurință, ci să fie închisă cu desăvârșire ușa inovațiilor. Trimisul ﷺ a spus:

إِيَّاكُمْ وَمُحْدَثَاتِ الأُمُورِ

Feriți-vă de lucrurile născocite!

إِيَّاكُمْ

Feriți-vă

este un avertisment împotriva născocirilor de orice fel, mici ori mari. Trimisul ﷺ nu a exceptat nicio inovație; oprirea sa le cuprinde pe toate. El a spus:

وَشَرُّ الأُمُورِ مُحْدَثَاتُهَا

Cele mai rele lucruri sunt cele născocite.

În privința cuvintelor sale: *„Tot astfel, orice inovație născocită în această comunitate a fost la început mică și semăna cu adevărul. Cel care a intrat în ea s-a lăsat amăgit de aceasta, apoi nu a mai putut ieși”*, tulburările au început în comunitate din pricina îngăduinței față de cei care răspândeau stricăciunea, până când aceștia au făcut ravagii pe pământ. Au spălat mințile tinerilor și ale oamenilor de rând și le-au umplut de rău, până când au izbucnit tulburările în Islam și între musulmani, după cum se știe.

Toate acestea vin din închiderea ochilor față de oamenii răului și din lăsarea lor în voie până când lucrurile scapă de sub control. Este nevoie de fermitate și de închiderea acestei uși. După Allah, Mărețul și Preaînaltul, numai cunoașterea folositoare ferește de inovații. Cel lipsit de cunoaștere este luat de valul inovațiilor și le socotește bune, fiindcă nu știe ce sunt.
De inovații nu izbăvește decât ceea ce a poruncit Trimisul ﷺ prin cuvintele sale:

فَعَلَيْكُمْ بِسُنَّتِي، وَسُنَّةِ الْخُلَفَاءِ الرَّاشِدِينَ الْمَهْدِيِّينَ

Țineți-vă de Sunna mea și de Sunna califilor drept călăuziți!

Acesta este lucrul care ferește de inovații și cere învățare și înțelegere temeinică a religiei lui Allah. Tocmai fiindcă înaintașii aveau cea mai adâncă înțelegere din comunitate, ei se fereau cel mai mult de inovații și avertizau cel mai stăruitor împotriva lor, cunoscând unde duc acestea.

Când se aprind, tulburările mistuie verde și uscat, îi ating pe cei mari și pe cei mici, pe învățați și pe ceilalți, pe toți oamenii. Aceștia nu mai pot scăpa de ele. Chiar dacă ei ar scăpa, familiile, copiii și cei din jurul lor nu ar scăpa. Sunt precum focul care se aprinde în vreascuri uscate: este greu de stins. Înlăturarea lui când abia se ivește este ușoară, dar înlăturarea lui după ce a crescut și s-a întețit este grea. Trebuie, așadar, întâmpinat cu fermitate, fără îngăduință.

Fiindcă înaintașii din generațiile deosebite prin merit țineau inovațiile în frâu și nu îngăduiau nimic din ele, acele generații au fost cele mai curate epoci ale comunității. De aceea le-a lăudat Trimisul lui Allah ﷺ, spunând:

خَيْرُكُمْ قَرْنِي، ثُمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُمْ، ثُمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُمْ

Cei mai buni dintre voi sunt cei din generația mea, apoi cei care îi urmează, apoi cei care îi urmează pe aceștia.

Căci ei nu tratau inovațiile cu ușurință, ci le țineau în frâu, iar adepții lor se ascundeau din pricina tăriei oamenilor adevărului. Când au trecut generațiile deosebite prin merit, inovațiile, adepții lor și relele au prins putere, iar tulburările s-au aprins între musulmani. Însă Allah, Mărețul și Preaînaltul, Și-a luat asupra Sa păstrarea acestei religii. Religia este păstrată, iar lauda I se cuvine lui Allah. Pieirea îi lovește însă pe adepții religiei: ei sunt cei care pier. Cât despre religie, ea este păstrată prin ocrotirea lui Allah, Atotputernicul și Mărețul. Allah îi rânduiește oameni care o sprijină și o țin în picioare. Preaînaltul a spus:

﴿وَإِن تَتَوَلَّوْا۟ يَسْتَبْدِلْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ ثُمَّ لَا يَكُونُوٓا۟ أَمْثَٰلَكُم﴾

Dacă vă întoarceți, El vă va înlocui cu alți oameni, care nu vor fi asemenea vouă.

Coran, 47:38 · fragment

Și a spus:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مَن يَرۡتَدَّ مِنكُمۡ عَن دِينِهِۦ فَسَوۡفَ يَأۡتِي ٱللَّهُ بِقَوۡمٖ يُحِبُّهُمۡ وَيُحِبُّونَهُۥٓ أَذِلَّةٍ عَلَى ٱلۡمُؤۡمِنِينَ أَعِزَّةٍ عَلَى ٱلۡكَٰفِرِينَ يُجَٰهِدُونَ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ وَلَا يَخَافُونَ لَوۡمَةَ لَآئِمٖ﴾

O, voi care ați crezut, dacă vreunul dintre voi se leapădă de religia sa, Allah va aduce oameni pe care El îi iubește și care Îl iubesc, smeriți față de credincioși, puternici împotriva necredincioșilor, care se străduiesc pe calea lui Allah și nu se tem de mustrarea celui care mustră.

Coran, 5:54 · fragment

Allah nu Își lasă religia să se piardă. Noi suntem cei care ne pierdem dacă ne irosim religia, ne învoim cu inovatorii și cu adepții născocirilor și îi tratăm cu îngăduință. Noi suntem cei care ne pierdem. Din această pricină pot izbucni tulburări și lupte, se poate vărsa sânge, iar noi nu mai putem scăpa.
În privința cuvintelor sale: *„Ea a crescut și a ajuns o religie urmată ca atare”*, dacă inovațiile sunt lăsate în voie, ele ajung mai târziu să fie religia. A trecut deja cuvântul său:

ما أحدثَ الناسُ بِدعة إلا رُفِع مِثلها من السنّة

Oamenii nu au născocit vreo inovație fără să fie înlăturată o parte pe măsura ei din Sunna.

Astfel, practicile Sunnei sunt înlăturate și inovațiile ajung să fie religia acelei societăți.

Aceasta nu înseamnă că întreaga comunitate este astfel, ci că, în societatea care îngăduie răspândirea inovațiilor, ele ajung să fie religia. Nu înseamnă însă că religia a luat sfârșit, ci se ridică alți

oameni în alt ținut sau în altă țară. Allah îi rânduiește acestei religii oameni care o sprijină, o apără și o păstrează.

În relatare [19] a venit că, spre sfârșitul vremurilor, practicile Sunnei vor fi luate drept inovații, iar inovațiile drept practici ale Sunnei. Dacă acestea sunt schimbate, se va spune: „A fost schimbată religia!" Iar dacă le dezaprobi, îți vor spune: „Dezaprobi religia!"

În privința cuvintelor sale: *„Astfel, el s-a împotrivit căii drepte și a ieșit din Islam"*, adeptul inovației este dus tot mai departe până când întreaga sa religie ajunge alcătuită din inovații și iese din Islam, dacă în religia sa nu mai rămâne nimic din practicile Sunnei.

19 L-au transmis al-Dārimī (185), al-Ḥākim (8392) și al-Bayhaqī în Shuʿab al-Īmān (6552).

Cercetarea celor auzite și întoarcerea la învățați

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Cercetează, așadar — Allah să aibă milă de tine! — cuvintele oricui le auzi, mai ales dintre oamenii vremii tale. Nu te grăbi și nu intra în nimic din acestea până când nu întrebi și nu cercetezi: a vorbit despre acel lucru vreunul dintre companionii Profetului ﷺ, Allah să fie mulțumit de ei, ori vreunul dintre învățați? Dacă găsești despre el o relatare de la ei, ține-te de ea, nu o depăși pentru nimic și nu alege altceva în locul ei, ca să nu cazi în Foc."

Comentariu

Nu te grăbi în privința a ceea ce auzi de la oameni, mai ales odată cu trecerea timpului și cu înmulțirea celor care vorbesc, dau verdicte și se revendică de la cunoaștere și de la rostirea în numele ei. Mai ales după apariția mijloacelor de informare, fiecare a ajuns să vorbească fără rost în numele cunoașterii și al religiei. Chiar și oamenii rătăcirii și grupările rătăcite și deviante vorbesc astăzi în numele religiei pe canalele prin satelit. Primejdia este, așadar, foarte mare.

Musulmanul trebuie să verifice tot ceea ce aude

Tu, musulmanule — și mai ales tu, cel care cauți cunoașterea — trebuie să verifici și să nu te grăbești cu tot ceea ce auzi. Verifică: cine a spus acest lucru și de unde a venit această idee? Pe ce se sprijină și care sunt dovezile ei din Carte și din Sunna? Unde a învățat cel care o susține și de la cine a luat cunoașterea? Acestea sunt lucruri care trebuie cercetate, mai ales în vremea de acum.

Nu te lăsa amăgit de orice vorbitor, chiar dacă are o exprimare limpede și elocventă, își împodobește cuvintele și captivează auzul. Cercetează mai întâi câtă cunoaștere și înțelegere temeinică are. Poate că vorbește puțin, dar are înțelegere; ori poate că vorbește mult, dar este neștiutor, fără nicio înțelegere temeinică. Are doar farmecul vorbirii, prin care îi amăgește pe oameni. Se arată drept învățat, cunoscător ori gânditor și altele asemenea, ca să-i amăgească pe oameni și să-i scoată de pe adevăr.

Criteriul nu este mulțimea cuvintelor și împodobirea lor, ci cunoașterea și temelia lor. Câteva cuvinte bine întemeiate pot fi cu mult mai folositoare decât o mulțime de vorbe împodobite, din care nu prinzi decât puțin folos. Aceasta este realitatea vremii noastre: vorbele se înmulțesc, iar cunoașterea se împuținează; cititorii se înmulțesc, iar cei cu înțelegere temeinică se împuținează. Înțelegerea temeinică nu stă în mulțimea vorbelor ori a lecturilor, nici în priceperea de a vorbi ori în frumusețea exprimării. Poetul spune:

فِي زُخْرُفِ القَوْلِ تَزْيِينٌ لِبَاطِلِهِ
وَالحَقُّ قَدْ يَعْتَرِيهِ سُوءُ تَعْبِيرِ

În vorba împodobită, falsul ei se înfrumusețează,
iar adevărul poate suferi de o exprimare proastă.

O lauzi spunând: *„Aceasta este saliva albinelor”*,
iar, dacă vrei, spui: *„Aceasta este vărsătura viespilor.”*

Dacă vrei să lauzi mierea, spui: „Aceasta este saliva albinelor.” Dacă o ponegrești, spui „vărsătură” în loc de „salivă”, iar în loc de „albine” spui „viespi”. Prin elocvența sa, vorbitorul poate face ca adevărul să pară fals și falsul să pară adevăr. Ferește-te de aceasta. De aceea, Profetul ﷺ a avertizat împotriva celui iscusit la vorbă care își răsucește limba precum vaca își mișcă limba. [20] A avertizat împotriva acestui lucru și a spus:

إِنَّ مِنَ البَيَانِ لَسِحْرًا

Într-o parte din elocvență este vrăjitorie.[21]

20 L-au transmis al-Tirmidhī (2853), Aḥmad (6758) și al-Bazzār (2452).
21 L-au transmis al-Bukhārī (5767) și Muslim (869).

Adică vrăjește auzul.
Cuvintele sale:

فانظرْ - رحمَك الله - كل من سَمِعت كَلامه من أهلِ
زَمانك خاصةً فلا تَعْجَلَنّ، ولا تَدْخُلَنّ في شيءٍ منه

Cercetează, așadar — Allah să aibă milă de tine! — cuvintele oricui le auzi, mai ales dintre oamenii vremii tale. Nu te grăbi și nu intra în nimic din acestea

au fost rostite în vremea autorului. Autorul a fost aproape contemporan cu imamul Aḥmad, fiind dintre elevii elevilor săi. El spune: nu te grăbi să primești cuvintele oamenilor vremii tale până când nu le verifici. Cum ar fi față de vremea noastră de acum: vremea poftelor, a neștiinței și a amestecării oamenilor din lume unii cu alții? Lumea a ajuns să clocotească de tulburări, rele și idei. Dușmanul dorește acum să răstoarne religia, să ne facă să-l urmăm și să ne impună ideile și politica lui. Trebuie să verificăm aceste lucruri, să ne oprim înainte de a primi multe dintre ele, să ne îndreptăm spre înțelegerea cuvintelor lui Allah și ale Trimisului Său și să dobândim o înțelegere temeinică a religiei lui Allah, Atotputernicul și Mărețul.

Înțelegerea temeinică ferește de tulburări. Fiqh înseamnă înțelegere. Omul poate memora mult, dar să nu aibă înțelegere, astfel încât să fie la fel ca omul de rând, ba chiar omul de rând poate fi mai bun decât el, fiindcă se oprește și își cunoaște neștiința, pe când acesta nu știe că este neștiutor. Nu este vorba de multă memorare ori de multe vorbe, ci de înțelegere temeinică.

De aceea a spus el ﷺ:

رُبَّ مُبَلَّغٍ أَوْعَى مِنْ سَامِعٍ

Se poate ca acela căruia i se transmite să înțeleagă mai bine decât cel care a auzit.

Omul poate memora, transmite și relata, dar poate exista cineva cu o înțelegere mai adâncă decât a lui.

رُبَّ حَامِلِ فِقْهٍ وَ هُوَ غَيْرُ فَقِيهٍ

Se poate ca un purtător de cunoaștere să nu aibă el însuși înțelegere temeinică.[22]

El o poartă și o transmite, dar nu are înțelegere temeinică. Aceasta este un dar de la Allah, pe care El îl dă cui voiește dintre robii Săi. Dacă omul îl folosește și îl dezvoltă, are folos din el; dacă îl neglijează, îl pierde.

În privința cuvintelor sale: *„Nu te grăbi și nu intra în nimic din acestea până când nu întrebi și nu cercetezi: a vorbit despre acel lucru vreunul dintre companionii Profetului ﷺ, Allah să fie mulțumit de ei?”*, aceasta este o mare povățuire, atunci când îți plac cuvintele cuiva despre religie. Cuvintele despre lucrurile lumești nu sunt subiectul discuției.

Dacă îți plac niște cuvinte despre religie, nu te grăbi până când nu le cercetezi: sunt întemeiate pe adevăr și pe dovezi ori sunt doar păreri și idei? Acestea din urmă sunt gunoaie precum cele aduse de șuvoi; lasă-le. Dacă însă cuvintele sunt bine întemeiate pe Carte și Sunna, ele sunt adevăr. Nu te grăbi, așadar, să primești vorbele fără cercetare, chiar dacă îți plac limpezimea, elocvența, puterea și măreția exprimării lor.

22 L-au transmis Abū Dāwūd (3660), al-Tirmidhī (2656) și al-Dārimī (229).

Nu te grăbi până când nu cercetezi și nu le cântărești după Carte și Sunna, până când nu vezi dacă acela care le-a spus are înțelegere temeinică ori nu și nu îi întrebi pe învățați despre el, și până când nu cercetezi dacă vreunul dintre înaintași a spus acele cuvinte ori nu. Împotriva acestui lucru am avertizat în repetate rânduri. Spun: nu născociți judecăți, păreri, afirmații și expresii pe care nimeni înaintea voastră nu le-a folosit. Luați-i drept pildă pe înaintași și cuvintele lor. Dacă vii cu ceva în care nu te-a precedat nimeni, aceasta este o abatere de la calea urmată, iar primejdia ei este mai mare decât folosul.
Cuvintele companionilor sunt măsura, fiindcă ei sunt elevii Trimisului ﷺ. Se cercetează ce au spus despre un verset și cum l-au tâlcuit, ce au spus despre un hadith și cum l-au explicat. Ia din cuvintele și tâlcuirea lor, fiindcă sunt mai aproape de adevăr decât cei care au venit după ei. Sunt elevii Trimisului ﷺ, au auzit tâlcuirea și explicarea de la el și le-au primit de la el. Ei sunt cei mai apropiați de adevăr. Nu are greutate cuvântul celui care spune:

„Companionii nu trebuie luați în seamă. Ei au fost oameni și au avut ideile lor, iar noi suntem oameni și avem ideile noastre. Vremurile s-au schimbat!"

Religia rămâne până când va veni Ceasul și nu se schimbă odată cu vremurile. Ea cuprinde toate timpurile și locurile. Ceea ce se schimbă sunt judecățile omenești, care pot fi greșite ori corecte. Religia în sine nu se schimbă, fiind potrivită pentru orice timp și loc, căci este pogorâtă de Cel Înțelept, Vrednic de laudă. De aceea ei povățuiesc și spun: țineți-vă de Carte și Sunna potrivit înțelegerii drepților înaintași. Nu născoci o înțelegere de la tine ori de la cei de mai târziu.

În privința cuvintelor sale: *„Ori vreunul dintre învățați"*, adică vreunul dintre învățații recunoscuți, dintre imamii care merg pe calea companionilor Trimisului ﷺ. Ei sunt cei care transmit de la companioni, iar companionii transmit de la Trimisul ﷺ.

În privința cuvintelor sale: *„Dacă găsești despre el o relatare de la ei, ține-te de ea”*, dacă găsești că este în acord cu ceea ce au spus ei, ține-te de acel lucru.

În privința cuvintelor sale: *„Nu o depăși pentru nimic”*, nu trece peste cuvintele înaintașilor pentru părerea cutăruia ori cutăruia dintre cei veniți după ei.

În privința cuvintelor sale: *„Nu alege altceva în locul ei, ca să nu cazi în Foc”*, nu alege în locul celor venite de la înaintași ceva adus de cei de mai târziu, ca să nu cazi în Foc, fiindcă te-ai împotrivit căii Paradisului. Calea Paradisului este cea urmată de

﴿ٱلَّذِينَ أَنْعَمَ ٱللَّهُ عَلَيْهِم مِّنَ ٱلنَّبِيِّـۧنَ وَٱلصِّدِّيقِينَ وَٱلشُّهَدَآءِ وَٱلصَّـٰلِحِينَ ۚ وَحَسُنَ أُو۟لَـٰٓئِكَ رَفِيقًا﴾

cei asupra cărora Allah Și-a revărsat binefacerea: profeții, cei deplin sinceri, martirii și cei drepți. Ce buni tovarăși sunt aceștia!

Coran, 4:69 · fragment

Aceasta este calea Paradisului, iar ceea ce i se împotrivește este calea Focului.

Allah, Mărețul și Preaînaltul, spune:

﴿وَأَنَّ هَـٰذَا صِرَٰطِى مُسْتَقِيمًا فَٱتَّبِعُوهُ ۖ وَلَا تَتَّبِعُوا۟ ٱلسُّبُلَ فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَن سَبِيلِهِۦ ۚ ذَٰلِكُمْ وَصَّىٰكُم بِهِۦ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ﴾

Aceasta este calea Mea dreaptă; urmați-o! Nu urmați cărările, căci vă vor despărți de calea Lui. Acestea vi le-a poruncit, ca să vă temeți de El.

Coran, 6:153

Calea lui Allah este una, pe când celelalte cărări sunt multe. Fiecare diavol dintre oameni și djinni are o cărare și un drum. Sunt multe căi, care îl aruncă în nedumerire pe cel ce le străbate. Calea dreaptă este însă una singură, fără dezacord în ea, și nu te rătăcești niciodată dacă o urmezi.

Ieșirea de pe cale este de două feluri

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Să știi că ieșirea de pe cale este de două feluri. Unul este omul care a alunecat de pe cale, deși nu dorește decât binele. Greșeala lui nu trebuie urmată, căci el merge spre pieire. Celălalt este omul care se împotrivește cu îndărătnicie adevărului și îi contrazice pe cei temători de Allah care l-au precedat. El este rătăcit și îi rătăcește pe alții, un diavol răzvrătit în această comunitate. Cel care îl cunoaște este dator să-i avertizeze pe oameni împotriva lui și să le arate starea sa, ca nimeni să nu cadă în inovația lui și să piară."

Comentariu

După ce șeicul, Allah să aibă milă de el, a descris în cuvintele de mai înainte calea dreaptă pe care musulmanul trebuie să meargă în crezul și în religia sa, a arătat că acela care iese de pe această cale este unul dintre doi oameni:

Primul om: cel care iese fără intenție, dorind binele, dar mergând pe o cale care nu este a binelui. Străduința nu este de ajuns, chiar dacă intenția lui este dreaptă și scopul său bun. Pe lângă acestea, trebuie să se afle pe calea corectă. Acesta este socotit unul care greșește. Cel care este de acord cu el și îl urmează în greșeală, știind că el greșește, merge spre pieire, fiindcă aceasta este o cale a pieirii, chiar dacă omul nu a ieșit de pe cale în mod voit, ci caută binele.

Aceasta este starea multora dintre cei care aduc de la ei născociri în știința crezului. Nu este îngăduit un asemenea lucru și nu trebuie urmați în el; cel care îl face nu are dreptate. Allah, Mărețul și Preaînaltul, spune:

﴿وَأَنَّ هَٰذَا صِرَٰطِي مُسْتَقِيمًا فَٱتَّبِعُوهُ ۖ وَلَا تَتَّبِعُوا۟ ٱلسُّبُلَ فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَن سَبِيلِهِۦ ۚ ذَٰلِكُمْ وَصَّىٰكُم بِهِۦ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ﴾

Aceasta este calea Mea dreaptă; urmați-o! Nu urmați cărările, căci vă vor despărți de calea Lui. Acestea vi le-a poruncit, ca să vă temeți de El.

Coran, 6:153

Respingem orice cărare care ne scoate de pe calea dreaptă, chiar dacă acela care o urmează dorește binele și are intenție bună. Nu îl urmăm în acest lucru, iar dacă stăruie în greșeala sa, va sfârși în pieire. Cel care, în călătoria sa, părăsește drumul bun și ia o cale ce duce la rătăcire piere.

Al doilea om: cel care iese în mod voit de pe cale. Cunoaște adevărul și știe că lucrul spre care s-a îndreptat este fals, dar iese cu bună știință de pe adevăr, dorind să-i rătăcească pe oameni. Primul dorește să-i îndrepte pe oameni, dar nu a urmat calea bună. Al doilea dorește să-i rătăcească și să-i abată de la calea bună. Acesta este un diavol, fiindcă diavolii îi scot pe oameni de pe calea dreaptă. Iblīs Îi spune Domnului său, Atotputernicul și Mărețul:

﴿قَالَ فَبِمَآ أَغْوَيْتَنِى لَأَقْعُدَنَّ لَهُمْ صِرَٰطَكَ ٱلْمُسْتَقِيمَ﴾

El a spus: «Pentru că m-ai lăsat să rătăcesc, îi voi pândi pe calea Ta dreaptă.»

Coran, 7:16

Dorește să-i abată de la ea către căile strâmbe.
Profetul ﷺ a dat pentru aceasta o pildă: a tras o linie dreaptă și alte linii în jurul ei. Despre linia dreaptă a spus:

هَذَا صِرَاطُ اللهِ

Aceasta este calea lui Allah.

Despre celelalte a spus:

وَهَذِهِ سُبُلٌ، عَلَى كُلِّ سَبِيلٍ مِنْهَا شَيْطَانٌ يَدْعُو النَّاسَ إِلَيْهَا

Acestea sunt cărări; pe fiecare cărare este un diavol care îi cheamă pe oameni către ea.[23]

Aceasta este o pildă limpede.

I se potrivește ceea ce șeicul a amintit aici. Cel care îi scoate pe oameni de pe calea dreaptă către cărările născocite și inovate nu le dorește binele, ci pieirea. El este un diavol, fie dintre djinni, fie dintre oameni. Trebuie să ne ferim de el mai mult decât de primul, fiindcă acesta dorește în mod voit rătăcirea oamenilor.

Nu este îngăduită tăcerea despre cel care iese de pe adevăr; starea lui trebuie dezvăluită

În privința cuvintelor sale: *„El este rătăcit și îi rătăcește pe alții, un diavol răzvrătit”*, el este rătăcit în sine și îi rătăcește pe ceilalți. Este un diavol răzvrătit, nesupus, care dorește să-i abată pe oameni de la calea dreaptă.

În privința cuvintelor sale: *„Cel care îl cunoaște este dator să-i avertizeze pe oameni împotriva lui și să le arate starea sa, ca nimeni să nu cadă în inovația lui și să piară”*, despre acela care a ieșit în mod voit de pe adevăr nu este îngăduit să se tacă. Trebuie să-i fie

23 L-au transmis al-Dārimī (208), Aḥmad (4142) și al-Ṭayālisī (241).

dezvăluită situația și dată în vileag rușinea, pentru ca oamenii să se ferească de el.
Să nu se spună: *„Oamenii sunt liberi în părerile lor! Libertatea cuvântului! Respectarea celeilalte păreri!”*, după cum repetă acum despre respectarea celeilalte păreri. Problema nu este una de păreri, ci de urmare. Allah ne-a trasat o cale limpede și ne-a spus să mergem pe ea:

﴿وَأَنَّ هَٰذَا صِرَٰطِي مُسْتَقِيمًا فَٱتَّبِعُوهُ﴾

Aceasta este calea Mea dreaptă; urmați-o!
Coran, 6:153 · fragment

Prin urmare, față de oricine vine la noi și dorește să ieșim de pe această cale, noi:

În primul rând: îi respingem cuvintele.

În al doilea rând: lămurim situația și îi avertizăm pe oameni împotriva lui.

Nu ne este îngăduit să tăcem despre el, fiindcă, dacă tăcem, oamenii se lasă amăgiți de el. Mai ales dacă are elocvență, iscusință la vorbă, la scris și cultură, oamenii se lasă amăgiți și spun: *„Acesta este calificat, este dintre gânditori”*, așa cum se întâmplă acum. Problema este foarte primejdioasă.

Obligația de a-l combate pe cel care se împotrivește

În aceasta se află obligația de a-l combate pe cel care se împotrivește, contrar celor care spun: *„Lăsați respingerile! Lăsați-i pe oameni, fiecare are părerea sa și respectul cuvenit, libertatea părerii și libertatea cuvântului.”* Prin aceasta piere comunitatea. Înaintașii nu au tăcut despre asemenea oameni, ci i-au dat în vileag și i-au combătut, cunoscând primejdia lor pentru comunitate.

Nu ne este îngăduit să tăcem despre răul lor. Trebuie să lămurim ceea ce Allah a pogorât; altfel am fi dintre cei care ascund, despre care Allah a spus:

﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَآ أَنزَلْنَا مِنَ ٱلْبَيِّنَٰتِ وَٱلْهُدَىٰ مِنۢ بَعْدِ مَا بَيَّنَّٰهُ لِلنَّاسِ فِى ٱلْكِتَٰبِ ۙ أُو۟لَٰٓئِكَ يَلْعَنُهُمُ ٱللَّهُ وَيَلْعَنُهُمُ ٱللَّٰعِنُونَ﴾

Pe cei care ascund dovezile limpezi și călăuzirea pe care Noi le-am pogorât, după ce le-am lămurit oamenilor în Carte, pe aceia îi blestemă Allah și îi blestemă cei care blestemă.

Coran, 2:159

Lucrul nu se limitează, așadar, la inovator, ci îl cuprinde și pe cel care tace despre el: și acesta este cuprins de mustrare și de pedeapsă. Datoria este să li se arate și să li se lămurească oamenilor. Acesta este rostul respingerilor întemeiate pe cunoaștere, aflate acum în bibliotecile musulmanilor. Toate apără calea dreaptă și îi avertizează pe oameni împotriva acestora. Ideea aceasta — libertatea părerii, libertatea cuvântului și respectarea celuilalt... — nu o răspândește decât unul care îi rătăcește pe alții și ascunde adevărul.

Noi urmărim adevărul, nu să-i rănim pe oameni ori să vorbim împotriva lor. Scopul este lămurirea adevărului. Aceasta este o răspundere pe care Allah le-a încredințat-o învățaților. Nu este îngăduit să se tacă despre asemenea oameni. Din păcate însă, dacă vine un învățat care îi combate, spun: *„Acesta este pripit..."* și alte asemenea insinuări. Acest lucru nu trebuie să-i descurajeze pe învățați să le arate oamenilor răul chemătorilor la rătăcire; nu trebuie să-i descurajeze.

Urmarea, credința și supunerea față de cele transmise

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Să știi — Allah să aibă milă de tine! — că Islamul unui rob nu este deplin până când acesta nu urmează, nu crede și nu se supune. Cel care pretinde că a rămas vreun lucru al Islamului pe care companionii Trimisului lui Allah ﷺ nu ni l-au transmis i-a socotit mincinoși. Aceasta este de ajuns ca dezbinare și atac împotriva lor. El este un inovator rătăcit, care îi rătăcește pe alții și introduce în Islam ceea ce nu ține de el."

Comentariu

Aceasta este o continuare a celor de mai înainte. Cuvintele sale:

لا يتمّ إسلامُ عبدٍ حتى يكون متبعًا مصدقًا مسلمًا

Islamul unui rob nu este deplin până când acesta nu urmează, nu crede și nu se supune

înseamnă: să urmeze, fără să inoveze; să creadă, fără să se îndoiască ori să șovăie; să se supună, adică să se supună Cărții și Sunnei. Aceste lucruri cer supunere, nu dispută. Ne supunem lui Allah și Trimisului Său ﷺ și nu ne certăm în privința acestui lucru, nici nu ne aducem părerea — după cum spun ei — alături de cuvintele lui Allah și ale Trimisului Său.

În privința cuvintelor sale: *„Cel care pretinde că a rămas vreun lucru al Islamului pe care companionii Trimisului lui Allah ﷺ nu ni l-au transmis i-a socotit mincinoși"*, cel care pretinde că acești companioni au fost neglijenți în arătarea, lămurirea și transmiterea adevărului de la Trimisul ﷺ către oameni și că lui îi mai rămâne loc să vorbească ori să adauge ceva le dorește oamenilor răul. Companionii, Allah să fie mulțumit de ei, nu au lăsat nimic din ceea ce au auzit de la Trimisul ﷺ ori au văzut la el fără să-l transmită cu credincioșie comunității și să-l lămurească.

De aceea, tâlcuirea companionilor are întâietate față de tâlcuirea altora. Ei sunt elevii Trimisului ﷺ, au auzit de la el Coranul și hadithurile, au auzit de la el explicarea Coranului și au văzut faptele lui ﷺ. Au transmis toate acestea cu credincioșie, fără să lase nimic.

Cel care pretinde că au fost neglijenți și au lăsat ceva netransmis este un mincinos care născocește, rătăcit și rătăcitor al altora. Îi face pe oameni să se îndoiască de religia lui Allah și de purtătorii ei dintre companionii Trimisului ﷺ. Îi acuză pe companioni de trădare, așa cum fac adepții inovațiilor: îi acuză de trădare și le aduc învinuiri ca să înlăture legătura dintre noi și Trimisul lui Allah ﷺ. Trebuie să ne ferim de aceștia și să cunoaștem valoarea și rangul companionilor, Allah să fie mulțumit de ei.

De unde ne-au venit acest Coran, aceste hadithuri și această înțelegere a religiei, dacă nu prin ceea ce ei au primit de la Trimisul ﷺ și au purtat mai departe? Ei ni le-au adus și ni le-au relatat în întregime, fiecare după ceea ce Allah i-a dăruit și după puterea sa. Nu au lăsat nimic din religia lui Allah fără să-l transmită așa cum l-au primit de la Trimisul ﷺ. Sunt vrednici de încredere, fiindcă Allah i-a ales să-l însoțească pe Profetul Său, să primească de la el și să relateze de la el. Allah i-a ales pentru aceasta, iar apoi vine cineva care îi acuză de neglijență ori de lipsuri!

Nu spune aceasta decât unul rătăcit și rătăcitor al altora, care dorește să taie legătura comunității cu companionii Trimisului ﷺ și, prin urmare, legătura ei cu Trimisul ﷺ. Noi nu am fost de față la adunările Trimisului ﷺ și nu le-am auzit; între noi și el sunt veacuri. Nobilii companioni, Allah să fie mulțumit de ei, sunt cei care ne-au transmis de la Trimisul ﷺ. Rangul lor în religie este măreț și nu sunt de acuzat că ar fi ascuns ori tăinuit ceva fără să-l arate.

În privința cuvintelor sale: *„El este un inovator rătăcit, care îi rătăcește pe alții și introduce în Islam ceea ce nu ține de el”*, acesta este scopul lui: să introducă în Islam ceea ce nu ține de el. Nu poate face aceasta decât dacă îi atacă pe companioni, îi acuză de

trădare și îi socotește mincinoși. Atunci născocește lucruri de la sine și spune: *„Aceasta este religia pe care trebuie să o urmăm."*

Acesta este scopul lor când îi socotesc mincinoși pe companioni, îi acuză de trădare și îi înjosesc: să li se facă loc să le alcătuiască oamenilor o religie de la ei, după mințile și părerile lor, și să luăm de la șeicii și imamii rătăcirii. Aceștia au înlocuit Sunna Trimisului ﷺ cu minciuni și au născocit de la ei șeici și lanțuri de transmitere care se împotrivesc izvoarelor Islamului. Acest lucru este limpede și se găsește în moștenirea lor scrisă și în ideile lor.

Însă, slavă lui Allah, rătăcirea pe care o au a rămas înfrânată. Luminile adevărului și ale revelației o dau în vileag, dezvăluind multele minciuni înscrise în cărțile lor.

Ținerea de relatări fără analogii și pofte

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Să știi — Allah să aibă milă de tine! — că în Sunna nu există raționament prin analogie, nu i se dau asemănări și nu sunt urmate poftele. Ea înseamnă credința în relatările Trimisului lui Allah ﷺ, fără a întreba cum și fără explicare. Nu se spune: «De ce?» ori «Cum?»"

Comentariu

Prin Sunna se înțelege aici crezul, fiindcă această carte are drept subiect crezul. Crezul este Sunna, iar cartea se numește Sharḥ al-Sunnah. A fost numit Sunna fiindcă Sunna înseamnă calea. Crezul se întemeiază pe revelație; în el nu este deloc loc de adaosuri. Se sprijină pe ceea ce a venit de la Allah și de la Trimisul Său, iar ceea ce se împotrivește celor venite de la Allah și de la Trimisul Său este fals și rătăcire.

Acesta este sensul cuvintelor învățaților că învățătura crezului se întemeiază pe revelație și că în ea nu intră raționamentul prin analogie. Analogia își are locul în problemele de jurisprudență, în judecățile despre ceea ce este îngăduit și ceea ce este oprit. În problemele crezului nu există însă analogie, ci supunere și ascultare față de ceea ce a venit de la Allah și de la Trimisul Său, fără intervenții.

În privința cuvintelor sale: *„Nu sunt urmate poftele”*, în crez nu se spune: ceea ce se potrivește cu pofta este primit, iar ceea ce i se împotrivește este respins, după cum procedează oamenii rătăcirii. De aceea au fost numiți oamenii poftelor. Preaînaltul a spus:

﴿فَإِن لَّمْ يَسْتَجِيبُواْ لَكَ فَٱعْلَمْ أَنَّمَا يَتَّبِعُونَ أَهْوَآءَهُمْ ۚ وَمَنْ
أَضَلُّ مِمَّنِ ٱتَّبَعَ هَوَىٰهُ بِغَيْرِ هُدًى مِّنَ ٱللَّهِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهْدِى
ٱلْقَوْمَ ٱلظَّٰلِمِينَ﴾

Dacă nu îți răspund, să știi că ei nu fac decât să-și urmeze poftele. Și cine este mai rătăcit decât cel care își urmează pofta fără călăuzire de la Allah? Allah nu călăuzește neamul celor nedrepți.

Coran, 28:50

Cel care nu se supune crezului statornicit în Carte și în Sunna nu face decât să-și urmeze pofta.
De aceea, adepții inovațiilor în crez sunt numiți oamenii poftelor: și-au urmat poftele, după cum se află în verset:

﴿فَإِن لَّمْ يَسْتَجِيبُواْ لَكَ فَٱعْلَمْ أَنَّمَا يَتَّبِعُونَ أَهْوَآءَهُمْ﴾

Dacă nu îți răspund, să știi că ei nu fac decât să-și urmeze poftele.

Coran, 28:50 · fragment

În privința cuvintelor sale: *„Ea înseamnă credința în relatările Trimisului lui Allah ﷺ, fără a întreba cum și fără explicare. Nu se spune: «De ce?» ori «Cum?»”*, se are în vedere supunerea față de cuvintele Trimisului ﷺ despre numele și însușirile lui Allah și despre lucrurile crezului. *„Fără explicare”* înseamnă fără o explicare care se împotrivește sensului lor corect, adică aceea care contrazice înțelesul textelor. Aceasta s-a răspândit printre jahmiți, muʿtaziliți și aṣʿariți, precum pretenția lor că prin *„mână”* se

înțelege puterea, prin *„față”* se înțelege ființa, iar prin *„înălțare”* se înțelege luarea în stăpânire.

Aceasta este o explicare falsă; nu acesta este sensul textelor. Cuvintele sale *„fără explicare”* înseamnă fără o explicare falsă. Cât despre explicarea lor în sensul lămuririi înțelesului corect, aceasta este adevăr.

Teologia speculativă, certurile și disputele

Teologia speculativă, certurile, disputele și polemicile sunt născociri care aprind îndoiala în inimă, chiar dacă acela care le practică nimerește adevărul și Sunna.

Comentariu
Aceste lucruri — teologia speculativă, disputele și certurile ivite între grupări — sunt toate născociri. Pricina lor este urmarea poftelor. Cel a cărui dorință urmează ceea ce a adus Trimisul ﷺ nu are îndoială, polemică, dispută ori ceartă, fiindcă se supune și ascultă. Preaînaltul a spus:

﴿فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُم مِّنِّي هُدًى فَمَن تَبِعَ هُدَايَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ﴾

Când vă va veni de la Mine o călăuzire, cei care vor urma călăuzirea Mea nu vor avea teamă și nu se vor întrista.
Coran, 2:38 · fragment

﴿فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُم مِّنِّي هُدًى فَمَنِ اتَّبَعَ هُدَايَ فَلَا يَضِلُّ وَلَا يَشْقَىٰ﴾

Când vă va veni de la Mine o călăuzire, cel care va urma călăuzirea Mea nu va rătăci și nu va fi nefericit.
Coran, 20:123 · fragment

Este vorba de urmare, ascultare și supunere față de porunca lui Allah și a Trimisului Său, fără dispute și certuri. Oamenii rătăcirii au căzut în certuri și dispute numai fiindcă nu s-au supus lui Allah și Trimisului Său așa cum s-au supus Ahl al-Sunnah wa-l-Jamāʿah.

De aceea îi vedeți pe Ahl al-Sunnah wa-l-Jamāʿah uniți, iar lauda I se cuvine lui Allah, fără dezacord între ei în privința crezului. Dezacordul este între grupările rătăcite. Preaînaltul a spus:

﴿فَإِنْ ءَامَنُواْ بِمِثْلِ مَآ ءَامَنتُم بِهِۦ فَقَدِ ٱهْتَدَواْ ۖ وَّإِن تَوَلَّوْاْ فَإِنَّمَا هُمْ فِى شِقَاقٍ ۖ فَسَيَكْفِيكَهُمُ ٱللَّهُ﴾

Dacă ei cred așa cum ați crezut voi, sunt călăuziți; dacă se întorc, nu sunt decât în dezbinare. Allah îți va fi de ajuns împotriva lor.

Coran, 2:137 · fragment

Confirmarea se află într-un alt verset:

﴿وَأَنَّ هَٰذَا صِرَٰطِى مُسْتَقِيمًا فَٱتَّبِعُوهُ ۖ وَلَا تَتَّبِعُواْ ٱلسُّبُلَ فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَن سَبِيلِهِۦ ۚ ذَٰلِكُمْ وَصَّىٰكُم بِهِۦ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ﴾

Aceasta este calea Mea dreaptă; urmați-o! Nu urmați cărările, căci vă vor despărți de calea Lui. Acestea vi le-a poruncit, ca să vă temeți de El.

Coran, 6:153

În privința cuvintelor sale: *„Chiar dacă acela care le practică nimerește adevărul și Sunna”*, el greșește fiindcă a ajuns la ele pe o cale greșită. Calea corectă este supunerea, fără afundare în polemici, dispute și controverse care umplu inimile de dușmănie și stârnesc ură și chiar ceva mai grav: declararea altora drept necredincioși, fiindcă grupările rătăcite se declară necredincioase și rătăcite unele pe altele.

﴿مِنَ ٱلَّذِينَ فَرَّقُواْ دِينَهُمْ وَكَانُواْ شِيَعًاۖ كُلُّ حِزْبٍۭ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ﴾

Dintre cei care și-au dezbinat religia și au ajuns grupări, fiecare parte este bucuroasă de ceea ce are.

Coran, 30:32

Fiecare socotește că ceea ce urmează el este corect.

Cât despre Ahl al-Sunnah wa-l-Jamāʿah, care s-au supus și au ascultat, între ei nu s-a ivit dezacord, iar lauda I se cuvine lui Allah. Nu se declară necredincioși și rătăciți unii pe alții, ci se laudă și se iau drept pildă unii pe alții, fiindcă sunt pe o cale corectă. Vrăjmășiile, ura, declararea altora drept necredincioși și rătăciți se ivesc din împotrivirea față de adevăr și din urmarea părerilor și ideilor.

Fără îndoială, fiecare dorește să-și apere părerea și nu primește să-i spui: *„Greșești."* Aceasta înseamnă că îi acuzi mintea de lipsuri, iar el nu acceptă acest lucru. Dacă însă îi spui unui om al adevărului care a greșit: *„Ai greșit în privința dovezii, ai greșit în privința Sunnei"*, el primește, fiindcă dorește adevărul, nu izbânda propriei păreri.

Dacă spui: „Cutare, ai greșit în privința Sunnei și a dovezii", el primește și se întoarce. Dar dacă îi spui celui care își urmează pofta: „Greșești", acesta se mânie și se înverșunează. Acesta este semnul oamenilor poftelor: fiecare dorește să-și apere pofta. Omul adevărului dorește însă să apere adevărul și îl caută. Înțelepciunea este lucrul pierdut al credinciosului; oriunde îl găsește, îl ia.

Vorbirea despre Allah potrivit revelației

Să știi — Allah să aibă milă de tine! — că vorbirea speculativă despre Domnul Preaînaltul este o născocire, o inovație și o rătăcire. Despre Domnul nu se vorbește decât potrivit celor prin care S-a descris El Însuși, Atotputernicul și Mărețul, în Coran și celor pe care Trimisul lui Allah ﷺ le-a lămurit companionilor săi. El, a Cărui laudă este măreață, este Unul:

﴿لَيْسَ كَمِثْلِهِۦ شَىْءٌ ۖ وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْبَصِيرُ﴾

Nimic nu este asemenea Lui, iar El este Cel care Aude, Cel care Vede.

Coran, 42:11 · fragment

Domnul nostru este Cel Dintâi, fără un început în timp, și Cel de pe Urmă, fără sfârșit. Cunoaște taina și ceea ce este mai ascuns. S-a înălțat deasupra Tronului Său, iar cunoașterea Sa este în orice loc. Niciun loc nu este lipsit de cunoașterea Sa.

Comentariu

În privința cuvintelor sale: *„Vorbirea speculativă despre Domnul Preaînaltul este o născocire, o inovație și o rătăcire”*, vorbirea speculativă despre ființa Domnului, Preaslăvitul și Preaînaltul, despre numele și însușirile Sale este un lucru născocit. L-au născocit oamenii rătăcirii, care nu se supun textelor și nu au teamă de Allah, Atotputernicul și Mărețul.

Ei vorbesc despre ființa Domnului, despre numele și însușirile Sale și tăgăduiesc și neagă ceea ce Allah a afirmat despre Sine ori ceea ce Trimisul Său a afirmat despre El. Vin cu păreri de la ei și spun: *„Acestea sunt corecte.”* Tâlcuiesc textele prin altceva decât tâlcuirea lor ori spun: *„Nu le înțelegem; Îi încredințăm lui Allah înțelesul lor.”* Astfel, cuvintele lui Allah și ale Trimisului Său ajung asemenea vorbirii într-o limbă străină, pe care arabii nu o înțeleg.

Musulmanii sunt datori să stăruie pe calea corectă, pe calea înaintașilor, și să nu le dea atenție acestor rătăcitori ai altora, care se ceartă în privința lui Allah fără vreo dovadă venită la ei. Se ceartă în privința Coranului și a Sunnei; îndeletnicirea lor este disputa. Trebuie să ne ferim de ei. Aceștia nu sunt următori, ci inovatori care își urmează poftele.

În privința cuvintelor sale: *„Despre Domnul nu se vorbește decât potrivit celor prin care S-a descris El Însuși, Atotputernicul și Mărețul, în Coran”*, după ce a oprit disputa în privința lui Allah și certurile despre numele și însușirile Sale, a lămurit datoria: să primim Coranul și Sunna așa cum au venit, cu înțelesul lor, luat din limba în care au fost revelate. Înțelesul cuvântului *„cunoscător”* este cunoscut în limbă. Tot astfel sunt cunoscute înțelesurile cuvintelor *„față”*, *„ochi”*, *„mână”*, *„înălțare”* și *„a fi deasupra”*. Sensul tuturor acestora și al altora asemenea este cunoscut în limba arabă în care a fost pogorât Coranul. Oamenii rătăcirii spun că aceste cuvinte nu au înțelesul lor aparent și s-au împărțit în două:

O parte a spus: *„Ne oprim și spunem că sensul lor aparent nu este cel urmărit și că nu înțelegem ce se urmărește prin ele.”* Aceștia sunt cei care Îi încredințează lui Allah înțelesul textelor.

Cealaltă parte este alcătuită din cei care le dau interpretări figurate — și aceștia sunt cei mai mulți. Le-au tâlcuit prin altceva decât sensul lor corect.

Astfel au rătăcit, i-au rătăcit pe alții, i-au ținut pe oameni ocupați și au umplut cărțile cu aceste dezbateri, dispute și certuri fără folos.

Datoria este supunerea față de numele și însușirile lui Allah din Coran și din Sunna, potrivit înțelesului urmărit de Allah și de Trimisul Său. Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul, Se cunoaște cel mai bine pe Sine și îi cunoaște cel mai bine pe ceilalți. Dintre făpturi, cel care Îl cunoaște cel mai bine pe Allah este Trimisul lui Allah ﷺ. Cunoașterea noastră este însă mărginită. Nu cunoaștem multe dintre amănuntele din noi înșine, dintre vasele și simțurile noastre. Sunt lucruri pe care nu le știm. Știi ce este sufletul? Ce este mintea?

Dacă nu cunoști un lucru din trupul tău ori din tine însuți, cum poți vorbi despre ființa lui Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul, pe care nu o cunoaște decât El?

﴿يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِهِۦ عِلْمًا﴾

El știe ceea ce este înaintea lor și ceea ce este în urma lor, iar ei nu-L cuprind cu știința lor.

Coran, 20:110

Aceasta depășește cunoașterea și închipuirile lor. Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul, nu este măsurat prin analogie cu făpturile Sale. Aceasta ar însemna înjosirea lui Allah, Atotputernicul și Mărețul, căci El Se cunoaște cel mai bine pe Sine și îi cunoaște cel mai bine pe ceilalți, spune cel mai adevărat cuvânt și are cea mai bună vorbire, mai presus de făpturile Sale, după cum spune șeicul Islamului, Allah să aibă milă de el, în Al-Wāsiṭiyyah.

În privința cuvintelor sale: *„Și celor pe care Trimisul lui Allah ﷺ le-a lămurit companionilor săi”*, numele și însușirile se întemeiază pe Carte și Sunna. Tâlcuirea lor se află tot în Carte, în Sunna și în limba arabilor în care a fost revelată Legea. Nu ne îndreptăm spre logica lui Aristotel, a lui Platon ori a cutăruia și cutăruia. Aceasta este o nedreptate față de Legea lui Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul.

Iar cei care au înlocuit revelația cu logica și cu teologia speculativă! Câtă rătăcire, dezamăgire și pierdere le-au adus teologia speculativă și disputele! Nu au ajuns la niciun rezultat, după propria lor mărturisire.

Și-au irosit viețile în dispute și certuri, iar la sfârșit au mărturisit că nu au ajuns la niciun rezultat. Dacă s-ar fi supus lui Allah și Trimisului Său, și-ar fi găsit liniștea.

De aceea, unul dintre ei spune:

نِهَايَةُ إِقْدَامِ العُقُولِ عِقَالُ
وَأَغْلَبُ سَعْيِ العَالَمِينَ ضَلَالُ

La capătul înaintării minților este înlănțuirea,
iar cea mai mare parte a străduințelor oamenilor este rătăcire.

وَأَرْوَاحُنَا فِي وَحْشَةٍ مِنْ جُسُومِنَا
وَحَاصِلُ دُنْيَانَا أَذًى وَوَبَالُ

Sufletele noastre se simt înstrăinate în trupurile noastre,
iar rodul vieții noastre lumești este suferință și nenorocire.

وَلَمْ نَسْتَفِدْ مِنْ بَحْثِنَا طُولَ عُمْرِنَا
إِلاَّ أَنْ جَمَعْنَا فِيهِ قِيلَ وَقَالُوا

Din cercetarea noastră de-a lungul întregii vieți
nu am câștigat decât să adunăm „s-a spus” și „au spus”.

Au ajuns, așadar, în îndoială și în nesiguranță. Cei care s-au supus lui Allah și Trimisului Său și-au găsit însă liniștea, feriți de acestea.

Oamenii rătăcirii mai spun:

لَعَمْرِي لَقَدْ طُفْتُ المَعَاهِدَ كُلَّهَا
وَسَيَّرْتُ طَرْفِي بَيْنَ تِلْكَ المَعَالِمِ

Pe viața mea, am cutreierat toate lăcașurile învățăturii
și mi-am plimbat privirea printre acele repere.

Nu am văzut decât un nedumerit care își sprijină bărbia în palmă
ori un căit care își scrâșnește dinții.

A cutreierat toate lăcașurile învățăturii — ale teologiei speculative, logicii și disputelor — și și-a plimbat privirea printre ele, dar nu a găsit în ele ceea ce să-l vindece pe cel suferind. A spus: Am cercetat căile teologiei speculative și metodele filosofice, dar nu le-am văzut vindecând un suferind ori potolind o sete. Am găsit că cea mai apropiată cale este calea Coranului. Citește despre afirmare:

﴿مَن كَانَ يُرِيدُ ٱلْعِزَّةَ فَلِلَّهِ ٱلْعِزَّةُ جَمِيعًا ۚ إِلَيْهِ يَصْعَدُ ٱلْكَلِمُ ٱلطَّيِّبُ وَٱلْعَمَلُ ٱلصَّٰلِحُ يَرْفَعُهُۥ﴾

Cel care dorește puterea să știe că toată puterea este a lui Allah.
Către El se înalță cuvântul bun, iar fapta dreaptă îl ridică.
Coran, 35:10 · fragment

﴿ٱلرَّحْمَٰنُ عَلَى ٱلْعَرْشِ ٱسْتَوَىٰ﴾

Cel Milostiv S-a înălțat deasupra Tronului.
Coran, 20:5

Și citește despre negare:

﴿لَيْسَ كَمِثْلِهِۦ شَىْءٌ ۖ وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْبَصِيرُ﴾

Nimic nu este asemenea Lui, iar El este Cel care Aude, Cel care Vede.
Coran, 42:11 · fragment

﴿يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِهِۦ عِلْمًا﴾

El știe ceea ce este înaintea lor și ceea ce este în urma lor, iar ei nu-L cuprind cu știința lor.
Coran, 20:110

În privința cuvintelor sale: El, a Cărui laudă este măreață, este Unul:

﴿لَيْسَ كَمِثْلِهِۦ شَىْءٌ ۖ وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْبَصِيرُ﴾

Nimic nu este asemenea Lui, iar El este Cel care Aude, Cel care Vede,
Coran, 42:11 · fragment

El, Preaslăvitul, este Unul. Nimeni nu Îi este asociat în ființa Sa, în numele și însușirile Sale, în creația și faptele Sale ori în adorarea Sa. Nu are niciun asociat. De ce, așadar, să te obosești? Tu ești făptură, iar El este Creator. Cum ar putea făptura să-L cuprindă pe Creator, Mărețul și Preaînaltul?

Ție îți revine să te supui lui Allah și Trimisului Său, fără să te certi ori să polemizezi, fără să te obosești pe tine și pe ceilalți. Aceasta este datoria și obligația. De aceea, companionii nu și-au impus asemenea lucruri și nu s-au oprit cu șovăială la vreun verset ori hadith. Le primeau, li se supuneau și credeau în cele cuprinse în ele, fără să aibă vreodată probleme în această privință.

Este vorba de supunere și ascultare. Nu ne afundăm în crezuri așa cum au făcut oamenii disputelor, ai teologiei speculative și ai logicii, ca să ajungem la rezultatul pe care l-au mărturisit ei înșiși: nedumerire, tulburare și lipsa oricărui rezultat. Unul dintre ei a spus:

وَلَمْ نَسْتَفِدْ مِنْ بَحْثِنَا طُولَ عُمْرِنَا
إِلاَّ أَنْ جَمَعْنَا فِيهِ قِيلَ وَقَالُوا

Din cercetarea noastră de-a lungul întregii vieți
nu am câștigat decât să adunăm „s-a spus” și „au spus”.

Cutare a spus, cutare a spus; dacă a spus așa, răspunsul este așa.
În privința cuvintelor sale: *„Domnul nostru este Cel Dintâi, fără un început în timp, și Cel de pe Urmă, fără sfârșit”*, Allah, Mărețul și Preaînaltul, este Cel Dintâi fără început și Cel de pe Urmă fără sfârșit. Preaînaltul a spus:

﴿هُوَ ٱلۡأَوَّلُ وَٱلۡأٓخِرُ وَٱلظَّٰهِرُ وَٱلۡبَاطِنُۖ وَهُوَ بِكُلِّ
شَيۡءٍ عَلِيمٌ﴾

El este Cel Dintâi și Cel de pe Urmă, Cel de Deasupra și Cel Ascuns,
și El este Cunoscător al tuturor lucrurilor.
Coran, 57:3

Sunt nume în perechi: Celui Dintâi îi corespunde Cel de pe Urmă, iar Celui de Deasupra îi corespunde Cel Ascuns. Profetul ﷺ a explicat acest verset prin cuvintele sale:

أَنْتَ الْأَوَّلُ فَلَيْسَ قَبْلَكَ شَيْءٌ، وَأَنْتَ الْآخِرُ فَلَيْسَ بَعْدَكَ شَيْءٌ، وَأَنْتَ الظَّاهِرُ فَلَيْسَ فَوْقَكَ شَيْءٌ، وَأَنْتَ الْبَاطِنُ فَلَيْسَ دُونَكَ شَيْءٌ

Tu ești Cel Dintâi și nu este nimic înaintea Ta; Tu ești Cel de pe Urmă și nu este nimic după Tine; Tu ești Cel de Deasupra și nu este nimic deasupra Ta; Tu ești Cel Ascuns și nu este nimic mai aproape decât Tine.[24]

Aceasta este explicarea Trimisului ﷺ. Apoi vine cineva care explică altfel decât Trimisul și spune:

> *„Cel de Deasupra înseamnă că S-a arătat minților și prin dovezi; nu înseamnă că este deasupra făpturilor ori înălțat deasupra Tronului..."*

Aceasta este fals și se împotrivește explicării Trimisului ﷺ. Dintre oameni, cel care Îl cunoaște cel mai bine pe Allah este Trimisul lui Allah ﷺ. El a explicat limpede acest verset:

الْأَوَّلُ

Cel Dintâi

este Cel înaintea Căruia nu este nimic —

24 L-a transmis Muslim (2713).

أَوَّل بلا بدايةٍ

Cel Dintâi fără început;

الآخِرُ

Cel de pe Urmă

este Cel după Care nu este nimic — *„Cel de pe Urmă fără sfârșit”.*
„Cel de Deasupra” este Cel deasupra Căruia nu este nimic, deasupra făpturilor Sale:

﴿وَهُوَ ٱلۡقَاهِرُ فَوۡقَ عِبَادِهِۦۚ وَهُوَ ٱلۡحَكِيمُ ٱلۡخَبِيرُ﴾

El este Stăpânitorul deasupra robilor Săi și El este Cel Înțelept, Binețiutor.
Coran, 6:18

﴿وَهُوَ ٱلۡقَاهِرُ فَوۡقَ عِبَادِهِۦ﴾

El este Stăpânitorul deasupra robilor Săi.
Coran, 6:61 · fragment

Lui Îi aparțin înălțimea ființei, înălțimea rangului și înălțimea stăpânirii, Preaslăvitul și Preaînaltul. *„Și Tu ești Cel Ascuns și nu este nimic mai aproape decât Tine.”* Adică El știe totul și nimic nu Îi este ascuns. Deși este înălțat deasupra făpturilor Sale, nimic din lăuntrul lor și din ceea ce le ascund piepturile nu Îi este ascuns.

﴿إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَخۡفَىٰ عَلَيۡهِ شَيۡءٞ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَلَا فِي ٱلسَّمَآءِ﴾

Lui Allah nu Îi este ascuns nimic de pe pământ și nici din cer.

Coran, 3:5

Apoi vine cineva și spune: *„Allah, Mărețul și Preaînaltul, nu este nici deasupra, nici dedesubt, nici la dreapta, nici la stânga, nici înăuntrul lumii și nici în afara ei."* Aceasta înseamnă că ar fi inexistent, după cum se află în cărțile teologilor speculativi.

În privința cuvintelor sale: *„Cunoaște taina și ceea ce este mai ascuns. S-a înălțat deasupra Tronului Său"*, faptul că știe ceea ce este pe pământ, sub pământ și sub țărână nu contrazice faptul că este deasupra Tronului. Allah, Mărețul și Preaînaltul, cuprinde toate lucrurile și nimic nu Îl cuprinde pe El, Preaslăvitul și Preaînaltul. Întreaga creație este mică față de El, ca și cum nu ar fi nimic. El este Cel Măreț, Cel Mare, Cel Preaînalt, Cel Plin de măreție, Preaslăvitul și Preaînaltul. Nu Îl măsurăm prin analogie cu noi înșine.

﴿وَمَا قَدَرُواْ ٱللَّهَ حَقَّ قَدۡرِهِۦ وَٱلۡأَرۡضُ جَمِيعٗا قَبۡضَتُهُۥ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ وَٱلسَّمَٰوَٰتُ مَطۡوِيَّٰتُۢ بِيَمِينِهِۦۚ سُبۡحَٰنَهُۥ وَتَعَٰلَىٰ عَمَّا يُشۡرِكُونَ﴾

Ei nu L-au prețuit pe Allah după cum I se cuvine, deși întregul pământ va fi în pumnul Său în Ziua Învierii, iar cerurile vor fi înfășurate în dreapta Sa. Slavă Lui și Preaînalt este El mai presus de ceea ce Îi asociază!

Coran, 39:67

Făpturile sunt ca nimic față de El. Chiar dacă în ochii oamenilor sunt mari, în fața măreției Sale, Preaslăvitul și Preaînaltul, sunt ca nimic.

Însă aceștia nu L-au prețuit pe Allah după cum I se cuvine, tăgăduindu-I puterea și măreția.

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ ضُرِبَ مَثَلٌ فَٱسْتَمِعُوا۟ لَهُۥٓ ۚ إِنَّ ٱلَّذِينَ تَدْعُونَ
مِن دُونِ ٱللَّهِ لَن يَخْلُقُوا۟ ذُبَابًا وَلَوِ ٱجْتَمَعُوا۟ لَهُۥ ۖ وَإِن يَسْلُبْهُمُ
ٱلذُّبَابُ شَيْـًٔا لَّا يَسْتَنقِذُوهُ مِنْهُ ۚ ضَعُفَ ٱلطَّالِبُ وَٱلْمَطْلُوبُ
مَا قَدَرُوا۟ ٱللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِۦٓ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَقَوِىٌّ عَزِيزٌ﴾

O, oameni, vi s-a dat o pildă; ascultați-o! Cei pe care îi chemați în afara lui Allah nu vor crea nici măcar o muscă, chiar dacă s-ar aduna pentru aceasta. Iar dacă musca le răpește ceva, nu îl pot lua înapoi de la ea. Slabi sunt și cel care cere, și cel de la care se cere! Ei nu L-au prețuit pe Allah după cum I se cuvine. Allah este Puternic, Atotputernic.

Coran, 22:73–74

Nu au cunoscut măreția, puterea, slava și cunoașterea lui Allah. Îl măsoară prin analogie cu ei înșiși și, astfel, Îl înjosesc pe Allah, Atotputernicul și Mărețul.

Dacă v-ați aduna cu toții, de la primul până la ultimul, djinni și oameni, ca să creați o muscă — un lucru atât de mic —, nu ați putea. Mai ales acele divinități și acei stăpâni pe care îi chemați în afara lui Allah:

﴿لَن يَخْلُقُواْ ذُبَابًا وَلَوِ ٱجْتَمَعُواْ لَهُۥ ۖ وَإِن يَسْلُبْهُمُ ٱلذُّبَابُ شَيْـًٔا لَّا يَسْتَنقِذُوهُ مِنْهُ﴾

Nu vor crea nici măcar o muscă, chiar dacă s-ar aduna pentru aceasta. Iar dacă musca le răpește ceva, nu îl pot lua înapoi de la ea.
Coran, 22:73 · fragment

Dacă i-ai aduna pe medicii cei mai iscusiți, pe pricepuții lumii, pe meșteri și pe inventatori și le-ai spune: *„Faceți-ne să existe o muscă!”*, nu ar putea. Pot construi vapoare uriașe care au aerodromuri și poartă avioane și pot construi avioane mari. Sunt în stare să făurească aceste lucruri. Nu sunt însă în stare să creeze o muscă și să pună în ea suflet.

Ei fac chipul mușteI, al omului, al fiarei și al altora asemenea, dar nu îl pot face să umble și să vorbească. Nu fac decât să-i traseze înfățișarea. Insuflarea sufletului ține de porunca lui Allah, Mărețul și Preaînaltul. Cum să fie măsurat Creatorul prin analogie cu făptura? Mințile și închipuirile nu Îl cuprind, iar gândurile nu și-L pot închipui, Preaslăvitul și Preaînaltul.

În privința cuvintelor sale: *„Cunoaște taina și ceea ce este mai ascuns. S-a înălțat deasupra Tronului Său”*, înălțarea Sa deasupra Tronului nu contrazice faptul că știe taina și ceea ce este mai ascuns. Să nu se spună că, dacă S-a înălțat deasupra Tronului, ar fi departe de oameni și nu ar auzi și nu ar vedea. Aceasta înseamnă asemănarea Domnului cu făptura.

În fața lui Allah, Mărețul și Preaînaltul, lucrurile sunt deopotrivă; nimic nu Îi este ascuns, Preaslăvitul și Preaînaltul. Aproapele și departele, începutul creației și sfârșitul ei, viața

lumească și Viața de Apoi — totul se află în cunoașterea lui Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul.

De aceea El, Preaslăvitul, conduce acest univers uriaș prin puterea, voința și făurirea Sa.

﴿إِنَّ ٱللَّهَ يُمْسِكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ أَن تَزُولَا ۚ وَلَئِن زَالَتَآ إِنْ أَمْسَكَهُمَا مِنْ أَحَدٍ مِّنۢ بَعْدِهِۦٓ ۚ إِنَّهُۥ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا﴾

Allah ține cerurile și pământul să nu se clintească, iar dacă s-ar clinti, nimeni în afară de El nu le-ar putea ține. El este Îngăduitor, Iertător.

Coran, 35:41

El a pus în mișcare corpurile cerești, soarele și luna, după această socoteală precisă, care nu se schimbă și nu greșește. Cine a rânduit toate acestea astfel? Allah, Mărețul și Preaînaltul.

Luna și stelele sunt rânduite și își urmează mersul până când Allah va voi sfârșitul acestei lumi și trecerea la Viața de Apoi. Cel care le-a rânduit este Înțelept, Cunoscător, Preaslăvitul și Preaînaltul.

Dacă ai cugeta la acest univers, ai înțelege măreția lui Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul. Când văd o mașinărie precisă, oamenii se minunează de meșteșug și de făuritor, deși este doar o piesă mică. Cum este atunci cu întregul univers, care nu se abate? Cine îl susține și cine îl păstrează? Cine păstrează întregul univers fără să se schimbe, să se abată ori să aibă ceva lipsă? Allah, Mărețul și Preaînaltul.

Cine le aduce hrana acestor făpturi, mici și mari? Sunt făpturi nenumărate; cine le-a asigurat hrana fiecăreia după starea ei? Allah, Mărețul și Preaînaltul.

Datoria este să ne supunem celor venite de la Allah, fiindcă El Se cunoaște cel mai bine pe Sine, și celor venite de la Trimisul lui Allah ﷺ, fiindcă el este făptura care Îl cunoaște cel mai bine pe

Domnul său, Preaslăvitul și Preaînaltul. Nu ne împotrivim și nu intervenim cu vorbele și ideile noastre.

Nu există, așadar, nicio contradicție între faptul că *„știe taina și ceea ce este mai ascuns”* și faptul că *„S-a înălțat deasupra Tronului Său”*.

În privința cuvintelor sale: *„Cunoașterea Sa este în orice loc. Niciun loc nu este lipsit de cunoașterea Sa”*, cunoașterea Lui este în orice loc.

﴿إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَخۡفَىٰ عَلَيۡهِ شَيۡءٞ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَلَا فِي ٱلسَّمَآءِ﴾

Lui Allah nu Îi este ascuns nimic de pe pământ și nici din cer.

Coran, 3:5

﴿وَعِندَهُۥ مَفَاتِحُ ٱلۡغَيۡبِ لَا يَعۡلَمُهَآ إِلَّا هُوَۚ وَيَعۡلَمُ مَا فِي ٱلۡبَرِّ وَٱلۡبَحۡرِۚ وَمَا تَسۡقُطُ مِن وَرَقَةٍ إِلَّا يَعۡلَمُهَا وَلَا حَبَّةٖ فِي ظُلُمَٰتِ ٱلۡأَرۡضِ وَلَا رَطۡبٖ وَلَا يَابِسٍ إِلَّا فِي كِتَٰبٖ مُّبِينٖ﴾

La El sunt cheile nevăzutului; nimeni în afară de El nu le știe. El știe ceea ce este pe uscat și în mare. Nu cade nicio frunză fără ca El să o știe și nu este niciun grăunte în întunecimile pământului, nimic verde și nimic uscat fără să fie într-o Carte limpede.

Coran, 6:59

﴿وَهُوَ ٱلَّذِى يَتَوَفَّىٰكُم بِٱلَّيْلِ﴾

El este Cel care vă ia sufletele noaptea

Coran, 6:60 · fragment

— adică somnul —

﴿وَيَعْلَمُ مَا جَرَحْتُم بِٱلنَّهَارِ﴾

și știe ceea ce ați dobândit ziua

Coran, 6:60 · fragment

— adică ceea ce ați câștigat —

﴿ثُمَّ يَبْعَثُكُمْ فِيهِ لِيُقْضَىٰٓ أَجَلٌ مُّسَمًّى﴾

apoi vă ridică din nou în timpul ei, ca să se împlinească un termen hotărât.

Coran, 6:60 · fragment

Vă ridicați din somn. Cine v-a adormit la început și cine v-a trezit? Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul.

Dacă ai cugeta la acest univers, el ți-ar arăta măreția lui Allah și te-ai supune Lui, Atotputernicul și Mărețul. Dacă ai cugeta la cuvintele Trimisului ﷺ și la cele vestite de el despre întâmplările trecute și viitoare, care se petrec așa cum a vestit ﷺ, cine i le-a arătat? Allah, Mărețul și Preaînaltul, Cel care i le-a revelat. Nu vin de la el însuși, ci de la Allah, Atotputernicul și Mărețul.

Dacă ai pune hadithurile alături de faptele întâmplate, te-ai minuna. Trimisul ﷺ ne amintește multe din viețile profeților și ale comunităților, deși vremea lui a fost mult mai târziu. Cine i le-a făcut cunoscute? Allah, Mărețul și Preaînaltul. Aceasta este o dovadă că el este un trimis de la Allah.

Acest Coran măreț nu poate veni de la altcineva decât de la Allah.

﴿قُل لَّئِنِ ٱجْتَمَعَتِ ٱلْإِنسُ وَٱلْجِنُّ عَلَىٰٓ أَن يَأْتُوا۟ بِمِثْلِ هَٰذَا ٱلْقُرْءَانِ لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِۦ وَلَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيرًا﴾

Spune: «Dacă oamenii și djinnii s-ar aduna ca să aducă ceva asemenea acestui Coran, nu ar aduce ceva asemenea lui, chiar dacă s-ar sprijini unii pe alții.»

Coran, 17:88

El este cuvântul lui Allah, Mărețul și Preaînaltul, iar Trimisul nu face decât să transmită de la Allah.

﴿وَأُوحِىَ إِلَىَّ هَٰذَا ٱلْقُرْءَانُ لِأُنذِرَكُم بِهِۦ وَمَنۢ بَلَغَ﴾

Acest Coran mi-a fost revelat ca să vă avertizez prin el pe voi și pe cei la care va ajunge.

Coran, 6:19 · fragment

El transmite de la Allah, Mărețul și Preaînaltul.

Nu se întreabă despre felul în care sunt însușirile lui Allah

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „În privința însușirilor Domnului Preaînaltul nu întreabă «Cum?» și «De ce?» decât unul care se îndoiește de Allah, Binecuvântatul și Preaînaltul."

Comentariu

Nu se întreabă despre felul în care sunt însușirile și nici despre motiv: *„De ce a spus astfel?"* Dimpotrivă, omul se supune lui Allah, Atotputernicul și Mărețul, fiindcă numai El, Preaslăvitul și Preaînaltul, cunoaște felul în care sunt.

Coranul este cuvântul lui Allah, necreat

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Coranul este cuvântul lui Allah, revelația Sa și lumina Sa. Nu este creat, fiindcă este de la Allah, iar ceea ce este de la Allah nu este creat. Astfel au spus Mālik ibn Anas și Aḥmad ibn Ḥanbal, Allah să aibă milă de ei, precum și învățații de dinaintea lor și de după ei. Polemica în privința lui este necredință."

Comentariu

În privința cuvintelor sale: *„Coranul este cuvântul lui Allah, revelația Sa și lumina Sa. Nu este creat"*, din crezul Ahl al-Sunnah wa-l-Jamāʿah face parte credința că acest Coran este cuvântul lui Allah. El l-a rostit cu adevărat, Jibrīl l-a auzit de la El și a coborât cu el la Muḥammad ﷺ. În acest crez nu s-a împotrivit nimeni dintre învățații care merg pe Sunna Trimisului lui Allah ﷺ.

I s-au împotrivit doar oamenii rătăcirii dintre jahmiți, adepții lui Jahm ibn Ṣafwān, și ramurile ieșite din jahmiți: muʿtaziliții, zaydiții și șiiții. Toți au luat de la jahmiți această învățătură.

Tot astfel, ibadiții merg cu toții pe această cale care se împotrivește căii Ahl al-Sunnah wa-l-Jamāʿah. Ei socotesc Coranul creat, fiindcă, după ei, Allah nu este descris ca vorbind, așa cum nu este descris nici prin auz, vedere, cunoaștere, voință și alte asemenea însușiri. Nici nu este descris ca având față și două mâini și altele asemenea.

Coranul este cuvântul lui Allah, necreat

Scopul lor este stricarea crezului, chiar dacă pretind că doresc să-L declare pe Allah, Mărețul și Preaînaltul, mai presus de asemănarea cu făpturile. Această pretenție este falsă. Însușirile Domnului, Preaslăvitul, nu seamănă cu însușirile făpturilor. Domnul are nume și însușiri potrivite Lui și măreției Sale, iar făpturile au nume și însușiri potrivite lor și firii lor omenești.

Între cele două nu există asemănare în realitate și în felul de a fi, chiar dacă au în comun sensul și denumirea. Aceasta se numește un sens comun — mutawāṭi'. Nu au însă în comun realitatea și felul de a fi. Aceasta este calea Ahl al-Sunnah wa-l-Jamāʿah. Dovada lor din Cartea lui Allah este:

﴿وَإِنْ أَحَدٌ مِّنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ٱسْتَجَارَكَ فَأَجِرْهُ حَتَّىٰ يَسْمَعَ كَلَـٰمَ ٱللَّهِ ثُمَّ أَبْلِغْهُ مَأْمَنَهُۥ﴾

Dacă vreunul dintre cei care Îi fac asociați îți cere adăpost, dă-i adăpost ca să audă cuvântul lui Allah, apoi du-l în locul său de siguranță.

Coran, 9:6 · fragment

El, Preaslăvitul și Preaînaltul, Și-a atribuit cuvântul Sieși. Despre fățarnici a spus:

﴿يُرِيدُونَ أَن يُبَدِّلُوا۟ كَلَـٰمَ ٱللَّهِ ۚ قُل لَّن تَتَّبِعُونَا كَذَٰلِكُمْ قَالَ ٱللَّهُ مِن قَبْلُ﴾

Ei doresc să schimbe cuvântul lui Allah. Spune: «Nu ne veți urma! Astfel a spus Allah mai înainte.»

Coran, 48:15 · fragment

Și l-a atribuit Sieși. Dovezile din Sunna și din consensul comunității asupra acestei chestiuni sunt multe.

Este, așadar, o chestiune sigură, fără îndoială, pe care împotrivirea oamenilor rătăcirii nu o clatină: Coranul este cuvântul lui Allah, parte din vorbirea Sa, Preaslăvitul. Allah vorbește și nu încetează să vorbească atunci când voiește, dacă voiește și ceea ce voiește. El este descris prin vorbire.

Acest Coran face parte din vorbirea lui Allah. El a rostit Tora, Evanghelia și Psalmii. Vorbește prin porunci și opriri și îi spune unui lucru: *„Fii!”*, iar acesta este.

﴿إِنَّمَآ أَمۡرُهُۥٓ إِذَآ أَرَادَ شَيۡـًٔا أَن يَقُولَ لَهُۥ كُن فَيَكُونُ﴾

Când voiește un lucru, porunca Lui este doar să-i spună: «Fii!», iar acesta este.

Coran, 36:82

Și-a afirmat rostirea.

﴿إِذۡ قَالَ ٱللَّهُ يَٰعِيسَىٰٓ إِنِّي مُتَوَفِّيكَ وَرَافِعُكَ إِلَيَّ وَمُطَهِّرُكَ مِنَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَجَاعِلُ ٱلَّذِينَ ٱتَّبَعُوكَ فَوۡقَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ إِلَىٰ يَوۡمِ ٱلۡقِيَٰمَةِ﴾

Când Allah a spus: «O, ʿĪsā, Eu te voi lua și te voi înălța la Mine, te voi curăți de cei care au fost necredincioși și îi voi așeza pe cei care te-au urmat deasupra celor care au fost necredincioși, până în Ziua Învierii.»

Coran, 3:55 · fragment

Și i-a vorbit lui Mūsā prin cuvinte pe care Mūsā le-a auzit atunci când l-a trimis la Faraon. Allah, Mărețul și Preaînaltul, este descris prin vorbire, iar din vorbirea Sa face parte Coranul cel Nobil.

Cât despre cuvintele oamenilor rătăcirii că atribuirea Coranului lui Allah este atribuirea unei făpturi Creatorului ei, precum *„cămila lui Allah”* și *„Casa lui Allah”*, spunem: aceasta este născocire și înșelare. Ceea ce Îi este atribuit lui Allah este de două feluri:

Primul: atribuirea unor însușiri.

Al doilea: atribuirea unor ființe ori lucruri concrete.

Atribuirea acestor însușiri lui Allah este atribuirea unei însușiri Celui descris prin ea. Este o atribuire reală: acestea sunt dintre însușirile Sale, precum vorbirea, auzul și vederea.

Cât despre atribuirea unor ființe ori lucruri concrete, precum cămila și Casa, aceasta este atribuirea unei făpturi Creatorului ei, spre cinstire.

Ei au amestecat cele două lucruri, fără să facă deosebire între ele. De aceea, Ahl al-Sunnah wa-l-Jamāʿah au precizat această chestiune în cărțile de crez, ca să-i combată pe oamenii rătăcirii.

Dacă Allah nu are vorbire, după cum pretind ei, cum poruncește și oprește? Aceasta ar însemna înlăturarea judecăților Legii și dărâmarea temeliei temeliilor, Coranul. Dacă această temelie este dărâmată, Islamul este dărâmat. Ei se adăpostesc însă în spatele declarării lui Allah mai presus de imperfecțiuni. Nu aceasta este declararea Lui mai presus de imperfecțiuni, ci negarea însușirilor. Între acestea este o deosebire.
Declararea lui Allah mai presus de imperfecțiuni este ceea ce El a arătat prin cuvintele:

﴿لَيْسَ كَمِثْلِهِۦ شَىْءٌ ۖ وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْبَصِيرُ﴾

Nimic nu este asemenea Lui, iar El este Cel care Aude, Cel care Vede.
Coran, 42:11 · fragment

﴿رَّبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَٱعْبُدْهُ وَٱصْطَبِرْ لِعِبَٰدَتِهِۦ ۚ هَلْ تَعْلَمُ لَهُۥ سَمِيًّا﴾

Domnul cerurilor, al pământului și al celor dintre ele. Adoră-L și stăruie cu răbdare în adorarea Lui! Cunoști pe cineva asemenea Lui?
Coran, 19:65

Aceasta este declararea lui Allah mai presus de imperfecțiuni pe care El a arătat-o: negarea faptului că făptura ar fi

asemănătoare Creatorului ori egală cu El. Allah, Măreţul şi Preaînaltul, este declarat mai presus de aceasta.

Negarea însuşirilor este însă lipsire de însuşiri, izvorâtă din asemănare. Mai întâi L-au asemănat cu făptura, apoi I-au negat însuşirile. Nu este declararea Lui mai presus de imperfecţiuni. Între aceasta şi negarea însuşirilor este o deosebire.

Aşʿariţii au venit cu ceva uimitor, mai uimitor decât spusele jahmiţilor. Au spus: cuvântul lui Allah se împarte în două: înţelesuri şi rostiri.

Înţelesurile sunt cuvântul lui Allah. Allah este descris ca având cuvânt, iar acesta ar fi înţelesul fără început care subzistă în fiinţa Sa. Cât despre faptul că Allah vorbeşte cu litere şi cu glas, ei îl neagă despre El. Spun că este un înţeles care subzistă în fiinţa Sa, Preaslăvitul şi Preaînaltul.

Cât despre rostire, aceasta ar fi cuvântul făpturii: al lui Jibrīl ori al lui Muḥammad ﷺ.

Au făcut, astfel, Coranul alcătuit din două lucruri: ceva creat şi ceva necreat. Nu au fost alături de Ahl al-Sunnah, spunând: *„Coranul este necreat”*, şi nici alături de jahmiţi, spunând: *„Coranul este în întregime creat.”* Au şovăit între cele două, asemenea spuselor creştinilor despre Mesia: că ar fi alcătuit din două, din fire dumnezeiască şi fire omenească. Ei spun că firea dumnezeiască s-a unit cu firea omenească.

Ceea ce trebuie reţinut este că această chestiune este foarte însemnată. Să nu vă înspăimânte cuvintele celor care descurajează, pretinzând că sunt dintre Ahl al-Sunnah, şi spun: *„Această chestiune nu merită o asemenea dispută. Imamul Aḥmad a exagerat refuzând să spună că acest Coran este creat. Chestiunea nu merită toate acestea.”* Asemenea lucruri există în scrierile unora care se revendică de la cunoaştere. Unii spun chiar: *„Ceea ce s-a petrecut între Aḥmad şi potrivnicii săi a fost un dezacord politic!”* Dacă cercetezi, vezi că această chestiune nu este uşoară. Dacă este negat faptul că acest Coran este cuvântul lui Allah, ce ne mai rămâne? Dacă Domnul este lipsit de însuşirea vorbirii, aceasta Îi atribuie o lipsă, Preaslăvitul, fiindcă acela care nu vorbeşte nu este

divinitate. Allah, Preaslăvitul, i-a mustrat pe evrei când au adorat vițelul:

﴿أَفَلَا يَرَوْنَ أَلَّا يَرْجِعُ إِلَيْهِمْ قَوْلًا وَلَا يَمْلِكُ لَهُمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا﴾

Oare nu văd că el nu le răspunde cu niciun cuvânt și nu le poate aduce nici rău, nici folos?
Coran, 20:89

Domnul vorbește, cârmuiește, poruncește și oprește. Dacă I se neagă vorbirea, Allah ar ajunge să nu fie potrivit pentru dumnezeire — Preaînalt este Allah mai presus de ceea ce spun ei! Aceasta este o chestiune însemnată.

De aceea imamul Aḥmad, Allah să aibă milă de el, a rămas neclintit ca munții bine înfipți. Nu a cedat și nu a căutat o interpretare prin care să se sustragă. A răbdat încercarea, închisoarea, loviturile și umilirea din partea a trei califi: al-Maʾmūn, al-Muʿtaṣim și al-Wāthiq. Toți s-au urmat în chinuirea lui, dorind să cedeze, dar el a refuzat și a rămas statornic, Allah să aibă milă de el. Spre sfârșitul domniei lui al-Wāthiq, se spune că acesta s-a întors de la acea părere, după o dezbatere ținută în prezența sa între un învățat dintre Ahl al-Sunnah și Aḥmad ibn Abī Duʾād. Ibn Abī Duʾād a fost înfrânt, iar atunci al-Wāthiq s-a întors.

Ceea ce trebuie reținut este că această chestiune este însemnată și foarte importantă; nu trebuie tratată cu ușurință. Să nu se spună, așa cum spun unii neștiutori, scriitori, oameni de cultură, aṣʿariți ori cei care merg pe calea lor: *„Această chestiune nu merită toată această atenție și aceste respingeri.”*

Imamul Aḥmad le-a adus drept dovadă cuvintele:

﴿وَإِنْ أَحَدٌ مِّنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ٱسْتَجَارَكَ فَأَجِرْهُ حَتَّىٰ يَسْمَعَ كَلَٰمَ ٱللَّهِ ثُمَّ أَبْلِغْهُ مَأْمَنَهُۥ﴾

Dacă vreunul dintre cei care Îi fac asociați îți cere adăpost, dă-i adăpost ca să audă cuvântul lui Allah, apoi du-l în locul său de siguranță.

Coran, 9:6 · fragment

﴿يُرِيدُونَ أَن يُبَدِّلُوا۟ كَلَٰمَ ٱللَّهِ ۚ قُل لَّن تَتَّبِعُونَا كَذَٰلِكُمْ قَالَ ٱللَّهُ مِن قَبْلُ﴾

Ei doresc să schimbe cuvântul lui Allah. Spune: «Nu ne veți urma! Astfel a spus Allah mai înainte.»

Coran, 48:15 · fragment

﴿قَالَ ٱللَّهُ﴾

Allah a spus:

Coran, 48:15 · fragment

El Și-a afirmat vorbirea și rostirea. *„Revelația Sa”*, adică acest Coran, pe care l-a pogorât asupra Profetului Său Muḥammad ﷺ prin mijlocirea lui Jibrīl, pacea fie asupra sa. Preaînaltul a spus:

﴿وَإِنَّهُۥ لَتَنزِيلُ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ نَزَلَ بِهِ ٱلرُّوحُ ٱلْأَمِينُ عَلَىٰ قَلْبِكَ لِتَكُونَ مِنَ ٱلْمُنذِرِينَ بِلِسَانٍ عَرَبِيٍّ مُّبِينٍ﴾

El este pogorât de Domnul lumilor. Cu el a coborât Duhul cel credincios asupra inimii tale, ca să fii dintre cei care avertizează, într-o limbă arabă limpede.

Coran, 26:192–195

Acest lucru este limpede și vădit.

Cu toate acestea, vine cineva care spune: *„Coranul este creat, nu pogorât. Allah nu l-a rostit și nu este descris prin vorbire!”* Preaînalt este Allah mai presus de ceea ce spun ei.

În privința cuvintelor sale: *„Și lumina Sa”*, Coranul este descris ca lumină. Preaînaltul a spus:

﴿وَلَٰكِن جَعَلْنَٰهُ نُورًا نَّهْدِى بِهِۦ مَن نَّشَآءُ مِنْ عِبَادِنَا﴾

Dar l-am făcut o lumină prin care călăuzim pe cine voim dintre robii Noștri.

Coran, 42:52 · fragment

Este numit și duh:

﴿وَكَذَٰلِكَ أَوْحَيْنَآ إِلَيْكَ رُوحًا مِّنْ أَمْرِنَا﴾

Astfel ți-am revelat un duh, prin porunca Noastră.

Coran, 42:52 · fragment

Este duh fiindcă inimile trăiesc prin el, așa cum trupurile trăiesc prin suflet. El este duhul inimilor, iar sufletul cunoscut este

sufletul trupurilor. Este lumină, duh, călăuzire, aducere-aminte și povățuire. Are multe nume, ceea ce arată măreția sa.

În privința cuvintelor sale: *„Fiindcă este de la Allah, iar ceea ce este de la Allah nu este creat”*, Allah, Mărețul și Preaînaltul, cu numele și însușirile Sale, nu este creat. El este Creator, iar tot ceea ce este în afara Lui este creat. Nu se spune că numele și însușirile sunt create, fiindcă sunt de la Allah. Ceea ce este de la Allah este necreat, în sensul că Allah este descris prin aceste însușiri. Allah, cu numele și însușirile Sale, este Creator, iar tot ceea ce este în afara Lui este creat.

În privința cuvintelor sale: *„Astfel au spus Mālik ibn Anas și Aḥmad ibn Ḥanbal, Allah să aibă milă de ei”*, acesta este cuvântul imamilor, între care Mālik, imamul cetății emigrării, și imamul Aḥmad, care a fost chinuit și vătămat pentru aceasta și a răbdat, Allah să aibă milă de el. Este și cuvântul celorlalți imami ai Ahl al-Sunnah.

În privința cuvintelor sale: *„Precum și învățații de dinaintea lor și de după ei”*, imamii Mālik și Aḥmad nu au fost singurii care au spus aceasta. Au spus-o cei de dinaintea lor dintre companioni, urmașii acestora și urmașii urmașilor, precum și imamii care au venit după ei.

În privința cuvintelor sale: *„Polemica în privința lui este necredință”*, este vorba despre polemica în privința Coranului — este el creat ori necreat? — sau despre faptul că omul se îndoiește și spune: *„Nu știu, chestiunea este una de dezacord”*, după cum spun acum.

Acum s-a ivit acest fenomen: ei spun *„Chestiunea este una de dezacord”*. Noi spunem: când există dezacord, ceea ce trebuie urmat este dovada. Nu ni s-a cerut să ne închinăm prin dezacordurile și părerile oamenilor, ci prin urmarea dovezii. Cântărim dezacordul după dovadă: ceea ce se întemeiază pe dovadă este adevăr, iar ceea ce i se împotrivește este fals. Allah nu ne-a lăsat în seama părerilor, afirmațiilor și dezacordurilor, ci a spus:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ أَطِيعُواْ ٱللَّهَ وَأَطِيعُواْ ٱلرَّسُولَ وَأُوْلِى
ٱلْأَمْرِ مِنكُمْۖ فَإِن تَنَٰزَعْتُمْ فِى شَىْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى ٱللَّهِ وَٱلرَّسُولِ
إِن كُنتُمْ تُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِۚ ذَٰلِكَ خَيْرٌ
وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا﴾

O, voi care ați crezut, ascultați de Allah, ascultați de Trimis și de cei dintre voi care au autoritate. Dacă aveți dezacord în vreun lucru, întoarceți-l la Allah și la Trimis, dacă voi credeți în Allah și în Ziua de Apoi. Aceasta este mai bine și duce la cel mai bun sfârșit.

Coran, 4:59

﴿وَمَا ٱخْتَلَفْتُمْ فِيهِ مِن شَىْءٍ فَحُكْمُهُۥٓ إِلَى ٱللَّهِ﴾

Orice lucru asupra căruia aveți dezacord, judecata lui este la Allah.

Coran, 42:10 · fragment

Trebuie să ne întoarcem la Cartea lui Allah și la Sunna Trimisului Său ﷺ: să fie primit ceea ce se întemeiază pe dovadă și să fie părăsit ceea ce i se împotrivește. Cel care ia părerea potrivită poftei ori dorinței sale, chiar dacă se împotrivește dovezii, este rătăcit și își adoră pofta. Cel care Îl adoră pe Allah ia însă ceea ce se întemeiază pe dovada din Cartea lui Allah și din Sunna Trimisului Său ﷺ.

Credința în vederea lui Allah în Ziua Învierii

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Și credința în vederea lui Allah în Ziua Învierii. Îl vor vedea pe Allah, Atotputernicul și Mărețul, cu propriii ochi, iar El le va cere socoteală fără mijlocitor și fără tălmaci."

Comentariu

Printre chestiunile mari și importante ale crezului se află afirmarea faptului că, în Ziua Învierii, credincioșii Îl vor vedea pe Domnul lor în chip nemijlocit, cu ochii, așa cum văd luna plină și cum văd soarele pe cer senin, fără nori înaintea lui. Astfel a venit în hadithurile autentice, transmise pe numeroase căi, care afirmă vederea Domnului de către credincioși.

Imamul Ibn al-Qayyim a adunat în Ḥādī al-Arwāḥ hadithurile venite despre aceasta și le-a înfățișat pe larg, împreună cu lanțurile lor de transmitere. Ele sunt transmise pe numeroase căi și afirmă faptul că acești credincioși Îl vor vedea pe Domnul lor în chip nemijlocit, cu ochii.

S-au împotrivit acestui lucru oamenii rătăcirii dintre grupările rătăcite, precum muʿtaziliții și cei care le-au urmat calea. Au negat vederea Lui, deși ea este amintită în Coran. Preaînaltul a spus:

﴿لِّلَّذِينَ أَحْسَنُواْ ٱلْحُسْنَىٰ وَزِيَادَةٌ﴾

Pentru cei care au făcut bine este răsplata cea mai bună și încă un adaos.

Coran, 10:26 · fragment

În Ṣaḥīḥ Muslim a venit că adaosul înseamnă privirea la fața lui Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul. [25]

25 L-a transmis Muslim (181).

Preaînaltul a spus:

﴿لَهُم مَّا يَشَآءُونَ فِيهَا وَلَدَيۡنَا مَزِيدٌ﴾

Ei vor avea în el tot ceea ce voiesc, iar la Noi este un adaos.
Coran, 50:35

Adaosul este privirea la fața lui Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul.
În Sūrat Al-Qiyāmah a venit:

﴿وُجُوهٞ يَوۡمَئِذٖ نَّاضِرَةٌ إِلَىٰ رَبِّهَا نَاظِرَةٞ﴾

În ziua aceea, unele fețe vor fi strălucitoare, privind spre Domnul lor.
Coran, 75:22–23

Nāḍirah, cu litera ḍād, vine de la naḍrah, adică strălucire și frumusețe.

﴿تَعۡرِفُ فِي وُجُوهِهِمۡ نَضۡرَةَ ٱلنَّعِيمِ﴾

Vei recunoaște pe fețele lor strălucirea desfătării.
Coran, 83:24

﴿إِلَىٰ رَبِّهَا نَاظِرَةٞ﴾

Privind spre Domnul lor,
Coran, 75:23

nāẓirah, cu litera ẓā', înseamnă că Îl privesc cu ochii pe Allah, Mărețul și Preaînaltul. Se desfată prin aceasta mai mult decât prin desfătările Paradisului. Acest lucru se află în Coranul cel Nobil.

În Sūrat Al-Muṭaffifīn a spus despre necredincioși:

﴿كَلَّآ إِنَّهُمْ عَن رَّبِّهِمْ يَوْمَئِذٍ لَّمَحْجُوبُونَ﴾

Nicidecum! În ziua aceea, ei vor fi împiedicați printr-un văl să-L vadă pe Domnul lor.

Coran, 83:15

Sunt împiedicați să-L vadă pe Allah. Dacă necredincioșii sunt împiedicați să-L vadă, aceasta este o dovadă că acei credincioși Îl văd pe Domnul lor, Atotputernicul și Mărețul. Credincioșii au crezut în El în această lume fără să-L vadă, sprijinindu-se pe dovezi, și i-au crezut pe trimișii Săi. Fiindcă au crezut în El în această lume fără să-L vadă, Allah i-a cinstit în Paradis, li S-a arătat și L-au văzut nemijlocit. Cât despre necredincioși, fiindcă nu au crezut în El în această lume, Allah i-a împiedicat să-L vadă în Ziua Învierii, drept răsplată pentru ei:

﴿جَزَآءً وِفَاقًا﴾

O răsplată pe măsură.

Coran, 78:26

Printre îndoielile pe care s-au sprijinit muʿtaziliții și cei care spun ca ei este faptul că Allah i-a spus lui Mūsā:

﴿قَالَ لَن تَرَىٰنِي﴾

El a spus: «Nu Mă vei vedea.»

Coran, 7:143 · fragment

Aceasta se află în cuvintele Preaînaltului:

﴿وَلَمَّا جَآءَ مُوسَىٰ لِمِيقَٰتِنَا وَكَلَّمَهُۥ رَبُّهُۥ قَالَ رَبِّ أَرِنِيٓ أَنظُرْ
إِلَيْكَ ۚ قَالَ لَن تَرَىٰنِي وَلَٰكِنِ ٱنظُرْ إِلَى ٱلْجَبَلِ فَإِنِ ٱسْتَقَرَّ
مَكَانَهُۥ فَسَوْفَ تَرَىٰنِي ۚ فَلَمَّا تَجَلَّىٰ رَبُّهُۥ لِلْجَبَلِ جَعَلَهُۥ دَكًّا وَخَرَّ
مُوسَىٰ صَعِقًا ۚ فَلَمَّآ أَفَاقَ قَالَ سُبْحَٰنَكَ تُبْتُ إِلَيْكَ وَأَنَا۠
أَوَّلُ ٱلْمُؤْمِنِينَ﴾

Când Mūsā a venit la întâlnirea hotărâtă de Noi și Domnul său i-a vorbit, el a spus: «Domnul meu, arată-Te mie, ca să Te privesc!» El a spus: «Nu Mă vei vedea, dar privește muntele: dacă va rămâne la locul său, atunci Mă vei vedea.» Când Domnul său S-a arătat muntelui, l-a făcut una cu pământul, iar Mūsā a căzut fără cunoștință. Când și-a revenit, a spus: «Slavă Ție! Mă întorc căit la Tine și sunt cel dintâi dintre credincioși.»

Coran, 7:143

Ei au spus: aceasta este o dovadă că Allah nu poate fi văzut. Noi spunem: da, aceasta privește viața lumească, fiindcă întâmplarea s-a petrecut în această lume. Suntem de acord că Allah nu este văzut în viața lumească. Mūsā a cerut să-L vadă în această lume, iar Allah, Mărețul și Preaînaltul, a spus:

﴿قَالَ لَن تَرَىٰنِي﴾

El a spus: «Nu Mă vei vedea.»

Coran, 7:143 · fragment

Adică în această lume. Negarea prin lan (لَن) nu presupune veșnicia, ci este o negare mărginită în timp.

﴿قَالَ لَن تَرَىٰنِي﴾

El a spus: «Nu Mă vei vedea»
Coran, 7:143 · fragment

înseamnă: nu Mă vei vedea în viața lumească. În limba arabă, negarea prin lan (لَن) nu presupune veșnicia. De aceea, Ibn Mālik spune în Al-Kāfiyah al-Shāfiyah, în gramatică:

وَمَنْ يَرَى النَّفْيَ بِـ«لَنْ» مُؤَبَّدًا
فَقَوْلُهُ ارْدُدْ وَسِوَاهُ فَاعْضُدَا

Celui care socotește negarea prin lan veșnică
respinge-i părerea și sprijină părerea contrară.

Adică lan (لَن) nu presupune o negare veșnică. O altă dovadă este că Allah a spus despre evrei:

﴿قُلْ إِن كَانَتْ لَكُمُ ٱلدَّارُ ٱلْآخِرَةُ عِندَ ٱللَّهِ خَالِصَةً مِّن دُونِ ٱلنَّاسِ فَتَمَنَّوُا۟ ٱلْمَوْتَ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ وَلَن يَتَمَنَّوْهُ أَبَدًۢا بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ ۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌۢ بِٱلظَّٰلِمِينَ﴾

Spune: «Dacă lăcașul Vieții de Apoi de la Allah vă este rezervat numai vouă, în afara celorlalți oameni, atunci doriți-vă moartea, dacă sunteți sinceri!» Dar ei nu și-o vor dori niciodată, din pricina celor săvârșite de mâinile lor, iar Allah îi cunoaște pe cei nedrepți.

Coran, 2:94–95

Totuși, a venit că în Viața de Apoi își doresc moartea ca să scape de chin. Preaînaltul a spus:

﴿وَنَادَوْا۟ يَٰمَٰلِكُ لِيَقْضِ عَلَيْنَا رَبُّكَ ۖ قَالَ إِنَّكُم مَّٰكِثُونَ﴾

Ei vor striga: «O, Mālik, să ne pună Domnul tău capăt!» El va spune: «Veți rămâne aici.»

Coran, 43:77

Au cerut moartea, ceea ce arată că lan (لَن) nu este pentru negarea veșnică. Acesta este înțelesul cerut de limba arabă și arătat de Coran.

Au mai spus că printre dovezile că Allah nu poate fi văzut sunt cuvintele Sale:

﴿لَّا تُدۡرِكُهُ ٱلۡأَبۡصَٰرُ وَهُوَ يُدۡرِكُ ٱلۡأَبۡصَٰرَۖ وَهُوَ ٱللَّطِيفُ ٱلۡخَبِيرُ﴾

Privirile nu Îl cuprind, dar El cuprinde privirile. El este Cel Pătrunzător, Binește̦iutor.

Coran, 6:103

Le spunem: aceasta nu este negarea vederii, ci negarea cuprinderii. Nu a spus *„Privirile nu Îl văd”*, ci

﴿لَّا تُدۡرِكُهُ ٱلۡأَبۡصَٰرُ﴾

Privirile nu Îl cuprind.

Coran, 6:103 · fragment

Negarea cuprinderii este altceva decât negarea vederii. Privirile Îl văd, dar nu Îl cuprind. A cuprinde înseamnă a-L înconjura cu totul pe Allah, Măreț̦ul și Preaînaltul. Chiar dacă Îl văd în Paradis, nu Îl cuprind cu totul, Preaslăvitul și Preaînaltul.

Ceea ce este negat este cuprinderea, în sensul înconjurării depline. Privirile Îl văd, dar nu Îl cuprind. Îl văd potrivit dovezilor, iar datoria este armonizarea textelor. Dacă între texte apare vreun dezacord, ele trebuie armonizate ori de câte ori acest lucru este cu putință. Aceasta este limpede, iar lauda I se cuvine lui Allah.

Cuvintele lui Allah nu se contrazic niciodată, ci unele le tâlcuiesc pe celelalte. Cel care ia un verset și îl lasă pe celălalt este dintre oamenii abaterii. Preaînaltul a spus:

﴿فَأَمَّا ٱلَّذِينَ فِى قُلُوبِهِمْ زَيْغٌ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَٰبَهَ مِنْهُ ٱبْتِغَآءَ ٱلْفِتْنَةِ وَٱبْتِغَآءَ تَأْوِيلِهِۦ﴾

Cei în ale căror inimi este abatere urmează ceea ce este neclar din ea, căutând tulburarea și căutând tâlcuirea lui.

Coran, 3:7 · fragment

Dovezile se iau din întregul Coran.

﴿وَٱلرَّٰسِخُونَ فِى ٱلْعِلْمِ يَقُولُونَ ءَامَنَّا بِهِۦ كُلٌّ مِّنْ عِندِ رَبِّنَا﴾

Cei bine întemeiați în cunoaștere spun: «Credem în el; totul este de la Domnul nostru.»

Coran, 3:7 · fragment

Astfel spun cei bine întemeiați în cunoaștere. Unele părți ale Coranului le tâlcuiesc pe celelalte și nu se contrazic niciodată, fiindcă Allah a negat dezacordul din el. Preaînaltul a spus:

﴿وَلَوْ كَانَ مِنْ عِندِ غَيْرِ ٱللَّهِ لَوَجَدُوا۟ فِيهِ ٱخْتِلَٰفًا كَثِيرًا﴾

Dacă ar fi de la altcineva decât Allah, ar găsi în el multe neconcordanțe.

Coran, 4:82 · fragment

Dacă un verset îți este neclar, caută în Coran ceea ce îl tâlcuiește. Dacă nu găsești, îndreaptă-te spre Sunna: vei găsi acolo ceea ce îl tâlcuiește. Dacă nu găsești în Sunna ceea ce îl tâlcuiește, îndreaptă-te spre cuvintele companionilor care au relatat de la Trimisul ﷺ; în cuvintele lor vei găsi tâlcuirea versetului care ți-a fost neclar. Coranul, iar lauda I se cuvine lui Allah, este păstrat

atât în rostire, cât și în înțeles. Nu se opune și nu se contrazice; contradicția este doar în înțelegerile oamenilor.

Tot astfel, cei care se dau drept învățați, fără să fi studiat cunoașterea și fără să fi primit regulile aducerii dovezilor și ale înțelegerii temeiurilor, aduc dovezi fără înțelegere temeinică. Afirmă lucruri pe care niciun învățat nu le-a afirmat înaintea lor, din pricina neștiinței și a pretenției de învățătură. Aceste chestiuni sunt însemnate, au nevoie de învățare, precizie, chibzuință și verificare, fiindcă învățătura crezului este temelia, iar orice lipsă în ea este o lipsă în temelie.

Acestea sunt, pe scurt, dezacordurile oamenilor în privința vederii lui Allah, Atotputernicul și Mărețul, în Ziua Învierii. Allah nu este văzut în viața lumească. Credincioșii Îl vor vedea în Viața de Apoi, iar necredincioșii vor fi împiedicați să-L vadă.

În privința cuvintelor sale: *„Și credința în vederea lui Allah în Ziua Învierii”*, de ce a spus *„în Ziua Învierii”*? Fiindcă El, Mărețul și Preaînaltul, nu este văzut în această lume.

În privința cuvintelor sale: *„Îl vor vedea pe Allah, Atotputernicul și Mărețul, cu propriii ochi”*, a spus *„cu propriii ochi”* pentru a înlătura interpretarea celor care spun că *„Îl vor vedea pe Domnul lor”* înseamnă cu inimile, nu cu ochii.

În privința cuvintelor sale: *„Iar El le va cere socoteală fără mijlocitor și fără tălmaci”*, în Ziua Învierii, la socoteală, robul va rămâne singur cu Domnul său. Allah îi va cere socoteală pentru faptele sale în limba pe care o înțelege robul, fără tălmaci între ei. Tălmaciul este cel care transmite înțelesul dintr-o limbă în alta, de pildă din engleză în arabă ori invers, fiindcă limbile sunt multe.

Credința în balanță

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Și credința în balanță în Ziua Învierii. În ea se cântăresc binele și răul; are două talere și un ac indicator."

Comentariu
Dintre chestiunile crezului face parte credința în balanța cu care se cântăresc faptele robilor în Ziua Învierii. Preaînaltul a spus:

﴿وَٱلْوَزْنُ يَوْمَئِذٍ ٱلْحَقُّ ۚ فَمَن ثَقُلَتْ مَوَٰزِينُهُۥ فَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُفْلِحُونَ وَمَنْ خَفَّتْ مَوَٰزِينُهُۥ فَأُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ خَسِرُوٓا۟ أَنفُسَهُم بِمَا كَانُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا يَظْلِمُونَ﴾

În ziua aceea, cântărirea va fi adevărată. Cei ale căror talere vor fi grele sunt cei izbânditori. Cei ale căror talere vor fi ușoare sunt cei care s-au pierdut pe ei înșiși, fiindcă au fost nedrepți față de semnele Noastre.
Coran, 7:8–9

Într-un alt verset:

﴿فَمَن ثَقُلَتْ مَوَٰزِينُهُۥ فَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُفْلِحُونَ﴾

Cei ale căror talere vor fi grele sunt cei izbânditori.
Coran, 23:102

Dacă talerul faptelor bune este greu, robul este fericit. Dacă lucrurile se răstoarnă și faptele rele sunt mai grele, robul piere.

﴿فَأَمَّا مَن ثَقُلَتْ مَوَٰزِينُهُۥ فَهُوَ فِى عِيشَةٍ رَّاضِيَةٍ وَأَمَّا مَنْ خَفَّتْ مَوَٰزِينُهُۥ فَأُمُّهُۥ هَاوِيَةٌ وَمَآ أَدْرَىٰكَ مَا هِيَهْ نَارٌ حَامِيَةٌۢ﴾

Cel ale cărui talere vor fi grele va avea o viață plăcută. Cel ale cărui talere vor fi ușoare își va avea sălașul în adâncul prăpastiei. Și ce te va face să știi ce este ea? Un Foc arzător!

Coran, 101:6–11

Aceasta ține de dreptatea lui Allah, Mărețul și Preaînaltul: El cântărește faptele lor bune și rele cu o balanță pe care o văd, o balanță concretă, cu două talere și un ac indicator. Faptele bune sunt puse într-un taler, iar cele rele în celălalt, după cum arată Cartea și Sunna. Aceasta se împotrivește mu'taziliților, care spun că prin balanțe și balanță se înțelege înfăptuirea dreptății, fără să existe o balanță concretă, potrivit căii lor false. Ei se sprijină pe mințile lor, nu pe texte. Balanța este însă reală și are două talere, după cum a venit în hadithurile autentice.

În privința cuvintelor sale: *„În ea se cântăresc binele și răul"*, adică faptele bune și cele rele.

În privința cuvintelor sale: *„Are două talere și un ac indicator"*, ea are două talere, după cum a venit în hadithuri. Faptele bune sunt puse într-un taler, iar cele rele în celălalt, ca în hadithul cartonașului, în istorisirea omului care are nouăzeci și nouă de suluri. Fiecare sul se întinde cât vede cu ochii și este plin de fapte rele, iar lui i se spune: *„Ai vreo faptă bună?"* El spune: *„Nu, Domnul meu."* Socotește aceste foi mari copleșitoare și spune: *„Nu, Domnul meu."* I se spune: *„Ba da! La Noi nu vei fi nedreptățit; ai o faptă bună."*

Este adus un cartonaș pe care se află mărturisirea că nu există divinitate vrednică de adorare în afară de Allah și mărturisirea că Muḥammad este Trimisul lui Allah. Cartonașul este pus într-un

taler, iar sulurile în celălalt. Cartonașul cântărește mai greu, sulurile se ridică, iar omul intră în Paradis. Aceasta este o dovadă că balanța are două talere în care sunt puse faptele în Ziua Învierii.

„Și un ac indicator”: acul balanței este cunoscut oamenilor. Îl numesc inima balanței; se înclină la dreapta ori la stânga. Dacă talerele sunt egale, acul stă drept; dacă un taler este mai greu, acul se înclină.

Credința în pedeapsa mormântului

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Și credința în pedeapsa mormântului și în Munkar și Nakīr."

Comentariu
Tot din crezul Ahl al-Sunnah wa-l-Jamāʿah face parte credința în pedeapsa și în desfătarea mormântului. Mortul fie este pedepsit în mormânt, fie este desfătat, până când va fi înviat în Ziua Învierii. Mormântul este o stare între viața lumească și Viața de Apoi. De aceea este numit barzakh, fiindcă barzakh înseamnă bariera dintre două lucruri. Preaînaltul a spus:

﴿مَرَجَ ٱلْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيَانِ بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَّا يَبْغِيَانِ﴾

El a lăsat cele două mări să se întâlnească. Între ele este o barieră pe care nu o depășesc.
Coran, 55:19–20

Apa sărată nu o copleșește pe cea dulce, nici cea dulce pe cea sărată, fiindcă Allah a pus între ele o despărțitură, astfel încât nu se amestecă una cu cealaltă. Barzakh este despărțitura dintre două lucruri. Lăcașurile sunt trei:

- Lăcașul vieții lumești.
- Lăcașul barzakhului.
- Lăcașul statorniciei.

Comentariul
Acestea sunt lăcașurile prin care trec robii. Viața lumească este locul faptelor; barzakhul este locul așteptării; lăcașul statorniciei este locul răsplății. Allah, Mărețul și Preaînaltul, spune:

﴿حَتَّىٰ زُرْتُمُ ٱلْمَقَابِرَ﴾

Până când ați vizitat mormintele.
Coran, 102:2

Aceasta arată că mormintele nu sunt un loc de ședere definitivă. Omul este în ele asemenea unui vizitator care vine și apoi pleacă. El a numit rămânerea în morminte o vizită, fiindcă omul stă acolo, apoi pleacă.

În timpul ședерii sale în mormânt, îndată ce este așezat acolo, țărâna este pusă peste el și oamenii se îndepărtează,

وَإِنَّهُ لَيَسْمَعُ قَرْعَ نِعَالِهِمْ

el aude loviturile încălțărilor lor.

[26] Vin la el doi îngeri în mormânt și îl așază în șezut. Sufletul îi este readus în trup și trăiește o viață a barzakhului, diferită de viața lumească. Cei doi îl întreabă: „Cine este Domnul tău? Care este religia ta? Cine este profetul tău?"

Dacă răspunde corect la aceste întrebări, este izbăvit și are parte de o fericire după care nu mai este nefericire. Mormântul îi este lărgit cât vede cu ochii și i se deschide o ușă spre Paradis. Îi vin din răcoarea și mireasma lui și se poruncește să-i fie așternut un așternut din Paradis. Rămâne în desfătare în mormântul său. Acesta este un lucru nevăzut, pe care noi nu îl cunoaștem. Dacă am deschide mormântul, nu am găsi nimic din acestea, fiindcă el este într-o lume, iar noi în alta.

Cât despre fățarnic și cel care se îndoiește,

إِذَا قِيلَ لَهُ: مَنْ رَبُّكَ ؟ قَالَ: لاَ أَدْرِي، مَنْ نَبِيُّكَ؟ لاَ أَدْرِي، مَا دِينُكَ؟ لاَ أَدْرِي

când i se spune: «Cine este Domnul tău?», spune: «Nu știu.» «Cine este profetul tău?» «Nu știu.» «Care este religia ta?» «Nu știu.»

26 L-au transmis al-Bukhārī (1338) și Muslim (2870).

Chiar dacă în viața lumească a fost învățat, a memorat texte de bază și comentarii, cunoaște limba pe dinafară și este predicator iscusit și vorbitor elocvent, dacă nu are credință, se bâlbâie în mormânt și nu poate răspunde. Când este întrebat despre aceste lucruri, se încurcă și spune: *„Ăă, ăă, nu știu! I-am auzit pe oameni spunând ceva și am spus și eu."*

هَا هَا لاَ أَدْرِي، سَمِعْتُ النَّاسَ يَقُولُونَ شَيْئًا فَقُلْتُه، فَيُفْتَحُ لَهُ بَابٌ إِلَى النَّارِ، فَيُضَيَّقُ عَلَيْهِ قَبْرُهُ حَتَّى تَخْتَلِفَ أَضْلاَعُه، وَيَأْتِيهِ مِنْ سَمُومِهَا وَحَرِّهَا، وَيُفْرَشُ لَهُ فِرَاشٌ مِنَ النَّارِ

I se deschide o ușă spre Foc; mormântul i se strânge până când coastele i se întrepătrund; îi vin din vântul arzător și din fierbințeala lui și i se așterne un așternut din Foc.[27]

Pedeapsa și desfătarea mormântului sunt statornicite în Carte și în Sunna. El ﷺ a spus:

27 L-au transmis Aḥmad (18534), al-Ṭayālisī (789) și Ibn al-Mubārak în Al-Zuhd (1219).

تَعَوَّذُوا بِاللَّهِ مِنْ أَرْبَعٍ: مِنْ عَذَابِ جَهَنَّمَ، وَمِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ، وَمِنْ فِتْنَةِ الْمَحْيَا وَالْمَمَاتِ، وَمِنْ شَرِّ فِتْنَةِ الْمَسِيحِ الدَّجَّالِ

Căutați adăpost la Allah de patru lucruri: de pedeapsa Gheenei, de pedeapsa mormântului, de încercarea vieții și a morții și de răul încercării lui Mesia cel Mincinos.[28]

El ﷺ căuta adăpost de pedeapsa mormântului. [29]
În Coran sunt aluzii la pedeapsa mormântului. Preaînaltul a spus:

﴿وَلَنُذِيقَنَّهُم مِّنَ ٱلْعَذَابِ ٱلْأَدْنَىٰ﴾

Îi vom face să guste din pedeapsa mai apropiată.
Coran, 32:21 · fragment

Au spus: aceasta este pedeapsa mormântului. S-a mai spus: pedeapsa vieții lumești.
În cuvintele Preaînaltului despre Faraon și neamul său:

﴿ٱلنَّارُ يُعْرَضُونَ عَلَيْهَا غُدُوًّا وَعَشِيًّا﴾

Focului îi sunt înfățișați dimineața și seara.
Coran, 40:46 · fragment

28 L-au transmis al-Bukhārī (1377) și Muslim (588).
29 L-au transmis al-Bukhārī (1372) și Muslim (584).

Înfățișarea lor dimineața și seara este în mormânt. După ce au murit, au început să fie înfățișați Focului dimineața și seara. Când va veni Învierea, se va spune:

﴿أَدْخِلُوٓاْ ءَالَ فِرْعَوْنَ أَشَدَّ ٱلْعَذَابِ﴾

Faceți să intre neamul lui Faraon în cea mai aspră pedeapsă!
Coran, 40:46 · fragment

Preaînaltul a spus:

﴿وَمَنْ أَعْرَضَ عَن ذِكْرِى فَإِنَّ لَهُۥ مَعِيشَةً ضَنكًا﴾

Cel care se îndepărtează de aducerea-aminte de Mine va avea o viață strâmtorată.
Coran, 20:124 · fragment

Au spus:

﴿مَعِيشَةً ضَنكًا﴾

o viață strâmtorată
Coran, 20:124 · fragment

în mormânt. La Allah căutăm adăpost.

Dovezile despre pedeapsa mormântului sunt transmise pe numeroase căi. Cel care tăgăduiește pedeapsa mormântului dintre mu'taziliți și cei care merg pe calea lor se împotrivește acestor dovezi. Crezul lui este vătămat — la Allah căutăm adăpost — și îi lipsește una dintre temeliile crezului: credința în pedeapsa mormântului. Dacă face aceasta în mod voit, cunoscând textele, dar le respinge cu îndărătnicie și neagă, este necredincios. Dacă însă a ajuns la aceasta printr-o interpretare greșită, prin imitare ori din neștiință, nu este declarat necredincios. Este socotit rătăcit, dar nu necredincios.

În privința cuvintelor sale: „Și în Munkar și Nakīr", Munkar și Nakīr sunt numele celor doi îngeri care vin la om într-o înfățișare

înfricoșătoare. Unul este numit Munkar, iar celălalt Nakīr, după cum a venit în hadithuri. [30]

30 L-au transmis al-Tirmidhī (1071), Ibn Abī ʿĀṣim în Al-Sunnah (864) și Ibn Ḥibbān (3117).

Credința în bazinul Profetului ﷺ

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Și credința în bazinul Trimisului lui Allah ﷺ. Fiecare profet are un bazin, în afară de Ṣāliḥ, pacea fie asupra sa, al cărui bazin este ugerul cămilei sale."

Comentariu

Tot dintre temeliile Ahl al-Sunnah wa-l-Jamāʿah face parte credința în bazin. Trimisul ﷺ are un bazin, iar fiecare profet are un bazin la care vine comunitatea sa. Oamenii sunt atinși de o sete puternică și au nevoie de apă. Bazinul Profetului nostru este cel mai mare dintre bazine: lungimea lui este cât un drum de o lună, iar lățimea tot atât; apa lui este mai albă decât laptele și mai dulce decât mierea, iar vasele lui sunt cât stelele cerului la număr. Cel care bea din el o dată nu mai însetează niciodată. [31] Sunt îndepărtați de la el apostații care s-au lepădat după Trimisul ﷺ și cei dintre adepții inovațiilor care l-au tăgăduit — iar Allah știe cel mai bine.

În privința cuvintelor sale: *„Fiecare profet are un bazin, în afară de Ṣāliḥ, pacea fie asupra sa, al cărui bazin este ugerul cămilei sale"*, această excepție nu este dovedită, după câte știu. Corect este că fiecare profet are un bazin, după cum a venit în hadith.

31 L-a transmis Muslim (2292).

Credința în mijlocirea Profetului ﷺ

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Și credința în mijlocirea Trimisului lui Allah ﷺ pentru păcătoșii vinovați, în Ziua Învierii și pe Șirāṭ, și că îi scoate din adâncul Gheenei. Nu este profet care să nu aibă mijlocire; tot astfel, cei deplin sinceri, martirii și cei drepți. După aceasta, Allah mai are mult har pentru cine voiește. Și credința în ieșirea din Foc după ce au ars și s-au făcut cărbune."

Comentariu

Dintre temeliile Ahl al-Sunnah wa-l-Jamāʿah face parte credința în mijlocire, cu condițiile pe care Allah, Mărețul și Preaînaltul, le-a arătat: să fie cu îngăduința Sa și cel pentru care se mijlocește să fie dintre oamenii credinței. Dacă este dintre oamenii necredinței, mijlocirea nu este primită pentru el. Preaînaltul a spus:

﴿فَمَا تَنفَعُهُمْ شَفَـٰعَةُ ٱلشَّـٰفِعِينَ﴾

Nu le va folosi mijlocirea mijlocitorilor.

Coran, 74:48

﴿مَا لِلظَّـٰلِمِينَ مِنْ حَمِيمٍ وَلَا شَفِيعٍ يُطَاعُ﴾

Cei nedrepți nu vor avea nici prieten apropiat și nici mijlocitor care să fie ascultat.

Coran, 40:18 · fragment

Pentru necredincios nu există mijlocire. Pentru credincios, ea este statornicită dacă Allah, Mărețul și Preaînaltul, îngăduie. Cel mai mare și întâiul dintre mijlocitori este Profetul nostru Muḥammad ﷺ. El are mijlociri care îi sunt proprii și mijlociri la care iau parte și alții.

În privința cuvintelor sale: *„Și credința în mijlocirea Trimisului lui Allah ﷺ pentru păcătoșii vinovați, în Ziua Învierii și pe Șirāṭ"*,

Trimisul ﷺ este cel mai mare dintre cei care mijlocesc în Ziua Învierii. El mijlocește chiar pentru toți cei adunați în locul așteptării, ca Allah să-i elibereze de această așteptare și să le ceară socoteală. Așteptarea li se prelungește în strâmtorare, căldură, sete și teamă cumplite.
Așteptarea în locul adunării li se prelungește și se îndreaptă spre trimișii cu hotărâre de neclintit, cerându-le să-L roage pe Allah să-i elibereze de acea stare, fie către Paradis, fie către Foc. Vin la Ādam, iar el se scuză; vin la Nūḥ, iar el se scuză; vin la Ibrāhīm, iar el se scuză, vin la Mūsā, iar el se scuză; vin la ʿĪsā, iar el se scuză. Apoi vin la Muḥammad ﷺ, care spune:

أَنَا لَهَا، ثُمَّ يَأْتِي وَيَخِرُّ سَاجِدًا تَحْتَ العَرْشِ

Eu mă voi ocupa de aceasta.

Apoi vine și cade prosternat sub Tron, fiindcă nu mijlocește pentru nimeni decât cu îngăduința lui Allah.
El cade prosternat și Îl roagă pe Domnul său până când i se spune:

يَا مُحَمَّدُ: ارْفَعْ رَأْسَكَ، وَسَلْ تُعْطَ، وَاشْفَعْ تُشَفَّعْ، فَيَأْذَنُ اللهُ لَهُ بِالشَّفَاعَةِ، فَيَشْفَعُ فِي أَهْلِ المَحْشَرِ

O, Muḥammad, ridică-ți capul! Cere și ți se va da; mijlocește și mijlocirea îți va fi primită.

Allah îi îngăduie mijlocirea, iar el mijlocește pentru oamenii adunați, [32] ca ei să treacă din locul adunării la socoteală. Aceasta este marea mijlocire prin care Allah l-a cinstit mai presus de făpturi. Preaînaltul a spus:

32 L-au transmis al-Bukhārī (4476) și Muslim (193).

﴿وَمِنَ ٱلَّيۡلِ فَتَهَجَّدۡ بِهِۦ نَافِلَةً لَّكَ عَسَىٰٓ أَن يَبۡعَثَكَ رَبُّكَ مَقَامٗا مَّحۡمُودٗا﴾

Iar într-o parte a nopții, veghează cu el în rugăciune, ca faptă în plus pentru tine. Poate că Domnul tău te va ridica la un rang lăudat.

Coran, 17:79

Rangul lăudat este marea mijlocire. În rugăciunea rostită după chemarea la rugăciune se spune:

آتِ مُحَمَّدًا الوَسِيلَةَ وَالفَضِيلَةَ، وَابْعَثْهُ مَقَامًا مَحْمُودًا الَّذِي وَعَدْتَهُ

Dăruiește-i lui Muḥammad al-Wasīlah și întâietatea și ridică-l la rangul lăudat pe care i l-ai făgăduit.[33]

Aceasta este marea mijlocire.

El ﷺ mijlocește și pentru cei din comunitate care au săvârșit păcate mari: fie ca să nu intre în Foc, fie ca să iasă după ce au intrat. Această mijlocire nu îi este proprie. El mijlocește, toți profeții mijlocesc, apropiații lui Allah mijlocesc, iar copiii morți de mici mijlocesc pentru cei care au săvârșit păcate mari. Aceasta se împotrivește jahmiților, muʿtaziliților și kharijiților.

Kharijiții sunt cei care se ridică cu sabia împotriva conducătorilor musulmanilor, rup unitatea ascultării și îi declară necredincioși pe musulmani pentru păcatele mari care sunt mai prejos de asociere. Aceștia sunt kharijiții. Au fost numiți astfel fiindcă au ieșit din ceea ce este legiuit, s-au ridicat împotriva conducătorului și au rupt unitatea ascultării.

33 L-a transmis al-Bukhārī (614).

Ei neagă mijlocirea și spun: *„Cel care intră în Foc nu mai iese din el.”* Aduc drept dovadă cuvintele Preaînaltului:

﴿وَقَالَ ٱلَّذِينَ ٱتَّبَعُواْ لَوۡ أَنَّ لَنَا كَرَّةٗ فَنَتَبَرَّأَ مِنۡهُمۡ كَمَا تَبَرَّءُواْ مِنَّا
كَذَٰلِكَ يُرِيهِمُ ٱللَّهُ أَعۡمَٰلَهُمۡ حَسَرَٰتٍ عَلَيۡهِمۡۖ وَمَا هُم
بِخَٰرِجِينَ مِنَ ٱلنَّارِ﴾

Cei care au urmat vor spune: «Dacă am avea o întoarcere, ne-am lepăda de ei așa cum s-au lepădat ei de noi!» Astfel le arată Allah faptele lor ca regrete pentru ei, iar ei nu vor ieși din Foc.

Coran, 2:167

Spunem: acestea sunt despre necredincioși. Necredincioșii nu ies din Foc. Mijlocirea avută aici în vedere este însă pentru oamenii credinței care au săvârșit păcate mari, iar ea este statornicită.

Allah, Mărețul și Preaînaltul, spune:

﴿مَن ذَا ٱلَّذِي يَشۡفَعُ عِندَهُۥٓ إِلَّا بِإِذۡنِهِۦ﴾

Cine este acela care mijlocește la El fără îngăduința Lui?

Coran, 2:255 · fragment

Aceasta arată că, dacă i se îngăduie, cineva mijlocește la El. Tot astfel, cuvintele Preaînaltului:

﴿وَكَم مِّن مَّلَكٍ فِى ٱلسَّمَـٰوَٰتِ لَا تُغْنِى شَفَـٰعَتُهُمْ شَيْـًٔا إِلَّا مِنۢ بَعْدِ أَن يَأْذَنَ ٱللَّهُ لِمَن يَشَآءُ وَيَرْضَىٰٓ﴾

Câți îngeri sunt în ceruri a căror mijlocire nu folosește cu nimic decât după ce Allah îngăduie pentru cine voiește și de cine este mulțumit!

Coran, 53:26

În acestea se află cele două condiții ale mijlocirii.

„Allah îngăduie”: aceasta este prima condiție.

„Și este mulțumit”: aceasta este a doua condiție. Este mulțumit de cel pentru care se mijlocește, iar El nu este mulțumit decât de credincios; de necredincios nu este mulțumit.

Cei care se împotrivesc Ahl al-Sunnah în privința mijlocirii se află la două extreme:

• Unii au negat mijlocirea: kharijiții și mu'taziliții, care declară necredința din pricina păcatelor mari mai prejos de asociere.

• La cealaltă extremă sunt cei care exagerează în afirmarea mijlocirii: sufiții și adoratorii mormintelor, care se sprijină pe mijlocire, caută adăpost la morminte și cer ajutorul morților, cerându-le mijlocire. Preaînaltul a spus:

﴿وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنفَعُهُمْ وَيَقُولُونَ هَـٰٓؤُلَآءِ شُفَعَـٰٓؤُنَا عِندَ ٱللَّهِ﴾

Ei adoră în afara lui Allah ceea ce nu le aduce nici rău, nici folos și spun: «Aceștia sunt mijlocitorii noștri la Allah.»

Coran, 10:18 · fragment

Îi adoră ca să mijlocească pentru ei la Allah.

Cei de pe calea de mijloc sunt Ahl al-Sunnah wa-l-Jamāʿah. Nu au negat mijlocirea în mod absolut și nici nu au afirmat-o în mod absolut, ci au afirmat-o cu cele două condiții venite în Carte și în Sunna. Acestea sunt cele de reținut despre mijlocire.

Cuvintele sale: *„Păcătoșii vinovați”* înseamnă că mijlocirea este pentru credincioșii păcătoși care nu au ajuns la necredință.

„Și pe Șirāț”: Profetul ﷺ mijlocește pentru credincioși când trec pe Șirāț. Mijlocește și pentru scoaterea din Foc a celor care au intrat în el, dacă sunt dintre oamenii unicității lui Allah. El mijlocește pe Șirāț când oamenii trec peste el. Acesta este podul așezat deasupra Gheenei, pe care oamenii trec după faptele lor. Unii trec cât ai clipi din ochi, alții ca fulgerul, alții ca vântul, alții ca un cal iute, alții ca niște cămile de călărie, alții alergând, alții mergând, alții târându-se, iar unii sunt înșfăcați și aruncați în Gheena.

Toate făpturile trec peste acest pod, credincioși și necredincioși, și nu le izbăvesc decât faptele lor. Preaînaltul a spus:

﴿وَإِن مِّنكُمْ إِلَّا وَارِدُهَا﴾

Nu este niciunul dintre voi care să nu ajungă la ea,
Coran, 19:71 · fragment

adică pe Șirāț.

﴿وَإِن مِّنكُمْ إِلَّا وَارِدُهَا ۚ كَانَ عَلَىٰ رَبِّكَ حَتْمًا مَّقْضِيًّا ثُمَّ نُنَجِّي ٱلَّذِينَ ٱتَّقَواْ وَّنَذَرُ ٱلظَّٰلِمِينَ فِيهَا جِثِيًّا﴾

Nu este niciunul dintre voi care să nu ajungă la ea. Aceasta este o hotărâre de neînlăturat a Domnului tău. Apoi îi izbăvim pe cei care s-au temut de Allah și îi lăsăm pe cei nedrepți în ea, în genunchi.
Coran, 19:71–72

Nu sunt izbăviți decât oamenii temători de Allah, iar necredincioșii pier în Gheena. La Allah căutăm adăpost. Acesta este Șirāțul.

În privința cuvintelor sale: *„După aceasta, Allah mai are mult har pentru cine voiește”*, Allah poate scoate din Foc unii credincioși fără mijlocirea vreunui mijlocitor, ci prin harul Său, Preaslăvitul și Preaînaltul. Scoate oameni din Foc prin harul Său, fără mijlocirea cuiva, doar prin harul Său, Mărețul și Preaînaltul. În privința cuvintelor sale: *„Și credința în ieșirea din Foc după ce au ars și s-au făcut cărbune”*, Allah, Mărețul și Preaînaltul, a vestit că oamenii Focului care rămân acolo pentru totdeauna nici nu mor, nici nu trăiesc în el. Preaînaltul a spus:

﴿فَذَكِّرْ إِن نَّفَعَتِ ٱلذِّكْرَىٰ سَيَذَّكَّرُ مَن يَخْشَىٰ وَيَتَجَنَّبُهَا ٱلْأَشْقَى ٱلَّذِى يَصْلَى ٱلنَّارَ ٱلْكُبْرَىٰ ثُمَّ لَا يَمُوتُ فِيهَا وَلَا يَحْيَىٰ﴾

Adu aminte, dacă aducerea-aminte folosește! Își va aduce aminte cel care se teme, iar cel mai nefericit se va feri de ea, cel care va intra în Focul cel mare, apoi nici nu va muri în el, nici nu va trăi.

Coran, 87:9–13

Cel care nu primește aducerea-aminte și povățuirea, ci stăruie în rătăcirea sa, intră în Gheena și rămâne acolo. Nu trăiește o viață tihnită și nici nu moare de o moarte care să-i aducă odihnă, ci rămâne în chin. Cât despre cei păcătoși dintre oamenii unicității lui Allah care au intrat în Foc, ei ard și se fac cărbune. Apoi sunt scoși din Foc și puși într-un râu numit Râul Vieții. Trupurile lor cresc din nou, iar când sunt întregi, li se îngăduie intrarea în Paradis.

Credința în Șirāț, deasupra Gheenei

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Și credința în Șirāț, deasupra Gheenei. Șirāțul îl înșfacă pe cine voiește Allah; trece cine voiește Allah și cade în Gheena cine voiește Allah. Ei au lumini pe măsura credinței lor."

Comentariu

Printre cele care se petrec în Ziua Învierii este trecerea peste Șirāț, după cum a fost amintit.

În limbă, șirāț înseamnă cale.

Aici este avut în vedere podul așezat deasupra Gheenei. Este foarte subțire, mai subțire decât firul de păr, mai ascuțit decât sabia și mai fierbinte decât jăraticul. Făpturile trec peste el pe măsura faptelor lor; faptele le poartă înainte. Cel care scapă a izbândit, iar cel care nu scapă piere.

Oamenii trec peste el pe măsura faptelor lor. Unii trec cât ai clipi din ochi, alții ca fulgerul strălucitor, alții ca vântul, alții ca niște cai iuți, alții ca niște cămile de călărie, alții aleargă pe picioarele lor, alții merg, alții se târăsc, iar unii sunt înșfăcați și aruncați în Gheena.

Acest lucru este amintit în Coranul cel Nobil și în Sunna profetică. Preaînaltul a spus:

﴿فَوَرَبِّكَ لَنَحْشُرَنَّهُمْ وَٱلشَّيَٰطِينَ ثُمَّ لَنُحْضِرَنَّهُمْ حَوْلَ جَهَنَّمَ جِثِيًّا ثُمَّ لَنَنزِعَنَّ مِن كُلِّ شِيعَةٍ أَيُّهُمْ أَشَدُّ عَلَى ٱلرَّحْمَٰنِ عِتِيًّا ثُمَّ لَنَحْنُ أَعْلَمُ بِٱلَّذِينَ هُمْ أَوْلَىٰ بِهَا صِلِيًّا وَإِن مِّنكُمْ إِلَّا وَارِدُهَا ۚ كَانَ عَلَىٰ رَبِّكَ حَتْمًا مَّقْضِيًّا﴾

Pe Domnul tău, îi vom aduna pe ei și pe diavoli, apoi îi vom aduce în jurul Gheenei, în genunchi. Apoi vom smulge din fiecare grupare pe cei mai înverșunați împotriva Celui Milostiv. Noi îi știm cel mai bine pe cei care merită mai mult să ardă în ea. Nu este niciunul dintre voi care să nu ajungă la ea. Aceasta este o hotărâre de neînlăturat a Domnului tău.

Coran, 19:68–71

Adică la Gheena.

Această ajungere înseamnă trecerea peste Șirāṭ; aceasta este ajungerea amintită în Coran. Adresarea este către credincioși și către ceilalți:

﴿وَإِن مِّنكُمْ إِلَّا وَارِدُهَا﴾

Nu este niciunul dintre voi care să nu ajungă la ea.

Coran, 19:71 · fragment

Peste el trec credincioșii, necredincioșii, fățarnicii și toate făpturile. Cel care scapă intră în Paradis, iar cel care cade piere.

﴿وَإِن مِّنكُمْ إِلَّا وَارِدُهَا ۚ كَانَ عَلَىٰ رَبِّكَ حَتْمًا مَّقْضِيًّا ثُمَّ نُنَجِّي ٱلَّذِينَ ٱتَّقَواْ وَّنَذَرُ ٱلظَّٰلِمِينَ فِيهَا جِثِيًّا﴾

Nu este niciunul dintre voi care să nu ajungă la ea. Aceasta este o hotărâre de neînlăturat a Domnului tău. Apoi îi izbăvim pe cei care s-au temut de Allah și îi lăsăm pe cei nedrepți în ea, în genunchi.

Coran, 19:71–72

Numai teama de Allah izbăvește. Nu izbăvesc puterea trupului, mulțimea averii ori rangul, ci numai teama de Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul. Acesta este textul Coranului cel Nobil.

În Sunna au venit hadithuri despre spaimele Învierii, între care se află trecerea peste Șirāṭ. Trebuie să credem în Șirāṭ și în trecerea peste el. Nu este de ajuns credința în aceasta, ci este nevoie și de faptă. Omul se pregătește pentru trecere prin teama de Allah, adică prin fapta dreaptă.

În privința cuvintelor sale: *„Șirāṭul îl înșfacă pe cine voiește Allah; trece cine voiește Allah”*, Preaînaltul a spus:

﴿ثُمَّ نُنَجِّي ٱلَّذِينَ ٱتَّقَواْ وَّنَذَرُ ٱلظَّٰلِمِينَ فِيهَا جِثِيًّا﴾

Apoi îi izbăvim pe cei care s-au temut de Allah și îi lăsăm pe cei nedrepți în ea, în genunchi.

Coran, 19:72

Pe Șirāṭ sunt cârlige care îl înșfacă pe cel pe care li s-a poruncit să-l înșface.

„Trece” înseamnă că trece peste el.

În privința cuvintelor sale: *„Ei au lumini pe măsura credinței lor”*, în Ziua Învierii, oamenii credinței au o lumină cu care merg. Preaînaltul a spus:

﴿يَوْمَ لَا يُخْزِى ٱللَّهُ ٱلنَّبِىَّ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ مَعَهُۥ ۖ نُورُهُمْ يَسْعَىٰ بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَبِأَيْمَـٰنِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَآ أَتْمِمْ لَنَا نُورَنَا وَٱغْفِرْ لَنَآ﴾

În ziua în care Allah nu îl va ruşina pe Profet şi pe cei care au crezut împreună cu el. Lumina lor va merge înaintea lor şi la dreapta lor. Ei vor spune: «Domnul nostru, întregeşte-ne lumina şi iartă-ne!»

Coran, 66:8 · fragment

﴿يَوْمَ تَرَى ٱلْمُؤْمِنِينَ وَٱلْمُؤْمِنَـٰتِ يَسْعَىٰ نُورُهُم بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَبِأَيْمَـٰنِهِم﴾

În ziua în care îi vei vedea pe credincioşi şi pe credincioase cu lumina lor mergând înaintea lor şi la dreapta lor.

Coran, 57:12 · fragment

Fățarnicilor li se dă la început o lumină, fiindcă au intrat în Islam şi l-au arătat în afară. Sunt tratați potrivit cu ceea ce au arătat. Li se dă o lumină spre amăgire, așa cum ei au amăgit prin arătarea Islamului. Apoi lumina li se stinge şi rămân în întuneric.

﴿يَوْمَ يَقُولُ ٱلْمُنَـٰفِقُونَ وَٱلْمُنَـٰفِقَـٰتُ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ٱنظُرُونَا نَقْتَبِسْ مِن نُّورِكُمْ﴾

În ziua în care fățarnicii şi fățarnicele le vor spune celor care au crezut: «Aşteptați-ne, ca să luăm din lumina voastră!»

Coran, 57:13 · fragment

Adică așteptați, fiindcă ei merg în urma credincioșilor.

﴿ٱنظُرُونَا﴾

Așteptați-ne
Coran, 57:13 · fragment

înseamnă să-i aștepte.

﴿يُنَادُونَهُمْ أَلَمْ نَكُن مَّعَكُمْ﴾

Îi vor striga: «Oare nu eram împreună cu voi?»
Coran, 57:14 · fragment

Adică în viața lumească.

﴿يَوْمَ يَقُولُ ٱلْمُنَٰفِقُونَ وَٱلْمُنَٰفِقَٰتُ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ٱنظُرُونَا
نَقْتَبِسْ مِن نُّورِكُمْ قِيلَ ٱرْجِعُوا۟ وَرَآءَكُمْ فَٱلْتَمِسُوا۟ نُورًا
فَضُرِبَ بَيْنَهُم بِسُورٍ لَّهُۥ بَابٌۢ بَاطِنُهُۥ فِيهِ ٱلرَّحْمَةُ وَظَٰهِرُهُۥ
مِن قِبَلِهِ ٱلْعَذَابُ ۝ يُنَادُونَهُمْ أَلَمْ نَكُن مَّعَكُمْ ۖ قَالُوا۟ بَلَىٰ
وَلَٰكِنَّكُمْ فَتَنتُمْ أَنفُسَكُمْ وَتَرَبَّصْتُمْ وَٱرْتَبْتُمْ وَغَرَّتْكُمُ ٱلْأَمَانِىُّ
حَتَّىٰ جَآءَ أَمْرُ ٱللَّهِ وَغَرَّكُم بِٱللَّهِ ٱلْغَرُورُ فَٱلْيَوْمَ لَا يُؤْخَذُ

مِنكُمْ فِدْيَةٌ وَلَا مِنَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ ۚ مَأْوَىٰكُمُ ٱلنَّارُ ۖ هِىَ
مَوْلَىٰكُمْ ۖ وَبِئْسَ ٱلْمَصِيرُ ﴿

În ziua în care fățarnicii și fățarnicele le vor spune celor care au crezut: «Așteptați-ne, ca să luăm din lumina voastră!» Li se va spune: «Întoarceți-vă în urmă și căutați o lumină!» Atunci se va ridica între ei un zid cu o poartă; înăuntrul lui este îndurarea, iar în afara lui, spre ei, este pedeapsa. Îi vor striga: «Oare nu eram împreună cu voi?» Vor spune: «Ba da, dar v-ați dus singuri în ispită, ați așteptat, v-ați îndoit și v-au amăgit speranțele deșarte, până când a venit porunca lui Allah. Amăgitorul v-a amăgit în privința lui Allah. Astăzi nu se va primi de la voi răscumpărare și nici de la cei care au fost necredincioși. Sălașul vostru este Focul; el este cel care vă cuprinde. Ce rău sfârșit!»

Coran, 57:13–15

Credința va fi, așadar, o lumină în Ziua Învierii, cu care omul merge. Necredincioșii și fățarnicii vor fi însă în întuneric, fără să știe încotro să meargă. La Allah căutăm adăpost.

Credința în profeți și în îngeri

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Și credința în profeți și în îngeri."

Comentariu
Dintre temeliile și stâlpii credinței fac parte credința în îngeri și în profeți. Astfel se află în hadithul lui Jibrīl, pacea fie asupra sa, când i-a spus Profetului ﷺ: *„Spune-mi despre credință."* El a spus:

الإِيْمَانُ أَنْ تُؤْمِنَ بِاللَّهِ، وَمَلائِكَتِهِ، وَكُتُبِهِ، وَرُسُلِهِ، وَالْيَوْمِ الآخِرِ، وَتُؤْمِنَ بِالْقَدَرِ خَيْرِهِ، وَشَرِّهِ

Credința este să crezi în Allah, în îngerii Săi, în cărțile Sale, în trimișii Săi, în Ziua de Apoi și să crezi în hotărârea divină, în binele și în răul ei.[34]

În Coran:

﴿لَّيْسَ ٱلْبِرَّ أَن تُوَلُّوا۟ وُجُوهَكُمْ قِبَلَ ٱلْمَشْرِقِ وَٱلْمَغْرِبِ وَلَٰكِنَّ ٱلْبِرَّ مَنْ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْـَٔاخِرِ وَٱلْمَلَٰٓئِكَةِ وَٱلْكِتَٰبِ وَٱلنَّبِيِّۦنَ﴾

Dreptatea nu stă în a vă întoarce fețele spre răsărit ori spre apus, ci drept este cel care crede în Allah, în Ziua de Apoi, în îngeri, în Carte și în profeți.
Coran, 2:177 · fragment

34 L-a transmis Muslim (8).

În cuvintele Preaînaltului:

﴿ءَامَنَ ٱلرَّسُولُ بِمَآ أُنزِلَ إِلَيْهِ مِن رَّبِّهِۦ وَٱلْمُؤْمِنُونَ ۚ كُلٌّ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَمَلَٰٓئِكَتِهِۦ وَكُتُبِهِۦ وَرُسُلِهِۦ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّن رُّسُلِهِۦ﴾

Trimisul a crezut în ceea ce i-a fost pogorât de la Domnul său, și credincioșii la fel. Toți au crezut în Allah, în îngerii Săi, în cărțile Sale și în trimișii Săi. «Nu facem deosebire între niciunul dintre trimișii Săi.»

Coran, 2:285 · fragment

﴿قُولُوٓاْ ءَامَنَّا بِٱللَّهِ وَمَآ أُنزِلَ إِلَيْنَا وَمَآ أُنزِلَ إِلَىٰٓ إِبْرَٰهِـۧمَ وَإِسْمَٰعِيلَ وَإِسْحَٰقَ وَيَعْقُوبَ وَٱلْأَسْبَاطِ وَمَآ أُوتِيَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَمَآ أُوتِيَ ٱلنَّبِيُّونَ مِن رَّبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُۥ مُسْلِمُونَ﴾

Spuneți: «Credem în Allah și în ceea ce ne-a fost pogorât nouă, în ceea ce le-a fost pogorât lui Ibrāhīm, lui Ismāʿīl, lui Isḥāq, lui Yaʿqūb și semințiilor, în ceea ce le-a fost dat lui Mūsā și lui ʿĪsā și în ceea ce le-a fost dat profeților de la Domnul lor. Nu facem deosebire între niciunul dintre ei și Lui Îi suntem supuși.»

Coran, 2:136

Trebuie să credem în toți îngerii, în cei pe care Allah i-a numit și în cei pe care nu i-a numit. Malāʾikah („*îngeri*") este pluralul lui malak („*înger*"). Ei sunt o lume din cele nevăzute, pe care Allah i-a

creat din lumină. Djinnii au fost creați de Allah din foc, iar oamenii din lut, apoi dintr-o apă fără însemnătate, după cum a arătat Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul.
Credința în îngeri îi cuprinde pe toți, pe cei pe care Allah i-a numit și pe cei pe care nu i-a numit. Credem în toți. Cel care crede în unii și îi tăgăduiește pe alții este necredincios față de toți. Preaînaltul a spus:

﴿قُلْ مَن كَانَ عَدُوًّا لِّجِبْرِيلَ فَإِنَّهُۥ نَزَّلَهُۥ عَلَىٰ قَلْبِكَ بِإِذْنِ ٱللَّهِ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَهُدًى وَبُشْرَىٰ لِلْمُؤْمِنِينَ مَن كَانَ عَدُوًّا لِّلَّهِ وَمَلَٰٓئِكَتِهِۦ وَرُسُلِهِۦ وَجِبْرِيلَ وَمِيكَىٰلَ فَإِنَّ ٱللَّهَ عَدُوٌّ لِّلْكَٰفِرِينَ﴾

Spune: «Cel care îi este dușman lui Jibrīl să știe că el l-a pogorât asupra inimii tale cu îngăduința lui Allah, adeverind ceea ce era înaintea lui, călăuzire și veste bună pentru credincioși.» Cel care Îi este dușman lui Allah, îngerilor Săi, trimișilor Săi, lui Jibrīl și lui Mīkāl să știe că Allah este dușman necredincioșilor.

Coran, 2:97–98

Cel care tăgăduiește un singur înger îi tăgăduiește pe toți, precum acei evrei care spun: *„Jibrīl ne este dușman. Dacă cel care a coborât la Muḥammad ar fi fost altul decât Jibrīl, l-am fi ascultat. Dar la el a coborât Jibrīl, dușmanul nostru, așa că nu credem în el."* Atunci Allah a pogorât acest verset:

﴿قُلْ مَن كَانَ عَدُوًّا لِّجِبْرِيلَ فَإِنَّهُۥ نَزَّلَهُۥ عَلَىٰ قَلْبِكَ بِإِذْنِ ٱللَّهِ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَهُدًى وَبُشْرَىٰ لِلْمُؤْمِنِينَ﴾

Spune: «Cel care îi este dușman lui Jibrīl să știe că el l-a pogorât asupra inimii tale cu îngăduința lui Allah, adeverind ceea ce era înaintea lui, călăuzire și veste bună pentru credincioși.»[35]

Coran, 2:97

El nu este de la Jibrīl, ci de la Allah, Mărețul și Preaînaltul. Jibrīl nu este decât un trimis de la Allah, însărcinat cu revelația. Printre grupările rătăcite care se revendică de la Islam sunt unele care spun că Jibrīl a trădat încredințarea: mesajul ar fi fost pentru ʿAlī, dar Jibrīl ar fi trădat încredințarea și i l-ar fi dus lui Muḥammad ﷺ! Poetul lor a spus:

خَانَ الأَمِينُ فَصَدَّهَا عَنْ حَيْدَرٍ

Cel demn de încredere a trădat și a abătut-o de la Ḥaydar.

Adică de la ʿAlī, Allah să fie mulțumit de el.

35 L-a transmis al-Bukhārī (4480).

Credința în trimiși și în profeți

Autorul a spus: „Și credem în trimiși și în profeți."

Comentariu
Profetul este cel căruia i-a fost revelată o lege, fără să i se poruncească să o transmită.

Trimisul este cel căruia i-a fost revelată o lege și i s-a poruncit să o transmită.

Deosebirea dintre profet și trimis este că trimisul este trimis cu o lege revelată lui, pe când profetul este trimis cu o lege revelată unui trimis de dinaintea lui. Astfel sunt profeții fiilor lui Israel, care au fost trimiși cu mesajul lui Mūsā, pacea fie asupra sa, cu Tora.

﴿إِنَّآ أَنزَلْنَا ٱلتَّوْرَىٰةَ فِيهَا هُدًى وَنُورٌ ۚ يَحْكُمُ بِهَا ٱلنَّبِيُّونَ ٱلَّذِينَ أَسْلَمُوا۟ لِلَّذِينَ هَادُوا۟ وَٱلرَّبَّـٰنِيُّونَ وَٱلْأَحْبَارُ بِمَا ٱسْتُحْفِظُوا۟ مِن كِتَـٰبِ ٱللَّهِ وَكَانُوا۟ عَلَيْهِ شُهَدَآءَ﴾

Noi am pogorât Tora, în care sunt călăuzire și lumină. După ea judecau pentru cei de credință iudaică profeții care se supuseseră, precum și învățații evlavioși și cărturarii, potrivit cu ceea ce le fusese încredințat spre păstrare din Cartea lui Allah și asupra căreia erau martori.

Coran, 5:44 · fragment

Ei judecă după Tora pogorâtă asupra lui Mūsā, pacea fie asupra sa, fără să fi adus o lege de sine stătătoare.
Trimisul, în schimb, aduce o lege de sine stătătoare și i se poruncește să o transmită. Profetului i se poruncește să transmită mesajul celui de dinaintea sa și poate primi revelație într-o chestiune anume. Aceasta este deosebirea. Cel care tăgăduiește un

singur profet îi tăgăduiește pe toți, chiar și pe profetul în care pretinde că ar crede. Profeții sunt frați. El ﷺ a spus:

الأَنْبِيَاءُ إِخْوَةٌ لِعَلاَّتٍ

Profeții sunt frați de tată.[36]

Sunt un singur șir și calea lor este una. Cel care îl socotește mincinos pe unul dintre ei îi socotește astfel pe toți, fiindcă ceea ce se află la unul se află și la celălalt; toți sunt trimișii lui Allah. Cei care pretind că ei cred în Mūsā, precum evreii, dar îi tăgăduiesc pe ʿĪsā și pe Muḥammad, binecuvântarea și pacea fie asupra lor, sunt necredincioși față de toți profeții, chiar și față de profetul în care pretind că ar crede, Mūsā, pacea fie asupra sa. În Cartea adusă de Mūsā se află amintirea lui Muḥammad ﷺ. Preaînaltul a spus:

﴿ٱلَّذِينَ يَتَّبِعُونَ ٱلرَّسُولَ ٱلنَّبِيَّ ٱلْأُمِّيَّ ٱلَّذِى يَجِدُونَهُۥ مَكْتُوبًا
عِندَهُمْ فِى ٱلتَّوْرَىٰةِ وَٱلْإِنجِيلِ يَأْمُرُهُم بِٱلْمَعْرُوفِ وَيَنْهَىٰهُمْ
عَنِ ٱلْمُنكَرِ وَيُحِلُّ لَهُمُ ٱلطَّيِّبَٰتِ وَيُحَرِّمُ عَلَيْهِمُ ٱلْخَبَٰٓئِثَ
وَيَضَعُ عَنْهُمْ إِصْرَهُمْ وَٱلْأَغْلَٰلَ ٱلَّتِى كَانَتْ عَلَيْهِمْ ۚ فَٱلَّذِينَ

36 L-au transmis al-Bukhārī (3443) și Muslim (2365).

ءَامَنُواْ بِهِۦ وَعَزَّرُوهُ وَنَصَرُوهُ وَٱتَّبَعُواْ ٱلنُّورَ ٱلَّذِيٓ أُنزِلَ مَعَهُۥٓ ۙ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُفْلِحُونَ﴾

Cei care îl urmează pe Trimis, Profetul neștiutor de carte, pe care îl găsesc scris la ei în Tora și în Evanghelie. El le poruncește binele și le oprește răul, le îngăduie lucrurile bune și le oprește lucrurile rele, le înlătură povara și lanțurile care apăsau asupra lor. Cei care au crezut în el, l-au cinstit și l-au sprijinit și au urmat lumina pogorâtă împreună cu el sunt cei izbânditori.

Coran, 7:157

﴿ٱلَّذِينَ ءَاتَيْنَٰهُمُ ٱلْكِتَٰبَ يَعْرِفُونَهُۥ كَمَا يَعْرِفُونَ أَبْنَآءَهُمْ ۖ وَإِنَّ فَرِيقًا مِّنْهُمْ لَيَكْتُمُونَ ٱلْحَقَّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ﴾

Cei cărora le-am dat Cartea îl cunosc așa cum își cunosc fiii, dar o parte dintre ei ascund adevărul cu bună știință.

Coran, 2:146

Însă invidia i-a împins să-l tăgăduiască pe Muḥammad ﷺ, fiindcă doresc ca profeția să nu iasă dintre fiii lui Israel. Ei își rezervă numai lor harul lui Allah.

﴿أَمْ يَحْسُدُونَ ٱلنَّاسَ عَلَىٰ مَآ ءَاتَىٰهُمُ ٱللَّهُ مِن فَضْلِهِۦ﴾

Ori îi invidiază pe oameni pentru ceea ce Allah le-a dat din harul Său?

Coran, 4:54 · fragment

Invidia și nedreptatea i-au împins; altminteri, ei știu că este Trimisul lui Allah, fiindcă îl găsesc în Tora și în Evanghelie.

Tot astfel, ʿĪsā, pacea fie asupra sa, l-a binevestit pe Muḥammad ﷺ. Preaînaltul a spus:

﴿وَإِذْ قَالَ عِيسَى ٱبْنُ مَرْيَمَ يَٰبَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ إِنِّى رَسُولُ ٱللَّهِ إِلَيْكُم مُّصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَىَّ مِنَ ٱلتَّوْرَىٰةِ وَمُبَشِّرًۢا بِرَسُولٍ يَأْتِى مِنۢ بَعْدِى ٱسْمُهُۥٓ أَحْمَدُ﴾

Când ʿĪsā, fiul lui Maryam, a spus: «O, fii ai lui Israel, eu sunt Trimisul lui Allah către voi, adeverind Tora de dinaintea mea și binevestind un trimis care va veni după mine, al cărui nume este Aḥmad.»

Coran, 61:6 · fragment

Cine este trimisul care a venit după ʿĪsā? După ʿĪsā nu a venit niciun trimis în afară de Muḥammad ﷺ. Numele său este Aḥmad și numele său este Muḥammad; are multe nume. Cel care îl tăgăduiește pe ʿĪsā îi tăgăduiește pe toți, iar cel care îl tăgăduiește pe Muḥammad ﷺ îi tăgăduiește pe toți. De aceea, Mărețul și Preaînaltul a spus:

﴿كَذَّبَتْ قَوْمُ نُوحٍ ٱلْمُرْسَلِينَ﴾

Neamul lui Nūḥ i-a socotit mincinoși pe trimiși.

Coran, 26:105

Deși primul dintre trimiși este Nūḥ și ei l-au socotit mincinos pe Nūḥ, El a spus că i-au socotit mincinoși pe trimiși, adică pe cei veniți după el. Cel care tăgăduiește un trimis îi tăgăduiește pe toți.

﴿كَذَّبَتْ عَادٌ ٱلْمُرْسَلِينَ﴾

ʿĀd i-a socotit mincinoși pe trimiși.

Coran, 26:123

﴿كَذَّبَتْ ثَمُودُ ٱلْمُرْسَلِينَ﴾

Thamūd i-a socotit mincinoși pe trimiși.
Coran, 26:141

﴿كَذَّبَ أَصْحَٰبُ لْـَٔيْكَةِ ٱلْمُرْسَلِينَ﴾

Oamenii desișului i-au socotit mincinoși pe trimiși.
Coran, 26:176

Cel care tăgăduiește unul îi tăgăduiește pe toți.

﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِٱللَّهِ وَرُسُلِهِۦ وَيُرِيدُونَ أَن يُفَرِّقُوا۟ بَيْنَ ٱللَّهِ وَرُسُلِهِۦ وَيَقُولُونَ نُؤْمِنُ بِبَعْضٍ وَنَكْفُرُ بِبَعْضٍ وَيُرِيدُونَ أَن يَتَّخِذُوا۟ بَيْنَ ذَٰلِكَ سَبِيلًا ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْكَٰفِرُونَ حَقًّا ۚ وَأَعْتَدْنَا لِلْكَٰفِرِينَ عَذَابًا مُّهِينًا﴾

Cei care nu cred în Allah și în trimișii Săi, doresc să facă deosebire între Allah și trimișii Săi și spun: «Credem în unii și îi tăgăduim pe alții», dorind să aleagă o cale între acestea, aceia sunt cu adevărat necredincioși. Le-am pregătit necredincioșilor o pedeapsă umilitoare.
Coran, 4:150–151

Deși cred în unii, credința în unii nu este de ajuns. Trebuie să creadă în toți, fiindcă toți sunt trimișii lui Allah și toți au venit de la Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul. Cei dintâi i-au binevestit pe cei de mai târziu, iar cei de mai târziu au crezut în cei dintâi, binecuvântarea și pacea fie asupra lor.

Aceasta este calea musulmanilor și a Ahl al-Sunnah wa-l-Jamāʿah.

Credința în Paradis și în Foc

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Și credința că Paradisul este adevărat și Focul este adevărat și că amândouă sunt create. Paradisul este în cerul al șaptelea, iar acoperișul său este Tronul. Focul este sub pământul al șaptelea, cel mai de jos. Amândouă sunt create. Allah Preaînaltul cunoaște numărul oamenilor Paradisului și pe cei care vor intra în el, precum și numărul oamenilor Focului și pe cei care vor intra în el. Ele nu vor pieri niciodată. Dăinuirea lor va continua odată cu dăinuirea lui Allah, în vecii vecilor și pentru totdeauna. Ādam, pacea fie asupra sa, s-a aflat în Paradisul creat, care dăinuiește, apoi a fost scos din el după ce nu L-a ascultat pe Allah, Atotputernicul și Mărețul."

Comentariu

Dintre stâlpii credinței face parte credința în Ziua de Apoi, cu toate cele cuprinse în ea. Dintre cele ale Zilei de Apoi sunt Paradisul și Focul, cele două lăcașuri ale răsplății. Credincioșii sunt în Paradisul pregătit pentru cei temători de Allah, iar necredincioșii în Focul pregătit pentru necredincioși. Acestea sunt cele două lăcașuri ale răsplății. Viața lumească este lăcașul faptelor, fără răsplata de pe urmă, iar Viața de Apoi este lăcașul răsplății, fără fapte de împlinit.

Cel care nu crede în Paradis și în Foc este necredincios. Credința trebuie să cuprindă toate cele dovedite despre Ziua de Apoi, între care Paradisul și Focul. Acest lucru este amintit în multe locuri din Coran. Cei care le tăgăduiesc ori le dau interpretări figurate, precum qarmații și batiniții, care le tâlcuiesc astfel, sunt necredincioși față de Allah, Atotputernicul și Mărețul.

Trebuie să credem în Paradis și în Foc, în faptul că sunt două lăcașuri reale — unul pentru cei temători de Allah și unul pentru necredincioși — și că dăinuiesc. Ele există acum, sunt create acum și dăinuiesc fără să piară. Preaînaltul a spus despre Paradis:

﴿وَسَارِعُوٓاْ إِلَىٰ مَغۡفِرَةٖ مِّن رَّبِّكُمۡ وَجَنَّةٍ عَرۡضُهَا ٱلسَّمَٰوَٰتُ وَٱلۡأَرۡضُ أُعِدَّتۡ لِلۡمُتَّقِينَ﴾

Grăbiți-vă spre iertarea Domnului vostru și spre o grădină largă cât cerurile și pământul, pregătită pentru cei temători de Allah!
Coran, 3:133

Despre Foc a spus:

﴿وَٱتَّقُواْ ٱلنَّارَ ٱلَّتِيٓ أُعِدَّتۡ لِلۡكَٰفِرِينَ﴾

Feriți-vă de Focul pregătit pentru necredincioși!
Coran, 3:131

Cuvântul pregătit (أُعِدَّتْ) este o dovadă că el există și este pregătit, nu că ar urma să fie creat mai târziu. Dovada este că Profetul ﷺ a amintit lucruri care arată existența Paradisului și a Focului. Între ele se află cuvintele sale ﷺ:

إِنَّ شِدَّةَ الحَرِّ مِنْ فَيْحِ جَهَنَّمَ

Arșița puternică este din dogoarea Gheenei.[37]

37 L-au transmis al-Bukhārī (510) și Muslim (615).

Despre frigul puternic a spus:

جَعَلَ اللهُ لِجَهَنَّمَ نَفْسَيْنِ: نَفْسًا فِي الصَّيْفِ، وَذَلِكَ أَحَرُّ مَا تَجِدُونَ، وَنَفْسًا فِي الشِّتَاءِ، وَذَلِكَ شِدَّةُ البَرْدِ فَهُوَ مِنْ زَمْهَرِيرِ جَهَنَّمَ

Allah i-a dat Gheenei două răsuflări: una vara, aceasta fiind cea mai mare arșiță pe care o simțiți, și una iarna, aceasta fiind frigul puternic, din gerul Gheenei.[38]

Aceasta arată că ele există. Paradisul există de asemenea; Allah l-a pregătit pentru cei temători de El și a însărcinat îngeri cu amândouă.

38 L-au transmis al-Bukhārī (512) și Muslim (617).

În hadithul lui ʿUbādah ibn al-Ṣāmit, Allah să fie mulțumit de el, Trimisul lui Allah ﷺ a spus:

مَنْ شَهِدَ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ، وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، وَأَنَّ عِيسَى عَبْدُ اللَّهِ وَرَسُولُهُ، وَكَلِمَتُهُ أَلْقَاهَا إِلَى مَرْيَمَ وَرُوحٌ مِنْهُ، وَأَنَّ الْجَنَّةَ حَقٌّ، وَالنَّارَ حَقٌّ أَدْخَلَهُ اللَّهُ الْجَنَّةَ عَلَى مَا كَانَ مِنْ عَمَلٍ

Cel care mărturisește că nu există divinitate vrednică de adorare în afară de Allah, că Muḥammad este Trimisul lui Allah, că ʿĪsā este robul lui Allah și Trimisul Său, cuvântul Său pe care l-a trimis către Maryam și un duh de la El, că Paradisul este adevărat și Focul este adevărat, pe acela Allah îl va face să intre în Paradis, oricare i-ar fi faptele.[39]

Dovada avută în vedere este în cuvintele: *„Că Paradisul este adevărat și Focul este adevărat."* La deschiderea rugăciunii de noapte, Profetul ﷺ spunea:

لِقَاؤُكَ حَقٌّ، وَوَعْدُكَ حَقٌّ، وَالجَنَّةُ حَقٌّ، وَالنَّارُ حَقٌّ

Întâlnirea cu Tine este adevărată, făgăduința Ta este adevărată, Paradisul este adevărat și Focul este adevărat.[40]

În privința cuvintelor sale: *„Amândouă sunt create"*, adică sunt create acum.

39 L-au transmis al-Bukhārī (3252) și Muslim (28).

40 L-au transmis al-Bukhārī (1069) și Muslim (769).

În privința cuvintelor sale: „Paradisul este în cerul al șaptelea, iar acoperișul său este Tronul”, acest lucru s-a dovedit în hadith: „În Paradis sunt o sută de trepte pe care Allah Preaînaltul le-a pregătit pentru cei care luptă pe calea Sa. Între fiecare două trepte este cât între cer și pământ. Când Îi cereți lui Allah, cereți-I al-Firdaws, fiindcă acesta este mijlocul și partea cea mai înaltă a Paradisului. Deasupra lui este Tronul Celui Milostiv și din el izvorăsc râurile Paradisului.” [41]
Aceasta arată că Paradisul este în cer, în ʿIlliyyīn. Preaînaltul a spus:

﴿كَلَّآ إِنَّ كِتَٰبَ ٱلْأَبْرَارِ لَفِى عِلِّيِّينَ﴾

Nicidecum! Cartea celor drepți este în ʿIlliyyīn.
Coran, 83:18

Adică în locul cel mai înalt. Focul este în locul cel mai de jos. Preaînaltul a spus:

﴿كَلَّآ إِنَّ كِتَٰبَ ٱلْفُجَّارِ لَفِى سِجِّينٍ وَمَآ أَدْرَىٰكَ مَا سِجِّينٌ﴾

Nicidecum! Cartea celor nelegiuiți este în Sijjīn. Și ce te va face să știi ce este Sijjīn?
Coran, 83:7–8

În privința cuvintelor sale: *„Allah cunoaște numărul oamenilor Paradisului și pe cei care vor intra în el”*, Allah, Mărețul și Preaînaltul, cunoaște totul prin cunoașterea Sa fără început. Între acestea, îi cunoaște pe oamenii Paradisului și pe cei care vor intra în el, precum și pe oamenii Focului și pe cei care vor intra în el. Nimic nu scapă cunoașterii Sale, Preaslăvitul și Preaînaltul. El cunoaște totul și a scris totul în Tabla Păstrată.

În privința cuvintelor sale: *„Ele nu vor pieri niciodată”*, Paradisul și Focul sunt două lăcașuri care dăinuiesc și nu pier niciodată. În aceasta se află o respingere a celor care socotesc că

41 L-a transmis al-Bukhārī (2637).

Paradisul și Focul vor pieri și spun că altfel ar împărtăși cu Allah dăinuirea. Aceștia sunt cei care resping succesiunea fără început în trecut și succesiunea fără sfârșit în viitor, din neștiință.

Noi spunem: este o deosebire între veșnicia lui Allah și veșnicia Paradisului și a Focului. Veșnicia lui Allah, Mărețul și Preaînaltul, I se potrivește și este una dintre însușirile Sale. Veșnicia Paradisului și a Focului este însă prin faptul că Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul, le-a creat și le menține existența. Este o veșnicie primită: Allah este Cel care le-a dăruit dăinuirea fără sfârșit. Faptul că Allah este fără început și fără sfârșit este însă o însușire a Sa, o însușire a ființei Sale.

În privința cuvintelor sale: *„Dăinuirea lor va continua odată cu dăinuirea lui Allah, în vecii vecilor”*, ele dăinuiesc odată cu dăinuirea lui Allah, iar dăinuirea Lui nu are sfârșit. Tot astfel, dăinuirea Paradisului și a Focului nu are sfârșit. Nu există asemănare între cele două feluri de dăinuire și veșnicie, după cum este și cu celelalte însușiri.

În privința cuvintelor sale: *„Și pentru totdeauna”*, aceasta este o întărire a celor spuse.

În privința cuvintelor sale: *„Ādam, pacea fie asupra sa, s-a aflat în Paradisul creat, care dăinuiește”*, când Allah l-a creat pe Ādam și s-a petrecut cinstirea lui de către Allah și arătarea întâietății sale față de îngeri, Iblīs l-a invidiat și a refuzat să se prosterneze înaintea lui. Nu L-a ascultat pe Allah, Atotputernicul și Mărețul, din invidie și trufie. Allah i-a spus lui Ādam:

﴿وَقُلْنَا يَٰٓـَٔادَمُ ٱسْكُنْ أَنتَ وَزَوْجُكَ ٱلْجَنَّةَ وَكُلَا مِنْهَا رَغَدًا حَيْثُ شِئْتُمَا﴾

Am spus: «O, Ādam, locuiește tu și soția ta în grădină și mâncați din ea din belșug, de oriunde voiți!»

Coran, 2:35 · fragment

Allah i-a așezat în Paradis ca să-i cinstească, iar acest Paradis este în cer.

Apoi, când Iblīs l-a amăgit pe Ādam și acesta a mâncat din pomul care îi fusese oprit, Allah l-a coborât pe Ādam și l-a coborât pe Iblīs pe pământ.

﴿قُلْنَا ٱهْبِطُواْ مِنْهَا جَمِيعًا﴾

Am spus: «Coborâți din ea cu toții!»

Coran, 2:38 · fragment

Au coborât pe pământ. Allah l-a iertat pe Ādam, fiindcă el și soția sa s-au întors căiți la Allah.

﴿قَالَا رَبَّنَا ظَلَمْنَآ أَنفُسَنَا وَإِن لَّمْ تَغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ ٱلْخَٰسِرِينَ﴾

Ei au spus: «Domnul nostru, am fost nedrepți față de noi înșine. Dacă nu ne ierți și nu Te înduri de noi, vom fi dintre cei pierduți.»

Coran, 7:23

﴿فَأَكَلَا مِنْهَا فَبَدَتْ لَهُمَا سَوْءَٰتُهُمَا وَطَفِقَا يَخْصِفَانِ عَلَيْهِمَا مِن وَرَقِ ٱلْجَنَّةِ ۚ وَعَصَىٰٓ ءَادَمُ رَبَّهُۥ فَغَوَىٰ ثُمَّ ٱجْتَبَٰهُ رَبُّهُۥ فَتَابَ عَلَيْهِ وَهَدَىٰ﴾

Au mâncat din el și li s-au arătat părțile rușinoase, iar ei au început să-și pună peste ele frunze din grădină. Ādam nu L-a ascultat pe Domnul său și a rătăcit. Apoi Domnul său l-a ales, i-a primit căința și l-a călăuzit.

Coran, 20:121–122

Ādam și Ḥawwā', pacea fie asupra lor, s-au întors căiți la Allah, iar Allah le-a primit căința. Iblīs a stăruit însă în rătăcire și nu s-a

căit. De aceea Allah l-a alungat din îndurarea Sa, l-a blestemat și l-a făcut un conducător către orice rău.

În privința cuvintelor sale: *„Apoi a fost scos din el după ce nu L-a ascultat pe Allah, Atotputernicul și Mărețul”*, scoaterea sa din Paradis a fost o pedeapsă pentru neascultare. El s-a întors însă căit la Allah, Atotputernicul și Mărețul, după cum Allah a amintit în Coran.

Credința în Mesia cel Mincinos

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Și credința în Mesia cel Mincinos...”

Comentariu

Dintre temeliile Ahl al-Sunnah wa-l-Jamāʿah face parte credința în Mesia cel Mincinos, al-Dajjāl. El este un om dintre fiii lui Ādam, care se va arăta printre evrei și pe care evreii îl vor urma. El este al-Mahdī pe care îl așteaptă evreii, fiindcă fiecare îl revendică pe al-Mahdī. Evreii îl revendică, iar cel așteptat de ei este Mesia cel Mincinos.

Șiiții îl așteaptă pe al-Mahdī ascuns în încăperea subterană, despre care spun că este dintre urmașii lui al-Ḥusayn, Allah să fie mulțumit de el.

Ahl al-Sunnah wa-l-Jamāʿah îl așteaptă pe al-Mahdī despre care Trimisul ﷺ a vestit în hadithuri autentice, transmise pe numeroase căi cu același înțeles. El este un om din familia Trimisului ﷺ, dintre urmașii lui al-Ḥasan ibn ʿAlī. Va apărea la sfârșitul vremurilor, musulmanii îi vor jura credință, va lupta pe calea lui Allah, va umple pământul de dreptate și îi va conduce pe musulmani în rugăciune. În timp ce ei se vor afla astfel, va apărea Mesia cel Mincinos. Musulmanii vor continua să sufere din pricina lui până când va coborî ʿĪsā, fiul lui Maryam, pacea fie asupra sa. Sunt, așadar, doi mesia:

Mesia rătăcirii: al-Dajjāl.

Și Mesia călăuzirii: ʿĪsā, fiul lui Maryam, binecuvântarea și pacea fie asupra sa.

Mesia cel Mincinos a fost numit al-Masīḥ datorită iuțelii cu care străbate pământul. Allah îi pregătește mijloace prin care poate străbate repede pământul, spre vătămare, rău și încercare.

A fost numit al-Dajjāl de la dajal, adică minciună, fiindcă al-Dajjāl este cel care întrece măsura în înșelare și minciună. Este un mare mincinos, până acolo încât pretinde că el este Allah. Oamenii sunt încercați prin el, în afara celor pe care Allah îi întărește.

Are cu el o grădină și un foc și face lucruri ieșite din comun. Acestea sunt lucruri diavolești ieșite din comun, nu daruri deosebite de cinstire, ci lucruri diavolești pe care Allah le face să se petreacă prin el ca încercare și punere la probă a robilor.

Primejdia sa este mare. De aceea profeții au avertizat împotriva lui, iar cel care a avertizat cel mai mult a fost Profetul nostru Muḥammad ﷺ. Ne-a poruncit să căutăm adăpost de încercarea lui în rugăciune, la ultimul tashahhud, când căutăm adăpost la Allah de patru lucruri: de pedeapsa Gheenei, de pedeapsa mormântului, de încercarea vieții și a morții și de încercarea lui Mesia cel Mincinos.

Încercarea lui este cea mai mare încercare care se petrece pe fața pământului. La Allah căutăm adăpost. Acesta este Mesia cel Mincinos.

Pe când el îi strâmtorează, îi vatămă și îi încearcă pe musulmani, Mesia ʿĪsā, fiul lui Maryam, coboară din cer. Îl caută pe al-Dajjāl și îl ucide, eliberându-i pe musulmani de el. Preia conducerea, face dreptate pe pământ, sfărâmă crucea și ucide porcul. Nu mai rămâne nicio religie în afară de Islam. Iudaismul, creștinismul și religiile necredinței dispar și nu rămâne decât Islamul. Judecă după legea lui Muḥammad ﷺ și îl urmează, fiindcă nu este profet după Muḥammad ﷺ. Mesia coboară doar ca următor al Trimisului ﷺ, judecând după legea sa, legea Islamului.

Acestea sunt cele care se vor petrece la apariția lui al-Dajjāl și la coborârea lui Mesia.

Despre numirea lui ʿĪsā ca Mesia s-a spus că el îl atinge pe cel bolnav și acesta se vindecă prin îngăduința lui Allah. Dintre minunile sale, binecuvântarea și pacea fie asupra sa, este că își trece mâna peste cel orb, peste lepros și peste cel născut orb, iar boala dispare prin atingerea sa. De aceea a fost numit al-Masīḥ, în sensul celui care atinge cu mâna.

Credința în coborârea lui ʿĪsā, pacea fie asupra sa

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Și credința în coborârea lui ʿĪsā, fiul lui Maryam, pacea fie asupra sa. Va coborî, îl va ucide pe al-Dajjāl, se va căsători, se va ruga în urma conducătorului din familia lui Muḥammad ﷺ, va muri și musulmanii îl vor îngropa..."

Comentariu

În privința cuvintelor sale: *„Și credința în coborârea lui ʿĪsā, binecuvântarea și pacea fie asupra sa"*, aceasta este unul dintre semnele mari ale Ceasului.

„Coborârea sa" înseamnă din cer. Allah l-a ridicat când evreii au vrut să-l ucidă, au venit să-l omoare și să-l răstignească și au intrat la el. Allah l-a ridicat dinaintea lor fără ca ei să simtă și a pus asemănarea lui asupra unui om. L-au ucis pe acel om, crezând că este Mesia, dar nu era el. Preaînaltul a spus:

﴿وَقَوْلِهِمْ إِنَّا قَتَلْنَا ٱلْمَسِيحَ عِيسَى ٱبْنَ مَرْيَمَ رَسُولَ ٱللَّهِ وَمَا قَتَلُوهُ وَمَا صَلَبُوهُ وَلَٰكِن شُبِّهَ لَهُمْ ۚ وَإِنَّ ٱلَّذِينَ ٱخْتَلَفُوا۟ فِيهِ لَفِى شَكٍّ مِّنْهُ ۚ مَا لَهُم بِهِۦ مِنْ عِلْمٍ إِلَّا ٱتِّبَاعَ ٱلظَّنِّ ۚ وَمَا قَتَلُوهُ يَقِينًۢا﴾

Și pentru cuvintele lor: «Noi l-am ucis pe Mesia, ʿĪsā, fiul lui Maryam, Trimisul lui Allah.» Dar nu l-au ucis și nu l-au răstignit, ci li s-a făcut să li se pară astfel. Cei care au dezacord în privința lui sunt în îndoială despre el. Nu au despre el nicio cunoaștere, ci doar urmează bănuiala. Cu siguranță nu l-au ucis.

Coran, 4:157

Allah a pus asemănarea sa asupra acelui om.

S-a spus că acel om fusese cel care îi îndrumase spre el, așa că Allah l-a pedepsit.

S-a mai spus că era dintre urmașii lui ʿĪsā, dintre apostoli. ʿĪsā, pacea fie asupra sa, i-a spus: *„Va fi pusă asupra ta asemănarea mea și vei avea Paradisul."* Omul a răbdat și a primit această asemănare, uciderea și răstignirea, fiindcă prin acestea dorea Paradisul.

În privința cuvintelor sale: *„Va coborî și îl va ucide pe al-Dajjāl"*, îl ucide la poarta Ludd, un loc cunoscut. ʿĪsā, fiul lui Maryam, pacea fie asupra sa, îl caută pe al-Dajjāl. Când acesta îl vede, se topește precum sarea în apă. Apoi ʿĪsā se apropie de el, îl lovește cu sulița sa și îl ucide.

În privința cuvintelor sale: *„Se va căsători și se va ruga în urma conducătorului din familia lui Muḥammad ﷺ"*, cuvântul

يتزوَّج

se va căsători

a venit în unele relatări, dar nu este dovedit. Faptul că se va ruga în urma lui al-Mahdī este însă statornicit. Al-Mahdī îi cere să-i conducă pe musulmani în rugăciune, fiindcă el coboară la vremea rugăciunii de zori, când musulmanii sunt adunați pentru rugăciune. Al-Mahdī îi cere să-i conducă, dar Mesia spune:

لاَ، بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ أَئِمَّةٌ

Nu! Unii dintre voi sunt conducători ai celorlalți.[42]

Astfel, se roagă în urma lui al-Mahdī.

Conducătorul este al-Mahdī, Muḥammad ibn ʿAbd Allāh. Numele său este ca numele Trimisului ﷺ, iar numele tatălui său

42 L-a transmis Muslim (156).

este ca numele tatălui Trimisului. Este din familia lui al-Ḥasan ibn ʿAlī, Allah să fie mulțumit de el. Ei au spus că înțelepciunea — iar Allah știe cel mai bine — este că, atunci când al-Ḥasan a renunțat la califat în favoarea lui Muʿāwiyah, Allah să fie mulțumit de ei, pentru a cruța sângele musulmanilor, Allah l-a cinstit făcând ca al-Mahdī să fie dintre urmașii săi.
În privința cuvintelor sale: *„Va muri și musulmanii îl vor îngropa”*, acest lucru este în Coran. Preaînaltul a spus:

﴿وَإِن مِّنْ أَهْلِ ٱلْكِتَـٰبِ إِلَّا لَيُؤْمِنَنَّ بِهِۦ قَبْلَ مَوْتِهِۦ ۖ وَيَوْمَ ٱلْقِيَـٰمَةِ يَكُونُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا﴾

Nu este nimeni dintre oamenii Cărții care să nu creadă în el înaintea morții sale, iar în Ziua Învierii el va fi martor împotriva lor.

Coran, 4:159

El moare așa cum mor ceilalți oameni.

﴿وَمَا جَعَلْنَا لِبَشَرٍ مِّن قَبْلِكَ ٱلْخُلْدَ ۖ أَفَإِين مِّتَّ فَهُمُ ٱلْخَـٰلِدُونَ﴾

Nu i-am dat niciunui om de dinaintea ta nemurirea. Dacă tu mori, vor rămâne ei pentru totdeauna?

Coran, 21:34

El, binecuvântarea și pacea fie asupra sa, moare la sfârșitul vieții pe care Allah i-a hotărât-o, iar musulmanii îl îngroapă așa cum își îngroapă morții.

Credința este cuvânt și faptă

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Și credința că însăși credința este cuvânt și faptă, intenție și corectitudine. Ea crește și scade: crește cât voiește Allah și scade până când nu mai rămâne nimic din ea...”

Comentariu
În limbă, credința este încredințarea fermă, însoțită de încredere, în care nu intră îndoiala. Se spune că cineva a crezut pe altcineva, adică l-a socotit adevărat.

﴿وَمَآ أَنتَ بِمُؤْمِنٍ لَّنَا وَلَوْ كُنَّا صَٰدِقِينَ﴾

Tu nu ne vei crede, chiar dacă suntem sinceri.
Coran, 12:17 · fragment

Adică nu vei da crezare cuvintelor noastre.

﴿فَـَٔامَنَ لَهُۥ لُوطٌ﴾

Lūț a crezut în el.
Coran, 29:26 · fragment

Adică l-a crezut pe unchiul său Ibrāhīm, binecuvântarea și pacea fie asupra sa.

În Legea religioasă, credința este încredințare în inimă, rostire cu limba și faptă cu mădularele. Crește prin ascultare și scade prin păcat. Credința nu există decât prin adunarea acestor lucruri.

Cel care crede cu inima, dar nu crede cu limba, nu este credincios. Allah, Mărețul și Preaînaltul, a spus despre necredincioși:

﴿قَدْ نَعْلَمُ إِنَّهُۥ لَيَحْزُنُكَ ٱلَّذِى يَقُولُونَ ۖ فَإِنَّهُمْ لَا يُكَذِّبُونَكَ وَلَٰكِنَّ ٱلظَّٰلِمِينَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ يَجْحَدُونَ﴾

Știm că te întristează ceea ce spun. Ei nu te socotesc pe tine mincinos, ci cei nedrepți tăgăduiesc semnele lui Allah.

Coran, 6:33

Despre Faraon a spus:

﴿قَالَ لَقَدْ عَلِمْتَ مَآ أَنزَلَ هَٰٓؤُلَآءِ إِلَّا رَبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ بَصَآئِرَ وَإِنِّى لَأَظُنُّكَ يَٰفِرْعَوْنُ مَثْبُورًا﴾

El a spus: «Tu știi că acestea nu le-a pogorât decât Domnul cerurilor și al pământului, ca dovezi limpezi. Eu te socotesc, o, Faraon, sortit pieirii.»

Coran, 17:102

Mărețul și Preaînaltul a spus despre necredincioșii care au tăgăduit semnele Sale:

﴿وَجَحَدُوا۟ بِهَا وَٱسْتَيْقَنَتْهَآ أَنفُسُهُمْ ظُلْمًا وَعُلُوًّا﴾

Le-au tăgăduit din nedreptate și trufie, deși sufletele lor erau încredințate de ele.

Coran, 27:14 · fragment

Credința numai cu inima nu este de ajuns, contrar afirmației murji'iților că ar fi suficientă; aceasta nu este credință.

Tot astfel, nici credința numai cu limba nu este de ajuns, fiindcă aceasta este credința fățarnicilor.

﴿يَقُولُونَ بِأَلْسِنَتِهِم مَّا لَيْسَ فِى قُلُوبِهِمْ﴾

Ei spun cu limbile lor ceea ce nu este în inimile lor.
Coran, 48:11 · fragment

Nici credința cu inima și rostirea cu limba nu sunt de ajuns, deși unii murji'iți susțin că sunt suficiente. Nu este de ajuns: trebuie să existe faptă cu mădularele. Cel care crede cu inima și cu limba, dar nu se roagă niciodată, nu postește, nu împlinește pelerinajul obligatoriu și nu face nicio faptă este necredincios.

Chiar dacă el crede cu limba, rostește, este încredințat cu inima și mărturisește că nu există divinitate vrednică de adorare în afară de Allah și că Muḥammad este Trimisul lui Allah, părăsirea faptei fără scuză nu îl face credincios. Excepția este când părăsește fapta dintr-o scuză, precum cel silit, cel care uită și cel neștiutor, ori cel care intră în Islam fără să apuce să lucreze: primește Islamul și moare îndată. Acestuia nu i se cere socoteală pentru faptă, fiindcă nu a avut putința să o împlinească. Tot astfel este cel lipsit de judecata minții, care nu poate lucra. Dacă însă omul poate lucra și părăsește cu totul fapta, nu este credincios.

Unii au adăugat în definiția credinței un al patrulea lucru, după cum a amintit autorul: urmarea Sunnei. Ei spun: *„Credința este cuvânt, încredințare, faptă și Sunna"*, adică urmarea Sunnei. Prin aceasta sunt excluși inovatorii care nu lucrează după Sunna, ci după născociri. Autorul a amintit acest lucru aici prin cuvintele *„intenție și corectitudine"*, adică lucrare după Sunna. Cel care lucrează greșit, prin inovații, superstiții și născociri, nu este credincios.

„Crește prin ascultare": aceasta întregește definiția, anume că însăși credința crește prin ascultare. Este arătat limpede în Coran:

﴿وَيَزِيدُ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ٱهْتَدَوْا۟ هُدًى﴾

Allah le sporește călăuzirea celor călăuziți.
Coran, 19:76 · fragment

﴿إِنَّمَا ٱلْمُؤْمِنُونَ ٱلَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ ٱللَّهُ وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ وَإِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِمْ ءَايَٰتُهُۥ زَادَتْهُمْ إِيمَٰنًا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ﴾

Credincioșii sunt numai cei ale căror inimi se cutremură când este amintit Allah, iar când li se recită versetele Sale, acestea le sporesc credința, și care se încred în Domnul lor.

Coran, 8:2

﴿وَمَا جَعَلْنَآ أَصْحَٰبَ ٱلنَّارِ إِلَّا مَلَٰٓئِكَةً ۙ وَمَا جَعَلْنَا عِدَّتَهُمْ إِلَّا فِتْنَةً لِّلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لِيَسْتَيْقِنَ ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْكِتَٰبَ وَيَزْدَادَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ إِيمَٰنًا﴾

Nu am pus drept păzitori ai Focului decât îngeri și nu am făcut numărul lor decât o încercare pentru cei care au fost necredincioși, ca aceia cărora le-a fost dată Cartea să capete încredințare, iar celor care au crezut să le sporească credința.

Coran, 74:31 · fragment

Aceasta arată limpede că însăși credința crește prin faptele de ascultare.

„Și scade prin păcat”: fiindcă ceea ce crește scade. De asemenea, în hadith a venit, despre cel care nu dezaprobă răul cu inima: „Dincolo de aceasta nu mai este niciun grăunte de mușt ar de credință.” [43] Aceasta arată că însăși credința slăbește până când ajunge cât un grăunte de mușt ar. În hadithul autentic a venit:

43 L-a transmis Muslim (50).

يَخْرُجُ مِنَ النَّارِ مَنْ كَانَ فِي قَلْبِهِ أَدْنَى أَدْنَى مِنْ مِثْقَالُ حَبَّةٍ مِنْ خَرْدَلٍ مِنْ إِيمَانٍ

Iese din Foc cel în a cărui inimă este chiar mai puțină, mai puțină credință decât greutatea unui grăunte de mușt ar.[44]

Aceasta arată că însăși credința slăbește până când ajunge cât un grăunte de mușt ar.
Preaînaltul a spus:

﴿هُمْ لِلْكُفْرِ يَوْمَئِذٍ أَقْرَبُ مِنْهُمْ لِلْإِيمَٰنِ ۚ يَقُولُونَ بِأَفْوَٰهِهِم مَّا لَيْسَ فِى قُلُوبِهِمْ﴾

În ziua aceea erau mai aproape de necredință decât de credință. Spun cu gurile lor ceea ce nu este în inimile lor.
Coran, 3:167 · fragment

Au o credință slabă și sunt mai aproape de necredință. Aceasta arată că însăși credința slăbește până când omul ajunge mai aproape de necredință. La Allah căutăm adăpost.

Acesta este sensul cuvintelor sale: *„Și scade până când nu mai rămâne nimic din ea."* Scade până când nu mai rămâne nimic, dar poate rămâne din ea cât un grăunte de mușt ar. Acesta îi folosește omului în Ziua Învierii: prin el iese din Foc. Dacă nu mai rămâne niciun grăunte de mușt ar, el este dintre oamenii Focului care rămân în el pentru totdeauna.

44 L-au transmis al-Bukhārī (4206) și Muslim (193).

Întâietatea lui Abū Bakr, ʿUmar și ʿUthmān după profeți

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Cei mai buni din această comunitate și din toate comunitățile, după profeți, binecuvântările lui Allah fie asupra lor a tuturor, sunt Abū Bakr, apoi ʿUmar, apoi ʿUthmān. Astfel ni s-a relatat de la Ibn ʿUmar, care a spus: «Pe când Trimisul lui Allah ﷺ se afla printre noi, spuneam: cei mai buni oameni după Trimisul lui Allah ﷺ sunt Abū Bakr, ʿUmar și ʿUthmān. Profetul ﷺ auzea aceasta și nu o dezaproba.»...”

Comentariu

Cea mai bună generație este cea în care a fost trimis Trimisul lui Allah ﷺ, apoi cei care o urmează, apoi cei care îi urmează pe aceștia. Acestea sunt generațiile deosebite prin merit. Cei mai buni dintre ele sunt companionii, Allah să fie mulțumit de ei. Companionii au și ei ranguri diferite. Cel mai bun dintre ei este Abū Bakr al-Ṣiddīq, Allah să fie mulțumit de el, care a crezut în Trimis de îndată ce acesta a venit ﷺ, l-a sprijinit, l-a apărat, și-a cheltuit averea pentru a-l susține și a rămas alături de el până la moartea sa. Apoi a preluat califatul după el și l-a împlinit în cel mai bun fel. Allah a întărit prin el religia, după ce oamenii s-au clătinat la moartea Trimisului ﷺ. Allah l-a făcut statornic precum munții și a întărit prin el comunitatea. Prin el i-a respins pe apostați și pe necredincioși și a întărit Islamul după moartea Trimisului ﷺ. Apoi a murit și a fost îngropat alături de Trimis ﷺ. I-a fost însoțitor în viață și după moarte și i-a fost însoțitor în peșteră. Preaînaltul a spus:

﴿إِلَّا تَنصُرُوهُ فَقَدْ نَصَرَهُ ٱللَّهُ إِذْ أَخْرَجَهُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ ثَانِىَ ٱثْنَيْنِ إِذْ هُمَا فِى ٱلْغَارِ إِذْ يَقُولُ لِصَٰحِبِهِۦ لَا تَحْزَنْ إِنَّ ٱللَّهَ مَعَنَا﴾

Dacă nu îl sprijiniți, Allah l-a sprijinit când cei care au fost necredincioși l-au alungat, pe el, unul dintre cei doi. Când erau amândoi în peșteră, îi spunea însoțitorului său: «Nu te întrista, căci Allah este cu noi!»

Coran, 9:40 · fragment

El este cel mai bun din comunitate.

Îl urmează ʿUmar ibn al-Khaṭṭāb, Allah să fie mulțumit de el, al doilea calif, apoi ʿUthmān, apoi ʿAlī, Allah să fie mulțumit de ei. Aceștia sunt cei patru califi drept călăuziți; Allah să fie mulțumit de ei și să-i facă mulțumiți.

Apoi vin ceilalți dintre cei zece deosebiți prin merit, cărora li s-a mărturisit Paradisul. Cei zece sunt cei patru califi, Saʿd ibn Abī Waqqāṣ, Saʿīd ibn Zayd ibn ʿAmr ibn Nufayl, Ṭalḥah ibn ʿUbayd Allāh, al-Zubayr ibn al-ʿAwwām, Abū ʿUbaydah ʿĀmir ibn al-Jarrāḥ și ʿAbd al-Raḥmān ibn ʿAwf. Acestora zece le-a mărturisit Trimisul ﷺ Paradisul. Ei sunt cei mai buni dintre companioni.

Profetul ﷺ a spus:

أَبُو بَكْرٍ فِي الْجَنَّةِ، وَعُمَرُ فِي الْجَنَّةِ، وَعَلِيٌّ فِي الْجَنَّةِ، وَعُثْمَانُ فِي الْجَنَّةِ، وَطَلْحَةُ فِي الْجَنَّةِ، وَالزُّبَيْرُ فِي الْجَنَّةِ، وَعَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ عَوْفٍ فِي الْجَنَّةِ، وَسَعْدُ بْنُ أَبِي وَقَّاصٍ فِي الْجَنَّةِ،

وَسَعِيدُ بْنُ زَيْدِ بْنِ عَمْرِو بْنِ نُفَيْلٍ فِي الْجَنَّةِ، وَأَبُو عُبَيْدَةَ بْنُ الْجَرَّاحِ فِي الْجَنَّةِ

Abū Bakr este în Paradis, ʿUmar este în Paradis, ʿAlī este în Paradis, ʿUthmān este în Paradis, Ṭalḥah este în Paradis, al-Zubayr este în Paradis, ʿAbd al-Raḥmān ibn ʿAwf este în Paradis, Saʿd ibn Abī Waqqāṣ este în Paradis, Saʿīd ibn Zayd ibn ʿAmr ibn Nufayl este în Paradis și Abū ʿUbaydah ibn al-Ǧarrāḥ este în Paradis.[45]

După ei vin cei care au luat parte la bătălia de la Badr, apoi cei care au luat parte la jurământul al-Riḍwān dintre emigranți și sprijinitori. Apoi, cei care au primit Islamul și au emigrat înainte de cucerire sunt mai buni decât cei care au primit Islamul și au emigrat după cucerire. Ei au ranguri diferite, Allah să fie mulțumit de ei, după întâietatea lor în Islam și după locul lor în Islam. Au și meritul comun pe care nimeni nu îl poate ajunge: însoțirea Trimisului lui Allah ﷺ și emigrarea. Emigranții sunt mai buni decât sprijinitorii. Acesta este un merit comun al lor, la care nu ajunge nimeni dintre cei veniți după ei. Ei sunt cele mai bune generații și cele mai alese; Allah să fie mulțumit de ei și să-i facă mulțumiți.
Cel care îi atacă ori îi urăște este necredincios față de Allah, fiindcă Allah i-a lăudat, i-a preamărit și i-a ales pentru însoțirea Profetului Său Muḥammad ﷺ. Cel care îi atacă pe companioni, îi declară necredincioși ori îi înjosește este necredincios față de Allah, Atotputernicul și Mărețul, și îi socotește mincinoși pe Allah și pe Trimisul Său. Allah Preaînaltul a spus:

45 L-au transmis Abū Dāwūd (4649), al-Tirmidhī (3747), Ibn Mājah (133) și Aḥmad (1629).

﴿وَٱلسَّٰبِقُونَ ٱلْأَوَّلُونَ مِنَ ٱلْمُهَٰجِرِينَ وَٱلْأَنصَارِ وَٱلَّذِينَ
ٱتَّبَعُوهُم بِإِحْسَٰنٍ رَّضِيَ ٱللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا۟ عَنْهُ وَأَعَدَّ لَهُمْ
جَنَّٰتٍ تَجْرِى تَحْتَهَا ٱلْأَنْهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدًا ۚ ذَٰلِكَ
ٱلْفَوْزُ ٱلْعَظِيمُ﴾

Înaintașii cei dintâi dintre emigranți și sprijinitori, precum și cei care i-au urmat în bine: Allah este mulțumit de ei, iar ei sunt mulțumiți de El. Le-a pregătit grădini pe sub care curg râuri, în care vor rămâne pentru totdeauna. Aceasta este marea izbândă.

Coran, 9:100

﴿لَّقَدْ رَضِيَ ٱللَّهُ عَنِ ٱلْمُؤْمِنِينَ إِذْ يُبَايِعُونَكَ تَحْتَ ٱلشَّجَرَةِ
فَعَلِمَ مَا فِى قُلُوبِهِمْ فَأَنزَلَ ٱلسَّكِينَةَ عَلَيْهِمْ وَأَثَٰبَهُمْ
فَتْحًا قَرِيبًا﴾

Allah a fost mulțumit de credincioși când îți jurau credință sub copac. El a știut ceea ce era în inimile lor, a pogorât liniștea asupra lor și i-a răsplătit cu o cucerire apropiată.

Coran, 48:18

În privința cuvintelor sale: „Astfel ni s-a relatat de la Ibn ʿUmar, care a spus: «Pe când Trimisul lui Allah ﷺ se afla printre noi, spuneam: cei mai buni oameni după Trimisul lui Allah ﷺ sunt Abū Bakr, ʿUmar și ʿUthmān. Profetul ﷺ auzea aceasta și nu o

dezaproba»”, [46] în privința lui Abū Bakr și a lui ʿUmar există consens.

Cât despre întâietatea dintre ʿUthmān și ʿAlī, aceasta este o chestiune de dezacord. Unii îi dau întâietate lui ʿUthmān, iar alții lui ʿAlī; Allah Preaînaltul să fie mulțumit de ei și să-i facă mulțumiți. Abū Bakr și ʿUmar sunt însă cei mai buni din comunitate prin consensul musulmanilor. Aceasta privește meritul.

În privința califatului, ordinea trebuie să fie aceasta: Abū Bakr, apoi ʿUmar, apoi ʿUthmān, apoi ʿAlī. Cel care atacă legitimitatea califatului vreunuia dintre aceștia este rătăcit.
Șeicul Islamului spune în Al-Wāsiṭiyyah:

من طعنَ في خِلافة واحدٍ من هَؤلاء فهو أَضَلّ من حِمار أهلِه

Cel care atacă legitimitatea califatului vreunuia dintre aceștia este mai rătăcit decât măgarul familiei sale,

fiindcă se împotrivește consensului musulmanilor. Musulmanii au fost de acord cu întâietatea lui Abū Bakr la califat, apoi a lui ʿUmar, apoi a lui ʿUthmān și apoi a lui ʿAlī. Cel care îi dă întâietate lui ʿAlī și spune că el avea mai mult drept la califat chiar decât Abū Bakr, că după Trimisul ﷺ califatul îi revenea lui ʿAlī, fiindcă era cel desemnat de Trimis și el era califul, dar că Abū Bakr și companionii l-ar fi nedreptățit și i-ar fi luat califatul, acela declară întreaga comunitate rătăcită — la Allah căutăm adăpost — și se împotrivește textelor venite despre ordinea acestor califi.
Ordinea califatului este, așadar, una asupra căreia există consens. Ordinea întâietății în merit dintre ʿAlī și ʿUthmān este însă o chestiune de dezacord. Corect este că ʿUthmān este mai bun,

46 L-a transmis al-Bukhārī (3494).

fiindcă acei companioni, între care se afla și ʿAlī, Allah să fie mulțumit de el, l-au ales calif după Trimisul lui Allah ﷺ, deși ʿAlī era prezent. Alegerea lui ʿUthmān de către companioni este o dovadă a întâietății sale. ʿAbd al-Raḥmān ibn ʿAwf spune:

رَأَيْتُ النَّاسَ لاَ يَعْدِلُونَ بِعُثْمَانَ

Am văzut că oamenii nu îl pun pe nimeni deopotrivă cu ʿUthmān.[47]

Aceasta arată că el este mai bun.

Apoi, cei mai buni oameni după aceștia sunt ʿAlī, Ṭalḥah, al-Zubayr, Saʿd ibn Abī Waqqāṣ, Saʿīd ibn Zayd, ʿAbd al-Raḥmān ibn ʿAwf și Abū ʿUbaydah ʿĀmir ibn al-Jarrāḥ. Toți sunt potriviți pentru califat.

Adică cei mai buni companioni după cei trei califi sunt ceilalți dintre cei zece binevestiți cu Paradisul, cei pe care autorul i-a amintit, Allah să fie mulțumit de ei.

Cuvintele sale: *„Toți sunt potriviți pentru califat”* îi privesc pe membrii sfatului cărora ʿUmar, Allah să fie mulțumit de el, le-a încredințat alegerea califului după el. Când s-a apropiat moartea sa, a încredințat sfatul pentru alegerea califului acestor oameni rămași, fiindcă fiecare era potrivit pentru califat. Le-a încredințat lor alegerea, iar ei l-au ales pe ʿUthmān, Allah să fie mulțumit de el.

47 L-a transmis al-Bukhārī (6781).

Meritul primei generații de companioni

Apoi, cei mai buni oameni după aceștia sunt companionii Trimisului lui Allah ﷺ, prima generație, în care a fost trimis: emigranții cei dintâi și sprijinitorii, cei care s-au rugat către ambele direcții de rugăciune...

Comentariu

În privința cuvintelor sale: *„Prima generație”*, dintre generațiile deosebite prin merit, aceasta este generația în care a fost trimis Trimisul ﷺ și care a crezut în el.

Al-aṣḥāb (*„companionii”*) este pluralul lui ṣaḥābī (*„companion”*). Companionul este cel care l-a întâlnit pe Profet ﷺ, crezând în el, și a murit în această stare.

• Cel care a crezut în Profet ﷺ, dar nu l-a întâlnit, nu este companion, precum al-Najāshī. El este socotit dintre urmașii companionilor.

• Cel care l-a întâlnit fără să creadă în el nu este companion, fiindcă cei care Îi făceau asociați lui Allah și necredincioșii l-au întâlnit pe Profet ﷺ fără să creadă în el.

• Cel care l-a întâlnit, a crezut în el, apoi s-a lepădat își pierde rangul de companion dacă moare în apostazie. Dacă însă se căiește, Allah îi primește căința și îi revine rangul de companion. De aceea, al-Ḥāfiẓ Ibn Ḥajar, Allah să aibă milă de el, spune în Al-Nukhbah, în definiția companionului:

مَن لَقِيَ النبيَّ صلى الله عليه وسلم مؤمنًا به، ومات على ذلك، ولو تَخَلَّلَت رِدَّةٌ في الأصحّ

Cel care l-a întâlnit pe Profet ﷺ, crezând în el, și a murit în această stare, chiar dacă între timp s-a petrecut o apostazie, potrivit părerii mai corecte.

Adică potrivit celei mai corecte dintre cele două păreri ale învățaților.

A doua părere este că rangul său de companion se pierde chiar dacă se căiește, fiindcă apostazia anulează faptele de dinaintea ei.

În privința cuvintelor sale: *„Prima generație, în care a fost trimis: emigranții cei dintâi și sprijinitorii, cei care s-au rugat către ambele direcții de rugăciune”*, emigranții sunt amintiți înaintea sprijinitorilor. Aceasta arată că emigranții sunt mai buni, prin meritul emigrării pe calea lui Allah, Atotputernicul și Mărețul, fiindcă și-au părăsit ținuturile și averile.

Allah, Mărețul și Preaînaltul, îi amintește pe emigranți înaintea sprijinitorilor în multe versete. Preaînaltul a spus:

﴿وَٱلسَّٰبِقُونَ ٱلۡأَوَّلُونَ مِنَ ٱلۡمُهَٰجِرِينَ وَٱلۡأَنصَارِ وَٱلَّذِينَ ٱتَّبَعُوهُم بِإِحۡسَٰنٖ﴾

Înaintașii cei dintâi dintre emigranți și sprijinitori, precum și cei care i-au urmat în bine.

Coran, 9:100 · fragment

﴿لِلۡفُقَرَآءِ ٱلۡمُهَٰجِرِينَ ٱلَّذِينَ أُخۡرِجُواْ مِن دِيَٰرِهِمۡ وَأَمۡوَٰلِهِمۡ يَبۡتَغُونَ فَضۡلٗا مِّنَ ٱللَّهِ وَرِضۡوَٰنٗا وَيَنصُرُونَ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥٓۚ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلصَّٰدِقُونَ﴾

Pentru emigranții săraci, care au fost alungați din casele și de la averile lor, căutând harul și mulțumirea lui Allah și sprijinindu-L pe Allah și pe Trimisul Său. Aceștia sunt cei sinceri.

Coran, 59:8

Până la cuvintele:

﴿وَٱلَّذِينَ تَبَوَّءُو ٱلدَّارَ وَٱلْإِيمَـٰنَ مِن قَبْلِهِمْ يُحِبُّونَ مَنْ هَاجَرَ إِلَيْهِمْ وَلَا يَجِدُونَ فِى صُدُورِهِمْ حَاجَةً مِّمَّآ أُوتُوا۟ وَيُؤْثِرُونَ عَلَىٰٓ أَنفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ ۚ وَمَن يُوقَ شُحَّ نَفْسِهِۦ فَأُو۟لَـٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُفْلِحُونَ﴾

Cei care s-au statornicit în Cetate și în credință înaintea lor îi iubesc pe cei care au emigrat la ei, nu au în piepturile lor nicio nemulțumire față de cele dăruite acestora și îi pun mai presus de ei înșiși, chiar dacă suferă de lipsuri. Cei feriți de zgârcenia propriului suflet sunt cei izbânditori.

Coran, 59:9

Adică sprijinitorii. Astfel, îi amintește pe emigranți înaintea sprijinitorilor.

﴿لَّقَد تَّابَ ٱللَّهُ عَلَى ٱلنَّبِىِّ وَٱلْمُهَـٰجِرِينَ وَٱلْأَنصَارِ ٱلَّذِينَ ٱتَّبَعُوهُ فِى سَاعَةِ ٱلْعُسْرَةِ﴾

Allah a primit căința Profetului, a emigranților și a sprijinitorilor care l-au urmat în ceasul greutății.

Coran, 9:117 · fragment

Aceasta arată că emigranții sunt mai buni decât sprijinitorii. Al-Anṣār, *„sprijinitorii”*, este pluralul lui anṣārī. Ei sunt credincioșii din al-Aws și al-Khazraj, oamenii Medinei care i-au jurat credință Trimisului ﷺ la al-ʿAqabah. El ﷺ a emigrat la ei, iar ei l-au sprijinit, l-au întărit și i-au dat adăpost lui și

companionilor, Allah să fie mulțumit de ei. Preaînaltul a spus despre ei:

﴿وَٱلَّذِينَ تَبَوَّءُو ٱلدَّارَ وَٱلْإِيمَـٰنَ مِن قَبْلِهِمْ يُحِبُّونَ مَنْ هَاجَرَ إِلَيْهِمْ وَلَا يَجِدُونَ فِى صُدُورِهِمْ حَاجَةً مِّمَّآ أُوتُوا۟ وَيُؤْثِرُونَ عَلَىٰٓ أَنفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ ۚ وَمَن يُوقَ شُحَّ نَفْسِهِۦ فَأُو۟لَـٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُفْلِحُونَ﴾

Cei care s-au statornicit în Cetate și în credință înaintea lor îi iubesc pe cei care au emigrat la ei, nu au în piepturile lor nicio nemulțumire față de cele dăruite acestora și îi pun mai presus de ei înșiși, chiar dacă suferă de lipsuri. Cei feriți de zgârcenia propriului suflet sunt cei izbânditori.

Coran, 59:9

La început erau numiți al-Aws și al-Khazraj. Când i-au jurat credință Trimisului ﷺ pentru a-l sprijini, el i-a numit al-Anṣār, adică sprijinitorii Trimisului ﷺ.

Cinstirea tuturor companionilor și păstrarea bunei lor pomeniri

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: Apoi, cei mai buni oameni după aceștia sunt cei care l-au însoțit pe Trimisul lui Allah ﷺ o zi, o lună, un an, mai puțin ori mai mult. Cerem îndurare pentru ei, le amintim meritul și ne oprim de la discutarea greșelilor lor. Nu îl amintim pe niciunul decât de bine, potrivit cuvintelor Trimisului lui Allah ﷺ:

إِذَا ذُكِرَ أَصْحَابِي فَأَمْسِكُوا

Când sunt amintiți companionii mei, opriți-vă!

48

Sufyān ibn ʿUyaynah a spus:

مَنْ نَطَقَ فِي أَصْحَابِ رَسُولِ اللهِ صلى الله عليه وسلم
بِكَلِمَةٍ فَهُوَ صَاحِبُ هَوًى

Cel care rostește un cuvânt împotriva companionilor Trimisului lui Allah ﷺ este un om al poftei....

Comentariu

Însoțirea are ranguri diferite. Ea poate fi îndelungată, prin rămânerea multă vreme alături de Trimisul ﷺ, ori poate fi scurtă. Cel care l-a însoțit are însă meritul însoțirii, chiar dacă aceasta a fost scurtă.

În privința cuvintelor sale: *„Cerem îndurare pentru ei, le amintim meritul și ne oprim de la discutarea greșelilor lor”*, dreptul

48 L-au transmis al-Ṭabarānī în Al-Muʿjam al-Kabīr (1427) și al-Ḥārith în Musnad-ul său (742).

lor asupra noastră este să cerem ca Allah să fie mulțumit de ei, să cerem îndurare pentru ei, să-i luăm drept pildă, să-i lăudăm și să ne oprim limbile de la atacuri împotriva lor ori a vreunuia dintre ei. Să nu ne afundăm în tulburările și războaiele care s-au petrecut între ei, fiindcă fiecare a depus efort de judecată. Unii au judecat corect și au două răsplăți, iar alții au greșit și au o răsplată, greșeala fiindu-le iertată. Au, de asemenea, fapte mărețe care ispășesc greșelile petrecute din partea unora dintre ei.

În privința cuvintelor sale: *„Nu îl amintim pe niciunul decât de bine”*, ei doresc adevărul și au depus efort de judecată. Fiecare a lucrat după judecata la care a ajuns; unii au judecat corect, iar alții au greșit și sunt iertați. Toți sunt companionii Trimisului lui Allah ﷺ și nu intrăm în cele petrecute între ei.
Cugetă la acest verset:

﴿وَٱلَّذِينَ جَآءُو مِنۢ بَعْدِهِمْ﴾

Cei care au venit după ei
Coran, 59:10 · fragment

— adică după emigranți și sprijinitori —

﴿يَقُولُونَ رَبَّنَا ٱغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَٰنِنَا ٱلَّذِينَ سَبَقُونَا بِٱلْإِيمَٰنِ وَلَا تَجْعَلْ فِى قُلُوبِنَا غِلًّا لِّلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ رَبَّنَآ إِنَّكَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ﴾

spun: «Domnul nostru, iartă-ne pe noi și pe frații noștri care au crezut înaintea noastră! Nu pune în inimile noastre dușmănie față de cei care au crezut! Domnul nostru, Tu ești Plin de bunătate, Îndurător.»
Coran, 59:10 · fragment

De aceea, șeicul Islamului Ibn Taymiyyah, Allah să aibă milă de el, spune despre aceasta:

مِن أصولِ أَهل السنّة والجَماعة: سَلامة قُلوبهم وألسنَتهم لصَحابة رسُول الله صلى الله عليه وسلم

Dintre temeliile Ahl al-Sunnah wa-l-Ǧamāʿah face parte curăția inimilor și a limbilor lor față de companionii Trimisului lui Allah ﷺ.

Curăția inimilor înseamnă că nu îl urăsc pe niciunul; curăția limbilor înseamnă că nu vorbesc împotriva niciunuia și nu îl înjosesc. Profetul ﷺ a spus în hadithul autentic:

لاَ تَسُبُّوا أَصْحَابِي، فَوَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَوْ أَنْفَقَ أَحَدُكُمْ مِثْلَ أُحُدٍ ذَهَبًا مَا بَلَغَ مُدَّ أَحَدِهِمْ وَلاَ نَصِيفَهُ

Nu îi ocărâți pe companionii mei! Pe Cel în mâna Căruia este sufletul meu, dacă unul dintre voi ar cheltui aur cât Uḥud, nu ar ajunge la măsura de un mudd cheltuită de unul dintre ei și nici la jumătatea ei.[49]

„Nu îi ocărâți pe companionii mei!" Apoi vine cineva cu judecata slabă, cu credința clătinată și stăpânit de poftă și vorbește împotriva companionilor Trimisului ﷺ!

Dacă acesta ar fi dintre grupările rătăcite, nu ne-am mira de el. Problema este însă că se revendică de la Ahl al-Sunnah wa-l-Jamāʿah și spune: *„Aceasta ține de cercetarea istorică!"* Ești însă însărcinat cu cercetarea istorică? Intri în ceva despre care nu știi,

49 L-au transmis al-Bukhārī (3470) și Muslim (2541).

cu urmări primejdioase: îi faci pe oameni să se îndoiască de companionii Trimisului lui Allah și le umpli inimile de dușmănie împotriva lor. Datoria este să ne oprim de la cele asupra cărora s-au înfruntat.
În privința cuvintelor sale, întemeiate pe cuvântul Trimisului ﷺ:

إِذَا ذُكِرَ أَصْحَابِي فَأَمْسِكُوا

Când sunt amintiți companionii mei, opriți-vă!,

(vezi nota 48, p. 172) mai limpede este cuvântul său ﷺ:

لاَ تَسُبُّوا أَصْحَابِي

Nu îi ocărâți pe companionii mei!

Aceasta este oprirea de la ocărârea oricăruia dintre companioni. Datoria este să cerem îndurare și iertare pentru ei, împlinind cuvintele Preaînaltului:

﴿وَٱلَّذِينَ جَآءُو مِنۢ بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا ٱغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَٰنِنَا ٱلَّذِينَ سَبَقُونَا بِٱلْإِيمَٰنِ﴾

Cei care au venit după ei spun: «Domnul nostru, iartă-ne pe noi și pe frații noștri care au crezut înaintea noastră!»
Coran, 59:10 · fragment

Să ne oprim limbile și condeiele de la vorbirea împotriva companionilor Trimisului ﷺ, să-i apărăm, să-l combatem pe cel care îl înjosește pe vreunul și să-i respingem cuvântul, fiindcă se împotrivește crezului corect, crezul Ahl al-Sunnah wa-l-Jamāʿah.

Șeicul Islamului spune în Al-Wāsiṭiyyah:

ما نُقِل عنهم إما أنه غَير صحيحٍ فهو من الكَذِب والدَّسّ،
والصحيحُ منه صَاحبه مجتهدٌ، والمُجتهد إن أصابَ فله
أجرَان وإن أخطأَ فله أجرٌ واحدٌ، وأيضًا لهم من الفَضائل
ما يَغْمُر ويُغطّي ما يحصُل من بَعضهم من الخَطأ

Din cele transmise despre ei, unele nu sunt adevărate, ci sunt minciuni și strecurări răuvoitoare. În cele adevărate, omul a depus efort de judecată. Cel care depune efort de judecată și judecă bine are două răsplăți, iar dacă greșește are o răsplată. Au și merite care copleșesc și acoperă greșelile ce se petrec din partea unora dintre ei.

Trimisul ﷺ a spus despre Ḥāṭib ibn Abī Balta'ah, Allah să fie mulțumit de el, când acesta a judecat și le-a scris oamenilor din Mecca, iar 'Umar a spus: *„Lasă-mă, o, Trimis al lui Allah, să-i tai gâtul acestui fățarnic!"* El ﷺ a spus:

لاَ تَدْرِي يَا عُمَرُ، لَعَلَّ اللَّهَ عز وجل اطَّلَعَ عَلَى أَهْلِ بَدْرٍ
فَقَالَ: اعْمَلُوا مَا شِئْتُمْ فَقَدْ غَفَرْتُ لَكُمْ

Nu știi, o, 'Umar! Poate că Allah, Atotputernicul și Mărețul, a privit spre oamenii de la Badr și a spus: «Faceți ceea ce voiți, căci v-am iertat!»[50]

Acest companion era dintre cei care luaseră parte la Badr.

50 L-au transmis al-Bukhārī (2845) și Muslim (2494).

În privința cuvintelor sale, relatând de la Sufyān ibn ʿUyaynah: *„Cel care rostește un cuvânt împotriva companionilor Trimisului lui Allah ﷺ este un om al poftei”*, nu vorbește împotriva lor decât un om al poftei, care îi atacă pe companionii Trimisului ﷺ.

Companionilor Trimisului ﷺ li se cuvin dragoste, respect, cinstire, recunoașterea rangului lor și luarea lor drept pildă. Ei sunt cea mai bună generație, l-au văzut pe Profet ﷺ, au crezut în el, l-au însoțit și l-au sprijinit, au luptat alături de el și au primit de la el cunoașterea. Sunt cei mai buni din această comunitate, ba chiar cei mai buni dintre făpturi după profeți. Allah i-a ales pentru însoțirea Profetului Său Muḥammad ﷺ, Pecetea profeților și cel mai bun dintre trimiși. Nu îi atacă decât cel care are în inimă dușmănie și ură față de Islam.

El nu îi atacă pentru persoanele lor, ci pentru sprijinirea acestei religii și transmiterea ei cu credincioșie către oameni.

Cel care îi atacă o face din această pricină, fiindcă urăște Islamul și poartă pizmă față de el. Prin aceasta își caută răzbunarea și dorește să taie legătura comunității cu Profetul său Muḥammad ﷺ, fiindcă ei sunt legătura dintre noi și Trimis ﷺ. Acesta este scopul celui care îi atacă.

De aceea, după ce i-a amintit pe emigranți și pe sprijinitori în Sūrat Al-Ḥashr, El a spus:

﴿وَٱلَّذِينَ جَآءُو مِنۢ بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا ٱغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَٰنِنَا ٱلَّذِينَ سَبَقُونَا بِٱلْإِيمَٰنِ﴾

Cei care au venit după ei spun: «Domnul nostru, iartă-ne pe noi și pe frații noștri care au crezut înaintea noastră!»

Coran, 59:10 · fragment

Aceasta arată că acela care îi atacă pe ei ori pe vreunul dintre ei o face doar din dușmănia pe care o are în inimă față de ei. De aceea, marele imam Sufyān ibn ʿUyaynah a spus:

مَنْ نَطَقَ فِي أَصْحَابِ رَسُولِ اللهِ صلى الله عليه وسلم بِكَلِمَةٍ فَهُوَ صَاحِبُ هَوًى

Cel care rostește un cuvânt împotriva companionilor Trimisului lui Allah ﷺ este un om al poftei.

Pofta l-a împins la aceasta, iar pofta înseamnă aici ura și dușmănia față de ei. De aceea îi găsiți printre cei mai răi oameni pe cei care îi atacă pe companionii Trimisului ﷺ. Au fost dați în vileag prin minciună și prin ura oamenilor față de ei. Nimeni nu îi vede fără să-i urască, fiindcă Allah le-a pus ura pe pământ. Cel care vede pe cineva urându-i pe companionii Trimisului ﷺ simte în sine ură și aversiune față de aceia. Îi cerem lui Allah să ne păzească.

Aceasta nu îi vatămă pe companionii Trimisului lui Allah și nu vatămă Islamul. Rangul și răsplata companionilor sunt păstrate pe deplin, iar Islamul continuă și biruiește, iar lauda I se cuvine lui Allah. Aceștia nu se vatămă decât pe ei înșiși. Teama este însă pentru cel care le citește cărțile fără să aibă cunoaștere: poate ajunge să simtă ceva împotriva companionilor Trimisului ﷺ și să fie influențat. Câți dintre fiii musulmanilor nu au căzut pradă citirii cărților acestora! Când le citește, omul este influențat și simte în sine ură față de companionii Trimisului ﷺ ori, cel puțin, rangul și valoarea lor scad în ochii săi.

Aceasta este teama pentru tinerii musulmani și pentru cei care nu au dobândit cunoaștere temeinică: să fie influențați de cărțile care îi atacă pe companionii Trimisului lui Allah. Mai ales că acum sunt publicate, împodobite și înfățișate în cea mai frumoasă formă, prin tipar și legătură. Le promovează la târguri, găsind

astfel prilejul să răspândească și să facă cunoscută atacarea companionilor Trimisului ﷺ.

Fără îndoială, atacarea companionilor Trimisului lui Allah este un atac împotriva Trimisului ﷺ. Cum să fie companionii săi asemenea celor descriși de ei prin aceste însușiri urâte? Acesta este un atac împotriva Trimisului ﷺ.

Este, de asemenea, socotirea Cărții lui Allah drept minciună. Allah i-a lăudat pe companioni în Coranul măreț, în versete precum cuvintele Preaînaltului:

﴿وَٱلسَّٰبِقُونَ ٱلْأَوَّلُونَ مِنَ ٱلْمُهَٰجِرِينَ وَٱلْأَنصَارِ وَٱلَّذِينَ ٱتَّبَعُوهُم بِإِحْسَٰنٍ رَّضِيَ ٱللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا۟ عَنْهُ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَنَّٰتٍ تَجْرِى تَحْتَهَا ٱلْأَنْهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدًا ۚ ذَٰلِكَ ٱلْفَوْزُ ٱلْعَظِيمُ﴾

Înaintașii cei dintâi dintre emigranți și sprijinitori, precum și cei care i-au urmat în bine: Allah este mulțumit de ei, iar ei sunt mulțumiți de El. Le-a pregătit grădini pe sub care curg râuri, în care vor rămâne pentru totdeauna. Aceasta este marea izbândă.

Coran, 9:100

Preaînaltul a spus:

﴿لَّقَدْ رَضِيَ ٱللَّهُ عَنِ ٱلْمُؤْمِنِينَ إِذْ يُبَايِعُونَكَ تَحْتَ ٱلشَّجَرَةِ فَعَلِمَ مَا فِي قُلُوبِهِمْ فَأَنزَلَ ٱلسَّكِينَةَ عَلَيْهِمْ وَأَثَٰبَهُمْ فَتْحًا قَرِيبًا﴾

Allah a fost mulțumit de credincioși când îți jurau credință sub copac. El a știut ceea ce era în inimile lor, a pogorât liniștea asupra lor și i-a răsplătit cu o cucerire apropiată.

Coran, 48:18

Preaînaltul a spus:

﴿مُّحَمَّدٌ رَّسُولُ ٱللَّهِ ۚ وَٱلَّذِينَ مَعَهُۥٓ أَشِدَّآءُ عَلَى ٱلْكُفَّارِ رُحَمَآءُ بَيْنَهُمْ ۖ تَرَىٰهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِّنَ ٱللَّهِ وَرِضْوَٰنًا ۖ سِيمَاهُمْ فِي وُجُوهِهِم مِّنْ أَثَرِ ٱلسُّجُودِ ۚ ذَٰلِكَ مَثَلُهُمْ فِي ٱلتَّوْرَىٰةِ﴾

Muḥammad este Trimisul lui Allah. Cei care sunt cu el sunt aspri față de necredincioși, îndurători între ei. Îi vezi plecați și prosternați, căutând harul și mulțumirea lui Allah. Semnul lor este pe fețele lor, din urma prosternării. Aceasta este pilda lor în Tora.

Coran, 48:29 · fragment

Adică descrierea lor din Tora; sunt amintiți în Tora, așa cum este amintit Profetul lor Muḥammad ﷺ.

﴿وَمَثَلُهُمْ فِى ٱلْإِنجِيلِ﴾

Iar pilda lor în Evanghelie,
Coran, 48:29 · fragment

cea pogorâtă asupra lui ʿĪsā, este

﴿كَزَرْعٍ أَخْرَجَ شَطْـَٔهُۥ فَـَٔازَرَهُۥ فَٱسْتَغْلَظَ فَٱسْتَوَىٰ عَلَىٰ
سُوقِهِۦ يُعْجِبُ ٱلزُّرَّاعَ لِيَغِيظَ بِهِمُ ٱلْكُفَّارَ ۗ وَعَدَ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ
ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّـٰلِحَـٰتِ مِنْهُم مَّغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًۢا﴾

asemenea unei plante care își scoate mlădița, o întărește, se îngroașă și se înalță drept pe tulpinile sale, spre bucuria semănătorilor, ca să-i înfurie prin ei pe necredincioși. Allah le-a făgăduit celor dintre ei care au crezut și au împlinit fapte drepte iertare și răsplată măreață.
Coran, 48:29 · fragment

Aceasta arată că nu se înfurie împotriva companionilor Trimisului lui Allah și nu îi urăște decât un necredincios, potrivit cuvintelor Preaînaltului:

﴿لِيَغِيظَ بِهِمُ ٱلْكُفَّارَ﴾

Ca să-i înfurie prin ei pe necredincioși.
Coran, 48:29 · fragment

Acesta este semnul necredinței. Ura față de companionii Trimisului ﷺ este necredință și fățărnicie. La Allah căutăm adăpost.

În privința cuvintelor sale: *„...un cuvânt, este un om al poftei”*, dacă rostește chiar și un singur cuvânt pentru a-i înjosi pe companioni, este un om al poftei.

Dacă aceasta se întâmplă pentru un singur cuvânt, cum este cu cel care scrie cărți pentru a-i ocărî, a-i ataca, a le căuta greșelile și a le mări? Cum este cu acesta? Dacă acela care rostește un cuvânt împotriva companionilor Trimisului lui Allah este un om al poftei, înseamnă că își urmează pofta: nu a vorbit decât dintr-o poftă a sa și din ură față de companionii Trimisului lui Allah.

Ascultarea și supunerea față de conducători în ceea ce Allah iubește și încuviințează

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Și ascultarea și supunerea față de conducători în cele pe care Allah le iubește și de care este mulțumit. Cel care primește califatul prin acordul oamenilor și mulțumirea lor este conducătorul credincioșilor. Nimănui nu îi este îngăduit să petreacă o noapte fără să recunoască un imam deasupra sa, fie el drept ori păcătos."

Comentariu

Dintre temeliile Ahl al-Sunnah wa-l-Jamāʿah întemeiate pe Cartea lui Allah și pe Sunna Trimisului ﷺ fac parte ascultarea și supunerea față de conducătorii musulmanilor. Preaînaltul a spus:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ أَطِيعُواْ ٱللَّهَ وَأَطِيعُواْ ٱلرَّسُولَ وَأُوْلِي ٱلْأَمْرِ مِنكُمْ﴾

O, voi care ați crezut, ascultați de Allah, ascultați de Trimis și de cei dintre voi care au autoritate.

Coran, 4:59 · fragment

﴿مِنكُمْ﴾

Dintre voi

Coran, 4:59 · fragment

înseamnă dintre musulmani.

Profetul ﷺ a spus:

أُوصِيكُمْ بِتَقْوَى اللَّهِ وَالسَّمْعِ وَالطَّاعَةِ، وَإِنْ تَأَمَّرَ عَلَيْكُمْ عَبْدٌ

Vă îndemn la teama de Allah, la ascultare și supunere, chiar dacă ar ajunge să vă conducă un rob. (vezi nota 8, p. 18)

Într-o altă relatare:

وَإِنْ تَأَمَّرَ عَلَيْكُمْ عَبْدٌ حَبَشِيٌّ

Chiar dacă ar ajunge să vă conducă un rob abisinian.[51]

Într-o altă relatare:

وَإِنْ كَانَ عَبْدًا مُجَدَّعَ الْأَطْرَافِ

Chiar dacă ar fi un rob cu mădularele tăiate.[52]

Adică având picioarele și mâinile tăiate. Atât timp cât este conducător, trebuie ascultat în ceea ce este bine. Aceasta este dintre temeliile crezului. Cel care se ridică împotriva conducătorilor musulmanilor este dintre cei rătăciți: fie kharijit, fie muʿtazilit, fie adept al unei învățături false care se împotrivește Sunnei Trimisului ﷺ.

51 L-au transmis al-Bukhārī (6723) și Muslim (1837).

52 L-a transmis Muslim (1837).

În privința cuvintelor sale: *„Și ascultarea și supunerea față de conducători în cele pe care Allah le iubește și de care este mulțumit”*, aceasta este condiția: în cele pe care Allah le iubește și de care este mulțumit. În păcat nu sunt ascultați. El ﷺ a spus:

لاَ طَاعَةَ لِمَخْلُوقٍ فِي مَعْصِيَةِ الْخَالِقِ

Nu există ascultare față de o făptură în neascultarea de Creator.[53]

Și a spus, binecuvântarea și pacea fie asupra sa:

إِنَّمَا الطَّاعَةُ فِي الْمَعْرُوفِ

Ascultarea este numai în ceea ce este bine.[54]

Aceasta nu înseamnă că, dacă un conducător poruncește vreun păcat, conducerea sa este înlăturată. Nu este ascultat în acel păcat, dar este ascultat în cele care nu sunt păcat. Autoritatea sa rămâne și este ascultat în cele care nu sunt păcat.

În privința cuvintelor sale: *„Cel care primește califatul prin acordul oamenilor și mulțumirea lor este conducătorul credincioșilor”*, aceasta lămurește felul în care se statornicește conducerea. Ea se statornicește printr-unul dintre mai multe lucruri:

Primul: cel amintit de autor, alegerea de către musulmani. Cei care îl aleg pe conducător sunt oamenii cu putere de hotărâre: învățații, conducătorii, oamenii pricepuți în cârmuire și comandanții oștilor. Aceasta nu înseamnă că alegerea conducătorului îi revine fiecăruia, copiilor, femeilor, locuitorilor așezărilor și beduinilor. Oamenii îi urmează pe cei cu putere de hotărâre.

53 L-au transmis Aḥmad (1095), al-Bazzār (1988) și al-Ṭabarānī în Al-Muʿjam al-Kabīr (381).

54 L-au transmis al-Bukhārī (4085) și Muslim (1840).

Dacă oamenii cu putere de hotărâre aleg un imam, ceilalți sunt datori să-l asculte. Astfel s-a petrecut la califatul lui Abū Bakr al-Ṣiddīq: după moartea Trimisului lui Allah ﷺ, companionii au fost de acord să-i jure credință lui al-Ṣiddīq. Restul comunității i-a urmat pe cei care l-au ales. Nu i s-a deschis fiecăruia posibilitatea de a lua parte la alegere, fiindcă aceasta este atribuția oamenilor cu putere de hotărâre. Musulmanii l-au ales pe Abū Bakr, Allah să fie mulțumit de el, cel mai bun dintre ei. Această alegere are dovezi din Sunna Trimisului ﷺ:

Prima: Abū Bakr este, în mod neîndoielnic, cel mai bun dintre companioni. Nimeni nu s-a împotrivit în aceasta.

A doua: Trimisul ﷺ a dat semne privind urmarea sa la conducere. Între ele, în boala dinaintea morții, l-a așezat înainte la rugăciune ca să-i conducă pe musulmani în locul de rugăciune al Trimisului lui Allah ﷺ, [55] stând în locul lui. Acesta este un semn că el le este conducător în califat, așa cum le este conducător în rugăciune. L-au ales, așadar, pe Abū Bakr, Allah să fie mulțumit de el, și au spus: „Trimisul lui Allah ﷺ te-a primit pentru religia noastră, iar noi să nu te primim pentru treburile noastre lumești?" Jurământul față de el s-a statornicit, iar companionii au fost de acord: cei care au făcut alegerea în mod direct și cei care nu au făcut-o, aceștia urmându-i pe ceilalți. Musulmanii sunt o singură comunitate și o singură mână.

Al doilea: când s-a apropiat moartea lui Abū Bakr, el l-a ales pe ʿUmar ibn al-Khaṭṭāb și l-a numit în locul său, iar musulmanii au ascultat și s-au supus. Aceasta este a doua cale prin care se statornicește conducerea: conducătorul își alege un urmaș care să-i urmeze după moarte, așa cum a făcut Abū Bakr când l-a ales pe ʿUmar, Allah să fie mulțumit de el.

Al treilea: dacă unul dintre musulmani dobândește puterea și îi supune pe oameni conducerii sale, el ajunge conducătorul și imamul lor. Astfel s-a petrecut cu ʿAbd al-Malik ibn Marwān. Când a apărut dezacordul după moartea lui Yazīd ibn Muʿāwiyah, ʿAbd al-Malik ibn Marwān ibn al-Ḥakam a preluat conducerea.

55 L-au transmis al-Bukhārī (633) și Muslim (418).

Era un om nobil, hotărât și puternic, prin care Allah a adus folos, iar jurământul față de el s-a statornicit. Musulmanii l-au ascultat și i s-au supus, iar în aceasta a fost bine pentru musulmani.

Acestea sunt căile prin care se statornicește autoritatea conducătorului: alegerea de către oamenii cu putere de hotărâre, desemnarea celui de după de către cel de dinainte ori dobândirea puterii de către unul dintre musulmani, când ei au un imam, astfel încât oamenii i se supun și îl ascultă. Nimănui nu îi este îngăduit să rupă unitatea.

Cuvintele sale: *„Prin acordul musulmanilor”* nu trebuie înțelese ca cerând alegerea de către toți musulmanii. Aceasta se împlinește prin acordul oamenilor cu putere de hotărâre, așa cum s-a petrecut în vremea lui Abū Bakr și la califatul lui ʿUthmān, Allah să fie mulțumit de ei. Cei care l-au ales pe ʿUthmān au fost membrii sfatului, cei rămași dintre cei zece binevestiți cu Paradisul. L-au ales și astfel conducerea lui s-a statornicit. Nimeni nu s-a împotrivit, ci au fost de acord cu conducerea lui ʿUthmān, Allah să fie mulțumit de el.

În privința cuvintelor sale: *„Nimănui nu îi este îngăduit să petreacă o noapte fără să recunoască un imam deasupra sa, fie el drept ori păcătos”*, aceasta este o chestiune foarte importantă. Omului nu îi este îngăduit să iasă din comunitatea musulmanilor și să rupă unitatea ascultării. Dacă face aceasta și *„petrece o noapte fără să aibă un imam”* a cărui conducere să o recunoască, atunci

قَدْ خَلَعَ رِبْقَةَ الإِسْلاَمِ مِنْ عُنُقِهِ

și-a scos de la gât legătura Islamului.

56

Adică era împreună cu musulmanii și legat de ei, iar când a ieșit din ascultarea față de imam a tăiat legătura cu musulmanii.

De pildă, mieilor li se pune o funie întinsă, cu ochiuri în care li se introduc capetele, ca să nu se piardă. Aceasta se numește ribq.

56 L-au transmis Abū Dāwūd (4758), al-Tirmidhī (2863) și Aḥmad (17170).

El a asemănat adunarea musulmanilor în jurul unui imam cu aceasta. Cel care iese din ascultarea față de imam și-a scos acea legătură și s-a expus pierderii, lupilor și poftelor.

Aceasta nu înseamnă că devine necredincios, ci că s-a despărțit de comunitate și a ieșit din ascultare. A ajuns asemenea animalului care a ieșit din legătură și s-a expus fiarelor, jafului și prădării.

Să nu spună: *„Eu nu am jurat credință și nu am un imam."* Tu ești unul dintre musulmani, iar când oamenii cu putere de hotărâre au jurat credință, tu îi urmezi.

Pelerinajul și expediția alături de imam continuă

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Pelerinajul și expediția alături de imam continuă, iar rugăciunea de vineri în urma lor este îngăduită. După ea se împlinesc șase unități de rugăciune, despărțind fiecare două de celelalte. Astfel a spus Aḥmad ibn Ḥanbal."

Comentariu

Atribuțiile imamului sunt multe. Locul pentru numărarea, adunarea și cunoașterea lor sunt cărțile alcătuite despre cârmuire, precum Al-Aḥkām al-Sulṭāniyyah de al-Māwardī și Al-Aḥkām al-Sulṭāniyyah de Abū Yaʿlā al-Ḥanbalī. Sunt cărți alcătuite despre aceasta, care arată atribuțiile imamului. Acestea sunt amintite în cărțile de jurisprudență și în cărțile de crez, ca aici:

În primul rând: el se ocupă de rugăciunea de vineri și de cele două sărbători, iar musulmanii se roagă în urma lui, dacă nu alege să lase în locul său un învățat ori un căutător al cunoașterii care să-i conducă pe oameni în rugăciune. În principiu, el are cel mai mare drept să conducă rugăciunea de vineri și cele două rugăciuni de sărbătoare. Dacă desemnează pe cineva să facă aceasta, îi este îngăduit. Astfel se lucrează acum.

Organizarea jihadului pe calea lui Allah este dintre atribuțiile imamului

În al doilea rând: el este cel care organizează pelerinajul, îi conduce pe pelerini, are autoritate asupra lor și se ocupă de problemele lor.

În al treilea rând: organizarea luptei pe calea lui Allah este dintre atribuțiile imamului. El o poruncește, el rânduiește steagurile, alege oștenii și luptătorii, numește comandanții, alcătuiește detașamentele și oștile, îi înarmează pe luptători, îi îndreaptă către lupta cu dușmanul și stabilește direcția expediției lor.

Jihadul este dintre atribuțiile imamului și nu este haos, în care oricine dorește ia arma, ucide, atacă și spune: *„Eu lupt pe calea lui Allah."* Acesta nu este jihad pe calea lui Allah. Jihadul pe calea lui

Allah este organizat și încadrat de reguli ale Legii religioase. Dacă intră în el haosul, ajunge distrugere, iar răul său este mai mare decât folosul, dacă are vreun folos; răul care se naște din el este mai mare.

Lucrurile au reguli, iar jihadul este o chestiune însemnată, care cere disciplină și ținerea de judecățile despre jihad amintite în Carte, în Sunna și în cuvintele învățaților. Nu este haos, ca un chemător la tulburare să vină, să-i conducă pe acești exagerați, extremiști ori neștiutori care nu cunosc și să spună: *„Luptăm pe calea lui Allah."*

Aceasta este o vătămare pentru Islam și pentru musulmani, nu jihad, fiindcă nu se ține de regulile jihadului. Dacă nu se ține de reguli, ajunge stricăciune, nu jihad. Orice lucru care își depășește hotarul se preface în opusul său. Acum ei le spun celor care îi dezaprobă: *„Voi opriți jihadul pe calea lui Allah."*

Spunem: nu oprim jihadul pe calea lui Allah, dar spunem că el trebuie încadrat de regulile Legii. Ceea ce faceți voi este haos, nu jihad, iar Allah nu a poruncit aceasta.

Organizarea pelerinajului, a expediției, a rugăciunii de vineri și a celei de sărbătoare este, așadar, dintre atribuțiile conducătorului. În privința cuvintelor sale: *„Iar rugăciunea de vineri în urma lor este îngăduită"*, aceasta este chiar dacă au nelegiuiri și păcate. Oamenii se roagă în urma lor, fiindcă în aceasta este unitate. De asemenea, când păcătosul face bine, fă bine împreună cu el. De aceea, când i s-a spus lui ʿUthmān, Allah să fie mulțumit de el, pe când era asediat: *„Cutare îi conduce pe oameni în rugăciune, dar nu este un imam, ci un conducător al tulburării"*, el a spus:

يا ابنَ أخِي الصَّلاَةُ أَحْسَنُ مَا يَعْمَلُ النَّاسُ، فَإِذَا أَحْسَنَ النَّاسُ، فَأَحْسِنْ مَعَهُمْ، وَإِذَا أَسَاءُوا فَاجْتَنِبْ إِسَاءَتَهُمْ

Fiul fratelui meu, rugăciunea este cel mai bun lucru pe care îl fac oamenii. Când oamenii fac bine, fă bine împreună cu ei, iar când fac rău, ferește-te de răul lor.[57]

Dacă se roagă și este conducător, ne rugăm împreună cu el, chiar dacă are nelegiuiri ori abateri, pentru folosul aflat în aceasta. Rugăciunea este un act de adorare, iar păcătosul care se roagă este încurajat în aceasta și se fac rugăciuni pentru el.

Companionii s-au rugat în urma unor conducători asupra cărora existau obiecții, precum al-Ḥajjāj și alții. Companionii Trimisului lui Allah s-au rugat în urma lor, împlinind porunca Trimisului ﷺ și păstrând unitatea.

În privința cuvintelor sale: *„După ea se împlinesc șase unități de rugăciune”*, aceasta este o chestiune de jurisprudență adusă cu prilejul amintirii rugăciunii de vineri. Rugăciunea de vineri nu are înaintea ei o rugăciune voluntară regulată. Cel care vine la moschee se roagă cât îi este ușor și se așază să aștepte, iar dacă stăruie în rugăciune până când vine imamul, este mai bine. Aceasta este o rugăciune voluntară fără număr stabilit, fără legătură cu rugăciunea de vineri. Rugăciunea voluntară regulată a zilei de vineri este după ea: cel puțin două unități, iar potrivit părerii cunoscute, cel mult patru, cu două saluturi de încheiere. Într-o relatare a venit că sunt șase unități, cu trei saluturi. Așadar, minimul este de două, iar maximul de șase ori de patru, potrivit părerii cunoscute.

În privința cuvintelor sale: *„Despărțind fiecare două de celelalte. Astfel a spus Aḥmad ibn Ḥanbal”*, aceasta nu înseamnă că împlinește șase unități la rând cu un singur salut de încheiere, ci

57 L-a transmis al-Bukhārī (663).

șase, cu un salut după fiecare două, ori patru, cu un salut după fiecare două. Acesta este lucrul mai bun.

Atribuirea acestei păreri imamului Aḥmad se face fiindcă autorul este hanbalit și cunoaște școala imamului Aḥmad. Aceasta este o relatare de la Aḥmad: șase unități. Părerea cunoscută este că sunt patru.

Califatul în Quraysh

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Califatul este în Quraysh până când va coborî ʿĪsā, fiul lui Maryam, binecuvântarea și pacea fie asupra sa."

Comentariu
Dacă mai mulți se întrec pentru conducere și fiecare este potrivit pentru ea, i se dă întâietate celui din Quraysh, pentru meritul său față de ceilalți, potrivit cuvintelor sale ﷺ:

الأَئِمَّةُ مِنْ قُرَيْشٍ

Conducătorii sunt din Quraysh.[58]

Și cuvintelor:

قَدِّمُوا قُرَيْشًا وَلاَ تَقَدَّمُوهَا

Dați-i întâietate lui Quraysh și nu vă așezați înaintea lui.[59]

Dacă omul din Quraysh este potrivit și se ivește o întrecere asupra celui care să conducă, lui i se dă întâietate, potrivit povățuirii Trimisului ﷺ. Când a murit Trimisul ﷺ, sprijinitorii au spus:

مِنَّا أَمِيرٌ، وَمِنْكُمْ أَمِيرٌ

Un conducător dintre noi și unul dintre voi,

58 L-au transmis Aḥmad (12307), al-Ṭayālisī (968) și Abū Yaʿlā în Musnad-ul său (3644).

59 L-au transmis al-Bazzār (465), Ibn Abī ʿĀṣim în Al-Sunnah (1519) și al-Bayhaqī în Shuʿab al-Īmān (1490).

iar Abū Bakr, Allah să fie mulțumit de el, le-a spus:

وَلَنْ يَعْرِفَ الْعَرَبُ هَذَا الأَمْرَ إِلاَّ لِهَذَا الْحَيِّ مِنْ قُرَيْشٍ

Arabii nu vor recunoaște această conducere decât acestui neam din Quraysh.[60]

I-au jurat credință lui Abū Bakr al-Ṣiddīq, Allah să fie mulțumit de el, apoi lui ʿUmar, apoi lui ʿUthmān, apoi lui ʿAlī, apoi lui Muʿāwiyah, apoi omeiazilor și după ei abbasizilor, toți din Quraysh.

Dacă însă conducerea s-a statornicit deja, ascultarea este obligatorie, chiar dacă omul nu este din Quraysh. Iar dacă omul din Quraysh nu este potrivit pentru conducere, simplul fapt că aparține lui Quraysh nu îl îndreptățește la ea. Trebuie să fie și potrivit pentru ea și să nu existe deja un imam la conducere.

În privința cuvintelor sale: *„Până când va coborî ʿĪsā, fiul lui Maryam, binecuvântarea și pacea fie asupra sa”*, acestea arată că ʿĪsā, pacea fie asupra sa, va coborî pe când conducătorul musulmanilor este Muḥammad ibn ʿAbd Allāh al-Mahdī, iar acesta este din familia lui al-Ḥasan ibn ʿAlī ibn Abī Ṭālib. Aceasta arată că ultimul dintre conducători va fi din Quraysh, iar primul a fost tot din Quraysh: Abū Bakr, Allah să fie mulțumit de el.

Aceasta este după putință, după cum am arătat. Dacă nu se găsește nimeni din Quraysh, conducerea nu este lăsată neîmplinită. Nici dacă un om care nu este din Quraysh a preluat conducerea și este potrivit pentru ea nu îl îndepărtăm, spunând: *„Nu ești potrivit pentru aceasta.”* Aceste lucruri trebuie cunoscute.

60 Vezi Ṣaḥīḥ al-Bukhārī (3467).

Ieșirea din ascultarea conducătorului sub pretextul păcatelor este calea kharijiților

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Cel care iese din ascultarea unui imam dintre imamii musulmanilor este kharijit. A rupt unitatea musulmanilor, s-a împotrivit relatărilor, iar moartea sa este o moarte a neștiinței de dinaintea Islamului."

Comentariu
În privința cuvintelor sale: *„Cel care iese din ascultarea unui imam dintre imamii musulmanilor este kharijit"*, cel care iese din ascultarea conducătorului și rupe unitatea supunerii sub pretextul că acel conducător are păcate ori abateri, așa cum au făcut kharijiții, are judecata kharijiților.
Kharijiții sunt o grupare rătăcită a cărei sămânță a apărut în vremea Trimisului ﷺ. Dhū al-Khuwayṣirah a venit la Trimis ﷺ și, văzându-l împărțind o pradă de război, i-a spus: *„Fii drept, o, Muḥammad, căci nu ai fost drept!"* El ﷺ a spus:

وَيْلَكَ فَمَنْ يَعْدِلُ إِذَا لَمْ أَعْدَلْ؟

Vai ție! Cine va fi drept dacă eu nu sunt drept?

Când omul s-a îndepărtat, el ﷺ a spus:

يَخْرُجُ مِنْ ضِئْضِئِ هَذَا...

Din neamul acestuia vor ieși...

— adică din felul lui —

... قَوْمٌ تَحْقِرُونَ صَلاتَكُمْ مَعَ صَلاتِهِمْ، وَعِبَادَتَكُمْ مَعَ عِبَادَتِهِمْ، يَقْرَءُونَ الْقُرْآنَ، لاَ يُجَاوِزُ حَنَاجِرَهُمْ، يَمْرُقُونَ مِنَ الدِّينِ كَمَا يَمْرُقُ السَّهْمُ مِنَ الرَّمِيَّةِ، فَأَيْنَمَا لَقِيتُمُوهُمْ فَاقْتُلُوهُمْ، فَإِنَّ فِي قَتْلِهِمْ أَجْرًا لِمَنْ قَتَلَهُمْ

...oameni față de a căror rugăciune veți socoti puțină rugăciunea voastră și față de a căror adorare veți socoti puțină adorarea voastră. Ei citesc Coranul, dar nu le trece de gâtlejuri. Ies din religie așa cum săgeata străpunge vânatul. Oriunde îi întâlniți, ucideți-i, căci pentru cel care îi ucide este răsplată.[61]

Trebuie purtată luptă împotriva lor pentru a le opri răul față de musulmani.

Aceasta este când arată și poartă armele. Dacă doar își arată părerea kharijită și vorbesc, dar nu luptă și nu au arme, îi dezaprobăm și le lămurim rătăcirea, fără să luptăm împotriva lor. Dacă însă dobândesc putere și încep să lupte împotriva musulmanilor, musulmanilor nu le este îngăduit să-i lase. Conducătorul este dator să lupte împotriva lor, iar musulmanii sunt datori să fie alături de conducător împotriva lor. Astfel s-a petrecut în califatul lui ʿAlī, când a luptat împotriva kharijiților la al-Nahrawān. Companionii i s-au alăturat și au luptat cu el împotriva kharijiților până când i-a ucis crunt. Prin aceasta a dobândit răsplata făgăduită de Trimisul lui Allah ﷺ prin cuvintele:

61 L-au transmis al-Bukhārī (3166) și Muslim (1064).

فَإِنَّ فِي قَتْلِهِمْ أَجْرًا لِمَنْ قَتَلَهُمْ

Căci pentru cel care îi ucide este răsplată.

Acesta este unul dintre meritele lui ʿAlī, Allah să fie mulțumit de el. Meritele sale sunt multe, iar între ele este lupta împotriva kharijiților, prin care a împlinit în privința lor cuvântul Trimisului ﷺ.

În privința cuvintelor sale: *„A rupt unitatea musulmanilor, s-a împotrivit relatărilor, iar moartea sa este o moarte a neștiinței de dinaintea Islamului”*, kharijiții sunt cei care au rupt unitatea ascultării și s-au ridicat împotriva conducătorului. Tot ei îi declară necredincioși pe musulmani din pricina păcatelor mari care sunt mai prejos de asociere. Au două semne:

Primul semn: ieșirea împotriva conducătorului musulmanilor și încercarea de a-l înlătura.

Al doilea semn: declararea musulmanilor drept necredincioși din pricina păcatelor mari care sunt mai prejos de asociere. Ceea ce i-a împins la aceasta este exagerarea — la Allah căutăm adăpost. De aceea Profetul ﷺ a avertizat împotriva exagerării:

إِيَّاكُمْ وَالْغُلُوَّ، فَإِنَّمَا أَهْلَكَ مَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ الْغُلُوُّ

Feriți-vă de exagerare, fiindcă exagerarea i-a dus la pieire pe cei de dinaintea voastră![62]

Ea înseamnă adăugirea în religie și depășirea celor legiuite în dezaprobarea răului. Aceasta este exagerarea care i-a împins pe kharijiți la cele petrecute din partea lor. Au exagerat în dezaprobarea răului până când au rupt unitatea ascultării și au exagerat în adorare până când i-au declarat necredincioși pe musulmanii care săvârșeau păcate mari.

62 L-au transmis al-Nasāʾī (3057), Ibn Mājah (3029) și Aḥmad (3248).

Cuvintele sale: *„S-a împotrivit relatărilor”* înseamnă hadithurile venite de la Trimis ﷺ despre ținerea de ascultarea conducătorului musulmanilor.

„Moartea sa este o moarte a neștiinței de dinaintea Islamului”: aceasta fiindcă are o însușire dintre însușirile acelei vremi. Arabii dinainte de Islam erau împărțiți în triburi, fără un imam care să-i adune. Fiecare trib era de sine stătător și ataca alt trib. Nu s-au unit decât după ce Allah l-a trimis pe Muḥammad ﷺ. El i-a chemat la Islam, l-au primit și au ajuns sub un singur steag.

De aceea Preaînaltul a spus:

﴿وَٱعْتَصِمُواْ بِحَبْلِ ٱللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُواْ ۚ وَٱذْكُرُواْ نِعْمَتَ
ٱللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنتُمْ أَعْدَآءً فَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ فَأَصْبَحْتُم
بِنِعْمَتِهِۦٓ إِخْوَٰنًا وَكُنتُمْ عَلَىٰ شَفَا حُفْرَةٍ مِّنَ ٱلنَّارِ فَأَنقَذَكُم مِّنْهَا
كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ ٱللَّهُ لَكُمْ ءَايَٰتِهِۦ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ﴾

Țineți-vă cu toții de funia lui Allah și nu vă dezbinați! Aduceți-vă aminte de binefacerea lui Allah asupra voastră: erați dușmani, iar El v-a unit inimile și, prin binefacerea Sa, ați ajuns frați. Erați pe marginea unei gropi de Foc, iar El v-a izbăvit din ea. Astfel vă lămurește Allah semnele Sale, ca să fiți călăuziți.

Coran, 3:103

Preaînaltul a spus:

﴿وَٱذْكُرُوٓاْ إِذْ أَنتُمْ قَلِيلٌ مُّسْتَضْعَفُونَ فِى ٱلْأَرْضِ تَخَافُونَ أَن يَتَخَطَّفَكُمُ ٱلنَّاسُ فَـَٔاوَىٰكُمْ وَأَيَّدَكُم بِنَصْرِهِۦ وَرَزَقَكُم مِّنَ ٱلطَّيِّبَٰتِ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ﴾

Aduceți-vă aminte când erați puțini și slăbiți pe pământ, temându-vă să nu vă înșface oamenii. El v-a dat adăpost, v-a întărit prin sprijinul Său și v-a dăruit din cele bune, ca să fiți recunoscători.

Coran, 8:26

Acesta este unul dintre roadele ascultării conducătorului musulmanilor.

Toate aceste lucruri bune se împlinesc: răspândirea siguranței, căutarea traiului și mersul oamenilor în căutarea lui, datorită siguranței drumurilor. Când este teamă, oamenii nu călătoresc, nu vând și nu cumpără, temându-se pentru ei înșiși. Acestea sunt dintre meritele comunității și ale ascultării conducătorului. Ieșirea împotriva conducătorului și ruperea unității ascultării au însă drept urmări:

În primul rând: dezbinarea comunității musulmanilor.

În al doilea rând: vărsarea de sânge fără drept.

În al treilea rând: stăpânirea dușmanului, fiindcă dușmanul se bucură de aceasta. De aceea îi vedeți pe necredincioși bucurându-se de dezbinarea musulmanilor, despărțindu-i, sprijinind grupările rătăcite și ajutându-le cu arme și planuri, ca să se ridice împotriva comunității musulmanilor. Între musulmani apare dezbinarea, iar ei trag folos din ea, după cum se întâmplă. Toate acestea sunt urmarea dezbinării, a neascultării de Trimis ﷺ și a ieșirii împotriva conducătorului musulmanilor.

Ceea ce trebuie reținut este că acela care nu are un imam este asemenea celui care trăiește în neștiința de dinaintea Islamului, iar dacă moare, moartea sa este de felul acelei vremi. Aceasta nu

înseamnă că devine necredincios, ci că are o însușire dintre însușirile vremii neștiinței, fiindcă nu intră sub ascultarea unui imam și trăiește în haos.

Interzicerea luptei împotriva cârmuitorului, precum fac kharijiții

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: Nu este îngăduită lupta împotriva cârmuitorului și nici ieșirea împotriva lui, chiar dacă este nedrept. Aceasta potrivit cuvintelor Trimisului lui Allah ﷺ către Abū Dharr al-Ghifārī:

اصْبِرْ، وَإِنْ كَانَ عَبْدًا حَبَشِيًّا

Rabdă, chiar dacă este un rob abisinian,

și cuvintelor sale către sprijinitori:

اصْبِرُوا حَتَّى تَلْقَوْنِي عَلَى الحَوْضِ

Răbdați până când mă veți întâlni la bazin!

Lupta împotriva cârmuitorului nu ține de Sunna, fiindcă în ea este stricarea vieții lumești și a religiei.

Comentariu

Nimănui nu îi este îngăduit să lupte împotriva cârmuitorului, ieșind cu armele împotriva sa, fiindcă din aceasta se nasc mari stricăciuni.

În privința cuvintelor sale: *„Nu este îngăduită lupta împotriva cârmuitorului și nici ieșirea împotriva lui, chiar dacă este nedrept”*, este oprită lupta împotriva cârmuitorului, așa cum fac kharijiții.

„Chiar dacă este nedrept”: dacă din partea sa se petrece nedreptate ori asuprire, omul rabdă. Răbdarea, cu răul ei, este mai puțin vătămătoare decât răul născut din ieșirea împotriva lui. Răul care se petrece când omul rabdă și îl ascultă pe cârmuitorul nedrept este mai mic decât răul ieșirii împotriva lui. Fără îndoială, una dintre regulile statornicite în Islam este primirea răului mai mic dintre două rele, pentru a-l îndepărta pe cel mai mare.

Profetul ﷺ le-a spus sprijinitorilor:

إِنَّكُمْ سَتَرَوْنَ بَعْدِي أَثَرَةً فَاصْبِرُوا حَتَّى تَلْقَوْنِي عَلَى الحَوْضِ

După mine veți vedea că alții sunt preferați vouă. Răbdați până când mă veți întâlni la bazin![63]

Le-a poruncit răbdarea, deși întâlnesc această preferare a altora, adică păstrarea averilor pentru alții, în afara lor. Le-a poruncit răbdarea pentru îndepărtarea celei mai mari dintre cele două stricăciuni.
În privința cuvintelor sale, întemeiate pe cuvântul Trimisului ﷺ către Abū Dharr al-Ghifārī:

اصْبِرْ، وَإِنْ كَانَ عَبْدًا حَبَشِيًّا

Rabdă, chiar dacă este un rob abisinian,

omul nu îl disprețuiește pe conducător chiar dacă înfățișarea lui nu este frumoasă, chiar dacă are pielea neagră ori nu are obârșie arabă. Criteriul este funcția sa, califatul și conducerea, nu persoana sa. Este ascultat atât timp cât este musulman. Nu se privește la înfățișarea care nu îi place privitorului, la urâțenie, la hainele sărăcăcioase ori la un neajuns al trupului:

مُجَدَّعَ الأَطْرَافِ

Cu mădularele tăiate. (vezi nota 52, p. 184)

Toate acestea nu îndreptățesc ieșirea împotriva lui. Chiar dacă este bolnav ori are slăbiciune trupească, atât timp cât jurământul

63 L-au transmis al-Bukhārī (2247) și Muslim (1854).

față de el s-a statornicit, omul rabdă, îl ascultă și i se supune, chiar dacă are aceste însușiri.

În privința cuvintelor sale: *„Lupta împotriva cârmuitorului nu ține de Sunna”*, în Sunna statornicită de la Profet ﷺ nu se află lupta împotriva cârmuitorului. Nu există nici măcar un hadith slab, bun ori autentic care să arate lupta împotriva cârmuitorului musulman. Chiar dacă este nelegiuit, asupritor, nedrept ori păstrează averile numai pentru sine, nu este îngăduită ieșirea împotriva lui. Toate hadithurile arată răbdarea în această privință și interzicerea ieșirii împotriva lui.
Aceasta nu înseamnă că acel cârmuitor nu este povățuit. El este povățuit în taină, între el și cel care îl sfătuiește. Cel care are un sfat este dator să i-l transmită, după cum a spus el ﷺ:

الدِّينُ النَّصِيحَةُ

Religia este sinceritate.

Am întrebat: *„Față de cine?”* A spus:

لِلَّهِ وَلِكِتَابِهِ وَلِرَسُولِهِ وَلِأَئِمَّةِ الْمُسْلِمِينَ وَعَامَّتِهِمْ

Față de Allah, de Cartea Sa, de Trimisul Său, de conducătorii musulmanilor și de oamenii de rând dintre ei.[64]

Nu înseamnă că nu este povățuit și că este lăsat în voia sa. Trebuie să i se lămurească și să fie sfătuit. Acesta este dreptul său asupra învățaților, asupra supușilor, asupra oamenilor sfatului și ai judecății: să-l povățuiască.

„Lupta împotriva cârmuitorului nu ține de Sunna”: nu există în ea nicio dovadă, autentică ori slabă, pentru legiuirea luptei împotriva cârmuitorului musulman. Dimpotrivă, în ea și în Coran este porunca de a-l asculta:

64 L-a transmis Muslim (55).

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ أَطِيعُواْ ٱللَّهَ وَأَطِيعُواْ ٱلرَّسُولَ وَأُوْلِي ٱلۡأَمۡرِ مِنكُمۡ﴾

O, voi care ați crezut, ascultați de Allah, ascultați de Trimis și de cei dintre voi care au autoritate.

Coran, 4:59 · fragment

Privește la cuvintele

﴿مِنكُمۡ﴾

dintre voi:

Coran, 4:59 · fragment

atât timp cât este musulman, ascultarea sa este obligatorie.

În privința cuvintelor sale: *„Fiindcă în ea este stricarea vieții lumești și a religiei”*, lupta împotriva cârmuitorului strică viața lumească prin pierderea stăpânirii, răspândirea haosului și puterea dușmanilor. Se pierde și religia: nu mai este nimeni care să aplice pedepsele hotărâte, talionul și judecățile Legii, să le înapoieze drepturile celor îndreptățiți și să pună în fapt hotărârile judecătorești. Astfel se strică religia și se ajunge la haos și stricăciune. Nu i se taie mâna hoțului, iar averile se pierd; nu mai sunt pedepsiți tâlharii de la drumul mare, iar drumurile nu mai pot fi folosite. Cine se ocupă de acestea? Conducătorul. Acestea sunt dintre atribuțiile sale. Nimeni nu ar putea să le împlinească, chiar dacă toți oamenii s-ar aduna; s-ar ajunge la haos.

Lupta împotriva kharijiților care îi atacă pe musulmani

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Este îngăduită lupta împotriva kharijiților dacă îi atacă pe musulmani în averile, viețile și familiile lor. Dacă se îndepărtează de ei, nu îi este îngăduit să-i urmărească. Nu îl ucide pe rănitul lor, nu le ia averile ca pradă, nu îl ucide pe prizonierul lor și nu îl urmărește pe cel care se retrage."

Comentariu

Am aflat că acești kharijiți socotesc potrivită ruperea unității ascultării și cred că oamenii nu îi datorează conducătorului jurământ ori că jurământul față de el nu mai rămâne valabil dacă săvârșește un păcat. Îi declară necredincioși pe musulmani din pricina păcatelor mari. Dacă îmbrățișează această cale fără să aibă putere și fără să lupte, sunt lăsați în pace, însoțind aceasta de povățuire și lămurire, poate că se căiesc.

Lupta împotriva kharijiților

Dacă însă dobândesc putere și arată forță, musulmanii trebuie să lupte împotriva lor pentru a le opri răul. Nu se luptă cu ei ca și cum ar fi necredincioși, ci ca musulmani care i-au nedreptățit și i-au atacat pe musulmani. De aceea, când conducătorul credincioșilor, ʿAlī, Allah să fie mulțumit de el, a fost întrebat despre kharijiți: *„Sunt necredincioși?"*, a spus:

لاَ، مِنَ الْكُفْرِ فَرُّوا، وَلَكِنْ قَوْمٌ بَغَوْا عَلَيْنَا

Nu, ei au fugit de necredință, dar sunt oameni care s-au răzvrătit împotriva noastră.[65]

Nu se luptă cu ei ca și cum ar fi necredincioși. De aceea femeile și copiii lor nu sunt luați în robie, averile lor nu sunt luate și

65 L-a transmis ʿAbd al-Razzāq în Al-Muṣannaf (18656).

rănitul lor nu este ucis. Lupta împotriva lor este pentru oprirea răului, nu pentru necredința lor.

În privința cuvintelor sale: *„Este îngăduită lupta împotriva kharijiților dacă îi atacă pe musulmani în averile, viețile și familiile lor”*, Profetul a poruncit lupta împotriva lor, iar ʿAlī, Allah să fie mulțumit de el, a luptat împotriva lor când l-au atacat pe ʿAbd Allāh ibn Khabbāb ibn al-Aratt, Allah să fie mulțumit de el, l-au ucis și i-au spintecat pântecele roabei sale, care era însărcinată. Atunci conducătorul credincioșilor a hotărât să lupte împotriva lor, fiindcă din partea lor se iviseră acte de agresiune.

În privința cuvintelor sale: *„Dacă se îndepărtează de ei, nu îi este îngăduit să-i urmărească”*, dacă încetează lupta, conducătorului nu îi este îngăduit să-i urmărească și să pornească o expediție împotriva lor atât timp cât nu au săvârșit agresiune. Fără îndoială, sunt rătăciți și trebuie povățuiți, poate că se întorc, dar nu se luptă împotriva lor.

În privința cuvintelor sale: *„Nu îl ucide pe rănitul lor”*, răul celui rănit a încetat.

În privința cuvintelor sale: *„Nu le ia averile ca pradă”*, averile lor nu sunt luate ca pradă, fiindcă sunt averi ale unor musulmani.

În privința cuvintelor sale: *„Nu îl ucide pe prizonierul lor”*, ei sunt musulmani și răul lor a fost oprit prin luarea în captivitate ori prin rănire.

În privința cuvintelor sale: *„Nu îl urmărește pe cel care se retrage”*, dacă sunt înfrânți, conducătorul îi lasă și nu îi urmărește, fiindcă și-au oprit răul.

Ascultarea conducătorilor nu este obligatorie în orice lucru

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Să știi că nu există ascultare față de vreun om în neascultarea de Allah, Atotputernicul și Mărețul. Cât despre cel care este dintre oamenii Islamului, nu mărturisi împotriva nimănui și nici în favoarea lui pe temeiul unei fapte bune ori rele. Nu știi cum i se va încheia viața la moarte. Nădăjduiești pentru el îndurarea lui Allah și te temi pentru el. Nu știi ce căință înaintea lui Allah se va ivi la moarte și ce va face Allah să se petreacă atunci. Dacă moare în Islam, nădăjduiești pentru el îndurarea și te temi pentru el din pricina păcatelor sale. Nu este păcat de care robul să nu se poată căi."

Comentariu

În privința cuvintelor sale: *„Să știi că nu există ascultare față de vreun om în neascultarea de Allah, Atotputernicul și Mărețul"*, aceasta este o excepție de la cele de mai înainte. După ce a amintit obligația ascultării conducătorilor, arată că ea nu este obligatorie în orice lucru. Sunt ascultați doar în ceea ce nu este păcat. Dacă poruncesc un păcat, nu sunt ascultați în acel păcat.

În hadith a venit că Trimisul ﷺ a numit un conducător peste un detașament de companioni. Pe când mergeau pe drum, acesta le-a spus: „Adunați-mi lemne." Când le-au adunat, a spus: „Aprindeți-le." Când le-au aprins, a spus: Intrați în foc! Oare Trimisul ﷺ nu spune:

اسْمَعُوا وَأَطِيعُوا

Ascultați și supuneți-vă?

Unii au spus: *„Noi nu l-am ascultat pe Trimis decât ca să fugim de Foc. Cum să intrăm în el?"* Au refuzat să intre.

Când aceasta a ajuns la Trimisul lui Allah ﷺ, el a spus:

أَمَا إِنَّهُمْ لَوْ دَخَلُوهَا لم يخرُجوا مِنها، إِنَّمَا الطَّاعَةُ فِي المَعْرُوفِ

Dacă ar fi intrat în el, nu ar mai fi ieșit. Ascultarea este numai în ceea ce este bine. (vezi nota 54, p. 185)

El ﷺ a spus:

لاَ طَاعَةَ لِمَخْلُوقٍ فِي مَعْصِيَةِ الْخَالِقِ

Nu există ascultare față de o făptură în neascultarea de Creator.
(vezi nota 53, p. 185)

Preaînaltul a spus despre părinți:

﴿وَإِن جَـٰهَدَاكَ﴾

Dacă cei doi se străduiesc împotriva ta
Coran, 31:15 · fragment

— adică părinții —

﴿وَإِن جَٰهَدَاكَ عَلَىٰٓ أَن تُشْرِكَ بِى مَا لَيْسَ لَكَ بِهِۦ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا ۖ وَصَاحِبْهُمَا فِى ٱلدُّنْيَا مَعْرُوفًا ۖ وَٱتَّبِعْ سَبِيلَ مَنْ أَنَابَ إِلَىَّ ۚ ثُمَّ إِلَىَّ مَرْجِعُكُمْ فَأُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ﴾

dacă cei doi se străduiesc împotriva ta ca să-Mi asociezi ceea ce nu cunoști, nu-i asculta! Însoțește-i însă în această lume cu bunătate și urmează calea celui care se întoarce la Mine. Apoi la Mine vă este întoarcerea și vă voi vesti ceea ce făceați.

Coran, 31:15

Aceasta nu înseamnă însă că ascultarea conducătorului este înlăturată dacă poruncește un păcat. Nu este ascultat în acel păcat, iar ascultarea sa rămâne în cele care nu sunt păcat. Acesta este sensul faptului că nu există ascultare față de o făptură în neascultarea de Creator. Să nu se spună că Allah a poruncit ascultarea conducătorilor și bunătatea față de părinți în orice lucru. Spunem: da, Allah a poruncit ascultarea conducătorilor în ceea ce este bine și a poruncit bunătatea față de părinți, dar în ceea ce este bine, nu în neascultarea de Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul.

În privința cuvintelor sale: *„Nu mărturisi împotriva nimănui și nici în favoarea lui pe temeiul unei fapte bune ori rele”*, aceasta privește mărturisirea Paradisului ori a Focului pentru o anumită persoană. Nu se mărturisește pentru o persoană anume că este în Paradis ori în Foc decât pe baza unei dovezi din Carte și din Sunna. Despre cel pentru care nu există dovadă că este dintre oamenii Paradisului nu se mărturisește aceasta, chiar dacă este drept și credincios, fiindcă nu știm cum i se încheie viața.

Lucrurile oprite se împart în mai multe feluri

Tot astfel, despre păcătos ori despre necredincios nu hotărâm cu certitudine că este dintre oamenii Focului, fiindcă se poate căi fără ca noi să știm. El ﷺ a spus:

إِنَّ أَحَدَكُمْ لَيَعْمَلُ بِعَمَلِ أَهْلِ الْجَنَّةِ حَتَّى مَا يَكُونُ بَيْنَهُ وَبَيْنَهَا إِلاَّ ذِرَاعٌ، فَيَسْبِقُ عَلَيْهِ الْكِتَابُ، فَيَعْمَلُ بِعَمَلِ أَهْلِ النَّارِ، فَيَدْخُلُهَا، وَإِنَّ أَحَدَكُمْ لَيَعْمَلُ بِعَمَلِ أَهْلِ النَّارِ، حَتَّى مَا يَكُونُ بَيْنَهُ وَبَيْنَهَا إِلاَّ ذِرَاعٌ، فَيَسْبِقُ عَلَيْهِ الكِتَابُ فَيَعْمَلُ بِعَمَلِ أَهْلِ الجَنَّةِ، فَيَدْخُلُهَا

Unul dintre voi împlinește faptele oamenilor Paradisului până când nu mai este între el și acesta decât un cot, apoi ceea ce a fost scris îl ajunge, face faptele oamenilor Focului și intră în el. Unul dintre voi împlinește faptele oamenilor Focului până când nu mai este între el și acesta decât un cot, apoi ceea ce a fost scris îl ajunge, face faptele oamenilor Paradisului și intră în el.[66]

Faptele sunt judecate după sfârșitul lor, iar sfârșiturile nu le știe decât Allah, Cunoscătorul celor nevăzute, Preaslăvitul și Preaînaltul. Ne temem pentru oamenii păcatelor și nădăjduim pentru oamenii ascultării, fără să hotărâm cu certitudine. Nădăjduim pentru cei ascultători fără să hotărâm cu certitudine și ne temem pentru cei păcătoși fără să hotărâm cu certitudine. Aceasta este în privința anumitor persoane. La modul general, afirmăm cu certitudine că oamenii credinței sunt dintre oamenii Paradisului și că necredincioșii sunt dintre oamenii Focului.

66 L-au transmis al-Bukhārī (3036) și Muslim (2643).

Allah Preaînaltul a spus despre Foc:

﴿أُعِدَّتْ لِلْكَٰفِرِينَ﴾

Pregătit pentru necredincioși.
Coran, 3:131 · fragment

Despre Paradis a spus:

﴿أُعِدَّتْ لِلْمُتَّقِينَ﴾

Pregătit pentru cei temători de Allah.
Coran, 3:133 · fragment

Aceasta este la modul general. Cât despre indivizi și anumite persoane, lucrul este încredințat lui Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul. Ne purtăm însă față de ei după cele văzute: față de oamenii ascultării după cele văzute și față de oamenii păcatelor după cele care ni se arată. Judecăm doar după ceea ce este văzut, nu după destinația și sfârșitul lor; acestea sunt în mâna lui Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul.

Lapidarea

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Lapidarea este adevărată."

Comentariu
Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul, a oprit lucruri privitoare la onoare, la relațiile dintre oameni și la altele. Aceste lucruri oprite se împart în mai multe feluri:

- Lucruri oprite care sunt păcate mari.
- Lucruri oprite care sunt păcate mici.

Apoi, după pedeapsa celui care le săvârșește, se împart în trei feluri:

Primul fel: lucruri oprite pentru care Allah a statornicit pedepse determinate, numite ḥudūd. Sunt numite astfel de la ḥadd, adică oprire, fiindcă aceste pedepse împiedică săvârșirea acelor păcate.

Al doilea fel: lucruri oprite pentru care Allah nu a statornicit pedepse determinate, dar care au o pedeapsă lăsată la apreciere, taʿzīr. Aceasta este încredințată judecății conducătorului, potrivit cu ceea ce socotește că le descurajează. Se numește taʿzīr, adică disciplinare.

Al treilea fel: lucruri oprite pentru care nu există nici pedeapsă determinată, nici taʿzīr, ci amenințare cu pedeapsa, mânie, blestem, Foc și alte forme ale amenințării, precum luarea cametei, jocurile de noroc și altele. Pentru acestea este o amenințare aspră, care îl oprește pe cel în a cărui inimă este credință. Cel care nu are credință în inimă ori are credință slabă are înaintea sa socoteală și pedeapsă în Viața de Apoi.

Allah, Mărețul și Preaînaltul, a oprit aceste lucruri. Profetul ﷺ a spus:

إِنَّ اللَّهَ عز وجل فَرَضَ فَرَائِضَ فَلاَ تُضَيِّعُوهَا، وَحَرَّمَ أَشْيَاءَ فَلاَ تَنْتَهِكُوهَا، وَسَكَتَ عَنْ أَشْيَاءَ رَحْمَةً بِكُمْ مِنْ غَيْرِ نِسْيَانٍ فَلاَ تَبْحَثُوا عَنْهَا

Allah, Atotputernicul și Mărețul, a statornicit obligații; nu le pierdeți! A oprit lucruri; nu le încălcați! A tăcut asupra unor lucruri din îndurare pentru voi, nu din uitare; nu le cercetați![67]

Între aceste pedepse determinate este pedeapsa pentru zină. Zină înseamnă săvârșirea actului rușinos într-un loc intim care nu îi este îngăduit. Aceasta este zină: săvârșirea actului rușinos în părțile intime pe care Allah le-a oprit, în afara unui contract de căsătorie valabil potrivit Legii. Preaînaltul a spus:

﴿وَٱلَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَٰفِظُونَ إِلَّا عَلَىٰٓ أَزْوَٰجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَٰنُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ فَمَنِ ٱبْتَغَىٰ وَرَآءَ ذَٰلِكَ فَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْعَادُونَ﴾

Cei care își păzesc părțile intime, în afară de soțiile lor ori de cele stăpânite de dreptele lor, căci atunci nu sunt de mustrat. Cei care caută dincolo de acestea sunt cei care întrec hotarul.

Coran, 70:29–31

67 L-au transmis al-Dāraquṭnī (4396), al-Ḥākim (7114) și al-Ṭabarānī în Al-Muʿjam al-Kabīr (471).

Adică cei care trec de la îngăduit la oprit. Cel care cade în zină este de două feluri.
Fie este bikr: nu a avut înainte relații cu soția sa într-o căsătorie valabilă care să-i păzească castitatea. Acesta este bikr, iar pedeapsa lui este de o sută de lovituri de bici. Preaînaltul a spus:

﴿ٱلزَّانِيَةُ وَٱلزَّانِى فَٱجْلِدُوا۟ كُلَّ وَٰحِدٍ مِّنْهُمَا مِاْئَةَ جَلْدَةٍ﴾

Pe femeia și pe bărbatul care săvârșesc zină, biciuiți-i pe fiecare cu o sută de lovituri.

Coran, 24:2 · fragment

În Sunna autentică a venit și îndepărtarea lui din localitatea în care a săvârșit actul rușinos într-o alta, pentru un an. El ﷺ a spus:

الْبِكْرُ بِالْبِكْرِ جَلْدُ مِائَةٍ وَتَغْرِيبُ عَامٍ

Pentru bikr cu bikr: o sută de lovituri de bici și îndepărtare pentru un an.[68]

Îndepărtarea este statornicită prin Sunna, iar biciuirea prin Coran. Învățații au fost de acord asupra biciuirii, iar majoritatea lor și asupra îndepărtării. Aceasta privește pedeapsa pentru bikr. Cât despre thayyib, acesta este cel care a avut înainte relații cu soția sa într-o căsătorie valabilă și a cunoscut valoarea și inviolabilitatea onoarei. El este lapidat cu pietre până când moare. Aceasta este statornicită printr-un text coranic a cărui rostire a fost abrogată, dar a cărui judecată a rămas. ʿUmar, Allah să fie mulțumit de el, a spus de pe amvonul Trimisului ﷺ:

68 L-a transmis Muslim (1690).

نَزَلَتْ آيَةُ الرَّجْمِ، فَقَرَأْنَاهَا وَوَعَيْنَاهَا، وَرَجَمَ رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم وَرَجَمْنَا بَعْدَهُ، فَأَخْشَى إِنْ طَالَ بِالنَّاسِ زَمَانٌ أَنْ يَقُولُوا: مَا نَجِدُ الرَّجْمَ فِي كِتَابِ اللهِ، إِلاَّ أَنَّهُ فِي كِتَابِ اللَّهِ

A fost pogorât versetul lapidării. L-am citit și l-am păstrat în minte, iar Trimisul lui Allah ﷺ a lapidat și am lapidat și noi după el. Mă tem că, dacă trece multă vreme, oamenii vor spune: «Nu găsim lapidarea în Cartea lui Allah.» Dar ea este în Cartea lui Allah.[69]

Se referă la cuvintele Preaînaltului:

وَالشَّيْخُ وَالشَّيْخَةُ إِذَا زَنَيَا فَارْجُمُوهُمَا أَلْبَتَّةَ نَكَالاً مِنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ

Pe bărbatul în vârstă și pe femeia în vârstă, dacă săvârșesc zină, lapidați-i negreșit, ca pedeapsă de la Allah, iar Allah este Atotputernic, Înțelept.[70]

Aceasta este o rostire coranică abrogată, a cărei judecată a rămas. Trimisul lui Allah ﷺ a lapidat și a poruncit lapidarea. Musulmanii au fost de acord asupra ei și nu s-au împotrivit decât

69 L-au transmis al-Bukhārī (6442) și Muslim (1691).

70 Muslim (1691); pentru formularea despre bărbatul și femeia în vârstă, vezi și Ibn Mājah (2553).

adepții inovațiilor al căror dezacord nu este luat în seamă, precum kharijiții.
Lapidarea este statornicită prin Carte, prin Sunna rostită și practicată și prin consens. Cel care o neagă este necredincios, fiindcă Îi socotește mincinoși pe Allah și pe Trimisul Său și respinge consensul musulmanilor. Lapidarea este statornicită, fără loc de dispută. De aceea a precizat-o aici, spunând:

الرَّجْم حقٌّ

Lapidarea este adevărată.

Aceasta ține de crezul Ahl al-Sunnah wa-l-Jamāʿah, ca respingere a inovatorilor care neagă lapidarea fără cunoaștere și fără înțelegere, din neștiință, amestecându-se fără drept în cunoaștere și sprijinindu-se pe mințile și ideile lor. Nu sunt luați în seamă și nu se dă atenție spuselor lor.
Poate veni un neștiutor care pretinde cunoaștere și cercetare și spune: *„În aceasta există dezacord."* I se spune: oare orice dezacord este luat în seamă? Sunt dezacorduri înlăturate, care nu sunt luate în seamă; dintre ele este și acesta. De aceea autorul versurilor spune:

وَلَيْسَ كُلُّ خِلَافٍ جَاءَ مُعْتَبَرًا
إِلاَّ خِلَافٌ لَهُ حَظٌّ مِنَ النَّظَرِ

Nu orice dezacord ivit este luat în seamă,
ci numai acela care are temei în cercetare.

Problema nu este pretinderea unui dezacord, ci cercetarea și legarea de dovadă. Cel care se împotrivește dovezii este înfrânt în argumentare, iar dezacordul său nu are greutate și nu este luat în seamă. Allah, Mărețul și Preaînaltul, spune:

﴿فَإِن تَنَٰزَعْتُمْ فِى شَىْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى ٱللَّهِ وَٱلرَّسُولِ إِن كُنتُمْ تُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ﴾

Dacă aveți dezacord în vreun lucru, întoarceți-l la Allah și la Trimis, dacă voi credeți în Allah și în Ziua de Apoi.

Coran, 4:59 · fragment

Nu rămânem în dezacord, ci ne întoarcem la dovadă, potrivit cuvintelor Preaînaltului:

﴿فَإِن تَنَٰزَعْتُمْ فِى شَىْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى ٱللَّهِ وَٱلرَّسُولِ﴾

Dacă aveți dezacord în vreun lucru, întoarceți-l la Allah și la Trimis.

Coran, 4:59 · fragment

De aceea autorul, Allah să aibă milă de el, a precizat chestiunea lapidării, deși cartea este despre crez. Trebuie crezută obligativitatea lapidării, iar cel care o neagă cade în necredință. A precizat-o ca respingere a inovatorilor care au negat-o.

Cel care neagă ștergerea peste khuffayn nu este dintre Ahl al-Sunnah

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Ștergerea peste khuffayn este Sunna."

Comentariu

„Ștergerea peste khuffayn este Sunna": a precizat această chestiune, deși ține de jurisprudență, fiindcă are legătură cu crezul. Cel care neagă ștergerea peste khuffayn iese din Ahl al-Sunnah wa-l-Jamāʿah și se împotrivește crezului corect. Ștergerea peste khuffayn este statornicită de la Trimis ﷺ prin multe hadithuri, care au ajuns la transmitere pe numeroase căi. *„Ștergerea peste khuffayn"* este o înlesnire, iar folosirea înlesnirii este Sunna, potrivit cuvintelor sale ﷺ:

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ أَنْ تُؤْتَى رُخَصُه، كَمَا يَكْرَهُ أَنْ تُؤْتَى مَعْصِيَتُه

Allah iubește să fie folosite înlesnirile Sale, așa cum urăște să fie săvârșită neascultarea de El.[71]

Ștergerea peste khuffayn și peste cele care le țin locul, precum ciorapii, este statornicită în Sunna profetică. Nu s-au împotrivit decât rāfiḍiții, care au afirmat în schimb ștergerea picioarelor. Picioarele nu sunt spălate la ei, ci șterse. Aduc drept dovadă versetul în lectura:

﴿وَٱمۡسَحُواْ بِرُءُوسِكُمۡ وَأَرۡجُلَكُمۡ إِلَى ٱلۡكَعۡبَيۡنِۚ﴾

Ștergeți-vă capetele și picioarele până la glezne,
Coran, 5:6 · fragment

71 L-au transmis Aḥmad (5866), Ibn Ḥibbān (354) și al-Ṭabarānī în Al-Muʿjam al-Ṣaghīr (5302).

cu kasrah la picioarele voastre (وَأَرْجُلِكُمْ). Cele două glezne nu sunt pentru ei gleznele cunoscute de la partea de jos a gambelor, ci ceea ce se află sub locul unde se leagă cureaua încălțămintei, locul de îmbinare a labei piciorului cu călcâiul, numit dosul piciorului. Aceasta este glezna la rāfiḍiți, alta decât glezna la Ahl al-Sunnah wa-l-Jamāʿah.
Nu au dovadă în lectura versetului cu kasrah, fiindcă lectura cunoscută are picioarele voastre (وَأَرْجُلَكُمْ) la acuzativ, legat de fețele voastre (وجوهكم), iar lectura cu kasrah este din pricina vecinătății cu vorbele Preaînaltului:

﴿وَامْسَحُوا بِرُءُوسِكُمْ﴾

Ștergeți-vă capetele.
Coran, 5:6 · fragment

Dovada este că Profetul ﷺ își spăla picioarele și nu ștergea decât peste khuffayn.

Scurtarea rugăciunii este dintre înlesnirile Legii

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Scurtarea rugăciunii în călătorie este Sunna."

Comentariu

Între înlesnirile aduse de Lege pentru a le ușura robilor și a îndepărta greutatea se află scurtarea în călătorie a rugăciunilor cu patru unități. Aceasta este prin textul Coranului. Preaînaltul a spus:

﴿وَإِذَا ضَرَبْتُمْ فِي ٱلْأَرْضِ﴾

Când străbateți pământul
Coran, 4:101 · fragment

— adică atunci când călătoriți —

﴿وَإِذَا ضَرَبْتُمْ فِي ٱلْأَرْضِ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَن تَقْصُرُوا۟ مِنَ ٱلصَّلَوٰةِ إِنْ خِفْتُمْ أَن يَفْتِنَكُمُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟﴾

când străbateți pământul, nu este niciun păcat asupra voastră dacă scurtați rugăciunea, de vă temeți că cei care au fost necredincioși vă vor vătăma.
Coran, 4:101 · fragment

Înțelesul aparent al versetului este că scurtarea nu este îngăduită decât în starea de teamă. Această neclaritate a fost însă înlăturată: Trimisul lui Allah ﷺ a fost întrebat de ce scurtăm rugăciunea deși suntem în siguranță. El ﷺ a spus:

صَدَقَةٌ تَصَدَّقَ اللَّهُ بِهَا عَلَيْكُمْ، فَاقْبَلُوا صَدَقَتَهُ

Este o milostenie pe care Allah v-a dăruit-o; primiți milostenia Sa![72]

El ﷺ scurta rugăciunile în toate călătoriile sale, aducând rugăciunea cu patru unități la două. Aceasta este Sunna. Dacă cineva o împlinește întreagă, este îngăduit, dar este contrar lucrului mai bun.

Scurtarea este o înlesnire: cine voiește o folosește, iar aceasta este mai bine; cine voiește o lasă și împlinește rugăciunea întreagă, fără nicio vină, fiindcă împlinirea întreagă este regula de bază. Autorul a amintit aceasta fiindcă primirea înlesnirilor Legii este dintre chestiunile crezului. În ea este o respingere a celor aspri, care nu primesc înlesnirile Legii.

72 L-a transmis Muslim (686).

Neținerea postului din Ramaḍān în călătorie este o înlesnire a Legii

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Cât despre postul în călătorie, cine voiește postește și cine voiește nu postește."

Comentariu

Între înlesnirile pe care Allah le-a dat robilor Săi este neținerea postului din Ramaḍān în călătorie. Este o înlesnire: cine voiește nu postește și cine voiește postește. Dacă postește, postul său este valabil. Un companion l-a întrebat pe Profet ﷺ, spunând că are putere și poate posti în călătorie, iar Profetul ﷺ i-a îngăduit aceasta. [73] Este, așadar, o înlesnire. Folosirea ei nu este obligatorie, ci este mai bună, ca și în cazul celorlalte înlesniri. Dacă omul se întoarce la regula de bază și postește, nu este nicio piedică. Allah, Mărețul și Preaînaltul, spune:

﴿وَمَن كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ ۚ يُرِيدُ ٱللَّهُ بِكُمُ ٱلْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ ٱلْعُسْرَ﴾

Cel care este bolnav ori în călătorie să țină un număr de alte zile. Allah vă voiește ușurința, nu vă voiește greutatea.

Coran, 2:185 · fragment

El ﷺ nu postea în călătoriile sale. [74]

73 L-a transmis Muslim (1121).

74 L-au transmis al-Bukhārī (1842) și Muslim (1113).

Rugăciunea în pantaloni

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Nu este nicio piedică să te rogi în pantaloni."

Comentariu
Cuvântul sarāwīl este la singular și desemnează lucrul cunoscut care se îmbracă peste părțile intime. Este cusut după măsura părții de jos a trupului și are doi craci.

El spune că rugăciunea în pantaloni este valabilă în privința bărbatului, fiindcă partea trupului pe care bărbatul trebuie să o acopere este între buric și genunchi, iar pantalonii o acoperă. Dacă se roagă în pantaloni care acoperă de la buric până la genunchi, rugăciunea sa este valabilă.
Cât despre femeie, întregul ei trup trebuie acoperit în rugăciune, în afară de față, dacă nu se află lângă ea bărbați care nu îi sunt maḥram. Dacă bărbatul se roagă într-un izār, este mai bine decât în pantaloni, ori dacă se roagă într-o cămașă, este mai bine, fiindcă înfățișarea este mai frumoasă. Preaînaltul a spus:

﴿يَٰبَنِيٓ ءَادَمَ خُذُواْ زِينَتَكُمۡ عِندَ كُلِّ مَسۡجِدٖ﴾

O, fii ai lui Ādam, luați-vă podoaba la fiecare loc de rugăciune!
Coran, 7:31 · fragment

Adică la fiecare rugăciune. Podoaba, după cum spune șeicul Islamului, este mai cuprinzătoare decât simpla acoperire a părților intime.

Fățărnicia se împarte în două feluri

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Fățărnicia este să arăți Islamul cu limba și să ascunzi necredința în lăuntru."

Comentariu

Fățărnicia este arătarea binelui și ascunderea răului. Se împarte în două feluri:

• Fățărnicia în crez.

Aceasta este necredință majoră, iar fățarnicul este mai rău decât necredinciosul care nu a primit Islamul. Acesta din urmă este cunoscut ca necredincios și dușman, dar fățarnicul îi înșală pe musulmani, arătând că este dintre ei, deși le este dușman. Arată că este musulman, dar este necredincios.

﴿يُخَٰدِعُونَ ٱللَّهَ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَمَا يَخۡدَعُونَ إِلَّآ أَنفُسَهُمۡ وَمَا يَشۡعُرُونَ﴾

Ei încearcă să-i înșele pe Allah și pe cei care au crezut, dar nu se înșală decât pe ei înșiși, fără să simtă.

Coran, 2:9

De aceea Allah i-a pus în treapta cea mai de jos a Focului, sub adoratorii idolilor și necredincioși, fiindcă sunt mai răi decât necredincioșii. Mărețul și Preaînaltul a spus despre ei:

﴿وَإِذَا رَأَيْتَهُمْ تُعْجِبُكَ أَجْسَامُهُمْ ۖ وَإِن يَقُولُوا تَسْمَعْ لِقَوْلِهِمْ ۖ
كَأَنَّهُمْ خُشُبٌ مُّسَنَّدَةٌ ۖ يَحْسَبُونَ كُلَّ صَيْحَةٍ عَلَيْهِمْ ۚ هُمُ
ٱلْعَدُوُّ فَٱحْذَرْهُمْ ۚ قَٰتَلَهُمُ ٱللَّهُ ۖ أَنَّىٰ يُؤْفَكُونَ﴾

Când îi vezi, trupurile lor îți plac, iar dacă vorbesc, le asculți cuvintele. Sunt ca niște bârne sprijinite. Socotesc fiecare strigăt împotriva lor. Ei sunt dușmanul; ferește-te de ei! Să-i nimicească Allah! Cum sunt întorși de la adevăr!

Coran, 63:4

Fățărnicia în crez nu se adună niciodată cu credința.

• Al doilea fel: fățărnicia în fapte.

Fățărnicia în fapte înseamnă că omul este credincios în afară și în lăuntru, dar din partea lui se ivesc însușiri ale fățarnicilor. Acestea îi micșorează credința și asupra lui este o amenințare aspră, dar nu iese din religie. Se numește fățărnicie în fapte și fățărnicie minoră.

Din aceasta este ceea ce a venit în cuvintele sale ﷺ:

أَرْبَعٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ كَانَ مُنَافِقًا خَالِصًا، وَمَنْ كَانَتْ فِيهِ خَصْلَةٌ مِنْهَا كَانَتْ فِيهِ خَصْلَةٌ مِنَ النِّفَاقِ حَتَّى يَدَعَهَا: إِذَا حَدَّثَ كَذَبَ، وَإِذَا وَعَدَ أَخْلَفَ، وَإِذَا اؤْتُمِنَ خَانَ، وَإِذَا خَاصَمَ فَجَرَ

Patru însușiri: cel în care se află toate este fățarnic deplin, iar cel în care se află una are o însușire a fățărniciei până când o părăsește. Când vorbește, minte; când făgăduiește, își încalcă făgăduința; când i se încredințează ceva, trădează; când se ceartă, întrece măsura.[75]

Din partea acestui credincios se poate ivi fățărnicia în fapte. Este o lipsă în credința sa și merită amenințarea cu pedeapsa, dar nu iese prin aceasta din religie.
Această fățărnicie este ostentația de care Trimisul lui Allah ﷺ s-a temut pentru companionii săi și pe care a numit-o asocierea minoră. A spus:

إِنَّ أَخْوَفَ مَا أَخَافُ عَلَيْكُمُ الشِّرْكُ الأَصْغَرُ

Lucrul de care mă tem cel mai mult pentru voi este asocierea minoră.

75 L-au transmis al-Bukhārī (34) și Muslim (58).

Ei au întrebat: *„Ce este asocierea minoră, o, Trimis al lui Allah?”* A spus:

الرِّيَاءُ، يَقُولُ اللَّهُ عز وجل لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ: إِذَا جُزِيَ النَّاسُ بِأَعْمَالِهِمْ: اذْهَبُوا إِلَى الَّذِينَ كُنْتُمْ تُرَاءُونَ فِي الدُّنْيَا فَانْظُرُوا هَلْ تَجِدُونَ عِنْدَهُمْ جَزَاءً

Ostentația. În Ziua Învierii, când oamenii sunt răsplătiți pentru faptele lor, Allah, Atotputernicul și Mărețul, le spune: «Mergeți la cei pentru care vă arătați faptele în viața lumească și vedeți dacă găsiți la ei vreo răsplată.»[76]

El ﷺ a spus:

أَلاَ أُخْبِرُكُمْ بِمَا هُوَ أَخْوَفُ عَلَيْكُمْ عِنْدِي مِنَ الْمَسِيحِ الدَّجَّالِ؟

Să vă vestesc despre ceea ce mă face să mă tem pentru voi mai mult decât Mesia cel Mincinos?

76 L-au transmis imamul Aḥmad (23630) și al-Bayhaqī în Shuʿab al-Īmān (6412).

Am spus: *„Da."* A spus:

الشِّرْكُ الْخَفِيُّ، أَنْ يَقُومَ الرَّجُلُ يُصَلِّي، فَيُزَيِّنُ صَلاتَهُ، لِمَا يَرَى مِنْ نَظَرِ رَجُلٍ

Asocierea ascunsă: omul se ridică să se roage și își înfrumusețează rugăciunea pentru că vede că alt om îl privește.[77]

Dacă se roagă înaintea oamenilor, își înfrumusețează rugăciunea, iar dacă se roagă acasă ori într-un loc ascuns, o face grăbit, ca o pasăre care ciugulește. De aceasta se temeau foarte mult companionii pentru ei înșiși. Nimeni nu se declară curat de ea; omul se teme de ea. De aceea ei au spus:

لاَ يَخَافُهُ إِلاَّ مُؤْمِنٌ، ولاَ يَأْمَنُهُ إِلاَّ مُنَافِقٌ

Nu se teme de ea decât credinciosul și nu se socotește în siguranță față de ea decât fățarnicul.

Musulmanul se teme pentru sine de această fățărnicie, fățărnicia minoră.
În privința cuvintelor sale: *„Fățărnicia este să arăți Islamul cu limba și să ascunzi necredința în lăuntru"*, aceasta este definiția fățărniciei în crez, fățărnicia majoră. Nu se adună cu credința și nu se ivește niciodată dintr-un credincios. La începutul Sūrat Al-Baqarah, Allah, Mărețul și Preaînaltul, i-a împărțit pe oameni în credincioși în afară și în lăuntru, necredincioși în afară și în lăuntru și fățarnici care arată Islamul în afară, ascunzând necredința. Preaslăvitul a spus despre Coran:

77 L-au transmis Ibn Mājah (4204), Aḥmad (11252) și al-Bayhaqī în Shuʿab al-Īmān (6413).

﴿الٓمٓ ذَٰلِكَ ٱلۡكِتَٰبُ لَا رَيۡبَۛ فِيهِۛ هُدٗى لِّلۡمُتَّقِينَ ٱلَّذِينَ
يُؤۡمِنُونَ بِٱلۡغَيۡبِ وَيُقِيمُونَ ٱلصَّلَوٰةَ وَمِمَّا رَزَقۡنَٰهُمۡ يُنفِقُونَ
وَٱلَّذِينَ يُؤۡمِنُونَ بِمَآ أُنزِلَ إِلَيۡكَ وَمَآ أُنزِلَ مِن قَبۡلِكَ
وَبِٱلۡأٓخِرَةِ هُمۡ يُوقِنُونَ أُوْلَٰٓئِكَ عَلَىٰ هُدٗى مِّن رَّبِّهِمۡۖ
وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡمُفۡلِحُونَ﴾

Alif. Lām. Mīm. Aceasta este Cartea în care nu este îndoială, călăuzire pentru cei temători de Allah, care cred în nevăzut, împlinesc rugăciunea și cheltuiesc din ceea ce le-am dăruit, care cred în ceea ce ți-a fost pogorât și în ceea ce a fost pogorât înaintea ta și au încredințare în Viața de Apoi. Aceștia sunt pe o călăuzire de la Domnul lor și aceștia sunt cei izbânditori.

Coran, 2:1–5

Aceste versete sunt despre credincioșii în afară și în lăuntru. Despre necredincioșii în afară și în lăuntru, Allah a spus:

﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ سَوَآءٌ عَلَيۡهِمۡ ءَأَنذَرۡتَهُمۡ أَمۡ لَمۡ تُنذِرۡهُمۡ لَا يُؤۡمِنُونَ خَتَمَ ٱللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمۡ وَعَلَىٰ سَمۡعِهِمۡۖ وَعَلَىٰٓ أَبۡصَٰرِهِمۡ غِشَٰوَةٞۖ وَلَهُمۡ عَذَابٌ عَظِيمٞ﴾

Pentru cei care au fost necredincioși este totuna dacă îi avertizezi ori nu îi avertizezi: nu cred. Allah le-a pecetluit inimile și auzul, iar peste vederea lor este un văl. Ei vor avea o pedeapsă mare.

Coran, 2:6–7

Apoi a spus despre al treilea fel:

﴿وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يَقُولُ ءَامَنَّا بِٱللَّهِ وَبِٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِ وَمَا هُم بِمُؤۡمِنِينَ﴾

Între oameni sunt unii care spun: «Credem în Allah și în Ziua de Apoi», dar nu sunt credincioși.

Coran, 2:8

Până la cuvintele Preaînaltului:

﴿يَكَادُ ٱلْبَرْقُ يَخْطَفُ أَبْصَـٰرَهُمْ ۖ كُلَّمَآ أَضَآءَ لَهُم مَّشَوْا۟ فِيهِ
وَإِذَآ أَظْلَمَ عَلَيْهِمْ قَامُوا۟ ۚ وَلَوْ شَآءَ ٱللَّهُ لَذَهَبَ بِسَمْعِهِمْ
وَأَبْصَـٰرِهِمْ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ﴾

Aproape că fulgerul le răpește vederea. Ori de câte ori le luminează, merg în lumina lui, iar când se întunecă peste ei, se opresc. Dacă Allah ar voi, le-ar lua auzul și vederea. Allah este cu putere peste toate.

Coran, 2:20

Toate acestea sunt despre fățarnici: mai bine de zece versete.

Cuvintele sale: *„Să ascunzi necredința în lăuntru”* se referă la ceea ce omul ascunde în inimă.

Viața lumească este lăcașul faptelor, iar Viața de Apoi al socotelii

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Să știi că viața lumească este lăcașul credinței și al Islamului. Oamenii comunității lui Muḥammad ﷺ sunt în ea credincioși și musulmani în privința judecăților lor, a moștenirilor, a animalelor pe care le înjunghie și a rugăciunii funerare pentru ei. Nu mărturisim pentru nimeni adevărata credință până când nu împlinește toate rânduielile Islamului. Dacă este neglijent în ceva din acestea, are credința incompletă până când se căiește. Să știi că judecata credinței lui Îi revine lui Allah Preaînaltul: dacă este deplină ori incompletă, în afară de ceea ce îți arată prin neglijarea rânduielilor Islamului."

Comentariu

În privința cuvintelor sale: *„Să știi că viața lumească este lăcașul credinței și al Islamului"*, Islamul și credința sunt în viața lumească, lăcașul faptelor. Viața de Apoi este lăcașul răsplății. Islamul și credința se împlinesc în această lume. Cel care moare fără Islam și credință este necredincios. Nu îi folosește să creadă în Ziua Învierii, când vede ceea ce a tăgăduit, ori să-și dorească întoarcerea și să-I ceară Domnului său să-l întoarcă pentru a crede. Preaînaltul a spus:

﴿وَلَوْ تَرَىٰٓ إِذْ وُقِفُواْ عَلَى ٱلنَّارِ فَقَالُواْ يَٰلَيْتَنَا نُرَدُّ وَلَا نُكَذِّبَ بِـَٔايَٰتِ رَبِّنَا وَنَكُونَ مِنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ﴾

Dacă i-ai vedea când sunt opriți înaintea Focului și spun: «O, de am fi întorși, să nu mai tăgăduim semnele Domnului nostru și să fim dintre credincioși!»

Coran, 6:27

Între Islam și credință este o deosebire, fiindcă religia are trei trepte:

În primul rând: Islamul.
În al doilea rând: credința.
În al treilea rând: iḥsān.

Astfel se află în hadithul lui Jibrīl. Cea mai cuprinzătoare treaptă este Islamul, fiindcă Islamul este supunerea în afară. Omul poate fi credincios în lăuntru ori poate fi fățarnic, supus în afară și necredincios în lăuntru.
Cât despre credință, ea nu se aplică fățarnicului. Îl cuprinde pe credinciosul cu credință deplină și pe credinciosul cu credință incompletă. Dacă Islamul și credința sunt amintite împreună, prin Islam se înțeleg rânduielile exterioare, iar prin credință cele lăuntrice. Astfel, în hadithul lui Jibrīl:

الإِسْلاَمُ أَنْ تَشْهَدَ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللهِ صلى الله عليه وسلم، وَتُقِيمَ الصَّلاَةَ، وَتُؤْتِيَ الزَّكَاةَ، وَتَصُومَ رَمَضَانَ، وَتَحُجَّ الْبَيْتَ

Islamul este să mărturisești că nu există divinitate vrednică de adorare în afară de Allah și că Muḥammad este Trimisul lui Allah ﷺ, să împlinești rugăciunea, să dai zakāt, să postești Ramaḍān și să împlinești pelerinajul la Casă.

Acestea sunt fapte exterioare. El a spus: *„Spune-mi despre credință."* A spus:

أَنْ تُؤْمِنَ بِاللهِ، وَمَلائِكَتِهِ، وَكُتُبِهِ، وَرُسُلِهِ، وَالْيَوْمِ الآخِرِ، وَتُؤْمِنَ بِالْقَدَرِ خَيْرِهِ وَشَرِّهِ

Să crezi în Allah, în îngerii Săi, în cărțile Sale, în trimișii Săi, în Ziua de Apoi și să crezi în hotărârea divină, în binele și în răul ei.
(vezi nota 34, p. 135)

Acestea sunt fapte lăuntrice.

Islamul și credința trebuie să fie împreună. Dacă este amintit numai unul dintre ele, îl cuprinde și pe celălalt. Dacă este amintită doar credința, Islamul intră în ea; dacă este amintit doar Islamul, credința intră în el. De aceea ei spun: *„Când Islamul și credința sunt împreună, se despart"* — adică în înțeles — *„iar când sunt despărțite, se adună"* — adică în înțeles. Este precum săracul și nevoiașul: dacă sunt amintiți împreună, săracul are un înțeles și nevoiașul altul; dacă este amintit unul singur, îl cuprinde și pe celălalt.

În privința cuvintelor sale: *„Oamenii comunității lui Muḥammad ﷺ sunt în ea credincioși și musulmani în privința judecăților lor, a moștenirilor, a animalelor pe care le înjunghie și a rugăciunii funerare pentru ei"*, oamenii comunității lui Muḥammad ﷺ sunt musulmani și credincioși. Cel care este credincios este musulman, iar cel care este musulman poate fi credincios ori fățarnic. Islamul adevărat trebuie însă să fie însoțit de credință, chiar și puțină.

﴿قَالَتِ ٱلْأَعْرَابُ ءَامَنَّا ۖ قُل لَّمْ تُؤْمِنُوا۟ وَلَٰكِن قُولُوٓا۟ أَسْلَمْنَا وَلَمَّا يَدْخُلِ ٱلْإِيمَٰنُ فِى قُلُوبِكُمْ﴾

Beduinii au spus: «Am crezut.» Spune: «Nu ați crezut, ci spuneți: Ne-am supus, căci încă nu a intrat credința în inimile voastre.»

Coran, 49:14 · fragment

În privința cuvintelor sale: *„În privința judecăților lor și a moștenirilor”*, musulmanului, chiar și numai în afară, i se aplică judecățile musulmanilor. Îl primesc în legătura lor, iar dacă moare, îl spală, îl înfășoară în giulgiu, se roagă pentru el și îl îngroapă în cimitirele musulmanilor. În timpul vieții îl iubesc și îl sprijină, se îndură unii de alții și trăiesc în frăție. Aceasta este comunitatea lui Muḥammad ﷺ. El ﷺ a spus:

مَثَلُ الْمُؤْمِنِينَ فِي تَوَادِّهِمْ، وَتَرَاحُمِهِمْ، وَتَعَاطُفِهِمْ كَمَثَلِ الْجَسَدِ إِذَا اشْتَكَى مِنْهُ عُضْوٌ تَدَاعَى لَهُ سَائِرُ الْجَسَدِ بِالسَّهَرِ وَالْحُمَّى

Credincioșii, în dragostea, îndurarea și grija lor unii față de alții, sunt asemenea trupului. Dacă un mădular suferă, restul trupului îi răspunde prin veghe și febră.[78]

78 L-au transmis al-Bukhārī (5665) și Muslim (2586).

A spus, binecuvântarea și pacea fie asupra sa:

الْمُؤْمِنُ لِلْمُؤْمِنِ كَالْبُنْيَانِ يَشُدُّ بَعْضُهُ بَعْضًا، وَشَبَّكَ بَيْنَ أَصَابِعِهِ

Credinciosul este pentru credincios ca o clădire ale cărei părți se întăresc unele pe altele,

iar el și-a împletit degetele. [79] Ei sunt frați:

﴿إِنَّمَا ٱلْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ﴾

Credincioșii sunt frați.
Coran, 49:10 · fragment

Frați în credință, nu în obârșie.
În privința cuvintelor sale: *„A animalelor pe care le înjunghie”*, animalul înjunghiat de musulman este îngăduit, chiar dacă acesta este păcătos. Atât timp cât nu a ieșit din Islam, animalul înjunghiat de el este îngăduit. Mâncăm și animalul înjunghiat de un fățarnic, judecându-l ca musulman, atât timp cât nu ni se arată limpede că este fățarnic. Preaînaltul a spus:

﴿إِلَّا مَا ذَكَّيْتُمْ﴾

În afară de cele pe care le înjunghiați potrivit rânduielii.
Coran, 5:3 · fragment

79 L-au transmis al-Bukhārī (467) și Muslim (2585).

Aceasta este o adresare către musulmani. Ne-a îngăduit și animalele înjunghiate de oamenii Cărții. Preaînaltul a spus:

﴿ٱلْيَوْمَ أُحِلَّ لَكُمُ ٱلطَّيِّبَٰتُ ۖ وَطَعَامُ ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْكِتَٰبَ حِلٌّ لَّكُمْ وَطَعَامُكُمْ حِلٌّ لَّهُمْ﴾

Astăzi vă sunt îngăduite cele bune. Hrana celor cărora le-a fost dată Cartea vă este îngăduită, iar hrana voastră le este îngăduită lor.

Coran, 5:5 · fragment

Adică animalele pe care le înjunghie, fiindcă le înjunghie după rânduiala legiuită, potrivit Cărții pe care o au.

Cât despre animalele înjunghiate de idolatri, necredincioși, materialiști (dahriți) și apostați, nu le mâncăm, fiindcă sunt înjunghiate de un necredincios și sunt necurate. Animalul înjunghiat de un necredincios este socotit mortăciune și este necurat prin necredință. Este influențat de cel care îl înjunghie și ajunge rău, fiindcă acela care îl înjunghie este rău. Faptul că Allah, Mărețul și Preaînaltul, ne-a îngăduit în mod aparte animalele înjunghiate de oamenii Cărții este o dovadă a interzicerii celor înjunghiate de ceilalți.

În privința cuvintelor sale: *„Și a rugăciunii funerare pentru ei”*, se face rugăciunea funerară pentru orice musulman, chiar dacă este nelegiuit, păcătos ori fățarnic a cărui fățărnicie nu s-a arătat, atât timp cât nu a ieșit din Islam. Se face rugăciunea pentru el, se fac rugi și se cere iertare pentru el. El moștenește de la ruda sa musulmană și ruda sa musulmană îl moștenește.

În privința cuvintelor sale: *„Nu mărturisim pentru nimeni adevărata credință până când nu împlinește toate rânduielile Islamului”*, nu declarăm pe cineva curat spunând: *„Cutare este credincios”*, fiindcă mărturisirea pentru el că este credincios poate fi o mărturie pe care nu o merită. Când un om i-a spus Profetului ﷺ: *„Dă-i lui cutare, fiindcă este credincios”*, Profetul ﷺ a spus:

أَوْ مُسْلِمٌ

Ori musulman.

Apoi omul a spus: *„Dă-i lui cutare, fiindcă este credincios”*, iar Profetul ﷺ a spus:

أَوْ مُسْلِمٌ

Ori musulman.[80]

Profetul ﷺ urmărește prin aceasta ca omul să nu declare pe nimeni curat, ci să-i dea denumirea generală, spunând:

مُسْلِمٌ

Este musulman.

Poate fi musulman bine statornicit în Islam, musulman cu nelegiuiri, păcate și lipsuri ori fățarnic. Tu nu îi mărturisești desăvârșirea.

În privința cuvintelor sale: *„Dacă este neglijent în ceva din acestea, are credința incompletă până când se căiește”*, crezul Ahl al-Sunnah wa-l-Jamāʿah este că păcatele, chiar dacă sunt mari, atât timp cât sunt mai prejos de asociere, nu îl scot pe musulman din Islam ori din cercul credinței. El este credincios prin credința sa și nelegiuit prin păcatul său mare. Sau spui: este un credincios cu credință incompletă.

În privința cuvintelor sale: *„Să știi că judecata credinței lui Îi revine lui Allah Preaînaltul: dacă este deplină ori incompletă”*,

80 Relatarea se află în Ṣaḥīḥ al-Bukhārī (27) și Ṣaḥīḥ Muslim (150).

primim de la el ceea ce se arată și Îi încredințăm lui Allah cele ascunse ale sale.

În privința cuvintelor sale: *„În afară de ceea ce îți arată prin neglijarea rânduielilor Islamului”*, excepția este dacă săvârșește unul dintre lucrurile care anulează Islamul. Între acestea este părăsirea rânduielilor Islamului; atunci îl judeci ca apostat, precum atunci când părăsește în mod voit rugăciunea ori rostește cuvinte de necredință, ocărându-L pe Allah, pe Trimis ﷺ ori religia Islamului. Îl judeci ca apostat potrivit celor arătate de el. Aceasta privește pe cel care arată un lucru ce anulează Islamul, după înlăturarea scuzei și a piedicilor. Este el într-o interpretare greșită, este imitator, este neștiutor, este mânios? Nu este judecat ca apostat când există aceste piedici.

Pentru cel care arată credința și Islamul facem rugăciunea funerară

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Rugăciunea pentru cel care moare dintre oamenii qiblei este Sunna: cel lapidat, bărbatul și femeia care săvârșesc zină, cel care își ia viața și ceilalți dintre oamenii qiblei, cel beat și alții. Rugăciunea pentru ei este Sunna."

Comentariu

Acesta este lucrul amintit: celui care arată credința și Islamul îi facem rugăciunea funerară. Este dintre oamenii qiblei, cei care se roagă către Kaʿbah, direcția de rugăciune a musulmanilor. Ne purtăm cu ei după cele văzute, îi judecăm ca musulmani și îi tratăm ca musulmani, în viață și după moarte.

În privința cuvintelor sale: „Cel lapidat, bărbatul și femeia care săvârșesc zină, cel care își ia viața și ceilalți dintre oamenii qiblei", credinciosul păcătos, care nu a ieșit din Islam prin păcatul său mare, este tratat ca musulman și se fac rugi pentru el. Astfel sunt cel care își ia viața și cel lapidat pentru zină. Profetul ﷺ a făcut rugăciunea pentru cei lapidați: pentru Māʿiz, Allah să fie mulțumit de el, [81] și pentru femeia din Ghāmid, Allah să fie mulțumit de ea. [82] El ﷺ putea să se abțină de la rugăciunea pentru unii, precum cel care își ia viața ori cel care își însușește pe ascuns din prada luată pe calea lui Allah. Aceasta era pentru a-i disciplina pe oameni, nu fiindcă omul ar fi fost necredincios. De aceea le-a îngăduit companionilor să facă rugăciunea pentru el și nu i-a oprit, fiindcă era musulman.

În privința cuvintelor sale: *„Cel beat și alții. Rugăciunea pentru ei este Sunna"*, cel beat care bea vin este păcătos și i se aplică pedeapsa determinată, dar nu iese din Islam. Dacă moare, se face rugăciunea pentru el, chiar dacă bea vin, fiindcă este dintre oamenii qiblei.

81 L-a transmis al-Bukhārī (6434).

82 L-a transmis Muslim (1695).

Cuvântul său *„Sunna”* înseamnă că aceasta este din Sunna Trimisului ﷺ, care trebuie urmată.

Nimeni dintre oamenii qiblei nu iese din Islam decât printr-un lucru care îl anulează

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Nimeni dintre oamenii qiblei nu iese din Islam până când nu respinge un verset din Cartea lui Allah, Atotputernicul și Mărețul, nu respinge ceva dintre relatările Trimisului lui Allah ﷺ, nu se roagă altcuiva în afară de Allah ori nu înjunghie o jertfă pentru altcineva în afară de Allah. Dacă face ceva dintre acestea, ești dator să-l socotești în afara Islamului. Dacă nu face nimic dintre acestea, el este credincios și musulman prin nume, nu prin cunoașterea realității sale lăuntrice."

Comentariu

Nimeni dintre oamenii qiblei nu iese din Islam decât prin săvârșirea unuia dintre lucrurile cunoscute care anulează Islamul și după înlăturarea scuzei sale.

În privința cuvintelor sale: *„Ori respinge ceva dintre relatările Trimisului lui Allah ﷺ"*, dacă tăgăduiește Coranul ori o parte din el, Sunna autentică ori o parte din ea sau neagă ceva din Coran ori din Sunna autentică, este judecat ca apostat, fiindcă Îi socotește mincinoși pe Allah și pe Trimisul Său. Excepția este dacă este neștiutor, imitator ori aflat într-o interpretare greșită; acestuia i se lămurește. Dacă i s-a lămurit și stăruie, este judecat ca apostat.

Prin relatările Trimisului lui Allah ﷺ sunt avute în vedere hadithurile.

Cuvintele sale:

أَوْ يردُّ شيئًا من آثارِ رَسُولِ الله صلى الله عليه وسلم

Ori respinge ceva dintre relatările Trimisului lui Allah ﷺ

înseamnă că astfel este declarat necredincios. Aceasta este o mare regulă a Ahl al-Sunnah wa-l-Jamāʿah, prin care se opun următoarelor două grupări:

Prima grupare: kharijiții și exagerații care declară necredința pentru păcatele mari mai prejos de asociere.

A doua grupare: murjiʾiții, care spun că, alături de credință, niciun păcat nu vatămă. Atât timp cât omul crede în inimă, nu îi vatămă nimic dintre păcate, chiar dacă lasă toate faptele și nu lucrează nimic; el ar fi credincios cu credință deplină.

Ahl al-Sunnah wa-l-Jamāʿah, după cum a amintit autorul, se află la mijloc între cele două grupări. Ei spun: păcatele mari sunt diferite. Dacă sunt dintre asocierea majoră ori necredința majoră, scot din religie prin consens. Dacă însă nu sunt necredință ori asociere, nu sunt tăgăduire a Cărții lui Allah ori a Sunnei Trimisului Său, nici părăsire a rugăciunii, chemare a altcuiva în afară de Allah ori înjunghiere a unei jertfe pentru altcineva, ci un păcat mare mai prejos de acestea, atunci robul nu iese prin el din Islam, contrar kharijiților și muʿtaziliților. Acest păcat îl vatămă însă pe credincios, îi micșorează credința și o slăbește, contrar murjiʾiților, care spun că, alături de credință, niciun păcat nu vatămă. Aceasta este calea de mijloc prin care sunt adunate textele amenințării cu pedeapsa și textele făgăduinței.

Kharijiții și muʿtaziliții au luat textele amenințării cu pedeapsa și au lăsat textele făgăduinței.

Murjiʾiții au făcut invers: au luat textele făgăduinței și au lăsat textele amenințării cu pedeapsa. Ambele grupări sunt rătăcite.

În privința cuvintelor sale: *„Ori se roagă altcuiva în afară de Allah, ori înjunghie o jertfă pentru altcineva în afară de Allah”*, omul se roagă unui mormânt, căutând apropierea de el, se prosternează unui idol, înjunghie pentru altcineva în afară de Allah ori împlinește vreun act de adorare pentru altcineva. Acesta este un asociator necredincios, ieșit din religie. În cele mai prejos de acestea, Ahl al-Sunnah sunt la mijloc între murjiʾiți și kharijiți.

În privința cuvintelor sale: *„Dacă face ceva dintre acestea, ești dator să-l socotești în afara Islamului”*, dacă face ceva dintre acestea — se roagă altcuiva în afară de Allah, înjunghie pentru

altcineva ori împlinește un act de adorare pentru altcineva —, ești dator să-l socotești în afara religiei și să crezi că este necredincios. Să nu spui: *„Nu mă privește”* ori *„Nu știu despre el.”* Trebuie să-l socotești necredincios pe necredincios și pe asociator și păcătos pe cel care săvârșește un păcat mare mai prejos de asociere. Adevărul în această chestiune trebuie lămurit.

În privința cuvintelor sale: *„Dacă nu face nimic dintre acestea, el este credincios și musulman prin nume, nu prin cunoașterea realității sale lăuntrice”*, adică după cele care ni se arată, iar lăuntrul său Îi este încredințat lui Allah.

Însușirile lui Allah și crezul Ahl al-Sunnah wa-l-Jamāʿah în privința lor

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: Orice auzi dintre relatări și mintea ta nu ajunge să cuprindă, precum cuvintele Trimisului lui Allah ﷺ:

قُلُوبُ الْعِبَادِ بَيْنَ إِصْبَعَيْنِ مِنْ أَصَابِعِ الرَّحْمَنِ عز وجل

Inimile robilor sunt între două degete dintre degetele Celui Milostiv, Atotputernicul și Mărețul,

cuvintele sale:

إِنَّ اللهَ يَنْزِلُ إِلَى السَّمَاءِ الدُّنْيَا

Allah coboară la cerul cel mai de jos,

faptul că El coboară în ziua de ʿArafah și în Ziua Învierii, că în Gheena continuă să fie aruncați oameni până când El Își pune piciorul peste ea, măreață este lauda Sa, cuvintele lui Allah Preaînaltul către rob: «Dacă vii spre Mine mergând, vin spre tine alergând», cuvintele sale: «Allah l-a creat pe Ādam după chipul Său» și cuvintele Trimisului lui Allah ﷺ:

رَأَيْتُ رَبِّي فِي أَحْسَنِ صُورَةٍ

L-am văzut pe Domnul meu în cea mai frumoasă înfățișare,

și alte hadithuri asemenea lor: trebuie să te supui, să crezi, să încredințezi lui Allah și să primești cu mulțumire. Nu tâlcui

nimic din acestea după pofta ta, fiindcă această credință este obligatorie. Cel care tâlcuiește ceva din acestea după pofta sa și îl respinge este jahmit.

Comentariu

Textele însușirilor statornicite pentru Allah, Atotputernicul și Mărețul, trebuie afirmate așa cum au venit, în realitatea lor, fără să intervii cu mintea ta spunând: *„Aceasta nu I se potrivește lui Allah, Allah este mai presus de aceasta, aceasta înseamnă asemănare”*, după cum spun negatorii însușirilor, ori să crezi că Allah seamănă cu făpturile Sale, după cum spun cei care Îl aseamănă. Ambele grupări sunt în rătăcire.

Negatorii însușirilor au exagerat în declararea lui Allah mai presus de imperfecțiuni până când au negat numele și însușirile, pretinzând că fug de asemănare. Cei care Îl aseamănă au exagerat în afirmare până când L-au asemănat pe Allah cu făpturile Sale. Ambele căi sunt false.

Calea Ahl al-Sunnah este cea de mijloc. Îi afirmă lui Allah numele și însușirile fără asemănare și Îi neagă asemănarea cu făpturile, declarându-L mai presus de aceasta fără să-I nege însușirile. Aceasta este calea Ahl al-Sunnah wa-l-Jamāʿah, potrivit cuvintelor Preaînaltului:

﴿لَيْسَ كَمِثْلِهِۦ شَىْءٌ﴾

Nimic nu este asemenea Lui.
Coran, 42:11 · fragment

Aceasta este o respingere a celor care Îl aseamănă.

﴿وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْبَصِيرُ﴾

Iar El este Cel care Aude, Cel care Vede.
Coran, 42:11 · fragment

Aceasta este o respingere a negatorilor însușirilor. Versetul arată că afirmarea numelor și a însușirilor nu presupune asemănare și egalare cu făpturile. Aceasta este calea corectă în chestiunea numelor și a însușirilor.
De pildă:

قُلُوبُ الْعِبَادِ بَيْنَ إِصْبَعَيْنِ مِنْ أَصَابِعِ الرَّحْمَنِ عز وجل

Inimile robilor sunt între două degete dintre degetele Celui Milostiv, Atotputernicul și Mărețul.

Afirmi degetele Celui Milostiv așa cum au venit în hadith și nu spui că sunt asemenea degetelor făpturii. Aceasta ar fi asemănare, de care Îl declarăm pe Allah mai presus. Le afirmăm potrivit măreției lui Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul; nu sunt precum degetele făpturilor.
Afirmi și hadithul qudsī în care Allah, Mărețul și Preaînaltul, spune:

وَمَنْ أَتَانِي يَمْشِي أَتَيْتُهُ هَرْوَلَةً

Cel care vine la Mine mergând, Eu vin la el alergând.[83]

83 Primul citat: al-Bukhārī (7405) și Muslim (2675). Cuvintele „Dacă Îmi cere…" apar în hadithul despre apropierea de Allah, la al-Bukhārī (6502).

Înseamnă: cel care se grăbește spre mulțumirea și ascultarea Mea, Mă grăbesc să-i iert păcatele și să-i împlinesc nevoile. Nu are înțelesul alergării cunoscute de noi. Sfârșitul hadithului îl explică prin cuvintele:

وَإِنْ سَأَلَنِي لَأُعْطِيَنَّهُ، وَلَئِنِ اسْتَعَاذَنِي لَأُعِيذَنَّهُ

Dacă Îmi cere, îi voi da negreșit, iar dacă Îmi cere adăpost, îi voi da negreșit adăpost.

Înțelesul alergării aici este graba de a împlini nevoile robului Său, așa cum robul se grăbește spre ascultarea de Allah. Robul aleargă oare în sens propriu ori în sens figurat? În aceasta este o respingere a unora pripiți, care Îi afirmă lui Allah alergarea. Aceasta ține de faptele de răspuns, după cum a spus Preaînaltul:

﴿ٱلَّذِينَ يَلْمِزُونَ ٱلْمُطَّوِّعِينَ مِنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ فِى ٱلصَّدَقَٰتِ وَٱلَّذِينَ لَا يَجِدُونَ إِلَّا جُهْدَهُمْ فَيَسْخَرُونَ مِنْهُمْ سَخِرَ ٱللَّهُ مِنْهُمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ﴾

Cei care îi defăimează pe credincioșii care dăruiesc de bunăvoie milostenii și pe cei care nu găsesc decât rodul străduinței lor, batjocorindu-i: Allah îi batjocorește pe ei și vor avea o pedeapsă dureroasă.

Coran, 9:79

﴿وَإِذَا لَقُوا۟ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ قَالُوٓا۟ ءَامَنَّا وَإِذَا خَلَوْا۟ إِلَىٰ
شَيَٰطِينِهِمْ قَالُوٓا۟ إِنَّا مَعَكُمْ إِنَّمَا نَحْنُ مُسْتَهْزِءُونَ ٱللَّهُ يَسْتَهْزِئُ
بِهِمْ وَيَمُدُّهُمْ فِى طُغْيَٰنِهِمْ يَعْمَهُونَ﴾

Când îi întâlnesc pe cei care au crezut, spun: «Am crezut.» Când rămân singuri cu diavolii lor, spun: «Suntem cu voi, noi doar ne batem joc.» Allah Își bate joc de ei și îi lasă să rătăcească orbește în nelegiuirea lor.

Coran, 2:14–15

ﷻ

﴿وَمَكَرُوا۟ وَمَكَرَ ٱللَّهُ ۖ وَٱللَّهُ خَيْرُ ٱلْمَٰكِرِينَ﴾

Ei au uneltit și Allah a uneltit, iar Allah este Cel mai bun dintre cei care uneltesc.

Coran, 3:54

Trebuie cunoscute aceste mari reguli, ca omul să aibă înțelegere limpede și să cunoască în privința lor calea înaintașilor, care sunt mai statornici și mai învățați decât el. Să nu se bizuie numai pe înțelegerea și mintea sa, afirmându-I lui Allah lucruri despre care nu știe, pe temeiul unor sensuri aparente ori texte neclare, deși există dovezi limpezi care le explică și le lămuresc. Textele neclare trebuie întoarse la cele limpezi. La aceasta nu sunt călăuziți decât cei bine întemeiați în cunoaștere.

Cel care caută cunoașterea și începătorul nu trebuie să se grăbească în aceste lucruri, ci să se oprească și să învețe cum să le înțeleagă potrivit căii înaintașilor. Drumul este limpede. Înaintașii nu au fost neglijenți în arătarea adevărului și în statornicirea regulilor și a hotarelor, dar aceasta cere învățare și înțelegere. Asemenea sunt și cuvintele sale ﷺ:

يَنْزِلُ رَبُّنَا إِلَى سَمَاءِ الدُّنْيَا

Domnul nostru coboară la cerul cel mai de jos,

[84]

وَيَنْزِلُ عَشِيَّةَ عَرَفَةَ

coboară spre seară în ziua de ʿArafah,

[85] „vine în Ziua Învierii”,

يَجِيءُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ لِفَصْلِ الْقَضَاءِ بَيْنَ عِبَادِهِ

vine în Ziua Învierii pentru a judeca între robii Săi.

Îi afirmăm lui Allah aceste lucruri în realitatea lor, fără să intervenim în stabilirea felului în care se petrec. Nu ne silim să aflăm cum coboară și cum vine; în felul în care se petrec nu intervenim. Înțelesul este însă cunoscut. Când imamul Mālik a fost întrebat despre felul înălțării, întrebătorul a spus:

﴿ٱلرَّحْمَٰنُ عَلَى ٱلْعَرْشِ ٱسْتَوَىٰ﴾

Cel Milostiv S-a înălțat deasupra Tronului.
Coran, 20:5

„Cum S-a înălțat?” Întreba despre felul în care este. Mālik, Allah să aibă milă de el, i-a spus: *„Înălțarea este cunoscută”* — adică înțelesul ei este cunoscut —

84 L-au transmis al-Bukhārī (1094) și Muslim (758).
85 L-a transmis Muslim (1348).

والكَيْفُ مجهولٌ، والإِيْمانُ به واجبٌ، والسُّؤَالُ عنه

felul în care este rămâne necunoscut, credința în ea este obligatorie, iar întrebarea despre ea

— adică despre felul în care este — *„este o inovație”*. Aceasta este calea sănătoasă în asemenea lucruri.
Tot astfel este afirmarea chipului pentru Allah, Atotputernicul și Mărețul, potrivit cuvintelor sale ﷺ:

خَلَقَ اللَّهُ آدَمَ عَلَى صُورَتِهِ

Allah l-a creat pe Ādam după chipul Său.[86]

Într-o altă relatare:

عَلَى صُورَةِ الرَّحْمَنِ

După chipul Celui Milostiv.[87]

Îi afirmăm lui Allah, Atotputernicul și Mărețul, chipul așa cum i l-a afirmat Trimisul Său prin cuvintele:

رَأَيْتُ رَبِّي فِي أَحْسَنِ صُورَةٍ

L-am văzut pe Domnul meu în cea mai frumoasă înfățișare.[88]

86 L-au transmis al-Bukhārī (5873) și Muslim (2841).

87 L-au transmis al-Ṭabarānī în Al-Muʿjam al-Kabīr (13580) și al-Ḥārith în Musnad-ul său (872).

88 L-au transmis al-Tirmidhī în Sunan-ul său (3234), al-Dārimī (2195) și Abū Yaʿlā (2608).

Aceasta a fost în această lume, o vedere în vis. În cuvintele *„în cea mai frumoasă înfățișare”* este afirmarea chipului pentru Allah, Mărețul și Preaînaltul, potrivit măreției Sale. Nu este asemenea înfățișărilor făpturilor, ci este chipul Celui Milostiv, Mărețul și Preaînaltul. Afirmăm aceste lucruri fără să intervenim, să ne îndoim ori să ne afundăm în ele.

Încredințarea corectă lui Allah privește felul în care sunt însușirile, nu înțelesul lor.

În privința cuvintelor sale: *„Nu tâlcui nimic din acestea după pofta ta”*, le tâlcuiești după înțelesul corect, potrivit lui Allah, Mărețul și Preaînaltul. Nu se spune că nu trebuie tâlcuite, ci sunt tâlcuite și li se lămurește înțelesul. Numai felul în care sunt Îi este încredințat lui Allah. Afirmi coborârea și respingi stabilirea felului în care are loc. Allah, Mărețul și Preaînaltul, vine în Ziua Învierii pentru a judeca, după cum a spus Preaînaltul:

﴿وَجَآءَ رَبُّكَ وَٱلْمَلَكُ صَفًّا صَفًّا﴾

Și va veni Domnul tău și îngerii, rând după rând.

Coran, 89:22

﴿هَلْ يَنظُرُونَ إِلَّآ أَن يَأْتِيَهُمُ ٱللَّهُ فِى ظُلَلٍ مِّنَ ٱلْغَمَامِ
ج
وَٱلْمَلَٰٓئِكَةُ وَقُضِىَ ٱلْأَمْرُ ۚ وَإِلَى ٱللَّهِ تُرْجَعُ ٱلْأُمُورُ﴾

Oare așteaptă altceva decât să vină la ei Allah în umbre de nori și îngerii și să fie hotărât lucrul? La Allah se întorc toate lucrurile.

Coran, 2:210

El, Preaslăvitul, vine pentru a judeca între robii Săi. Nu este însă ca venirea făpturii, ci o venire potrivită măreției Sale, așa cum voiește El, Preaslăvitul și Preaînaltul.

„După pofta ta” înseamnă să nu le tâlcuiești fără cunoaștere. Dacă le tâlcuiești potrivit dovezilor, întorcând textele neclare la cele limpezi, nu este nicio piedică. Începătorul și neștiutorul să nu

intervină în aceste lucruri și chestiuni mari, fiindcă aceasta este o greșeală și o mare primejdie.

Văd mulți tineri care se dau drept învățați și au îndrăznit asupra chestiunilor crezului. Au început să scoată din ele lucruri, să vorbească despre ele, să se dușmănească și să rupă legăturile între ei când nu sunt de acord. Fraților, Allah nu v-a însărcinat cu aceste lucruri. Trebuie să mergeți pe calea înaintașilor și să spuneți ceea ce au spus ei. Cărțile de crez sunt bine statornicite, iar lauda I se cuvine lui Allah, tipărite, corectate, studiate și întemeiate pe reguli. Nu născociți lucruri și înțelegeri de la voi. Această trebuință v-a fost deja împlinită.

În privința cuvintelor sale: *„Fiindcă această credință este obligatorie”*, credința în numele, însușirile și faptele lui Allah este o datorie obligatorie pentru rob.

Din credința în Allah face parte credința în numele și însușirile Sale, potrivit măreției Sale, Preaslăvitul și Preaînaltul. Cel care intervine în nume și însușiri prin negare, asemănare, încredințarea înțelesurilor ori o tâlcuire de la sine nu a crezut în Allah cu credința adevărată; credința lui este incompletă.

În privința cuvintelor sale: *„Cel care tâlcuiește ceva din acestea după pofta sa și îl respinge este jahmit”*, jahmiții au negat numele și însușirile fiindcă le-au tâlcuit prin ceea ce se potrivește făpturii. Fără îndoială, Allah este mai presus de ceea ce se potrivește făpturii. Ei au asemănat mai întâi, apoi au negat, întemeindu-și negarea pe asemănarea lor. Din aceste texte nu li s-a arătat decât ceea ce seamănă cu cele ale făpturilor și de aceea le-au negat.

Dacă ar fi spus că aceste texte cuprind nume și însușiri reale ale lui Allah, potrivite Lui, care nu sunt asemenea numelor și însușirilor făpturilor, și ar fi urmat această cale, ar fi fost feriți. Au ajuns însă aici din pricina înțelegerii și a poftelor lor. Numele jahmiților vine de la Jahm ibn Ṣafwān al-Tirmidhī ori al-Samarqandī. El a fost primul care a arătat învățătura că acest Coran este creat, a negat numele și însușirile și a spus că însăși credința este doar cunoaștere în inimă, pe lângă celelalte învățături ale sale rătăcite și necredincioase. Cel care are acest crez este atribuit lui și este numit jahmit, după Jahm.

Vederea lui Allah în această lume și în Viața de Apoi

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Cel care pretinde că Îl vede pe Domnul său în această lume este necredincios față de Allah, Atotputernicul și Mărețul."

Comentariu

Cel care pretinde că cineva Îl vede pe Allah în viața lumească cu ochii, nu într-un vis, este necredincios. Allah, Mărețul și Preaînaltul, nu este văzut în această lume. De aceea, când Mūsā, cel căruia Allah i-a vorbit, pacea fie asupra sa, a cerut: *„Domnul meu, arată-Te mie, ca să Te privesc!"*, El a spus:

﴿رَبِّ أَرِنِيٓ أَنظُرۡ إِلَيۡكَۚ قَالَ لَن تَرَىٰنِي﴾

Nu Mă vei vedea.

Coran, 7:143 · fragment

Nimeni nu Îl vede pe Allah în această lume; asupra acestui lucru este consens între învățați. Vederea lui Allah este în Viața de Apoi. În această lume, oamenii sunt slabi și nu pot să-L vadă pe Allah din pricina slăbiciunii lor. Când Allah S-a arătat muntelui, acesta s-a sfărâmat și a ajuns țărână. Cum este atunci cu fiul lui Ādam, alcătuit din carne și sânge? În Viața de Apoi, Allah le dă credincioșilor putere prin care pot să-L vadă și să se desfete prin vederea Sa, Preaslăvitul și Preaînaltul. Vederea lui Allah în Viața de Apoi este statornicită pentru credincioși prin relatări mutawātir. În această lume însă nimeni nu Îl vede nemijlocit, cu ochii.

Au avut dezacord dacă Profetul ﷺ L-a văzut în noaptea înălțării ori nu. Părerea corectă, urmată de marea majoritate, este că Trimisul nu L-a văzut cu ochii, ci cu inima și cu vederea lăuntrică. Nimeni nu Îl vede pe Allah în această lume, fiindcă Allah este prea măreț pentru ca oamenii să-L vadă aici, De aceea, când Profetul ﷺ a fost întrebat: *„L-ai văzut pe Domnul tău?"*, a spus:

نُورٌ أَنَّى أَرَاهُ

Lumină! Cum să-L fi văzut?[89]

Și a spus:

حِجَابُهُ النُّورُ لَوْ كَشَفَهُ لَأَحْرَقَتْ سُبُحَاتُ وَجْهِهِ مَا انْتَهَى إِلَيْهِ بَصَرُهُ مِنْ خَلْقِهِ

Vălul Său este lumina. Dacă l-ar da la o parte, strălucirile feței Sale ar arde toate făpturile Sale la care ajunge vederea Sa.[90]

89 L-a transmis Muslim (178).

90 L-a transmis Muslim (179).

Musulmanul trebuie să se ferească de cugetarea asupra ființei lui Allah

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: Cugetarea asupra ființei lui Allah este o inovație, potrivit cuvintelor Trimisului lui Allah ﷺ:

تَفَكَّرُوا فِي الْخَلْقِ، وَلاَ تَفَكَّرُوا فِي اللَّهِ

Cugetați asupra creației și nu cugetați asupra lui Allah!

Cugetarea asupra Domnului aprinde îndoiala în inimă.

Comentariu

Musulmanul trebuie să se ferească de cugetarea asupra ființei lui Allah, Atotputernicul și Mărețul, și asupra felului în care sunt numele, însușirile și faptele Sale. Allah spune:

﴿يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِهِۦ عِلْمًا﴾

El știe ceea ce este înaintea lor și ceea ce este în urma lor, iar ei nu-L cuprind cu știința lor.

Coran, 20:110

Ești dator să crezi în Allah și să-L preamărești pe Domnul, Preaslăvitul și Preaînaltul, fără să cugeți asupra ființei Sale și asupra felului în care sunt numele și însușirile Sale.
În privința cuvintelor sale, întemeiate pe cuvântul Trimisului lui Allah ﷺ:

تَفَكَّرُوا فِي الْخَلْقِ، وَلاَ تَفَكَّرُوا فِي اللَّهِ

Cugetați asupra creației și nu cugetați asupra lui Allah!,

[91] cugetați asupra făpturilor lui Allah și asupra semnelor Sale din univers, care vă arată puterea Lui:

فيا عجبًا كيف يُعْصَى الإِلَه
أَمْ كيف يجحده الجَاحِدُ

O, ce mirare, cum să nu fie ascultat Dumnezeu?
Ori cum să-L tăgăduiască cel care tăgăduiește?

وفي كلِّ شيءٍ له آيةٌ
تدلُّ على أَنَّه واحدُ

În orice lucru este un semn al Său,
care arată că El este Unul.

Cugetă, așadar, asupra semnelor din univers: cerul, pământul, munții, pietrele, copacii, mările și făpturile, ca să cunoști prin ele măreția Creatorului, Preaslăvitul și Preaînaltul. Cugetă și asupra versetelor coranice ale lui Allah. Cât despre cugetarea asupra ființei Lui și asupra felului în care sunt numele și însușirile Sale, nu poți cuprinde aceasta.

﴿وَلَا يُحِيطُونَ بِهِۦ عِلْمًا﴾

Ei nu-L cuprind cu știința lor.
Coran, 20:110 · fragment

91 L-a transmis Abū al-Shaykh în Al-ʿAẓamah (5).

Întregul univers este sub porunca lui Allah

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Să știi că vietățile mici, fiarele și animalele, precum furnicile mărunte, mușțele și furnicile, sunt toate supuse poruncii și nu știu nimic decât cu îngăduința lui Allah Preaînaltul."

Comentariu
Întregul univers este cârmuit și supus poruncii Sale asupra creației. Soarele merge, luna merge, stelele și corpurile cerești se rotesc, animalele și păsările, totul urmează rânduiala pe care Allah i-a hotărât-o.

﴿قَالَ رَبُّنَا ٱلَّذِىٓ أَعۡطَىٰ كُلَّ شَىۡءٍ خَلۡقَهُۥ ثُمَّ هَدَىٰ﴾

El a spus: «Domnul nostru este Cel care i-a dat fiecărui lucru alcătuirea sa, apoi l-a călăuzit.»
Coran, 20:50

Toate rânduielile lumii, cu ființele, făpturile, corpurile cerești, cerurile și pământul ei, merg potrivit hotărârii și cârmuirii Creatorului, Preaslăvitul și Preaînaltul. Se supun poruncii Sale asupra creației:

﴿إِنَّمَآ أَمۡرُهُۥٓ إِذَآ أَرَادَ شَيۡـًٔا أَن يَقُولَ لَهُۥ كُن فَيَكُونُ﴾

Când voiește un lucru, porunca Lui este doar să-i spună: «Fii!», iar acesta este.
Coran, 36:82

Ele merg și își urmează cursul prin porunca, cârmuirea, crearea, voința și hotărârea lui Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul, supuse Lui.

﴿ٱللَّهُ ٱلَّذِى رَفَعَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا ۖ ثُمَّ ٱسْتَوَىٰ عَلَى
ٱلْعَرْشِ ۖ وَسَخَّرَ ٱلشَّمْسَ وَٱلْقَمَرَ ۖ كُلٌّ يَجْرِى لِأَجَلٍ مُّسَمًّى ۚ
يُدَبِّرُ ٱلْأَمْرَ يُفَصِّلُ ٱلْءَايَٰتِ لَعَلَّكُم بِلِقَآءِ رَبِّكُمْ تُوقِنُونَ﴾

Allah este Cel care a ridicat cerurile fără stâlpi pe care să-i vedeți, apoi S-a înălțat deasupra Tronului și a supus soarele și luna. Fiecare își urmează cursul până la un termen hotărât. El cârmuiește lucrul și lămurește semnele, ca să aveți încredințare în întâlnirea cu Domnul vostru.

Coran, 13:2

În privința cuvintelor sale: *„Nu știu nimic decât cu îngăduința lui Allah Preaînaltul”*, este îngăduința lui Allah asupra creației, porunca și voința Sa, Preaslăvitul și Preaînaltul. Ele nu merg după propria poftă ori prin cârmuirea altcuiva decât Allah. De aceea, când tiranul i-a spus lui Ibrāhīm, pacea fie asupra sa:

﴿أَنَا۠ أُحْىِۦ وَأُمِيتُ﴾

Eu dau viață și dau moarte,

Coran, 2:258 · fragment

Ibrāhīm i-a spus:

﴿فَإِنَّ ٱللَّهَ يَأْتِى بِٱلشَّمْسِ مِنَ ٱلْمَشْرِقِ فَأْتِ بِهَا
مِنَ ٱلْمَغْرِبِ﴾

Allah aduce soarele de la răsărit; adu-l tu de la apus!

Coran, 2:258 · fragment

Nimeni nu poate să facă faptele lui Allah ori să le imite. El cârmuiește universul și îl rânduiește în cea mai bună și mai precisă rânduială, care nu se schimbă și nu se preschimbă.

﴿ٱلَّذِى خَلَقَ سَبْعَ سَمَٰوَٰتٍ طِبَاقًا ۖ مَّا تَرَىٰ فِى خَلْقِ
ٱلرَّحْمَٰنِ مِن تَفَٰوُتٍ ۖ فَٱرْجِعِ ٱلْبَصَرَ هَلْ تَرَىٰ مِن فُطُورٍ﴾

Cel care a creat șapte ceruri unele deasupra altora. Nu vezi în creația Celui Milostiv nicio nepotrivire. Întoarce-ți privirea: vezi vreo crăpătură?

Coran, 67:3

Soarele, luna, stelele, cerurile și pământul merg, de când Allah le-a creat și până când El va voi sfârșitul lumii, potrivit unei rânduieli dumnezeiești hotărâte, care nu se schimbă și nu se preschimbă.

Afirmarea cunoașterii lui Allah și a cuprinderii tuturor lucrurilor prin ea

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Și credința că Allah Preaînaltul a cunoscut ceea ce a fost de la începutul vremurilor, ceea ce nu a fost și ceea ce va fi. Le-a cuprins și le-a numărat pe deplin. Cel care spune că El nu cunoaște decât ceea ce a fost și ceea ce va fi este necredincios față de Allah Cel Măreț."

Comentariu

Trebuie afirmată cunoașterea lui Allah, Mărețul și Preaînaltul, și cuprinderea tuturor lucrurilor prin ea. El este Cunoscător al tuturor lucrurilor și cu putere peste toate. Cunoașterea Sa nu are început și nu are sfârșit. Ca și celelalte însușiri, ea Îi este statornicită fără început. Așa cum Allah nu are început, nici numele, însușirile și faptele Sale nu au început. Așa cum Allah nu are sfârșit, nici numele, însușirile și faptele Sale nu au sfârșit. El, cu numele și însușirile Sale, este Cel Dintâi fără început și Cel de pe Urmă fără sfârșit. El ﷺ a spus:

أَنْتَ الْأَوَّلُ فَلَيْسَ قَبْلَكَ شَيْءٌ، وَأَنْتَ الْآخِرُ فَلَيْسَ بَعْدَكَ شَيْءٌ، وَأَنْتَ الظَّاهِرُ فَلَيْسَ فَوْقَكَ شَيْءٌ، وَأَنْتَ الْبَاطِنُ فَلَيْسَ دُونَكَ شَيْءٌ

Tu ești Cel Dintâi și nu este nimic înaintea Ta; Tu ești Cel de pe Urmă și nu este nimic după Tine; Tu ești Cel de Deasupra și nu este nimic deasupra Ta; Tu ești Cel Ascuns și nu este nimic mai aproape decât Tine. (vezi nota 24, p. 83)

În privința cuvintelor sale: *„Și credința că Allah Preaînaltul a cunoscut ceea ce a fost de la începutul vremurilor, ceea ce nu a fost*

și ceea ce va fi. Le-a cuprins și le-a numărat pe deplin”, Allah cunoaște ceea ce a fost și a trecut în vremea de dinainte, ceea ce va fi în viitor și ceea ce nu a fost, cum ar fi dacă ar fi. Cunoașterea lui Allah cuprinde totul. De aceea a spus:

﴿بَلْ بَدَا لَهُم مَّا كَانُوا۟ يُخْفُونَ مِن قَبْلُ ۖ وَلَوْ رُدُّوا۟ لَعَادُوا۟ لِمَا نُهُوا۟ عَنْهُ وَإِنَّهُمْ لَكَٰذِبُونَ﴾

Li s-a arătat ceea ce ascundeau mai înainte. Dacă ar fi întorși, s-ar întoarce la ceea ce le-a fost oprit; ei sunt mincinoși.

Coran, 6:28

Allah a știut că, dacă ar fi întorși în viața lumească, s-ar întoarce la ceea ce le-a fost oprit, adică la necredință. Aceasta deși întoarcerea lor în această lume nu va avea loc niciodată.
În privința cuvintelor sale: *„Cel care spune că El nu cunoaște decât ceea ce a fost și ceea ce va fi este necredincios față de Allah Cel Măreț”*, cel care mărginește cunoașterea lui Allah numai la întâmplările care se petrec și spune că El nu cunoaște ceea ce va fi înainte să se petreacă este necredincios față de Allah. A tăgăduit cunoașterea Lui și cuprinderea tuturor lucrurilor prin ea și I-a atribuit o cunoaștere incompletă. Prin aceasta este declarat necredincios. Cunoașterea lui Allah nu este mărginită. Cunoașterea făpturii este însă mărginită, oricât ar ajunge:

﴿وَفَوْقَ كُلِّ ذِى عِلْمٍ عَلِيمٌ﴾

Deasupra fiecărui cunoscător este unul mai cunoscător.

Coran, 12:76 · fragment

El i-a poruncit Trimisului Său ﷺ să spună:

﴿وَقُل رَّبِّ زِدْنِى عِلْمًا﴾

Spune: «Domnul meu, sporește-mi cunoașterea!»
Coran, 20:114 · fragment

Cel care mărginește cunoașterea lui Allah și spune că El știe aceasta, dar nu știe aceea, este necredincios față de Allah, fiindcă Îl înjosește și tăgăduiește că El cunoaște totul.

Condițiile valabilității căsătoriei potrivit majorității învățaților

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus:

لاَ نِكَاحَ إِلاَّ بِوَلِيٍّ وَشَاهِدَيْ عَدْلٍ

Nu este căsătorie decât cu un tutore, walī, și doi martori drepți,

precum și un dar nupțial, mic ori mare. „Pentru cea care nu are tutore, cârmuitorul este tutorele celei fără tutore."

Comentariu

Aceasta este o chestiune de jurisprudență: lămurirea condițiilor valabilității căsătoriei potrivit majorității învățaților. Între ele este prezența tutorelui: femeia nu încheie ea însăși contractul pentru sine. O altă condiție este prezența martorilor la contract. Nu se încheie un contract în taină, fără martori.

Calea musulmanilor este vestirea căsătoriei. Chestiunea tutorelui este una de dezacord: majoritatea cere un tutore, iar la ḥanafiți nu este nicio piedică dacă femeia își încheie singură căsătoria, fără tutore. Aceasta este însă o părere mai slabă, care se împotrivește dovezii, potrivit cuvintelor sale ﷺ:

لاَ نِكَاحَ إِلاَّ بِوَلِيٍّ وَشَاهِدَيْ عَدْلٍ

Nu este căsătorie decât cu un tutore și doi martori drepți.[92]

92 Ibn Ḥibbān (4075). Despre condiția tutorelui, vezi și Abū Dāwūd (2085) și al-Tirmidhī (1101).

În celălalt hadith, el a spus:

لاَ تُزَوِّجُ الْمَرْأَةُ الْمَرْأَةَ، وَلاَ تُزَوِّجُ الْمَرْأَةُ نَفْسَهَا، فَإِنَّ الزَّانِيَةَ هِيَ الَّتِي تُزَوِّجُ نَفْسَهَا

Femeia nu o căsătorește pe altă femeie și nu se căsătorește singură; femeia care săvârșește zină este cea care se căsătorește singură.[93]

Și:

أَيُّمَا امْرَأَةٍ نُكِحَتْ بِغَيْرِ وَلِيٍّ فَنِكَاحُهَا بَاطِلٌ بَاطِلٌ بَاطِلٌ

Orice femeie căsătorită fără tutore are căsătoria nulă, nulă, nulă.[94]

Chiar dacă unii învățați ai jurisprudenței au socotit-o valabilă prin efortul lor de judecată, criteriul este dovada. De aceea autorul a precizat această chestiune, deși ține de jurisprudență: să arate că aceasta este calea corectă, urmată de majoritatea învățaților și arătată de Sunna profetică. Totodată, căsătoriile musulmanilor trebuie să fie bine rânduite, fără taină și vicleșuguri, ci limpezi și publice. Căsătoriile sunt dintre cele mai importante lucruri: pe ele se întemeiază familii și urmași și, mai grav decât acestea, prin ele devin îngăduite relațiile intime. Trebuie respectate regulile Legii pentru încheierea căsătoriei, venite în hadithuri și în versete.

În privința cuvintelor sale: *„Precum și un dar nupțial, mic ori mare”*, darul nupțial nu este o condiție de valabilitate, dar este obligatoriu. Dacă se încheie contractul fără dar nupțial, contractul este valabil, dar i se stabilește un dar asemenea celui al femeilor de aceeași stare, fiindcă acesta este un drept al ei.

93 L-au transmis Ibn Mājah (1882), al-Dāraquṭnī (3535) și al-Bazzār (10058).

94 L-au transmis Abū Dāwūd (2083), al-Tirmidhī (1102) și Aḥmad (25326).

În privința cuvintelor sale: *„Pentru cea care nu are tutore, cârmuitorul este tutorele celei fără tutore”*, tutorele este necesar. Este dintre rudele femeii pe linie bărbătească, în ordinea apropierii: tatăl, apoi bunicul patern și ascendenții săi, apoi fiul și fiul fiului și descendenții acestuia, apoi fratele bun, apoi fratele de tată, apoi unchiul patern care este fratele bun al tatălui, apoi unchiul patern care este fratele de tată al acestuia, apoi fiul unchiului patern care este fratele bun al tatălui, apoi fiul unchiului patern care este fratele de tată al tatălui ei. Acesta este tutorele femeii. Dacă o femeie nu are tutore dintre rudele sale pe linie bărbătească, o reprezintă cârmuitorul ori cel care îi ține locul, judecătorul de la tribunal. Căsătoria trebuie să aibă reguli și să nu fie haos după poftele și dorințele oamenilor.

Chestiuni despre divorț

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Dacă un bărbat divorțează de soția sa de trei ori, ea îi devine oprită și nu îi este îngăduită până când nu se căsătorește cu alt soț."

Comentariu
În privința cuvintelor sale: *„Dacă un bărbat divorțează de soția sa de trei ori, ea îi devine oprită"*, dacă cele trei divorțuri sunt rostite separat, ea îi este oprită prin consens. De pildă, spune: *„Ești divorțată"*, apoi spune: *„Ești divorțată"*, apoi spune: *„Ești divorțată."* Ori spune: *„Ești divorțată, apoi divorțată"*, ori *„și apoi divorțată"*, cu particula fa, fiindcă aceasta arată succesiunea. Ea este divorțată și se desparte de el când numărul divorțurilor ajunge la trei și îi este oprită până când se căsătorește cu alt soț. Preaînaltul a spus:

﴿ٱلطَّلَٰقُ مَرَّتَانِ﴾

Divorțul este de două ori,
Coran, 2:229 · fragment

până la cuvintele Preaînaltului:

﴿فَإِن طَلَّقَهَا فَلَا تَحِلُّ لَهُۥ مِنۢ بَعْدُ حَتَّىٰ تَنكِحَ زَوْجًا غَيْرَهُۥ﴾

Dacă divorțează de ea, nu îi mai este îngăduită după aceasta până când nu se căsătorește cu alt soț.
Coran, 2:230 · fragment

Adică a treia oară.

﴿فَإِن طَلَّقَهَا﴾

Dacă acela divorțează de ea
Coran, 2:230 · fragment

— adică al doilea soț —

﴿فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَآ أَن يَتَرَاجَعَآ إِن ظَنَّآ أَن يُقِيمَا حُدُودَ ٱللَّهِ ۗ وَتِلْكَ حُدُودُ ٱللَّهِ يُبَيِّنُهَا لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ﴾

nu este nicio vină asupra lor să se întoarcă unul la altul, dacă socotesc că vor respecta hotarele lui Allah. Acestea sunt hotarele lui Allah, pe care El le lămurește unor oameni care cunosc.
Coran, 2:230 · fragment

Aceasta este dacă divorțurile sunt rostite separat, chiar și într-o singură adunare. Dacă spune însă: *„Ești divorțată, ești divorțată, ești divorțată”*, fără conjuncție, cercetăm: dacă a dorit întărirea prin repetare, este un singur divorț. Dacă a dorit instituirea unor divorțuri distincte, ea se desparte de el când se împlinesc cele trei divorțuri.

Dacă divorțurile sunt într-o singură formulă, precum: *„Ești divorțată de trei ori”* ori *„Ești întreit divorțată”*, majoritatea socotește că se împlinesc trei divorțuri, că ea se desparte de el și îi este oprită până când se căsătorește cu alt soț. Aceasta este calea celor patru imami.

Potrivit unei păreri a unor cercetători temeinici, cele trei divorțuri într-o singură formulă sunt un singur divorț.

În această chestiune există un dezacord îndelungat. Ne este de ajuns să știm că cele trei divorțuri o fac oprită, nu pentru totdeauna, ci până când se căsătorește cu alt soț, iar acesta divorțează de ea. Intrarea în chestiunile de dezacord nu este însă scopul nostru acum.

Scopul autorului prin includerea acestor chestiuni în cartea de crez — iar Allah știe cel mai bine — este să arate că încheierea căsătoriei este un lucru important, care trebuie îngrijit potrivit regulilor Legii. Nu trebuie tratate cu ușurință nici căsătoria, nici procedurile ei. Cartea se numește Sharḥ al-Sunnah, adică lămurirea Sunnei în toate lucrurile, între care și chestiunile căsătoriei.

Islamul a venit cu păzirea onoarei și a vieților

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Sângele unui musulman care mărturisește că nu există divinitate vrednică de adorare în afară de Allah și că Muḥammad este robul și Trimisul Său nu este îngăduit decât pentru unul dintre trei lucruri: săvârșirea zină după o căsătorie consumată, apostazia după credință ori uciderea fără drept a unui suflet credincios, pentru care este ucis în schimb. În afara acestora, sângele musulmanului îi este oprit musulmanului pentru totdeauna, până când va veni Ceasul."

Comentariu

Autorul a adus chestiunea uciderii musulmanului după cea a căsătoriei, fiindcă Islamul a venit cu păzirea onoarei, a vieților și a averilor. El ﷺ a spus:

إِنَّ دِمَاءَكُمْ وَأَمْوَالَكُمْ وَأَعْرَاضَكُمْ عَلَيْكُمْ حَرَامٌ

Sângele, averile și onoarea voastră vă sunt inviolabile unii față de alții. (vezi nota 15, p. 40)

Și a spus:

كُلُّ الْمُسْلِمِ عَلَى الْمُسْلِمِ حَرَامٌ، دَمُهُ، وَمَالُهُ، وَعِرْضُهُ

Tot ce ține de musulman îi este inviolabil musulmanului: sângele, averea și onoarea sa.[95]

După ce în frazele de dinainte a vorbit despre onoare, prin cele legate de căsătorie și divorț, a trecut la chestiunea vieților.

95 L-a transmis Muslim (2564).

Când musulmanul mărturisește că nu există divinitate vrednică de adorare în afară de Allah și că Muḥammad este Trimisul lui Allah, sângele și averea lui devin inviolabile. De aceea el ﷺ a spus:

أُمِرْتُ أَنْ أُقَاتِلَ النَّاسَ حَتَّى يَقُولُوا لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ، فَإِذَا قَالُوهَا عَصَمُوا مِنِّي دِمَاءَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ إِلاَّ بِحَقِّ الإِسْلاَمِ، وَحِسَابُهُمْ عَلَى اللَّهِ عز وجل

Mi s-a poruncit să lupt cu oamenii până când spun: «Nu există divinitate vrednică de adorare în afară de Allah.» Dacă o spun, își pun sub ocrotire față de mine sângele și averile, în afara dreptului Islamului, iar socoteala lor Îi revine lui Allah, Atotputernicul și Mărețul.[96]

Celui care își declară Islamul și rostește cele două mărturisiri îi primim aceasta, îl socotim musulman și îi aplicăm judecățile musulmanilor. Dacă în inima sa este fățărnicie, aceasta este între el și Allah; Allah îi cere socoteală. Profetul ﷺ a primit Islamul fățarnicilor și le-a aplicat judecățile privitoare la cele văzute.

Cel care săvârșește însă unul dintre lucrurile care anulează Islamul este atunci judecat ca apostat. Dacă se căiește, este primit; altfel este ucis pentru ocrotirea religiei. Acesta este primul dintre lucrurile care îngăduie vărsarea sângelui musulmanului.

96 L-au transmis al-Bukhārī (25) și Muslim (22).

Al doilea lucru care îngăduie vărsarea sângelui musulmanului este talionul, viață pentru viață. Preaînaltul a spus:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ كُتِبَ عَلَيۡكُمُ ٱلۡقِصَاصُ فِي ٱلۡقَتۡلَىۖ ٱلۡحُرُّ بِٱلۡحُرِّ وَٱلۡعَبۡدُ بِٱلۡعَبۡدِ وَٱلۡأُنثَىٰ بِٱلۡأُنثَىٰۚ فَمَنۡ عُفِيَ لَهُۥ مِنۡ أَخِيهِ شَيۡءٞ فَٱتِّبَاعُۢ بِٱلۡمَعۡرُوفِ وَأَدَآءٌ إِلَيۡهِ بِإِحۡسَٰنٖۗ ذَٰلِكَ تَخۡفِيفٞ مِّن رَّبِّكُمۡ وَرَحۡمَةٞۗ فَمَنِ ٱعۡتَدَىٰ بَعۡدَ ذَٰلِكَ فَلَهُۥ عَذَابٌ أَلِيمٞ وَلَكُمۡ فِي ٱلۡقِصَاصِ حَيَوٰةٞ يَٰٓأُوْلِي ٱلۡأَلۡبَٰبِ لَعَلَّكُمۡ تَتَّقُونَ﴾

O, voi care ați crezut, v-a fost prescris talionul pentru cei uciși: cel liber pentru cel liber, robul pentru rob și femeia pentru femeie. Celui căruia i se iartă ceva de către fratele său să i se ceară cu bunătate, iar el să plătească în chip frumos. Aceasta este o ușurare și o îndurare de la Domnul vostru. Cel care întrece hotarul după aceasta va avea o pedeapsă dureroasă. În talion aveți viață, o, oameni cu minte, ca să vă temeți de Allah.

Coran, 2:178–179

Talionul aduce viață, deși este ucidere, fiindcă ucigașul, știind că va fi ucis, se oprește de la omor. Când oamenii văd că ucigașul este ucis, se opresc de la omor, iar astfel sângele este cruțat. Talionul este o pricină a păstrării vieții, chiar dacă omul asupra căruia se aplică este ucis. Este o ucidere care duce la viața celorlalți din societate și micșorează atacurile asupra vieților.

Dacă însă ucigașul este lăsat și se spune: *„Aceasta contrazice drepturile omului”*, astfel încât nu este ucis, se ajunge la vărsare de sânge, pierderea siguranței și înspăimântarea celor în siguranță. Se nasc multe stricăciuni, omorul se înmulțește și sângele se varsă din belșug. Chiar și în vremea neștiinței spuneau: *„Uciderea oprește mai bine uciderea.”* Uciderea făptașului împiedică omorul în viitor. Despre aceasta este versetul:

﴿وَلَكُمْ فِي ٱلْقِصَاصِ حَيَوٰةٌ﴾

În talion aveți viață.
Coran, 2:179 · fragment

Celor care spun: *„Talionul contrazice drepturile omului”*, le spunem: oare victima nu este om? Aplicarea talionului pentru ea îi ocrotește dreptul.

Al treilea dintre cei al căror sânge devine îngăduit este thayyib care săvârșește zină. Thayyib este cel care a avut relații cu soția sa într-o căsătorie valabilă. Dacă săvârșește zină, este lapidat cu pietre până când moare, iar prin aceasta sângele său devine îngăduit.

Acestea sunt lucrurile pentru care sângele musulmanului devine îngăduit: talionul, viață pentru viață, zină după o căsătorie consumată ori apostazia, prin săvârșirea unui lucru care anulează Islamul. El ﷺ a spus:

مَنْ بَدَّلَ دِينَهُ فَاقْتُلُوهُ

Pe cel care își schimbă religia ucideți-l.[97]

97 L-a transmis al-Bukhārī (2854).

În acest hadith se află:

وَالتَّارِكُ لِدِينِهِ الْمُفَارِقُ لِلْجَمَاعَةِ

Cel care își părăsește religia, despărțindu-se de comunitate.[98]

În aceasta este o respingere a celor care neagă pedeapsa apostaziei, aducând drept dovadă cuvintele Preaînaltului:

﴿لَآ إِكۡرَاهَ فِي ٱلدِّينِ﴾

Nu este silire în religie.
Coran, 2:256 · fragment

Acest argument este greșit, fiindcă scopul uciderii apostatului nu este silirea în religie, ci ocrotirea religiei de batjocura celui care a intrat în ea de bunăvoie, apoi a părăsit-o după ce a mărturisit că este adevărată.

În privința cuvintelor sale: *„Sângele unui musulman care mărturisește că nu există divinitate vrednică de adorare în afară de Allah nu este îngăduit”*, musulmanul este cel care mărturisește că nu există divinitate vrednică de adorare în afară de Allah și că Muḥammad este Trimisul lui Allah. Cele două mărturisiri trebuie însă însoțite de faptă: să împlinească rugăciunea, să dea zakāt, să postească Ramaḍān și să împlinească pelerinajul la Casă dacă poate găsi o cale către ea. Fapta este necesară.

În privința cuvintelor sale: *„În afara acestora, sângele musulmanului îi este oprit musulmanului pentru totdeauna, până când va veni Ceasul”*, sângele musulmanului îi este oprit musulmanului și nu vine niciodată un timp în care să fie îngăduit. Excepția este dacă atacă, se năpustește asupra oamenilor în casele lor, tâlhărește la drumul mare, se răzvrătește împotriva conducătorului ori face altceva asemenea. Acesta este ucis pentru

98 L-au transmis al-Bukhārī (6484) și Muslim (1676).

oprirea răului său dacă răul lui nu poate fi oprit decât prin ucidere.

Lucrurile care nu pier prin porunca lui Allah

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Orice lucru pentru care Allah a hotărât pieirea piere, în afară de Paradis, Foc, Tron, Kursī, Trâmbiță, Condei și Tablă. Nimic dintre acestea nu piere vreodată. Apoi Allah învie făpturile în Ziua Învierii în starea în care le-a făcut să moară și le cere socoteală așa cum voiește: o parte în Paradis și o parte în Focul arzător. Celorlalte făpturi, care nu au fost create pentru dăinuire, le spune: «Fiți țărână!»"

Comentariu

În privința cuvintelor sale: *„Orice lucru pentru care Allah a hotărât pieirea piere"*, Mărețul și Preaînaltul a spus:

﴿كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَانٍ وَيَبْقَىٰ وَجْهُ رَبِّكَ ذُو ٱلْجَلَٰلِ وَٱلْإِكْرَامِ﴾

Toți cei de pe el sunt pieritori și rămâne fața Domnului tău, Plină de măreție și cinstire.

Coran, 55:26–27

Toate făpturile pier și nu rămâne decât Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul. În cuvintele Sale:

﴿كُلُّ نَفْسٍ ذَآئِقَةُ ٱلْمَوْتِ﴾

Fiecare suflet va gusta moartea.

Coran, 3:185 · fragment

Și în cuvintele Sale, Preaslăvitul și Preaînaltul:

﴿وَنُفِخَ فِي ٱلصُّورِ فَصَعِقَ مَن فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَن فِي ٱلْأَرْضِ إِلَّا مَن شَآءَ ٱللَّهُ ۖ ثُمَّ نُفِخَ فِيهِ أُخْرَىٰ فَإِذَا هُمْ قِيَامٌ يَنظُرُونَ﴾

Se va sufla în Trâmbiță și vor cădea morți cei din ceruri și cei de pe pământ, în afară de cei pe care Allah îi voiește. Apoi se va sufla în ea din nou și iată-i ridicați, privind.

Coran, 39:68

Despre

﴿إِلَّا مَن شَآءَ ٱللَّهُ﴾

în afară de cei pe care Allah îi voiește,

Coran, 39:68 · fragment

ei au spus că se au în vedere îngerii ori fecioarele din Paradis, iar Allah știe cel mai bine.

Toate făpturile mor, apoi sunt înviate în Ziua Învierii.

﴿ثُمَّ إِنَّكُم بَعْدَ ذَٰلِكَ لَمَيِّتُونَ ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ تُبْعَثُونَ﴾

Apoi, după aceasta, veți muri. Apoi, în Ziua Învierii, veți fi înviați.

Coran, 23:15–16

Musulmanul își amintește de moarte, se pregătește pentru ea prin fapte drepte, Îi cere lui Allah un sfârșit bun și se căiește de faptele rele. Acesta este folosul amintirii morții: când își amintește, se pregătește. De aceea el ﷺ a spus:

أَكْثِرُوا ذِكْرَ هَادِمِ اللَّذَّاتِ، فَإِنَّهُ لاَ يَكُونُ فِي كَثِيرٍ إِلاَّ قَلَّلَهُ، وَلاَ فِي قَلِيلٍ إِلاَّ كَثَّرَهُ

Pomeniți des pe cea care curmă plăcerile, căci ea împuținează multul și sporește puținul.[99]

Musulmanul nu trebuie să fie nepăsător față de moarte, ci să și-o amintească mereu și să se pregătească pentru ea.

Crede în înviere, în ziua în care oamenii se ridică din morminte înaintea Domnului lumilor.

﴿وَنُفِخَ فِي ٱلصُّورِ فَصَعِقَ مَن فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَن فِي ٱلْأَرْضِ إِلَّا مَن شَآءَ ٱللَّهُ ۖ ثُمَّ نُفِخَ فِيهِ أُخْرَىٰ فَإِذَا هُمْ قِيَامٌ يَنظُرُونَ﴾

Se va sufla în Trâmbiță și vor cădea morți cei din ceruri și cei de pe pământ, în afară de cei pe care Allah îi voiește. Apoi se va sufla în ea din nou și iată-i ridicați, privind.

Coran, 39:68

După refacerea trupurilor lor din morminte, sufletele se întorc în ele, apoi sunt mânați spre locul adunării și trec prin primejdiile

99 L-au transmis al-Tirmidhī (2307), al-Nasāʾī (1824), Ibn Mājah (4258) și al-Bayhaqī în Shuʿab al-Īmān (10074), formularea fiind a acestuia din urmă.

Vieții de Apoi, până când se statornicesc în Paradis ori în Foc. Paradisul și Focul sunt cele două lăcașuri ale statorniciei.

În privința cuvintelor sale: *„În afară de Paradis, Foc, Tron și Kursī”*, Paradisul și Focul nu pier și nu se nimicesc. Allah le-a creat pentru dăinuire. Cerurile și pământul sunt însă schimbate: cerurile se despică, pământul se crapă și această lume se schimbă.

﴿يَوْمَ تُبَدَّلُ ٱلْأَرْضُ غَيْرَ ٱلْأَرْضِ وَٱلسَّمَٰوَٰتُ ۖ وَبَرَزُوا۟ لِلَّهِ ٱلْوَٰحِدِ ٱلْقَهَّارِ﴾

În ziua în care pământul va fi schimbat cu alt pământ, și cerurile la fel, iar ei se vor înfățișa înaintea lui Allah, Cel Unul, Stăpânitorul.

Coran, 14:48

Tronul nu se schimbă, iar Paradisul și Focul nu pier și nu se schimbă.

„Și Kursī”: acesta este mai prejos de Tron, iar Tronul este mai mare decât el. Kursī cuprinde cerurile și pământul, iar Tronul este mai cuprinzător decât Kursī.

În privința cuvintelor sale: *„Și Trâmbiță”*, aceasta este cornul aflat la îngerul Israfīl. El suflă în el cu sufletele, iar sufletele zboară spre trupurile lor, care prind viață prin îngăduința lui Allah.

﴿ثُمَّ نُفِخَ فِيهِ أُخْرَىٰ فَإِذَا هُمْ قِيَامٌ يَنظُرُونَ﴾

Apoi se va sufla în ea din nou și iată-i ridicați, privind.

Coran, 39:68 · fragment

În privința cuvintelor sale: *„Condei și Tablă”*, sunt Tabla Păstrată și Condeiul cu care Allah a scris hotărârile.

În privința cuvintelor sale: *„Nimic dintre acestea nu piere vreodată”*, acestea sunt lucrurile pe care Allah le-a creat pentru dăinuire: Tronul, Kursī, Tabla, Condeiul, Paradisul, Focul și sufletele. Când sunt create, nu mai pier.

În privința cuvintelor sale: *„Apoi Allah învie făpturile în Ziua Învierii în starea în care le-a făcut să moară”*, adică în starea de necredință ori credință în care i-a făcut să moară. Fiecare este înviat potrivit faptei sale.

Credința în înviere este unul dintre cei șase stâlpi ai credinței. În multe versete, credința în Ziua de Apoi a venit alături de credința în Allah.

Învierea este readucerea oamenilor la viață după moarte, în lumea de apoi. Trăiesc în această lume pentru a lucra, apoi mor, sunt îngropați în pământ și rămân în el cât voiește Allah, într-un loc de așteptare, lăcașul barzakhului, care desparte viața lumească de Viața de Apoi. Apoi sunt înviați din morminte și se ridică vii, așa cum erau, fără să se piardă ceva din alcătuirea lor. Sufletele le sunt readuse în trupuri și sunt mânați spre locul adunării pentru răsplata faptelor bune ori rele din viața lumească.

﴿فَٱلۡيَوۡمَ لَا تُظۡلَمُ نَفۡسٞ شَيۡـٔٗا وَلَا تُجۡزَوۡنَ إِلَّا مَا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ﴾

Astăzi niciun suflet nu va fi nedreptățit cu nimic și nu veți fi răsplătiți decât pentru ceea ce făceați.

Coran, 36:54

Nimeni nu este răsplătit cu bine pentru fapta altuia și nici pedepsit pentru fapta altuia.

﴿وَلَا تَكۡسِبُ كُلُّ نَفۡسٍ إِلَّا عَلَيۡهَاۚ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٞ وِزۡرَ أُخۡرَىٰ﴾

Niciun suflet nu câștigă decât împotriva sa și niciun purtător de povară nu va purta povara altuia.

Coran, 6:164 · fragment

Fiecare este răsplătit pentru fapta sa, bună ori rea. Aceasta este dreptatea lui Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul. Nu îi lasă fără răsplată, după ce s-au ostenit în această lume prin fapte și adorare, dacă sunt dintre cei drepți, ori s-au ostenit — la Allah căutăm adăpost — prin necredință, asociere, nelegiuire și stricăciune pe pământ, dacă sunt dintre necredincioși. Nu îi lasă fără răsplată. Aceasta este dreptatea lui Allah, Mărețul și Preaînaltul. Acesta este sensul cuvintelor sale: fiecare este răsplătit pentru fapta sa. Dacă este astfel, robul trebuie să-și cerceteze fapta cât încă trăiește: din ceea ce este bine să-și sporească merindele, iar de ceea ce este rău să se căiască la Allah și să se elibereze, cât încă este cu putință. Preaînaltul a spus:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَلۡتَنظُرۡ نَفۡسٞ مَّا قَدَّمَتۡ لِغَدٖۖ
وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَۚ إِنَّ ٱللَّهَ خَبِيرُۢ بِمَا تَعۡمَلُونَ﴾

O, voi care ați crezut, temeți-vă de Allah! Fiecare suflet să privească ce a pregătit pentru ziua de mâine. Temeți-vă de Allah, căci Allah este Binestiutor a ceea ce faceți.

Coran, 59:18

Cere-ți socoteală în această lume înaintea socotelii. Cere-ți socoteală pentru faptele tale, cercetează-le, îndreaptă ce este stricat, sporește binele și trezește-te din nepăsare. Aceasta i se cere omului cu judecată.
De aceea el ﷺ a spus:

الكَيِّسُ

Cel chibzuit

— adică omul cu judecată —

مَنْ دَانَ نَفْسَهُ

este cel care își cere socoteală

— adică își cercetează sufletul —

وَعَمِلَ لِمَا بَعْدَ الْمَوْتِ

și lucrează pentru ceea ce urmează morții.

Acesta este omul cu judecată.

وَالعَاجِزُ مَنْ أَتْبَعَ نَفْسَهُ هَوَاهَا

Cel neputincios este cel care își lasă sufletul să-și urmeze pofta

în această lume

وَتَمَنَّى عَلَى اللَّهِ الأَمَانِيَّ

și își face speranțe deșarte în privința lui Allah.

[100] Dorește Paradisul și izbăvirea, fără să fi lucrat ceva. Acesta este neputincios cu neputința vrednică de mustrare — la Allah căutăm adăpost —, nu cu neputința trupească prin care omul nu poate lucra. Acesta din urmă nu este tras la răspundere.

﴿رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَآ إِن نَّسِينَآ أَوْ أَخْطَأْنَا﴾

Domnul nostru, nu ne lua la socoteală dacă uităm ori greșim!
Coran, 2:286 · fragment

100 L-au transmis al-Tirmidhī (2459), Ibn Mājah (4260) și Aḥmad (17123).

Celălalt este însă capabil și are putință, dar a fost neputincios prin lene și nepăsare. Acesta este neputinciosul. Cu toate acestea, își dorește să fie în Viața de Apoi dintre oamenii Paradisului fără faptă. Nu poate fi dintre oamenii Paradisului fără faptă.

În privința cuvintelor sale: *„Le cere socoteală așa cum voiește: o parte în Paradis și o parte în Focul arzător”*, El, Preaslăvitul și Preaînaltul, le cere socoteală pentru faptele lor. Socoteala este cercetarea faptelor.

• Oamenii sunt de mai multe feluri:

• Unii credincioși nu sunt trași la socoteală și intră în Paradis fără socoteală și fără pedeapsă.

• Altora li se cere o socoteală ușoară, adică înfățișarea faptelor.

• Altora li se cercetează amănunțit socoteala.

مَنْ نُوقِشَ الحِسَابَ عُذِّبَ

Cel a cărui socoteală este cercetată amănunțit este pedepsit.[101]

La Allah căutăm adăpost.

• Necredinciosului nu i se cere o socoteală de cântărire a faptelor, ci una de recunoaștere: îi sunt arătate faptele, necredința și asocierea sa, ca să le recunoască și să nu poată tăgădui nimic. Apoi este împins în Foc.

„O parte în Paradis și o parte în Focul arzător”: aceasta este luată din versetul:

﴿فَرِيقٌ فِي ٱلْجَنَّةِ وَفَرِيقٌ فِي ٱلسَّعِيرِ﴾

O parte în Paradis și o parte în Focul arzător.
Coran, 42:7 · fragment

101 L-au transmis al-Bukhārī (103) și Muslim (2876).

﴿فَرِيقٌ فِى ٱلْجَنَّةِ﴾

O parte în Paradis
Coran, 42:7 · fragment

sunt oamenii credinței, iar

﴿وَفَرِيقٌ فِى ٱلسَّعِيرِ﴾

o parte în Focul arzător
Coran, 42:7 · fragment

sunt oamenii necredinței și ai nelegiuirii.

În privința cuvintelor sale: *„Celorlalte făpturi, care nu au fost create pentru dăinuire, le spune: «Fiți țărână!»”*, Allah învie făpturile în Ziua Învierii, oameni, animale și păsări.

﴿وَمَا مِن دَآبَّةٍ فِى ٱلْأَرْضِ وَلَا طَٰٓئِرٍ يَطِيرُ بِجَنَاحَيْهِ إِلَّآ أُمَمٌ
أَمْثَالُكُم ۚ مَّا فَرَّطْنَا فِى ٱلْكِتَٰبِ مِن شَىْءٍ ۚ ثُمَّ إِلَىٰ
رَبِّهِمْ يُحْشَرُونَ﴾

Nu este nicio vietate pe pământ și nicio pasăre care zboară cu cele două aripi ale sale fără să fie comunități asemenea vouă. Nu am lăsat nimic în afara Cărții. Apoi vor fi adunați la Domnul lor.
Coran, 6:38

Preaînaltul a spus:

﴿وَإِذَا ٱلْوُحُوشُ حُشِرَتْ﴾

Când fiarele vor fi adunate.
Coran, 81:5

Făpturile sunt adunate în Ziua Învierii pentru înfăptuirea dreptății între ele, până când unele primesc dreptate față de altele. Între animale se face dreptate: pentru oaia fără coarne se ia dreptate de la oaia cu coarne, după cum se află în hadithul autentic. [102] După ce s-a făcut dreptate între ele, Allah le spune: „Fiți țărână!", fiindcă nu au fost înviate pentru a dăinui în Viața de Apoi, ci numai pentru răsplată. Aceasta ține de dreptatea lui Allah. Atunci necredinciosul spune:

﴿وَيَقُولُ ٱلْكَافِرُ يَٰلَيْتَنِى كُنتُ تُرَٰبًۢا﴾

Necredinciosul va spune: «O, de aș fi fost țărână!»
Coran, 78:40 · fragment

Când animalelor li se spune să fie țărână, necredinciosul își dorește să fie asemenea lor.

102 L-a transmis Muslim (2582).

Credința în înfăptuirea dreptății în Ziua Învierii

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Și credința în înfăptuirea dreptății în Ziua Învierii între toate făpturile: fiii lui Adam, fiarele și târâtoarele, până și între o furnică mică și alta, astfel încât Allah, Preaputernicul și Mărețul, să le facă dreptate unora față de alții: celor din Paradis față de cei din Foc și celor din Foc față de cei din Paradis, celor din Paradis între ei și celor din Foc între ei."

Comentariu

Am arătat mai înainte că Allah învie făpturile în Ziua Învierii pentru răsplata faptelor bune și rele, în cazul fiilor lui Adam, și pentru înfăptuirea dreptății, atât în cazul oamenilor, cât și al animalelor. Animalele sunt înviate numai pentru înfăptuirea dreptății. Fiii lui Adam sunt înviați pentru răsplată și pentru a li se face dreptate unora față de alții.

În privința cuvintelor sale: *„Și credința în înfăptuirea dreptății în Ziua Învierii între toate făpturile: fiii lui Adam, fiarele și animalele"*, toate sunt înviate pentru a li se face dreptate unora față de altele. După ce se face dreptate între animale, rostul învierii lor se încheie și ele devin țărână. Fiii lui Adam sunt însă împărțiți în două cete: o ceată în Paradis și o ceată în Focul arzător. După aceea nu mai mor niciodată, ci rămân pentru totdeauna fie în Paradis, fie în Foc.

În privința cuvintelor sale: *„Până și între o furnică mică și alta"*, chiar și unei furnici mici i se face dreptate față de alta. Allah nu îngăduie niciodată ca nedreptatea să rămână nesocotită, fiindcă El este Cel mai înțelept dintre judecători și Judecătorul drept. El nu lasă nedreptatea neîndreptată nici măcar între animale și furnici: în Ziua Învierii le învie, apoi le face dreptate unora față de altele. În privința drepturilor oamenilor, primul lucru judecat între credincioși în Ziua Învierii este vărsarea de sânge. Li se face dreptate unora față de alții după ce trec Șirāțul și înainte să intre în Paradis. Sunt opriți și li se face dreptate unora față de alții. Când sunt curățiți și purificați, li se îngăduie să intre în Paradis,

fiindcă nimeni nu intră vreodată în Paradis având asupra sa o nedreptate făcută cuiva, fiindcă Paradisul este sălaşul celor curaţi. Nu intră în el decât cei curaţi, care nu mai au de dat socoteală, nu mai datorează nimănui vreun drept şi nu mai poartă păcate. Chiar şi credinciosul păcătos este chinuit în Foc potrivit păcatului său, ori Allah îl iartă prin voia Sa:

﴿إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَغۡفِرُ أَن يُشۡرَكَ بِهِۦ وَيَغۡفِرُ مَا دُونَ ذَٰلِكَ لِمَن
يَشَآءُ ۚ وَمَن يُشۡرِكۡ بِٱللَّهِ فَقَدِ ٱفۡتَرَىٰٓ إِثۡمًا عَظِيمًا﴾

Allah nu iartă să I se facă asociaţi, dar iartă ceea ce este mai prejos de aceasta cui voieşte. Cel care Îi face asociaţi lui Allah a născocit un păcat imens.

Coran, 4:48

Dacă voieşte, îl iartă, iar dacă voieşte, îl chinuie potrivit păcatelor sale, până când îl curăţă şi îl scapă de păcate, apoi îl face să intre în Paradis. Aşadar, în Paradis nu intră decât cineva curăţit, fie prin înfăptuirea dreptăţii, fie prin pedeapsă.

În privinţa cuvintelor sale: *„Astfel încât Allah, Preaputernicul şi Măreţul, să le facă dreptate unora faţă de alţii: celor din Paradis faţă de cei din Foc şi celor din Foc faţă de cei din Paradis”*, chiar şi credinciosului care l-a nedreptăţit pe un necredincios i se cere în Ziua Învierii să împlinească dreptul acelui necredincios. Şi invers: dacă necredinciosul l-a nedreptăţit pe credincios, credinciosului i se face dreptate în Ziua Învierii. Nimeni nu este lăsat fără să răspundă pentru o nedreptate făcută cuiva. Şi credinciosului i se cere să împlinească dreptul altui credincios.

Condițiile faptei

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Și împlinirea faptei numai pentru Allah."

Comentariu
A împlini fapta numai pentru Allah înseamnă ca ea să nu cuprindă asociere.

Allah nu primește dintre fapte decât ceea ce este împlinit numai pentru Fața Sa. Aceasta este una dintre cele două condiții ale primirii faptei.

A doua condiție este urmarea și împlinirea Sunnei: fapta trebuie să fie în acord cu Sunna Trimisului lui Allah ﷺ și să nu cuprindă inovație, fiindcă Allah nu primește inovațiile, ci pedepsește pentru ele. Chiar dacă omul s-ar osteni printr-o faptă pe care nu o împlinește numai pentru Allah, ea ajunge pulbere risipită. Iar dacă s-ar osteni printr-o faptă care nu este în acord cu Sunna, ea este respinsă. Fapta nu este primită decât cu aceste două condiții: împlinirea ei numai pentru Allah și urmarea Trimisului ﷺ.

﴿وَقَالُواْ لَن يَدۡخُلَ ٱلۡجَنَّةَ إِلَّا مَن كَانَ هُودًا أَوۡ نَصَٰرَىٰۗ
تِلۡكَ أَمَانِيُّهُمۡۗ قُلۡ هَاتُواْ بُرۡهَٰنَكُمۡ إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ بَلَىٰ مَنۡ
أَسۡلَمَ وَجۡهَهُۥ لِلَّهِ وَهُوَ مُحۡسِنٞ فَلَهُۥٓ أَجۡرُهُۥ عِندَ رَبِّهِۦ وَلَا
خَوۡفٌ عَلَيۡهِمۡ وَلَا هُمۡ يَحۡزَنُونَ﴾

Ei au spus: «Nu va intra în Paradis decât cine este iudeu ori creștin.» Acestea sunt dorințele lor. Spune: «Aduceți dovada voastră, dacă spuneți adevărul!» Ba da! Cel care își supune fața lui Allah, fiind făcător de bine, își are răsplata la Domnul său. Ei nu vor avea teamă și nu se vor întrista.

Coran, 2:111–112

„Ba da!” le respinge negația, adică intră în Paradis

﴿مَنۡ أَسۡلَمَ وَجۡهَهُۥ لِلَّهِ وَهُوَ مُحۡسِنٞ فَلَهُۥٓ أَجۡرُهُۥ عِندَ رَبِّهِۦ
وَلَا خَوۡفٌ عَلَيۡهِمۡ وَلَا هُمۡ يَحۡزَنُونَ﴾

cel care își supune fața lui Allah, fiind făcător de bine, își are răsplata la Domnul său. Ei nu vor avea teamă și nu se vor întrista.

Coran, 2:112 · fragment

﴿مَنۡ أَسۡلَمَ وَجۡهَهُۥ لِلَّهِ﴾

Cel care își supune fața lui Allah,

Coran, 2:112 · fragment

adică își împlinește fapta numai pentru Allah;

﴿وَهُوَ مُحْسِنٌ﴾

fiind făcător de bine,
Coran, 2:112 · fragment

adică urmându-l pe Trimis ﷺ. Aceasta se aplică oricui, dintre iudei, creștini și toți ceilalți oameni, cu aceste două condiții: împlinirea faptei numai pentru Allah și urmarea Trimisului.

Credința în hotărârea și predestinarea lui Allah

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Și mulțumirea față de hotărârea lui Allah."

Comentariu

„Mulțumirea față de hotărârea lui Allah." Credința în hotărârea și predestinarea divină este unul dintre cei șase stâlpi ai credinței:

أَنْ تُؤْمِنَ بِاللهِ، وَمَلائِكَتِهِ، وَكُتُبِهِ، وَرُسُلِهِ، وَالْيَوْمِ الآخِرِ، وَتُؤْمِنَ بِالْقَدَرِ خَيْرِهِ وَشَرِّهِ

Să crezi în Allah, în îngerii Săi, în cărțile Sale, în trimișii Săi, în Ziua de Apoi și să crezi în predestinare, în binele și răul ei.[103]

Aceasta înseamnă să crezi că Allah a predestinat lucrurile, le-a hotărât din veșnicie, le-a scris în Tabla Păstrată, le-a creat și le-a adus la existență prin voia Sa, Slăvitul și Preaînaltul. Credința în hotărârea și predestinarea divină cuprinde patru trepte.

Prima treaptă: cunoașterea. Allah a cunoscut lucrurile prin cunoașterea Sa veșnică, înainte ca ele să existe.

A doua treaptă: credința că Allah a scris lucrurile în Tabla Păstrată înainte ca ele să existe. Preaînaltul a spus:

103 Relatat de Muslim (8).

﴿مَآ أَصَابَ مِن مُّصِيبَةٍ فِى ٱلْأَرْضِ وَلَا فِىٓ أَنفُسِكُمْ إِلَّا فِى كِتَٰبٍ مِّن قَبْلِ أَن نَّبْرَأَهَآ ۚ إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ يَسِيرٌ﴾

Nicio nenorocire nu se abate asupra pământului și nici asupra voastră fără să fie într-o Carte, înainte ca Noi să o aducem la existență. Aceasta este ușor pentru Allah.

Coran, 57:22

A treia treaptă: credința că Allah a vrut și a voit aceste întâmplări: necredința și credința, ascultarea și neascultarea, evlavia și nelegiuirea, binele și răul. Pe toate acestea Allah le-a voit și le-a vrut prin voința Sa universală. În stăpânirea Sa nu se petrece ceea ce El nu voiește. Însă El a voit binele, a voit credința și a voit răul pentru o înțelepciune, pentru încercare și punere la probă. Allah a voit binele, pe care îl iubește și de care este mulțumit, și a voit răul, pe care nu îl iubește și de care nu este mulțumit. L-a voit însă pentru o înțelepciune, ca încercare și punere la probă. Dacă nu ar exista decât binele, nimeni nu s-ar deosebi prin ceva, nu ar mai exista încercare și punere la probă și toți oamenii ar fi buni. Iar dacă nu ar exista decât răul, nimeni nu s-ar deosebi prin fapta bună. De aici se înțelege că Allah îi încearcă pe robii Săi pentru a-l deosebi pe cel bun de cel rău și pe credincios de necredincios. Este o încercare și o punere la probă la care îi supune, Slăvitul și Preaînaltul. El nu a creat aceste lucruri fără rost.

A patra treaptă: crearea și aducerea la existență. Allah este Creatorul oricărui lucru care se petrece. Faptele robilor sunt create de Allah și sunt totodată fapta robului. Ele sunt create de Allah, Mărețul și Preaînaltul. Allah, Mărețul și Preaînaltul, spune:

﴿ٱللَّهُ خَٰلِقُ كُلِّ شَيۡءٖۖ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ وَكِيلٞ﴾

Allah este Creatorul tuturor lucrurilor și El este Ocrotitor peste toate.
Coran, 39:62

El, Slăvitul și Preaînaltul, spune:

﴿أَوَلَيۡسَ ٱلَّذِي خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ بِقَٰدِرٍ عَلَىٰٓ أَن يَخۡلُقَ مِثۡلَهُمۚ بَلَىٰ وَهُوَ ٱلۡخَلَّٰقُ ٱلۡعَلِيمُ﴾

Oare Cel care a creat cerurile și pământul nu este în stare să creeze asemenea lor? Ba da! El este Creatorul, Atoateștiutorul.
Coran, 36:81

﴿وَٱللَّهُ خَلَقَكُمۡ وَمَا تَعۡمَلُونَ﴾

Allah v-a creat pe voi și ceea ce faceți.
Coran, 37:96

Ele sunt creația lui Allah, Mărețul și Preaînaltul, și sunt fapta și dobândirea robilor, prin alegerea și voința lor.

Credinciosul crede în aceste patru trepte: cunoașterea, scrierea, voia și voința, crearea și aducerea la existență.

Răbdarea față de hotărârea lui Allah, Mărețul și Preaînaltul

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Și răbdarea față de hotărârea lui Allah."
„Și credința în toate cele predestinate de Allah, în binele și răul lor, în cele dulci și în cele amare."
„Și credința în ceea ce a spus Allah, Preaputernicul și Mărețul. Allah a cunoscut ceea ce vor face robii și sfârșitul la care vor ajunge. Ei nu ies din cunoașterea lui Allah, iar în pământuri și ceruri nu se petrece decât ceea ce Allah, Preaputernicul și Mărețul, a cunoscut."

Comentariu
Apoi credinciosul este mulțumit cu hotărârea și predestinarea divină când se abat asupra lui nenorocirile. Nu își pierde răbdarea și nu se mânie împotriva lor. Își oprește sufletul de la zbuciumul nerăbdării, limba de la a se plânge altcuiva decât lui Allah și mâna de la a-și lovi obrajii și a-și sfâșia veșmintele la piept. Aceasta este mulțumirea față de hotărârea și predestinarea divină: să știi că

أَنَّ مَا أَصَابَكَ لَمْ يَكُنْ لِيُخْطِئَكَ، وَمَا أَخْطَأَكَ لَمْ يَكُنْ لِيُصِيبَكَ

ceea ce te-a atins nu putea să te ocolească, iar ceea ce te-a ocolit nu putea să te atingă,

[104] după cum a spus Profetul ﷺ. Credința nu este deplină fără aceasta.

Aceasta a fost amintită mai înainte, la prima treaptă a credinței în hotărârea și predestinarea divină.

104 Relatat de Abū Dāwūd (4699), Ibn Mājah (77) și Aḥmad (21589).

A invoca hotărârea și predestinarea divină în privința nenorocirilor asupra cărora omul nu are putere de alegere este un lucru lăudabil, fiindcă arată mulțumire și supunere. Preaînaltul a spus:

﴿ٱلَّذِينَ إِذَآ أَصَـٰبَتْهُم مُّصِيبَةٌ قَالُوٓا۟ إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّآ إِلَيْهِ رَٰجِعُونَ﴾

Cei care, atunci când îi lovește o nenorocire, spun: «Noi suntem ai lui Allah și la El ne întoarcem.»

Coran, 2:156

Cât despre invocarea hotărârii și predestinării pentru faptele rele pe care oamenii le aleg și le săvârșesc, predestinarea nu este o dovadă în apărarea lor. Dimpotrivă, sunt pedepsiți pentru faptele și neglijența lor. Poarta căinței este deschisă. În loc să te certi cu Allah, spunând: *„De ce mi-ai predestinat aceasta?”*, și să părăsești căința — aceasta fiind o neputință vrednică de mustrare —, grăbește-te să te căiești, să ceri iertare și să te învinovățești pe tine însuți. Aceasta i se cere robului: să ia aminte la faptele sale.

﴿وَلْتَنظُرْ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ لِغَدٍ﴾

Fiecare suflet să privească la ceea ce a pregătit pentru ziua de mâine.

Coran, 59:18 · fragment

Privește la faptele tale: le poți schimba, te poți căi de ele și poți cere iertare. Cât despre hotărârea și predestinarea divină, acestea țin de Allah, Mărețul și Preaînaltul, și nu de tine.

În privința cuvintelor sale: *„Ei nu ies din cunoașterea lui Allah”*, Allah cunoaște orice lucru și îl cuprinde cu cunoașterea Sa, Slăvitul și Preaînaltul. El cunoaște necredința necredinciosului, nelegiuirea nelegiuitului și nedreptatea celui nedrept. Nimic nu Îi este ascuns. Cunoaște ascultarea celui ascultător și fapta lui. Le cunoaște și pe unele, și pe celelalte, însă le dă răgaz, poate se

căiesc și se întorc. Dacă se căiesc, este bine; altminteri îi așteaptă socoteala. Allah nu îi lasă niciodată nesocotiți.

În privința cuvintelor sale: *„Iar în pământuri și ceruri nu se petrece decât ceea ce Allah, Preaputernicul și Mărețul, a cunoscut”*, aceasta este după cum s-a arătat mai înainte: Allah a cunoscut orice lucru, ceea ce a fost în trecut și ceea ce va fi în viitor. El le-a cuprins pe toate cu cunoașterea Sa. Nimic nu Îi este ascuns, Slăvitul și Preaînaltul. Le-a cunoscut, le-a predestinat, le-a scris, le-a voit, le-a vrut și le-a creat.

Tot ceea ce îl atinge pe rob ține de hotărârea și predestinarea lui Allah

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Și să știi că ceea ce te-a atins nu putea să te ocolească, iar ceea ce te-a ocolit nu putea să te atingă...”

Comentariu
Acesta este textul hadithului, după cum i-a spus Profetul ﷺ lui Ibn ʿAbbās:

وَاعْلَمْ أَنَّ مَا أَصَابَكَ لَمْ يَكُنْ لِيُخْطِئَكَ، وَمَا أَخْطَأَكَ لَمْ يَكُنْ لِيُصِيبَكَ

Să știi că ceea ce te-a atins nu putea să te ocolească, iar ceea ce te-a ocolit nu putea să te atingă.[105]

„Ceea ce te-a ocolit nu putea să te atingă”: chiar dacă ți l-ai dorit și l-ai căutat cu stăruință, dar te-a ocolit, să știi că Allah nu ți l-a predestinat. „Iar ceea ce te-a atins nu putea să te ocolească.” Nu spune, așadar: „Dacă aș fi făcut cutare lucru, nu m-ar fi atins.”

105 ʿAbd ibn Ḥumayd, Al-Muntakhab (636), în relatarea lui Ibn ʿAbbās. Același înțeles se află în relatarea lui Ibn al-Daylamī, la Abū Dāwūd (4699) și Ibn Mājah (77).

Nu există creator alături de Allah

„Și nu există niciun creator alături de Allah, Preaputernicul și Mărețul..."

Comentariu

În privința cuvintelor sale: *„Și nu există niciun creator alături de Allah, Preaputernicul și Mărețul"*, aceasta ține de treptele hotărârii și predestinării divine. Aici este răspunsul dat celui care spune că robul își creează propria faptă. Allah singur creează, Mărețul și Preaînaltul; nimeni nu creează alături de El. Este creația numai a lui Allah, Slăvitul și Preaînaltul. De aceea El, Mărețul și Preaînaltul, spune:

﴿قُلْ أَرَءَيْتُم مَّا تَدْعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ أَرُونِى مَاذَا خَلَقُوا۟ مِنَ ٱلْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِى ٱلسَّمَـٰوَٰتِ ۖ ٱئْتُونِى بِكِتَـٰبٍ مِّن قَبْلِ هَـٰذَآ أَوْ أَثَـٰرَةٍ مِّنْ عِلْمٍ إِن كُنتُمْ صَـٰدِقِينَ﴾

Spune: «Vedeți voi cele pe care le chemați în afara lui Allah? Arătați-mi ce au creat din pământ! Ori au ele vreo parte în ceruri? Aduceți-mi o Carte de dinaintea acesteia ori vreo urmă de cunoaștere, dacă spuneți adevărul!»

Coran, 46:4

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ ضُرِبَ مَثَلٌ فَٱسْتَمِعُواْ لَهُۥٓ ۚ إِنَّ ٱلَّذِينَ تَدْعُونَ
مِن دُونِ ٱللَّهِ لَن يَخْلُقُواْ ذُبَابًا وَلَوِ ٱجْتَمَعُواْ لَهُۥ ۖ وَإِن يَسْلُبْهُمُ
ٱلذُّبَابُ شَيْـًٔا لَّا يَسْتَنقِذُوهُ مِنْهُ ۚ ضَعُفَ
ٱلطَّالِبُ وَٱلْمَطْلُوبُ﴾

O, oameni! Vi s-a dat o pildă, așadar ascultați-o! Cei pe care îi chemați în afara lui Allah nu vor crea nici măcar o muscă, chiar dacă s-ar uni pentru aceasta. Iar dacă musca le răpește ceva, nu îl pot lua înapoi de la ea. Slabi sunt și cel care caută, și cel căutat!

Coran, 22:73

﴿قُلْ مَن رَّبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ قُلِ ٱللَّهُ ۚ قُلْ أَفَٱتَّخَذْتُم
مِّن دُونِهِۦٓ أَوْلِيَآءَ لَا يَمْلِكُونَ لِأَنفُسِهِمْ نَفْعًا وَلَا ضَرًّا ۚ قُلْ
هَلْ يَسْتَوِى ٱلْأَعْمَىٰ وَٱلْبَصِيرُ أَمْ هَلْ تَسْتَوِى ٱلظُّلُمَٰتُ وَٱلنُّورُ
أَمْ جَعَلُواْ لِلَّهِ شُرَكَآءَ خَلَقُواْ كَخَلْقِهِۦ فَتَشَٰبَهَ ٱلْخَلْقُ عَلَيْهِمْ ۚ قُلِ
قُلِ ٱللَّهُ خَٰلِقُ كُلِّ شَىْءٍ وَهُوَ ٱلْوَٰحِدُ ٱلْقَهَّٰرُ﴾

Spune: «Cine este Domnul cerurilor și al pământului?» Spune: «Allah!» Spune: «V-ați luat atunci, în afara Lui, ocrotitori care nu au putere să-și aducă nici folos, nici vătămare?» Spune: «Oare sunt deopotrivă orbul și cel care vede? Ori sunt deopotrivă întunericurile și lumina? Ori I-au făcut lui Allah asociați care au creat asemenea creației Sale, astfel încât creația li s-a părut asemănătoare?» Spune: «Allah este Creatorul tuturor lucrurilor și El este Unicul, Biruitorul!»

Coran, 13:16

De aceea Allah, Mărețul și Preaînaltul, i-a descris pe făuritorii de imagini prin cuvintele Sale:

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ ذَهَبَ يَخْلُقُ كَخَلْقِي

Cine este mai nedrept decât cel care încearcă să creeze asemenea creației Mele?,

adică încearcă să alcătuiască forma a ceea ce a creat Allah.

فَلْيَخْلُقُوا حَبَّةً، أَوْ لِيَخْلُقُوا شَعِيرَةً

Să creeze atunci un grăunte sau un bob de orz!

Iar într-o altă relatare:

أَوْ لِيَخْلُقُوا ذَرَّةً

Ori să creeze o furnică mică![106]

Nimeni nu este în stare de aceasta. Chiar dacă ar putea făuri imaginile, nu le-ar putea da viață.

Viața este creația lui Allah, Mărețul și Preaînaltul. Nimeni nu este în stare de aceasta. Chiar dacă ar reda imaginea și forma cu

106 Relatat de al-Bukhārī (5953) și Muslim (2111).

precizie, nu ar putea sufla duhul în ea și nici nu i-ar putea da viață.
Aceasta este creația lui Allah, Slăvitul și Preaînaltul. De aceea făuritorilor de imagini li se spune în Ziua Învierii:

أَحْيُوا مَا خَلَقْتُمْ

Dați viață celor pe care le-ați creat!,

[107] pentru a le arăta neputința și pentru a-i chinui.

107 Relatat de al-Bukhārī (2112) și Muslim (2110).

Părerea bine cunoscută la Ahl al-Sunnah wa-l-Jamāʿah despre takbīrurile rugăciunii funerare

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Takbīrurile la rugăciunea funerară sunt patru. Aceasta este părerea lui Mālik ibn Anas, Sufyān al-Thawrī, al-Ḥasan ibn Ṣāliḥ, Aḥmad ibn Ḥanbal și a juriștilor, și astfel a spus Trimisul lui Allah ﷺ."

Comentariu

Aceasta este o chestiune de ramură, însă este amintită aici din pricina divergenței asupra ei și pentru a lămuri Sunna în această privință, fiindcă numele cărții este *„Sharḥ al-Sunnah"*. Părerea bine cunoscută la Ahl al-Sunnah wa-l-Jamāʿah și la imami este că la rugăciunea funerară se rostesc patru takbīruri. Astfel se află în hadithul autentic:

أَنَّ النَّبِيَّ صلى الله عليه وسلم صَلَّى عَلَى النَّجَاشِيِّ، صَلاَةَ الغَائِبِ وَكَبَّرَ عَلَيْهِ أَرْبَعًا

Profetul ﷺ a împlinit pentru al-Najāshī rugăciunea funerară în absența celui mort și a rostit pentru el patru takbīruri.[108]

Cele mai multe hadithuri menționează patru. În unele apar cinci ori mai multe, însă numărul asupra căruia musulmanii sunt de acord este patru. Ceea ce depășește acest număr face obiectul divergenței. Musulmanul nu trebuie să aleagă chestiunea disputată, părăsind ceea ce este unanim și recunoscut, și să îi tulbure pe oameni. Mai ales imamii moscheilor nu trebuie să îi tulbure, fiindcă oamenii nu sunt obișnuiți cu mai mult de patru. Dacă vrei să faci aceasta, fă-o pentru tine, fără să îi tulburi pe oameni aducându-le opinii izolate și relatări divergente. Aceasta

108 Relatat de al-Bukhārī (1188) și Muslim (951).

nu este purtarea celor care caută cunoașterea. Cei care caută cunoașterea îi unesc pe oameni, nu îi tulbură, lucrează potrivit celor asupra cărora există acord și se țin de ele. Aceasta se cere și acesta este scopul autorului când amintește numărul de patru: el este cel recunoscut de toți. Să nu fie depășit, tulburându-i astfel pe oameni.

În privința cuvintelor sale: *„Aceasta este părerea lui Mālik ibn Anas, Sufyān al-Thawrī, al-Ḥasan ibn Ṣāliḥ și Aḥmad ibn Ḥanbal”*, Mālik ibn Anas este imamul Lăcașului Emigrării și unul dintre cei patru imami.

Sufyān al-Thawrī este Sufyān ibn Saʿīd al-Thawrī, cunoscutul imam, unul dintre imamii jurisprudenței.

Al-Ḥasan ibn Ṣāliḥ ibn Ḥayy este unul dintre marii imami.

Aḥmad ibn Ḥanbal este unul dintre cei patru imami.

În privința cuvintelor sale: *„Și a juriștilor, și astfel a spus Trimisul lui Allah ﷺ”*, aceasta este părerea multor juriști, urmând Sunna Trimisului ﷺ. Cel care caută cunoașterea nu trebuie să îi tulbure pe oameni sub pretextul că știe o părere ori un hadith despre un număr mai mare. Învățații cunoșteau divergențele asupra chestiunilor, dar nu aduceau ceea ce îi tulbură pe oameni și contravine practicii urmate.

Îngerii împlinesc lucrările încredințate lor de Allah

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Și credința că alături de fiecare picătură este un înger care coboară din cer până când o așază acolo unde i-a poruncit Allah, Preaputernicul și Mărețul."

Comentariu
Fără îndoială, Allah, Mărețul și Preaînaltul, coboară ploaia din cer cu măsură. Preaînaltul a spus:

﴿وَأَنزَلْنَا مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءًۢ بِقَدَرٍ فَأَسْكَنَّٰهُ فِى ٱلْأَرْضِ﴾

Am coborât din cer apă cu măsură și am așezat-o în pământ.
Coran, 23:18 · fragment

Allah, Mărețul și Preaînaltul, a rânduit coborârea ploilor, măsura și cantitățile lor, precum și pământul peste care cad. El le îndreaptă cum voiește, Slăvitul și Preaînaltul: le mână și le poruncește să plouă ori să se oprească. Cu ele sunt îngeri. În descrierea lui Mīkāʾīl se arată că el este însărcinat cu ploaia și cu vegetația. Îngerii împlinesc lucrări pe care Allah le-a încredințat lor, iar printre acestea se află ploaia.

Minunile Trimisului ﷺ

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Și credința că, atunci când Trimisul lui Allah ﷺ le-a vorbit celor din puț în ziua de la Badr, adică asociaționiștilor, ei îi auzeau cuvintele."

Comentariu
Trimisul ﷺ are minuni. Minunea este un lucru care depășește cursul obișnuit al lucrurilor, fără ca omul să aibă vreo putere asupra lui; ea este numai creația lui Allah, Mărețul și Preaînaltul.

﴿وَقَالُوا۟ لَوْلَآ أُنزِلَ عَلَيْهِ ءَايَـٰتٌ مِّن رَّبِّهِۦ ۖ قُلْ إِنَّمَا ٱلْـَٔايَـٰتُ عِندَ ٱللَّهِ وَإِنَّمَآ أَنَا۠ نَذِيرٌ مُّبِينٌ﴾

Ei au spus: «De ce nu i-au fost coborâte semne de la Domnul său?» Spune: «Semnele sunt numai la Allah, iar eu sunt doar un prevenitor limpede.»
Coran, 29:50

Îi cereau Trimisului să aducă de la sine semne care să dovedească trimiterea sa, după cum spuneau ei. Dar semnele sunt la Allah. Trimisul nu aduce vreun semn decât de la Allah, Mărețul și Preaînaltul:

﴿قُلْ إِنَّمَا ٱلْـَٔايَـٰتُ عِندَ ٱللَّهِ﴾

Spune: «Semnele sunt numai la Allah.»
Coran, 29:50 · fragment

El este Cel care arată minunile, Slăvitul și Preaînaltul, și le înfăptuiește prin trimișii Săi pentru a le adeveri trimiterea. Un asemenea caz este următorul: dacă îi vorbești unui mort, el nu te aude și nu știe ce spui. Însă Trimisul ﷺ le-a vorbit celor uciși la Badr dintre Quraysh, care îi pricinuiseră suferință lui și

musulmanilor în Mecca, se arătaseră trufași față de credință, se răzvrătiseră, îl asupriseră pe Trimis ﷺ, îl alungaseră pe el și pe companionii săi și îi vătămaseră. Allah i-a dat în puterea lui la Badr și au fost uciși. Au fost uciși fruntașii și mai-marii lor: Shaybah ibn Rabīʿah, ʿUtbah ibn Rabīʿah, Abū Jahl ibn Hishām și mulți alți mai-mari ai Quraysh. Apoi Profetul ﷺ a poruncit să fie aruncați într-un puț dintre puțurile de la Badr. Profetul ﷺ a stat deasupra lor și li s-a adresat: *„O, cutare, fiul lui cutare! O, Abū Jahl ibn Hishām! O, ʿUtbah! O, Shaybah! O, Umayyah!"* Le-a vorbit fiecăruia în parte: *„Ați găsit adevărat ceea ce v-a făgăduit Domnul vostru? Eu am găsit adevărat ceea ce mi-a făgăduit Domnul meu."* ʿUmar i-a spus: *„O, Trimis al lui Allah! Cum le vorbești, de vreme ce trupurile lor s-au descompus și ei nu aud?"* El a spus:

مَا أَنتُمْ بِأَسْمَعَ لِمَا أَقُولُ مِنْهُمْ لَكِنَّهُمْ لاَ يَنْطِقُونَ أَوْ لاَ يَتَكَلَّمُونَ

Voi nu auziți ceea ce spun mai bine decât ei, însă ei nu pot rosti — ori: nu pot vorbi.[109]

Aceasta este una dintre minunile Trimisului ﷺ pe care Allah le-a înfăptuit prin el.

109 Relatat de al-Bukhārī (3757) și Muslim (2874).

Nenorocirile îi curăță pe credincioși

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Și credința că, atunci când omul se îmbolnăvește, Allah îl răsplătește pentru boala sa.” „Și că Allah îl răsplătește pe martir pentru martiriul său.”

Comentariu

Allah nu lasă să se piardă răsplata credincioșilor și face să se abată asupra lor nenorociri pentru a-i curăți ori pentru a le înmulți răsplata. Le poate trimite credinciosului pentru a-i șterge greșelile și a-l curăți de păcate. Se poate însă ca el să nu aibă greșeli, iar Allah să îi trimită încercările pentru a-i înălța treptele, fiindcă i-a scris o treaptă în Paradis la care nu ajunge prin fapta sa. Atunci Allah îl încearcă prin nenorociri pentru a-i înmulți răsplata și a-l face să ajungă la acea treaptă. Credinciosului îi este, așadar, bine. De aceea Profetul ﷺ a spus:

عَجَبًا لِأَمْرِ الْمُؤْمِنِ، إِنَّ أَمْرَهُ كُلَّهُ لَهُ خَيْرٌ، إِنْ أَصَابَتْهُ سَرَّاءُ فَشَكَرَ، كَانَ خَيْرًا لَهُ، وَإِنْ أَصَابَتْهُ ضَرَّاءُ فَصَبَرَ، كَانَ خَيْرًا لَهُ، وَلَيْسَ ذَلِكَ إِلاَّ لِلْمُؤْمِنِ

Uimitoare este situația credinciosului! Tot ceea ce i se întâmplă este bine pentru el. Dacă are parte de bucurie și mulțumește, este bine pentru el; iar dacă are parte de necaz și rabdă, este bine pentru el. Aceasta nu este decât pentru credincios.[110]

Nenorocirile îl ating pe credincios și sunt spre binele său: fie Allah îi șterge prin ele greșelile, fie îi înalță prin ele treptele.

Martirul este cel ucis pe câmpul de luptă, în lupta împotriva necredincioșilor, luptând pentru ca cuvântul lui Allah să fie cel

110 Relatat de Muslim (2999).

mai înalt. Allah îi iartă acestuia totul, în afară de datorie, fiindcă datoria este un drept al omului, iar dreptul omului nu se stinge decât prin împlinirea lui ori prin iertarea sa de către cel îndreptățit. Cât despre păcatele dintre el și Allah, Allah le iartă pe toate prin martiriul pe calea lui Allah, Preaputernicul și Mărețul.

Există și martiri care nu sunt martiri ai câmpului de luptă: cel care moare de ciumă este martir; cel ucis apărându-și averea, onoarea ori familia este martir; iar cel care moare într-un accident neașteptat, precum cel mistuit de foc ori înecat, este martir la Allah, Preaputernicul și Mărețul. [111] Aceasta înseamnă că are răsplata martirului, însă nu este asemenea martirului câmpului de luptă în privința rânduielilor: el este spălat, înfășurat în giulgiu și se împlinește rugăciunea funerară pentru el. Martirul câmpului de luptă nu este însă spălat, nu este înfășurat în altceva decât hainele în care a fost ucis și nu se împlinește rugăciunea funerară pentru el; este îngropat cu sângele său.

111 Relatat de al-Bukhārī (624) și Muslim (1915).

Răspuns celui care spune că pruncii nu simt durere în această lume

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Și credința că pruncii simt durere dacă îi atinge ceva în viața lumească. Bakr, fiul surorii lui ʿAbd al-Wāḥid, a spus că nu simt durere, iar afirmația lui a fost dezmințită."

Comentariu

Această chestiune a fost amintită din pricina celui care spune că pruncii nu simt durere. Autorul a amintit-o ca să îi răspundă acelui om, despre care se spune că era tot dintre khawārij. Khawārij au păreri și mai uimitoare decât aceste afirmații neîntemeiate, din pricina ignoranței lor și a pretenției lor de a fi învățați.

Dacă pe un copil îl atinge ceva, țipă, plânge și cere ajutor. Aceasta dovedește că simte durere. Este un lucru care se vede și se simte. Însă acel om are idei izolate, iar aceasta este una dintre ele.

Nimeni nu intră în Paradis decât prin mila lui Allah

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Să știi că nimeni nu intră în Paradis decât prin mila lui Allah și că Allah nu pedepsește pe nimeni decât potrivit păcatelor sale. Dacă i-ar pedepsi pe locuitorii cerurilor și ai pământului, pe cei evlavioși și pe cei nelegiuiți dintre ei, i-ar pedepsi fără să îi nedreptățească. Nu este îngăduit să se spună despre Allah, Preaputernicul și Mărețul, că este nedrept. Nedreptățește numai cel care ia ceea ce nu îi aparține. Lui Allah Îi aparțin creația și porunca; făpturile sunt ale Sale, iar sălașul este al Său. El nu este întrebat despre ceea ce face, dar ei sunt întrebați. Nu se spune: «De ce?» și «Cum?», și nimeni nu se interpune între Allah și făpturile Sale."

Comentariu

În privința cuvintelor sale: *„Să știi că nimeni nu intră în Paradis decât prin mila lui Allah"*, Paradisul este de mare preț și înălțat și nu se dobândește prin faptă. Oricât ar lucra omul, chiar dacă ar împlini toate faptele de ascultare, fapta sa nu ar egala binefacerile de care se bucură. Dacă i s-ar cere socoteală pentru binefaceri, nu i-ar mai rămâne nicio faptă. Acesta este un aspect.

Al doilea aspect este că Paradisul este de mare preț și nu are un preț măsurat în fapte, bani ori altceva. Numai Allah, Slăvitul și Preaînaltul, îi cunoaște măreția. Însă Allah îi face pe credincioși să intre în Paradis prin mila Sa, datorită faptelor lor. Faptele sunt numai o cauză a intrării în Paradis; ele nu fac obligatorie intrarea în Paradis și nici nu sunt prețul lui. De aceea Profetul ﷺ a spus:

لَنْ يَدْخُلَ أَحَدٌ مِنْكُمُ الْجَنَّةَ بِعَمَلِهِ

Niciunul dintre voi nu va intra în Paradis prin fapta sa.

Aceasta este pentru ca omul să nu se admire pentru fapta sa, nu pentru ca el să părăsească fapta. În cuvintele Preaînaltului:

﴿ٱلَّذِينَ تَتَوَفَّىٰهُمُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ طَيِّبِينَ ۙ يَقُولُونَ سَلَٰمٌ عَلَيْكُمُ ٱدْخُلُوا۟ ٱلْجَنَّةَ بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ﴾

Cei pe care îngerii îi iau curați spunând: «Pace asupra voastră! Intrați în Paradis pentru ceea ce făceați!»,
Coran, 16:32

prepoziția bā' nu exprimă schimbul ori prețul, ci cauza, adică: datorită celor pe care le făceați. Dovada este acest hadith:

لَنْ يَدْخُلَ أَحَدٌ مِنْكُمُ الْجَنَّةَ بِعَمَلِهِ

Niciunul dintre voi nu va intra în Paradis prin fapta sa.

Ei au întrebat: *„Nici măcar tu, o, Trimis al lui Allah?"*
El a spus:

وَلاَ أَنَا إِلاَّ أَنْ يَتَغَمَّدَنِي اللَّهُ بِرَحْمَتِهِ

Nici eu, decât dacă Allah mă învăluie în mila Sa.[112]

Omul să nu se admire, așadar, pentru fapta sa. Însă el nu intră în Paradis decât datorită faptei: dacă nu ar lucra, nu ar intra în Paradis, fiindcă nu a împlinit cauza.

În privința cuvintelor sale: *„Și Allah nu pedepsește pe nimeni decât potrivit păcatelor sale"*, Paradisul este un har de la Allah, Mărețul și Preaînaltul, și este prin mila lui Allah, iar faptele sunt o cauză a intrării în el. Locuitorii Focului nu sunt pedepsiți decât

112 Relatat de al-Bukhārī (5349) și Muslim (2816).

pentru păcatele lor. Nu sunt pedepsiți pentru păcatele altora și nici fără păcate. Aceasta ține de dreptate. Așadar, Paradisul ține de har, iar Focul ține de dreptate.
În privința cuvintelor sale: *„Dacă i-ar pedepsi pe locuitorii cerurilor și ai pământului, pe cei evlavioși și pe cei nelegiuiți dintre ei, i-ar pedepsi fără să îi nedreptățească”*, după cum s-a arătat mai înainte, oricât ar lucra omul, fapta sa nu egalează nici măcar o parte dintre binefacerile lui Allah asupra lui. Dacă Allah l-ar pedepsi, aceasta ar fi dreptate, pentru neajunsul său în a-I mulțumi pentru binefaceri. Cuvintele pe care le-a amintit sunt textul unui hadith al Trimisului lui Allah ﷺ:

لَوْ أَنَّ اللَّهَ عَذَّبَ أَهْلَ سَمَاوَاتِهِ وَأَهْلَ أَرْضِهِ، لَعَذَّبَهُمْ وَهُوَ غَيْرُ ظَالِمٍ لَهُمْ، وَلَوْ رَحِمَهُمْ لَكَانَتْ رَحْمَتُهُ خَيْرًا لَهُمْ مِنْ أَعْمَالِهِمْ

Dacă Allah i-ar pedepsi pe locuitorii cerurilor Sale și ai pământului Său, i-ar pedepsi fără să îi nedreptățească. Iar dacă ar avea milă de ei, mila Sa ar fi mai bună pentru ei decât faptele lor.
(vezi nota 104, p. 294)

Pe nelegiuit l-ar pedepsi pentru nelegiuirea sa, iar pe cel evlavios, fiindcă fapta sa nu îl îndreptățește să intre în Paradis, de vreme ce nu egalează binefacerile lui Allah asupra lui.

În privința cuvintelor sale: *„Nu este îngăduit să se spună despre Allah, Preaputernicul și Mărețul, că este nedrept”*, Allah, Mărețul și Preaînaltul, a declarat că El este mai presus de nedreptate:

﴿مَّنْ عَمِلَ صَٰلِحًا فَلِنَفْسِهِۦ ۖ وَمَنْ أَسَآءَ فَعَلَيْهَا ۗ وَمَا رَبُّكَ بِظَلَّٰمٍ لِّلْعَبِيدِ﴾

Cine face bine o face pentru sine, iar cine face rău o face împotriva sa. Domnul tău nu îi nedreptățește pe robi.

Coran, 41:46

﴿ٱلْيَوْمَ تُجْزَىٰ كُلُّ نَفْسٍۭ بِمَا كَسَبَتْ ۚ لَا ظُلْمَ ٱلْيَوْمَ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ سَرِيعُ ٱلْحِسَابِ﴾

Astăzi fiecare suflet este răsplătit pentru ceea ce a dobândit. Astăzi nu există nedreptate. Allah este grabnic la socoteală.

Coran, 40:17

﴿وَوَجَدُوا۟ مَا عَمِلُوا۟ حَاضِرًا ۗ وَلَا يَظْلِمُ رَبُّكَ أَحَدًا﴾

Vor găsi de față ceea ce au făcut, iar Domnul tău nu nedreptățește pe nimeni.

Coran, 18:49 · fragment

﴿وَمَا ظَلَمْنَٰهُمْ وَلَٰكِن كَانُوٓا۟ أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ﴾

Nu Noi i-am nedreptățit, ci ei se nedreptățeau pe ei înșiși.

Coran, 16:118 · fragment

يَا عِبَادِي إِنِّي حَرَّمْتُ الظُّلْمَ عَلَى نَفْسِي، وَجَعَلْتُهُ بَيْنَكُمْ مُحَرَّمًا، فَلَا تَظَالَمُوا

O, robii Mei! Mi-am oprit Mie Însumi nedreptatea și am făcut-o oprită între voi, așadar nu vă nedreptățiți unii pe alții![113]

Allah, Mărețul și Preaînaltul, este un Judecător drept, iar nedreptatea nu I se cuvine.

În privința cuvintelor sale: *„Nedreptățește numai cel care ia ceea ce nu îi aparține. Lui Allah Îi aparțin creația și porunca”*, nedreptatea înseamnă să iei dreptul oamenilor. Dar au oamenii vreun drept asupra lui Allah? Nu au vreun drept asupra lui Allah și nimeni nu Îi poate impune ceva. Dreptul robilor asupra lui Allah, ca El să nu îl pedepsească pe cel care nu Îi asociază nimic, este un drept pe care El, Slăvitul, li l-a dăruit prin harul Său.

Nedreptatea înseamnă și a așeza un lucru în alt loc decât cel cuvenit lui. Allah nu îi dă pedeapsa celui care merită desfătarea și nici desfătarea celui care merită pedeapsa. Dimpotrivă, îi dă desfătarea celui care o merită și pedeapsa celui care o merită. Aceasta este dreptatea. Inversul ar fi nedreptate: dacă i-ar pedepsi pe oamenii credinței și i-ar cinsti pe oamenii necredinței, aceasta ar fi nedreptate. Allah este mai presus de așa ceva. Nu se poate ca El să îi pedepsească pe oamenii credinței, să îi cinstească pe oamenii necredinței, să îi facă pe necredincioși să intre în Paradis și pe credincioși să intre în Foc. Aceasta nu I se cuvine lui Allah, Slăvitul și Preaînaltul.

113 Relatat de Muslim (2577).

În privința cuvintelor sale: *„Lui Allah Îi aparțin creația și porunca; făpturile sunt ale Sale, iar sălașul este al Său”*, Allah Preaînaltul a spus:

﴿أَلَا لَهُ ٱلْخَلْقُ وَٱلْأَمْرُ﴾

Ale Lui sunt creația și porunca!
Coran, 7:54 · fragment

﴿ٱلْخَلْقُ﴾

Creația
Coran, 7:54 · fragment

înseamnă aducerea lucrurilor la existență din neființă. Allah, Mărețul și Preaînaltul, a creat toate făpturile; nimeni nu creează alături de Allah, Allah Preaînaltul a spus:

﴿ٱللَّهُ خَٰلِقُ كُلِّ شَيْءٍ﴾

Allah este Creatorul tuturor lucrurilor.
Coran, 39:62 · fragment

Preaînaltul a spus:

﴿أَمْ جَعَلُوا۟ لِلَّهِ شُرَكَآءَ خَلَقُوا۟ كَخَلْقِهِۦ فَتَشَٰبَهَ ٱلْخَلْقُ عَلَيْهِمْ ۚ
قُلِ ٱللَّهُ خَٰلِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ ٱلْوَٰحِدُ ٱلْقَهَّٰرُ﴾

Ori I-au făcut lui Allah asociați care au creat asemenea creației Sale, astfel încât creația li s-a părut asemănătoare? Spune: «Allah este Creatorul tuturor lucrurilor și El este Unicul, Biruitorul!»
Coran, 13:16 · fragment

﴿أَمْ جَعَلُوا۟ لِلَّهِ شُرَكَآءَ خَلَقُوا۟ كَخَلْقِهِۦ فَتَشَـٰبَهَ ٱلْخَلْقُ عَلَيْهِمْ﴾

Ori I-au făcut lui Allah asociați care au creat asemenea creației Sale, astfel încât creația li s-a părut asemănătoare?

Coran, 13:16 · fragment

— în sensul ca lucrul creat de rob să se confunde cu cel creat de Allah. Aceasta nu se poate; este cu neputință.

﴿قُلْ أَرَءَيْتُم مَّا تَدْعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ أَرُونِى مَاذَا خَلَقُوا۟ مِنَ ٱلْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِى ٱلسَّمَـٰوَٰتِ﴾

Spune: «Vedeți voi cele pe care le chemați în afara lui Allah? Arătați-mi ce au creat din pământ! Ori au ele vreo parte în ceruri?»

Coran, 46:4 · fragment

„Și porunca" Îi aparține Lui, Slăvitul. Porunca este legiferarea și revelația coborâtă. Creatorul este Cel care poruncește, oprește și le rânduiește robilor Săi ceea ce le face bine și îi oprește de la ceea ce le face rău. Nimeni nu poate porunci, opri ori impune un act de adorare, și nici nu poate opri ceva fără dovadă.

﴿أَمْ لَهُمْ شُرَكَـٰٓؤُا۟ شَرَعُوا۟ لَهُم مِّنَ ٱلدِّينِ مَا لَمْ يَأْذَنۢ بِهِ ٱللَّهُ﴾

Ori au ei asociați care le-au legiferat în religie ceea ce Allah nu a îngăduit?

Coran, 42:21 · fragment

Porunca Îi aparține lui Allah, Slăvitul și Preaînaltul: porunca universală, legată de predestinare, și porunca religioasă. El poruncește și oprește, Slăvitul și Preaînaltul:

﴿أَلَا لَهُ ٱلْخَلْقُ وَٱلْأَمْرُ﴾

Ale Lui sunt creația și porunca!
Coran, 7:54 · fragment

El a deosebit între creație și poruncă, ceea ce arată că porunca nu este creată. Aici este răspunsul dat jahmiyyah, care spun că Coranul este creat și cuvântul lui Allah este creat. Allah a deosebit între creație și poruncă. Porunca ține de cuvânt și de legiferare. Allah a deosebit între creație și poruncă, ceea ce arată că vorbirea lui Allah nu este creată.

„Iar sălașul este al Său”, Mărețul și Preaînaltul. Sălașurile sunt trei:

* Sălașul vieții lumești.

* Sălașul barzakhului.

* Sălașul statorniciriі, care este Viața de Apoi. Toate Îi aparțin lui Allah, Slăvitul și Preaînaltul.

În privința cuvintelor sale: *„El nu este întrebat despre ceea ce face, dar ei sunt întrebați”*, El nu este întrebat despre ceea ce face, Slăvitul și Preaînaltul, fiindcă faptele Sale nu au lipsă ori neajuns. Ele sunt desăvârșite și temeinice, iar lipsa ori neajunsul nu le ating niciodată. Este întrebat numai cel în a cărui faptă există lipsă ori neajuns. Allah nu este întrebat despre ceea ce face fiindcă faptele Sale sunt depline și desăvârșite, nu numai datorită puterii Sale biruitoare și domniei Sale, după cum spun unii. El nu este întrebat datorită măreției și maiestății Sale, Slăvitul și Preaînaltul, însă nu numai pentru aceasta. Nu este întrebat și fiindcă faptele Sale sunt desăvârșite, fără să le atingă vreodată lipsa ori neajunsul. Făptura, în schimb, este întrebată despre fapta sa, fiindcă greșește, fapta sa are lipsuri și i se pot aduce observații. Ea este întrebată fiindcă are lipsuri din toate privințele, în afara celui pe care Allah l-a desăvârșit, l-a ajutat și l-a îndrumat către

ceea ce este drept. De aceea a spus: *„El nu este întrebat despre ceea ce face, dar ei sunt întrebați."* Aceasta este una dintre deosebirile dintre Creator și făptură: Allah nu este întrebat, iar făptura este întrebată.

În privința cuvintelor sale: *„Nu se spune: «De ce?» și «Cum?», și nimeni nu se interpune între Allah și făpturile Sale"*, nu se ridică obiecții împotriva lui Allah, spunând: *„De ce a creat Allah cutare lucru? Cum a creat Allah aceste lucruri?"* Aceasta nu este îngăduită în privința lui Allah, Slăvitul și Preaînaltul. Datoria noastră este să ne supunem, să ascultăm și să credem că faptele lui Allah sunt desăvârșite, fără să le atingă lipsa ori neajunsul. Chiar dacă unele înțelepciuni ori rațiuni ne sunt ascunse, nu întrebăm despre ele, ci ne supunem. Dacă pricepem înțelepciunea și rațiunea lor, este bine; dacă nu le pricepem, ne supunem, fără să ridicăm obiecții împotriva lui Allah și fără să ne oprim de la faptă până când cunoaștem înțelepciunea ori rațiunea.

Primirea relatărilor și a veștilor Trimisului ﷺ

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Dacă îl auzi pe un om atacând relatările și neprimindu-le ori tăgăduind ceva dintre veștile Trimisului lui Allah ﷺ, pune sub îndoială Islamul său, fiindcă este un om cu învățătură și vorbă rele. Nu se aduc atacuri Trimisului lui Allah ﷺ și nici companionilor săi, Allah să fie mulțumit de ei, fiindcă numai prin relatări L-am cunoscut pe Allah, l-am cunoscut pe Trimisul Său și am cunoscut Coranul, binele și răul, viața lumească și Viața de Apoi. Coranul are mai multă nevoie de Sunna decât are Sunna nevoie de Coran."

Comentariu

În privința cuvintelor sale: *„Dacă îl auzi pe un om atacând relatările și neprimindu-le ori tăgăduind ceva dintre veștile Trimisului lui Allah ﷺ, pune sub îndoială Islamul său"*, aceasta fiindcă înțelesul mărturisirii că Muḥammad este Trimisul lui Allah cuprinde ascultarea de ceea ce a poruncit, adeverirea a ceea ce a vestit, ferirea de ceea ce a oprit și a interzis și adorarea lui Allah numai potrivit celor legiferate de el. Acesta este înțelesul mărturisirii că Muḥammad este Trimisul lui Allah. Allah, Mărețul și Preaînaltul, spune:

﴿وَمَآ ءَاتَىٰكُمُ ٱلرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَىٰكُمْ عَنْهُ فَٱنتَهُوا۟﴾

Ceea ce vă dă Trimisul luați, iar de la ceea ce vă oprește feriți-vă!
Coran, 59:7 · fragment

﴿فَإِن تَنَٰزَعۡتُمۡ فِي شَيۡءٖ فَرُدُّوهُ إِلَى ٱللَّهِ وَٱلرَّسُولِ إِن كُنتُمۡ تُؤۡمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِ﴾

Dacă vă certați asupra vreunui lucru, întoarceți-l la Allah și la Trimis, dacă voi credeți în Allah și în Ziua de Apoi.

Coran, 4:59 · fragment

Musulmanul este dator să se conformeze celor venite în hadithuri de la Trimisul lui Allah ﷺ, fiindcă ele sunt a doua revelație, după Coran. Izvoarele fundamentale ale dovezilor din Islam, asupra cărora există acord unanim, sunt:

În primul rând: Coranul.

În al doilea rând: Sunna profetică.

În al treilea rând: consensul.

Acestea sunt dovezi. Omului nu îi este îngăduit să spună: *„Eu aduc ca dovadă numai Coranul, nu și Sunna”*, după cum spun khawārij și cei care merg pe calea lor. Ei spun: *„Coranul este transmis prin tawātur și este ferit de neajunsuri. Sunna însă vine prin transmiterea relatatorilor și poate fi atinsă de neajunsuri.”* Aceasta înseamnă a acuza comunitatea, pe învățații ei, pe companioni și pe urmașii lor, care au transmis relatările, că nu ar fi demni de încredere și că ar fi lipsiți de cinste. Profetul ﷺ a vestit despre aceștia prin cuvintele sale:

يُوشِكُ رَجُلٌ شَبْعَانُ عَلَى أَرِيكَتِهِ يَقُولُ: بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ كِتَابُ اللَّهِ عز وجل، فَمَا وَجَدْنَا فِيهِ مِنْ حَلَالٍ اسْتَحْلَلْنَاهُ، وَمَا وَجَدْنَا فِيهِ مِنْ حَرَامٍ حَرَّمْنَاهُ

Este aproape vremea când un om sătul, rezemat pe divanul său, va spune: «Între noi și voi este Cartea lui Allah, Preaputernicul și Mărețul. Ceea ce găsim în ea îngăduit socotim îngăduit, iar ceea ce găsim în ea oprit socotim oprit.»

Apoi Profetul ﷺ a spus:

أَلَا إِنِّي أُوتِيتُ الْقُرْآنَ وَمِثْلَهُ مَعَهُ

Mi-au fost date Coranul și, împreună cu el, ceva asemenea lui.[114]

El, pacea și binecuvântarea fie asupra sa, a spus:

نَضَّرَ اللَّهُ امْرَأً سَمِعَ مَقَالَتِي فَوَعَاهَا فَبَلَّغَهَا كَمَا سَمِعَهَا، فَرُبَّ مُبَلَّغٍ أَوْعَى مِنْ سَامِعٍ

Allah să lumineze chipul celui care a auzit vorba mea, a păstrat-o și a transmis-o așa cum a auzit-o! Căci se poate ca cel căruia i se transmite să înțeleagă mai bine decât cel care a auzit-o.[115]

114 Relatat de Abū Dāwūd (4604), al-Tirmidhī (2664), Ibn Mājah (12) și Aḥmad (17174).

115 Relatat de al-Tirmidhī (2657), Ibn Mājah (230), al-Dārimī (236) și Ibn Ḥibbān (66).

El, pacea și binecuvântarea fie asupra sa, a spus când a ținut predica la ʿArafah:

لِيُبَلِّغِ الشَّاهِدُ مِنْكُمُ الغَائِبَ

Cel de față dintre voi să îi transmită celui absent![116]

Cel care a auzit transmite, așadar, de la Trimisul ﷺ. Aceasta este o răspundere pe care relatatorii și oamenii hadithului au împlinit-o — Allah să îi răsplătească cu bine! Ei au păzit Sunna profetică de adaosuri străine și minciună și au transmis-o curată și limpede, așa cum a venit de la Profetul ﷺ, cu cinste. Aceasta este una dintre minunile acestui Trimis ﷺ. Sunna nu trebuie întâmpinată cu șovăire ori învinuire, ci trebuie crezută și urmată, așa cum trebuie urmat Coranul, fiindcă ea este revelație de la Allah. Preaînaltul a spus despre Trimis ﷺ:

﴿وَمَا يَنطِقُ عَنِ ٱلْهَوَىٰٓ إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْىٌ يُوحَىٰ﴾

El nu vorbește după poftă. Nu este decât o revelație care îi este revelată.

Coran, 53:3–4

Hadithurile sunt revelație de la Allah, chiar dacă formulările lor sunt ale Trimisului ﷺ. Cât despre Coran, atât formularea, cât și înțelesul său sunt de la Allah, Mărețul și Preaînaltul, În privința Sunnei și a hadithurilor profetice, înțelesul lor este de la Allah, iar formulările lor sunt din vorbirea Trimisului ﷺ, care nu vorbește după poftă. Formulările lui ﷺ sunt ferite de greșeală și adevărate, fără să fie atinse de îndoială. Cel care tăgăduiește Sunna este necredincios, fiindcă a înlăturat al doilea izvor fundamental. Coranul are neapărat nevoie de Sunna, fiindcă ea îl lămurește și îl explică:

116 Al-Bukhārī (67) și Muslim (1679), din relatarea lui Abū Bakrah despre predica din Ziua Sacrificiului.

﴿بِٱلْبَيِّنَٰتِ وَٱلزُّبُرِ ۗ وَأَنزَلْنَآ إِلَيْكَ ٱلذِّكْرَ لِتُبَيِّنَ لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ إِلَيْهِمْ وَلَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ﴾

Cu dovezi limpezi și Scripturi. Ți-am coborât Pomenirea ca să le lămurești oamenilor ceea ce le-a fost coborât și poate vor cugeta.

Coran, 16:44

Sunna lămurește și tâlcuiește Coranul. Coranul a adus unele lucruri în formă generală, precum rugăciunea, zakātul, pelerinajul și postul, iar Sunna le-a explicat și le-a lămurit. Ea a arătat zakātul și măsurile lui, când începe și când se încheie postul și cum împlinește omul riturile pelerinajului. Profetul ﷺ a spus:

لِتَأْخُذُوا عَنِّي مَنَاسِكَكُمْ

Luați de la mine riturile pelerinajului vostru![117]

Și a spus:

صَلُّوا كَمَا رَأَيْتُمُونِي أُصَلِّي

Rugați-vă așa cum m-ați văzut pe mine rugându-mă![118]

117 Relatat de Muslim (1297).

118 Relatat de al-Bukhārī (605) și Muslim (674).

Allah Preaînaltul a spus:

﴿لَّقَدْ كَانَ لَكُمْ فِى رَسُولِ ٱللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُواْ ٱللَّهَ وَٱلْيَوْمَ ٱلْءَاخِرَ وَذَكَرَ ٱللَّهَ كَثِيرًا﴾

Aveți în Trimisul lui Allah o pildă frumoasă, pentru cel care nădăjduiește în Allah și în Ziua de Apoi și Îl pomenește mult pe Allah.

Coran, 33:21

Sunna tâlcuiește Coranul, îl lămurește și îi arată înțelesul. Cel care spune: *„Urmez Coranul, dar nu urmez Sunna”* este mincinos: el nu a urmat Coranul, fiindcă în Coran se află:

﴿وَمَآ ءَاتَىٰكُمُ ٱلرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَىٰكُمْ عَنْهُ فَٱنتَهُواْ﴾

Ceea ce vă dă Trimisul luați, iar de la ceea ce vă oprește feriți-vă!

Coran, 59:7 · fragment

În el se află și:

﴿وَمَا يَنطِقُ عَنِ ٱلْهَوَىٰٓ إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْىٌ يُوحَىٰ﴾

El nu vorbește după poftă. Nu este decât o revelație care îi este revelată.

Coran, 53:3–4

Și în el se află lămurirea:

﴿بِٱلْبَيِّنَٰتِ وَٱلزُّبُرِ ۗ وَأَنزَلْنَآ إِلَيْكَ ٱلذِّكْرَ لِتُبَيِّنَ لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ إِلَيْهِمْ وَلَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ﴾

Cu dovezi limpezi și Scripturi. Ți-am coborât Pomenirea ca să le lămurești oamenilor ceea ce le-a fost coborât și poate vor cugeta.
Coran, 16:44

Părăsind urmarea Sunnei, el nu a urmat nici Coranul pe care pretinde că îl urmează.

Unii oameni deosebesc între hadithuri și spun: *„Hadithul mutawātir dă cunoaștere certă, iar hadithul āḥād dă o cunoaștere probabilă."* Aceasta este fals, fiindcă tot ceea ce este autentic și statornicit de la Trimis ﷺ dă cunoaștere certă, fie că este mutawātir, fie āḥād. Nu se face deosebire între indicațiile hadithului autentic. Toate trebuie ascultate și urmate, fără deosebire.

Și sufiții nu urmează Sunna, ba nici Coranul, ci își urmează trăirile și stările lăuntrice. Ei spun: *„Noi primim direct de la Allah, nu prin Trimis, fiindcă am ajuns la Allah și nu mai avem nevoie de Trimis ﷺ. Trimisul este numai pentru oamenii de rând, care nu au ajuns la Allah."* Aceasta este dintre cele mai false neadevăruri și dintre cele mai vădite forme de necredință — căutăm ocrotire la Allah!

În privința cuvintelor sale: *„Ori tăgăduind ceva"*, este vorba despre cel care tăgăduiește Sunna în întregime și spune că nu urmează Sunna, ci urmează Coranul, ori despre cel care tăgăduiește o parte a Sunnei, adică hadithurile autentice, și spune că nu le urmează. Unii spun că nu urmează hadithul decât cu o condiție: să fie în acord cu Coranul. Aceasta este fals și înseamnă a-l învinui pe Trimis ﷺ că ar putea aduce ceva care contrazice Coranul. O asemenea afirmație nu este îngăduită. Trimisul ﷺ poate porunci lucruri care nu se află în Coran, precum oprirea de a ține în

căsătorie în același timp o femeie și mătușa ei din partea tatălui ori o femeie și mătușa ei din partea mamei. Aceasta nu se află în Coran. În Coran se află oprirea de a ține în căsătorie două surori deodată. Trimisul ﷺ a spus:

لاَ يُجْمَعُ بَيْنَ المَرْأَةِ وَعَمَّتِهَا، وَلاَ بَيْنَ المَرْأَةِ وَخَالَتِهَا

Să nu fie ținute în căsătorie împreună o femeie și mătușa ei din partea tatălui, nici o femeie și mătușa ei din partea mamei.[119]

Trebuie, așadar, urmat ceea ce a spus Trimisul ﷺ.

În privința cuvintelor sale: *„Pune sub îndoială Islamul său, fiindcă este un om cu învățătură și vorbă rele”*, cel care spune aceasta este fie dintre khawārij, fie dintre jahmiyyah și muʿtazilah, fie dintre sufiții care pretind că nu au nevoie de hadithuri, fiindcă au ajuns la Allah și primesc direct de la Allah. Ei spun: *„Voi vă luați religia de la un mort care a transmis de la alt mort, iar noi o luăm de la Cel Viu, care nu moare.”*

În privința cuvintelor sale: *„Nu se aduc atacuri Trimisului lui Allah ﷺ și nici companionilor săi, Allah să fie mulțumit de ei”*, nu se aduc atacuri Trimisului lui Allah ﷺ, fiindcă el este păzit de Allah, Mărețul și Preaînaltul. Cel care îl învinuiește pe Trimis ori îl atacă, spunând că urmează o poftă, că părtinește, că nedreptățește ori altele asemenea, este necredincios în Allah, Preaputernicul și Mărețul.

119 Relatat de al-Bukhārī (4820) și Muslim (1408).

La fel este și cel care îi atacă pe companioni, Allah să fie mulțumit de ei, companionii Trimisului ﷺ. Allah a fost mulțumit de ei și i-a lăudat, iar Profetul ﷺ a fost mulțumit de ei, i-a lăudat și le-a adus laudă. Ei sunt cea mai bună generație. Profetul ﷺ a spus:

خَيْرُكُمْ قَرْنِي...

Cei mai buni dintre voi sunt cei din generația mea...
(vezi nota 16, p. 41)

El, pacea și binecuvântarea fie asupra sa, a spus:

لاَ تَسُبُّوا أَصْحَابِي، فَوَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَوْ أَنْفَقَ أَحَدُكُمْ مِثْلَ أُحُدٍ ذَهَبًا مَا بَلَغَ مُدَّ أَحَدِهِمْ وَلاَ نَصِيفَهُ

Nu îi ocărâți pe companionii mei! Pe Cel în mâna Căruia este sufletul meu! Dacă unul dintre voi ar cheltui aur cât muntele Uḥud, nu ar ajunge nici la un mudd cheltuit de unul dintre ei și nici la jumătatea lui.[120]

120 Relatat de al-Bukhārī (3470) și Muslim (2540).

Preaînaltul a spus:

﴿وَٱلسَّٰبِقُونَ ٱلْأَوَّلُونَ مِنَ ٱلْمُهَٰجِرِينَ وَٱلْأَنصَارِ وَٱلَّذِينَ ٱتَّبَعُوهُم بِإِحْسَٰنٍ رَّضِيَ ٱللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا۟ عَنْهُ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَنَّٰتٍ تَجْرِى تَحْتَهَا ٱلْأَنْهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدًا ۚ ذَٰلِكَ ٱلْفَوْزُ ٱلْعَظِيمُ﴾

Cei dintâi înaintași dintre emigranți și ajutoare și cei care i-au urmat în facerea de bine — Allah este mulțumit de ei, iar ei sunt mulțumiți de El. Le-a pregătit grădini pe sub care curg râuri, în care vor rămâne pentru totdeauna. Aceasta este izbânda cea mare.

Coran, 9:100

﴿لَّقَدْ رَضِيَ ٱللَّهُ عَنِ ٱلْمُؤْمِنِينَ إِذْ يُبَايِعُونَكَ تَحْتَ ٱلشَّجَرَةِ﴾

Allah a fost mulțumit de credincioși când ți-au făcut legământul sub copac.

Coran, 48:18 · fragment

Sub copac: copacul legământului de la al-Ḥudaybiyyah.

﴿فَعَلِمَ مَا فِى قُلُوبِهِمْ فَأَنزَلَ ٱلسَّكِينَةَ عَلَيْهِمْ وَأَثَٰبَهُمْ فَتْحًا قَرِيبًا﴾

El a cunoscut ceea ce se afla în inimile lor, a coborât liniștea asupra lor și i-a răsplătit cu o izbândă apropiată.

Coran, 48:18 · fragment

La sfârșitul surei a spus:

﴿مُّحَمَّدٞ رَّسُولُ ٱللَّهِۚ وَٱلَّذِينَ مَعَهُۥٓ أَشِدَّآءُ عَلَى ٱلۡكُفَّارِ رُحَمَآءُ بَيۡنَهُمۡۖ﴾

Muḥammad este Trimisul lui Allah, iar cei care sunt cu el sunt aspri față de necredincioși și milostivi între ei,
Coran, 48:29 · fragment

adică companionii.

﴿تَرَىٰهُمۡ رُكَّعٗا سُجَّدٗا يَبۡتَغُونَ فَضۡلٗا مِّنَ ٱللَّهِ وَرِضۡوَٰنٗاۖ سِيمَاهُمۡ فِي وُجُوهِهِم مِّنۡ أَثَرِ ٱلسُّجُودِۚ ذَٰلِكَ مَثَلُهُمۡ فِي ٱلتَّوۡرَىٰةِ﴾

Îi vezi plecându-se și prosternându-se, căutând har de la Allah și mulțumire. Semnul lor se află pe chipurile lor, din urma prosternării. Aceasta este descrierea lor în Tora,
Coran, 48:29 · fragment

adică însușirea lor amintită în Tora.

﴿وَمَثَلُهُمۡ فِي ٱلۡإِنجِيلِ﴾

Iar descrierea lor în Evanghelie,
Coran, 48:29 · fragment

adică însușirea lor în Evanghelia coborâtă lui ʿĪsā,

﴿كَزَرْعٍ أَخْرَجَ شَطْـَٔهُۥ فَـَٔازَرَهُۥ فَٱسْتَغْلَظَ فَٱسْتَوَىٰ عَلَىٰ سُوقِهِۦ يُعْجِبُ ٱلزُّرَّاعَ لِيَغِيظَ بِهِمُ ٱلْكُفَّارَ﴾

este asemenea unei semănături care își scoate lăstarul, îl întărește, apoi se îngroașă și se ridică pe tulpinile sale, spre bucuria semănătorilor, ca să îi umple de mânie pe necredincioși prin ei.

Coran, 48:29 · fragment

Aceasta arată că cel care se mânie pe companioni ori îi urăște este necredincios:

﴿لِيَغِيظَ بِهِمُ ٱلْكُفَّارَ﴾

Ca să îi umple de mânie pe necredincioși prin ei.

Coran, 48:29 · fragment

În privința cuvintelor sale: *„Fiindcă numai prin relatări L-am cunoscut pe Allah, l-am cunoscut pe Trimisul Său și am cunoscut Coranul, binele și răul, viața lumească și Viața de Apoi”*, adică prin relatările pe care ei le-au transmis: hadithurile transmise de ei de la Trimisul lui Allah ﷺ. Cel care îi atacă atacă Legea religioasă, ca și cum ea ar proveni din transmiterea unor relatatori mincinoși și lipsiți de încredere. Acesta este scopul iudeilor și al magilor: strecoară printre musulmani o grupare care îi ocărăște pe companioni, urmărind să desființeze Legea religioasă. Dacă îi discreditează pe purtătorii și relatatorii ei și îi atacă pe cei mai buni ai comunității, cu atât mai mult îi vor ataca pe ceilalți, care nu sunt companioni.

În privința cuvintelor sale: *„Coranul are mai multă nevoie de Sunna decât are Sunna nevoie de Coran”*, Coranul are mai multă nevoie de Sunna, după cum am amintit, fiindcă Sunna lămurește și tâlcuiește Coranul. În Coran sunt lucruri prezentate în formă generală, pe care Sunna le-a lămurit. Allah a poruncit rugăciunea,

dar nu a arătat numărul unităților ei și nici felul în care se împlinește rugăciunea, iar Trimisul ﷺ a lămurit aceasta și a spus:

صَلُّوا كَمَا رَأَيْتُمُونِي أُصَلِّي

Rugați-vă așa cum m-ați văzut pe mine rugându-mă![121]

Pelerinajul a fost amintit în Coran în formă generală, iar lămurirea lui a fost încredințată Trimisului ﷺ. El a împlinit pelerinajul împreună cu musulmanii la Pelerinajul de Rămas-bun și a spus:

لِتَأْخُذُوا عَنِّي مَنَاسِكَكُمْ

Luați de la mine riturile pelerinajului vostru!,

(vezi nota 117, p. 323) adică: învățați din faptele și cuvintele mele cum să vă împliniți riturile. Allah, Mărețul și Preaînaltul, spune:

﴿لَّقَدْ كَانَ لَكُمْ فِى رَسُولِ ٱللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ﴾

Aveți în Trimisul lui Allah o pildă frumoasă.
Coran, 33:21 · fragment

Coranul are, așadar, nevoie de Sunna ca să îl lămurească. Cel care ia numai Coranul l-a despărțit de ceea ce îl lămurește și îl explică. Acesta este scopul oamenilor rătăcirii și al celor în ale căror inimi se află abatere. Oamenii abaterii iau o parte a dovezilor și părăsesc cealaltă parte, care o tâlcuiește și o lămurește. Iau partea cu înțeles neclar a dovezilor și părăsesc partea limpede, care o lămurește și o explică. Aceasta este calea oamenilor abaterii, a pretinșilor învățați și a ignoranților care pretind cunoaștere fără să știe felul și regulile aducerii dovezilor.

121 Relatat de al-Bukhārī (6008).

Ei opresc și îngăduie fără înțelegere — căutăm ocrotire la Allah! —, fiindcă nu au urmat calea învățării. Au învățat singuri, din cărțile lor ori de la cineva asemenea lor în ignoranță.

Interzicerea disputelor despre predestinare

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Vorbirea, disputa și cearta, îndeosebi în privința predestinării, sunt oprite la toate grupările, fiindcă predestinarea este taina lui Allah. Domnul, Mărețul și Preaînaltul, i-a oprit pe profeți să vorbească despre predestinare, iar Profetul ﷺ a oprit cearta în privința predestinării. Companionii Trimisului lui Allah ﷺ, Allah să fie mulțumit de ei, au dezaprobat-o, urmașii lor au dezaprobat-o, iar învățații și oamenii scrupuloși în religie au dezaprobat-o și au oprit disputa despre predestinare. Ține-te de supunere, recunoaștere și credință; crede ceea ce a spus Trimisul lui Allah ﷺ despre toate lucrurile și păstrează tăcerea în privința celorlalte."

Comentariu

Printre temeliile și stâlpii credinței se află credința în hotărârea și predestinarea divină. Hotărârea și predestinarea sunt ceea ce Allah a hotărât și a predestinat din veșnicie dintre întâmplările care se petrec. Orice lucru care se petrece nu se petrece la întâmplare și nici fără o predestinare anterioară de la Allah, Mărețul și Preaînaltul. Dimpotrivă, Allah, Slăvitul și Preaînaltul, a cunoscut ceea ce a fost și ceea ce va fi, ceea ce a fost în trecut și ceea ce va fi în viitor, apoi a scris aceasta în Tabla Păstrată.

أَوَّلُ مَا خَلَقَ اللَّهُ الْقَلَمَ، قَالَ: اكْتُبْ مَا هُوَ كَائِنٌ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ، فَجَرَى الْقَلَمُ بِمَا هُوَ كَائِنٌ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ

Îndată ce Allah a creat Condeiul, a spus: «Scrie ceea ce va fi până în Ziua Învierii!» Atunci Condeiul a scris ceea ce va fi până în Ziua Învierii.[122]

122 Relatat de Abū Dāwūd (4700), al-Tirmidhī (2155) și Aḥmad (22705).

Crearea Condeiului a fost cu cincizeci de mii de ani înainte de crearea cerurilor și a pământului, iar Tronul lui Allah, Mărețul și Preaînaltul, era deasupra apei. [123] De aici s-a ridicat la învățați întrebarea: a fost creat Tronul înaintea Condeiului ori a fost creat Condeiul înaintea Tronului? Părerea corectă este că Tronul a fost creat înaintea Condeiului, fiindcă, atunci când Allah l-a creat și i-a poruncit să scrie, Tronul Său era deasupra apei.
De aceea marele învățat Ibn al-Qayyim, Allah să aibă milă de el, spune:

والنَّاسُ مختلفون في القَلَمِ الذي
كُتِبَ القضاءُ به مِن الدَّيَّانِ

Oamenii au păreri diferite despre Condeiul cu care
a fost scrisă hotărârea Celui care răsplătește.

هلْ كان قبلَ العرشِ أَوْ هو بعدَه
قولان عند أَبِي العَلاَ الهَمْذانِي

A fost el înaintea Tronului ori după el?
Două păreri sunt la Abū al-ʿAlā al-Hamadhānī.

123 Muslim (2653): „Allah a scris sorțile făpturilor cu cincizeci de mii de ani înainte de a crea cerurile și pământul; iar Tronul Său era deasupra apei."

والحقُّ أَنَّ العرشَ قبلُ لأَنَّه
قبلَ الكتابةِ كانَ ذا أَرْكانِ

Adevărul este că Tronul a fost înainte, fiindcă avea temelii înainte de scriere.

وكتابةُ القلمِ الشَّريفِ تعقَّبت
إِيْجادَه مِن غير فَرْقِ زمانِ

Iar scrierea nobilului Condei a urmat creării sale, fără răstimp între ele.

Despre predestinare s-a vorbit mai înainte, însă aici se urmărește oprirea cufundării în ea.

În privința cuvintelor sale: *„Vorbirea, disputa și cearta, îndeosebi în privința predestinării, sunt oprite”*, am aflat că a crede în hotărârea și predestinarea divină, cu treptele lor, este un stâlp al credinței în Allah, Preaputernicul și Mărețul. Cel care nu crede în hotărârea și predestinarea divină nu este credincios, fiindcă a tăgăduit un stâlp al credinței.

La fel, nu este îngăduită disputa în privința hotărârii și predestinării: *„De ce pedepsește Allah în felul acesta? De ce face Allah cutare lucru?”* După cum s-a arătat mai înainte, nu se spune: *„De ce?”* și *„Cum?”* Nu se ridică obiecții împotriva lui Allah, Slăvitul și Preaînaltul. Nu intra în disputa despre hotărâre și predestinare, fiindcă nu vei ajunge la vreun rezultat. Datoria ta este supunerea și credința. Nu intra într-o chestiune dintre cele ale lui Allah pe care numai Allah, Mărețul și Preaînaltul, o cunoaște; nu vei ajunge la vreun rezultat. De aceea se spune: *„Predestinarea este taina lui Allah.”* Taina lui Allah nu poate fi niciodată priceput și cuprinsă în întregime. Nu te cufunda în ea.

Datoria ta este să crezi ceea ce a venit în textele Coranului și Sunnei, să te oprești la aceasta, să te îndrepți spre fapta bună și să părăsești păcatele și neascultările. Nu spune: *„Dacă Allah mi-a predestinat să fiu dintre oamenii Paradisului, voi fi dintre oamenii Paradisului chiar dacă nu fac nimic; iar dacă Allah mi-a predestinat să fiu dintre oamenii Focului, voi fi dintre oamenii Focului."* Acestea sunt vorbe false.

Nu este îngăduită cufundarea în aceste chestiuni, fiindcă ele nu țin de robi, ci țin de Allah. De tine ține fapta; aceasta ți se cere. Cufundarea în hotărârea și predestinarea divină este însă intrarea într-un labirint din care robul nu mai iese niciodată.
În privința cuvintelor sale: *„Sunt oprite la toate grupările, fiindcă predestinarea este taina lui Allah"*, aceasta este la toate comunitățile, fiindcă predestinarea este taina lui Allah, iar taina nu poate fi cuprinsă. Allah, Mărețul și Preaînaltul, spune:

﴿وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِّنْ عِلْمِهِۦٓ إِلَّا بِمَا شَآءَ﴾

Ei nu cuprind nimic din cunoașterea Sa decât ceea ce voiește El.
Coran, 2:255 · fragment

﴿يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِهِۦ عِلْمًا﴾

El știe ceea ce se află înaintea lor și ceea ce se află în urma lor, iar ei nu Îl cuprind cu știința lor.
Coran, 20:110

Nu te amesteca în cele ale lui Allah, Preaputernicul și Mărețul; îngrijește-te de cele ale tale! Ține-te de fapta bună, de părăsirea păcatelor și de căința pentru ele și pune-ți socoteala în ordine câtă vreme ești în viață. Ocupă-te de tine însuți. A te preocupa de hotărârea și predestinarea divină, de ce a fost și de ce va fi, ori a spune: *„Dacă Allah a predestinat toate, nu mai am nevoie de faptă"*, toate acestea sunt vorbe false, fără valoare. Când companionii i-au spus Trimisului ﷺ: *„Oare să nu ne bizuim pe ceea ce ne-a fost scris?"*, adică pe ceea ce ne-a fost predestinat, el a spus:

اعْمَلُوا فَكُلٌّ مُيَسَّرٌ لِمَا خُلِقَ لَهُ

Lucrați, fiindcă fiecăruia îi este înlesnit lucrul pentru care a fost creat!

Allah Preaînaltul a coborât:

﴿إِنَّ سَعْيَكُمْ لَشَتَّىٰ فَأَمَّا مَنْ أَعْطَىٰ وَاتَّقَىٰ وَصَدَّقَ بِالْحُسْنَىٰ فَسَنُيَسِّرُهُ لِلْيُسْرَىٰ وَأَمَّا مَنْ بَخِلَ وَاسْتَغْنَىٰ وَكَذَّبَ بِالْحُسْنَىٰ فَسَنُيَسِّرُهُ لِلْعُسْرَىٰ﴾

Străduința voastră este felurită. Cât despre cel care dăruiește, se teme de Allah și adeverește răsplata cea mai frumoasă, lui îi vom înlesni calea ușoară. Cât despre cel care este zgârcit, se socotește lipsit de nevoie și tăgăduiește răsplata cea mai frumoasă, lui îi vom înlesni calea grea.[124]

Coran, 92:4–10

Tu împlinești, așadar, cauza fie a mântuirii sufletului tău, fie a pieirii sale, prin faptele pe care le săvârșești prin alegerea și voința ta. Profetul ﷺ a spus:

كُلُّ النَّاسِ يَغْدُو، فَمُعْتِقٌ نَفْسَهُ أَوْ مُوبِقُهَا

Toți oamenii pornesc de dimineață: unul își eliberează sufletul, iar altul îl duce la pieire.[125]

124 Relatat de al-Bukhārī (4661) și Muslim (2647).

125 Relatat de Muslim (223).

În privința cuvintelor sale: *„Domnul, Mărețul și Preaînaltul, i-a oprit pe profeți să vorbească despre predestinare”*, Allah a oprit făpturile, profeți și ceilalți, să vorbească despre predestinare. Nu s-a relatat niciodată despre profeți că ar fi ridicat obiecții împotriva predestinării, fiindcă ei cunosc măreția și înțelepciunea lui Allah, Mărețul și Preaînaltul, se supun și păstrează buna-cuviință față de El. Nu întreabă despre lucruri care nu le aduc folos și nici vreun bine. Profeții nu au întrebat despre aceasta și nici urmașii profeților nu au întrebat vreodată.

Profeții și urmașii lor se îndreptau spre faptă și se îngrijeau de ea. Nu întrebau despre hotărârea și predestinarea divină decât în privința crezului și a credinței în ele.

Credința în hotărârea și predestinarea divină îți aduce odihnă de îndoieli, închipuiri și întristări. Profetul ﷺ a spus:

وَاعْلَمْ أَنَّ مَا أَصَابَكَ لَمْ يَكُنْ لِيُخْطِئَكَ، وَمَا أَخْطَأَكَ لَمْ يَكُنْ لِيُصِيبَكَ

Să știi că ceea ce te-a atins nu putea să te ocolească, iar ceea ce te-a ocolit nu putea să te atingă. (vezi nota 104, p. 294)

فَلاَ تَقُلْ لَوْ أَنِّي فَعَلْتُ لَكَانَ كَذَا وَكَذَا، وَلَكِنْ قُلْ قَدَرُ اللهِ وَمَا شَاءَ فَعَلَ

Nu spune: «Dacă aș fi făcut, ar fi fost cutare și cutare!», ci spune: «Aceasta este hotărârea lui Allah, iar El a făcut ceea ce a voit.»[126]

În privința cuvintelor sale: *„Profetul ﷺ a oprit cearta în privința predestinării. Companionii Trimisului lui Allah ﷺ, Allah să fie*

126 Relatat de Muslim (2664).

mulțumit de ei, au dezaprobat-o, urmașii lor au dezaprobat-o, iar învățații și oamenii scrupuloși în religie au dezaprobat-o", când qadariyyah au apărut către sfârșitul vremii companionilor, companionii i-au dezaprobat cu cea mai mare tărie, au avertizat împotriva lor și au lămurit că robul trebuie să creadă că ceea ce l-a atins nu putea să îl ocolească, iar ceea ce l-a ocolit nu putea să îl atingă și că Allah îl va arde în Foc pe cel care nu crede aceasta. Astfel au fost cu toții de acord când gruparea qadariyyah a apărut în vremea lor.

În privința cuvintelor sale: *„Ține-te de supunere, recunoaștere și credință"*, aceasta este datoria ta față de hotărârea și predestinarea divină: să te supui hotărârii și predestinării lui Allah, să nu ridici obiecții împotriva lor, să crezi că Allah nu face nimic decât pentru o înțelepciune și că nu pedepsește pe nimeni decât pentru faptele sale. Neajunsul vine de la tine însuți. În loc să învinuiești predestinarea, trebuie să te învinuiești pe tine și să te căiești către Allah. Nimeni nu te împiedică să te căiești, iar Allah primește căința celui care se căiește. De ce îți ocupi sufletul cu ceva din care nu ai niciun folos?!

Ține-te, așadar, de supunere și ascultare și nu te cufunda în ceea ce nu te privește. În hadithul lui Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el, Profetul ﷺ a spus:

مِنْ حُسْنِ إِسْلاَمِ الْمَرْءِ تَرْكُهُ مَا لاَ يَعْنِيهِ

Din frumusețea Islamului omului face parte părăsirea a ceea ce nu îl privește.[127]

În privința cuvintelor sale: *„Crede ceea ce a spus Trimisul lui Allah ﷺ despre toate lucrurile și păstrează tăcerea în privința celorlalte"*, adică: socotește adevărat ceea ce a spus Trimisul ﷺ, fiindcă el nu vorbește după poftă. Nu învinui hadithurile și nu te îndoi de ele câtă vreme sunt statornicite de la Trimis ﷺ. Ele nu sunt loc de șovăire.

127 Relatat de al-Tirmidhī (2317), Ibn Mājah (3976) și Aḥmad (1732).

﴿فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّىٰ يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا۟ فِىٓ أَنفُسِهِمْ حَرَجًا مِّمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا۟ تَسْلِيمًا﴾

Nu! Pe Domnul tău! Ei nu vor crede până când nu te vor lua drept judecător în ceea ce se iscă între ei, apoi nu vor găsi în sufletele lor nicio apăsare față de ceea ce ai hotărât și se vor supune pe deplin.

Coran, 4:65

﴿وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا مُؤْمِنَةٍ إِذَا قَضَى ٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥٓ أَمْرًا أَن يَكُونَ لَهُمُ ٱلْخِيَرَةُ مِنْ أَمْرِهِمْ ۗ وَمَن يَعْصِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَٰلًا مُّبِينًا﴾

Nu i se cuvine unui credincios și nici unei credincioase, atunci când Allah și Trimisul Său au hotărât un lucru, să mai aibă alegere în privința lui. Cel care nu ascultă de Allah și de Trimisul Său s-a rătăcit într-o rătăcire limpede.

Coran, 33:36

Și alte versete asemenea acestora. Datoria ta este, așadar, conformarea, supunerea și ascultarea.

„Despre toate lucrurile”, adică despre orice lucru. Trimisul ﷺ a transmis de la Allah și a lămurit tot ceea ce le trebuie oamenilor din cele ale religiei lor. Allah a desăvârșit religia prin el. Nu există vreun bine fără ca el să își fi îndrumat comunitatea către el și nici vreun rău fără ca el să fi avertizat-o împotriva lui. A lăsat-o pe calea luminoasă, a cărei noapte este ca ziua și de la care nu se abate decât cel sortit pieirii.

„Și păstrează tăcerea în privința celorlalte." Aceasta este după cum se află în hadith:

إِنَّ اللهَ فَرَضَ فَرَائِضَ فَلاَ تُضَيِّعُوهَا، وَحَرَّمَ أَشْيَاءَ فَلاَ تَنْتَهِكُوهَا، وَسَكَتَ عَنْ أَشْيَاءَ رَحْمَةً بِكُمْ غَيْرَ نَسْيَانٍ فَلاَ تَسْأَلُوا عَنْهَا

Allah a impus îndatoriri, așadar nu le neglijați; a oprit lucruri, așadar nu le încălcați; și a păstrat tăcerea asupra unor lucruri din milă față de voi, nu din uitare, așadar nu întrebați despre ele.[128]

Tu să nu întrebi decât despre ceva de care ai nevoie în religia ori în viața ta lumească.

مِنْ حُسْنِ إِسْلاَمِ الْمَرْءِ تَرْكُهُ مَا لاَ يَعْنِيهِ

Din frumusețea Islamului omului face parte părăsirea a ceea ce nu îl privește. (vezi nota 127, p. 339)

Întrebarea despre ceea ce nu îți trebuie este o curiozitate de prisos. Profetul ﷺ a oprit

قِيلَ وَقَالَ، وَكَثْرَةَ السُّؤَالِ، وَإِضَاعَةَ المَالِ

vorbele de colo-colo, mulțimea întrebărilor și risipirea averii.

[129] Întrebările tale să fie pe măsura nevoii tale și nu întreba despre ceea ce nu îți trebuie.

---

128 Relatat de al-Dāraquṭnī (4396) și al-Ṭabarānī în Al-Muʿjam al-kabīr (589).
129 Relatat de al-Bukhārī (1407) și Muslim (593).

Călătoria nocturnă și înălțarea Trimisului ﷺ

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Și credința că Trimisul lui Allah ﷺ a fost dus noaptea la cer, a ajuns la Tron și a vorbit cu Allah, Binecuvântatul și Preaînaltul, a intrat în Paradis, a privit Focul, a văzut îngerii și a auzit vorbirea lui Allah, Preaputernicul și Mărețul. Profeții au fost înviați pentru el și a văzut perdelele Tronului, Kursī și toate cele din ceruri și din pământuri în stare de veghe. Jibrīl l-a purtat pe al-Burāq până când l-a purtat prin ceruri. Cele cinci rugăciuni i-au fost impuse în acea noapte și s-a întors la Mecca în aceeași noapte. Aceasta a fost înainte de Emigrare."

Comentariu

În privința cuvintelor sale: *„Și credința că Trimisul lui Allah ﷺ a fost dus noaptea la cer"*, aceasta este una dintre minunile Trimisului ﷺ. Din credința în Trimis ﷺ face parte credința în minunile sale, care arată adevărul trimiterii sale ﷺ. Cele mai mari minuni ale sale sunt Coranul și Sunna. Acestea sunt cele mai mari minuni ale Trimisului ﷺ și sunt minunea care rămâne până la venirea Ceasului.

Printre minunile sale ﷺ se află și călătoria nocturnă și înălțarea la cer. Al-isrā' înseamnă călătoria de noapte, iar al-miʿrāj înseamnă urcarea. El a fost dus noaptea de la Moscheea Sacră din Mecca la Moscheea al-Aqṣā din Palestina, într-o singură noapte, însoțit de Jibrīl, pacea fie asupra sa. Din Bayt al-Maqdis a fost înălțat la cer. Cum a călătorit într-o singură noapte de la Mecca la Bayt al-Maqdis, apoi a fost înălțat la cer, a coborât din cer și s-a întors la Mecca, toate într-o singură noapte? Aceasta este prin puterea lui Allah, Mărețul și Preaînaltul, pentru care nimic nu este cu neputință, nu prin puterea lui însuși, pacea și binecuvântarea fie asupra sa. Dimpotrivă, prin puterea lui Allah, pentru care nimic nu este cu neputință. I-a fost adus al-Burāq, un animal cu mers iute, al cărui pas ajunge până unde îi bate privirea. Profetul ﷺ l-a încălecat, iar Jibrīl l-a însoțit până la Bayt al-Maqdis. Aceasta este călătoria nocturnă.

Cât despre înălțarea la cer, el a fost înălțat din Bayt al-Maqdis la cer, a trecut dincolo de cele șapte ceruri suprapuse și a ajuns la Sidrat al-Muntahā. A auzit vorbirea lui Allah, Slăvitul și Preaînaltul, iar El i-a poruncit rugăciunea. În acea noapte a văzut Paradisul și Focul, a văzut trimișii și profeții în ceruri, iar Allah i-a adunat pentru el și el i-a condus în rugăciune, pentru a-i arăta întâietatea asupra lor. Allah i-a impus cele cinci rugăciuni în timp ce era în cer. Apoi a coborât, pacea și binecuvântarea fie asupra sa, la Bayt al-Maqdis și a venit de acolo la Mecca într-o singură noapte. Dimineața era în Mecca, pacea și binecuvântarea fie asupra sa.

Călătoria nocturnă și înălțarea au fost cu trupul și sufletul său. Nu au fost numai cu sufletul, după cum spun unii dintre cei care tăgăduiesc ori se miră de acest lucru și spun că a fost dus numai cu sufletul, fără trup. Călătoria nocturnă nu a fost în somn, adică un vis, ci în stare de veghe. El ﷺ a fost dus în stare de veghe, nu în somn. Aceasta este una dintre minunile sale ﷺ. Preaînaltul a spus:

﴿سُبْحَٰنَ ٱلَّذِىٓ أَسْرَىٰ بِعَبْدِهِۦ لَيْلًا مِّنَ ٱلْمَسْجِدِ ٱلْحَرَامِ إِلَى ٱلْمَسْجِدِ ٱلْأَقْصَا ٱلَّذِى بَٰرَكْنَا حَوْلَهُۥ﴾

Slavă Celui care l-a dus pe robul Său noaptea de la Moscheea Sacră la Moscheea al-Aqṣā, ale cărei împrejurimi le-am binecuvântat.

Coran, 17:1 · fragment

Pentru ce?

﴿لِنُرِيَهُۥ مِنْ ءَايَٰتِنَآ ۚ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْبَصِيرُ﴾

Ca să îi arătăm dintre semnele Noastre. El este Cel care Aude, Cel care Vede.

Coran, 17:1 · fragment

În acea noapte a văzut lucruri minunate, după cum a spus Preaînaltul:

﴿لَقَدْ رَأَىٰ مِنْ ءَايَٰتِ رَبِّهِ ٱلْكُبْرَىٰ﴾

El a văzut dintre cele mai mari semne ale Domnului său.
Coran, 53:18

În sura Al-Isrāʾ spune:

﴿لِنُرِيَهُۥ مِنْ ءَايَٰتِنَآ﴾

Ca să îi arătăm dintre semnele Noastre.
Coran, 17:1 · fragment

El ﷺ a văzut în această călătorie binecuvântată semnele lui Allah pe care le-a văzut. Musulmanul trebuie să creadă aceasta, să o socotească adevărată și să nu aibă nici cea mai mică îndoială. Cel care o tăgăduiește este necredincios, fiindcă Îl dezminte pe Allah, îl dezminte pe Trimis ﷺ și dezminte consensul musulmanilor.

În privința cuvintelor sale: *„A intrat în Paradis și a privit Focul”*, a intrat în Paradis și a văzut desfătarea din el; a privit Focul și a văzut pedeapsa din el, fiindcă Allah voiește să îi arate dintre semnele Sale.

În privința cuvintelor sale: *„A văzut îngerii”*, l-a văzut pe Jibrīl în alcătuirea sa de înger, având șase sute de aripi, fiecare aripă acoperind orizontul. Alcătuirea îngerului este măreață, iar Jibrīl este cel mai mare dintre îngeri și întâiul lor, pacea și binecuvântarea fie asupra sa. A văzut îngerii și i-a văzut pe trimiși, care erau morți. Allah i-a adunat pentru el, iar Allah este cu putere peste toate.

În privința cuvintelor sale: *„A văzut perdelele Tronului și Kursī”*, a văzut ceea ce se află în jurul Tronului și în jurul Kursī. Acestea sunt două făpturi mărețe, cele mai mari făpturi, și a văzut ceea ce se află în jurul lor.

În privința cuvintelor sale: *„Și toate cele din ceruri, în stare de veghe”*, acesta este răspunsul dat celor care spun că a fost un vis. Dacă ar fi fost un vis, necredincioșii nu l-ar fi contestat, fiindcă visul nu este contestat astfel. Ei au contestat că aceasta s-a petrecut în stare de veghe. Allah, Mărețul și Preaînaltul, spune:

﴿بِعَبْدِهِۦ﴾

Pe robul Său.
Coran, 17:1 · fragment

Denumirea *„rob”* cuprinde sufletul și trupul împreună. Sufletul singur nu este numit *„rob”*, iar trupul singur, fără suflet, nu este numit *„rob”*. Nu este numit *„rob”* decât trupul și sufletul împreună.

În privința cuvintelor sale: *„Jibrīl l-a purtat pe al-Burāq”*, al-Burāq este un animal.

În privința cuvintelor sale: *„Cele cinci rugăciuni i-au fost impuse în acea noapte”*, aceasta dovedește măreția celor cinci rugăciuni: i-au fost impuse Trimisului ﷺ în cer, între el și Allah, fără mijlocitor. Celelalte rânduieli, în schimb, îi erau coborâte Trimisului ﷺ pe pământ prin Jibrīl, pacea fie asupra sa. Aceasta arată măreția rangului celor cinci rugăciuni la Allah, Preaputernicul și Mărețul.

Călătoria nocturnă a fost înaintea Emigrării la Medina, iar el a împlinit cele cinci rugăciuni în Mecca, pacea și binecuvântarea fie asupra sa.

În privința cuvintelor sale: *„S-a întors la Mecca în aceeași noapte. Aceasta a fost înainte de Emigrare”*, el s-a întors la Mecca în aceeași noapte. De aceea necredincioșii s-au mirat și s-au bucurat că a fost amintită această întâmplare, pentru a-l defăima pe Trimis ﷺ, a-l lua în râs și a-l batjocori. Însă Allah, Mărețul și Preaînaltul, le-a respins uneltirea, l-a adeverit pe Trimisul Său ﷺ și a coborât Coran despre aceasta.

Sufletele martirilor în Paradis

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Să știi că sufletele martirilor sunt în gușile unor păsări verzi, care umblă slobode prin Paradis și se adăpostesc în candele sub Tron. Sufletele nelegiuiților și ale necredincioșilor sunt în puțul Barahūt, care este în Sijjīn."

Comentariu

În privința cuvintelor sale: *„Să știi că sufletele martirilor sunt în gușile unor păsări verzi, care umblă slobode prin Paradis"*, sufletul prin care omul trăiește, se mișcă și percepe este una dintre tainele lui Allah, Mărețul și Preaînaltul. Numai Allah îl cunoaște, adică numai Allah, Mărețul și Preaînaltul, îi cunoaște adevărata natură. Preaînaltul a spus:

﴿وَيَسْـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلرُّوحِ ۖ قُلِ ٱلرُّوحُ مِنْ أَمْرِ رَبِّى وَمَآ أُوتِيتُم مِّنَ ٱلْعِلْمِ إِلَّا قَلِيلًا﴾

Te întreabă despre duh. Spune: «Duhul ține de porunca Domnului meu, iar vouă nu vi s-a dat din cunoaștere decât puțin.»

Coran, 17:85

Aceasta potrivit părerii că prin *„duh"* se înțelege aici ceea ce dă viață omului, animalului și celorlalte ființe însuflețite. S-a mai spus că prin *„duh"* se înțelege un fel de îngeri. Allah știe cel mai bine.

În limbă, cuvântul *„rūḥ"* este folosit pentru ceea ce dă viață ființelor însuflețite, fiindcă viața este de două feluri:

Viața mișcării, care se află la ființele însuflețite.

Și viața creșterii, care se află la copaci și plante. Din aceasta face parte și viața fătului în pântecele mamei înainte să îi fie insuflat

sufletul. Când i se insuflă sufletul, dobândește sufletul mișcării. Înainte de aceasta are însă principiul vieții de creștere.

Teologii speculativi și filosofii au avut păreri tulburi despre adevărata natură a sufletului și nu au putut să o cuprindă. S-au rătăcit în numeroase feluri în această privință și nu au izbutit să o cunoască.

Credința că mortul este așezat în șezut în mormântul său

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Și credința că mortul este așezat în șezut în mormântul său și sufletul îi este trimis înapoi, până când Munkar și Nakīr îl întreabă despre credință și rânduielile ei. Apoi sufletul îi este scos fără durere."

Comentariu

În privința cuvintelor sale: *„Și credința că mortul este așezat în șezut în mormântul său"*, trebuie să credem că mortul este așezat în șezut în mormântul său, sufletul îi este readus în trup și vin la el doi îngeri: unul este Munkar, iar celălalt Nakīr. Ei îl întreabă. Aceasta este încercarea din mormânt și este cel mai greu lucru pentru mort. Dacă scapă din această încercare, scapă de cele de după ea; dacă nu scapă din această încercare, este pierdut și nu are scăpare. Îl întreabă despre trei lucruri: *„Cine este Domnul tău?"* Credinciosul spune: *„Domnul meu este Allah"*, iar ipocritul spune: *„Ah, ah, nu știu!"* Apoi îl întreabă: *„Care este religia ta?"* Credinciosul spune: *„Religia mea este Islamul"*, iar ipocritul și cel cuprins de îndoială spun: *„Ah, ah, nu știu!"* Apoi îl întreabă: *„Cine este profetul tău?"* Credinciosul spune: *„Profetul meu este Muḥammad ﷺ"*, iar ipocritul spune: *„Ah, ah, nu știu!"*

Credinciosului i se lărgește mormântul, i se așterne din Paradis și i se deschide o poartă spre Paradis. La el ajung adierea și mireasma lui și se bucură de desfătare în mormânt.

Necredinciosului și ipocritului li se strâmtează mormântul, li se așterne din Foc și li se deschide o poartă spre Foc. La ei ajung dogoarea și vântul lui arzător.

Acesta este înțelesul cuvintelor sale:

وتُرْسَلُ فيه الرُّوحُ حتى يسأَلَه مُنْكَرٌ ونَكِيْرٌ عن الإِيْمان وشرائِعِه

Sufletul îi este trimis înapoi, până când Munkar și Nakīr îl întreabă despre credință și rânduielile ei.

Starea mortului în mormânt

„Mortul îl recunoaște pe cel care îl vizitează. Credinciosul se bucură de desfătare în mormânt, iar nelegiuitul este chinuit așa cum voiește Allah."

Comentariu

În privința cuvintelor sale: *„Mortul îl recunoaște pe cel care îl vizitează"*, de aceea este legiferată vizitarea mormintelor, fiindcă mortul se bucură de prezența celui care îl vizitează. Aceasta ține de cele ale barzakhului. În privința Vieții de Apoi și a barzakhului nu spunem decât ceea ce este statornicit prin dovadă, fiindcă ele țin de cunoașterea nevăzutului, pe care numai Allah, Slăvitul și Preaînaltul, îl cunoaște. Nu se deduce de aici că i se poate cere ceva mortului, spunând: *„Dacă îi cunoaște pe cei care vin la el, de ce să nu îi cerem cele de care avem nevoie?"* Spunem: Allah, Slăvitul și Preaînaltul, nu a legiferat aceasta. Mortului nu i se cere nimic. Companionii nu îi cereau Trimisului ﷺ nimic, deși el este viu în mormântul său ﷺ printr-o viață de barzakh, care nu este viață lumească.

În privința cuvintelor sale: *„Credinciosul se bucură de desfătare în mormânt, iar nelegiuitul este chinuit așa cum voiește Allah"*, printre temeliile credinței se află credința în pedeapsa ori desfătarea mormântului, spre deosebire de muʿtazilah, care tăgăduiesc aceasta. Ei spun: *„Mortul este în mormânt așa cum l-am așezat, fără pedeapsă și fără desfătare."* Se bizuie pe rațiunea, vederea și gândirea lor și nu cred în nevăzut. Viața lumească nu se măsoară prin Viața de Apoi, nici Viața de Apoi prin viața lumească. Datoria ta este să crezi în nevăzut.

Pedeapsa și desfătarea mormântului sunt statornicite, ba chiar transmise prin tawātur în hadithuri: mortul fie este chinuit în mormântul său, fie se bucură de desfătare. Cel care tăgăduiește pedeapsa mormântului, cunoscând textele și dovezile, este necredincios. Dacă însă o tăgăduiește din pricina unei interpretări, a urmării altuia ori a ignoranței, i se lămurește adevărul. Dacă stăruie după lămurire, se judecă necredința lui.

Credința că Allah i-a vorbit lui Mūsā cu adevărat

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Și credința că Allah este Cel care i-a vorbit lui Mūsā ibn ʿImrān, pacea și binecuvântarea fie asupra sa, în ziua de pe al-Ṭūr. Mūsā a auzit de la Allah vorbirea, cu un glas care i-a ajuns la urechi de la El, nu de la altcineva. Cel care spune altceva a devenit necredincios în Allah Cel Măreț."

Comentariu

Afirmarea vorbirii lui Allah, Mărețul și Preaînaltul, este dintre temeliile crezului Ahl al-Sunnah wa-l-Jamāʿah: Allah vorbește cu o vorbire adevărată, pe care a auzit-o Jibrīl și a auzit-o Mūsā, pacea fie asupra sa, când s-a dus la foc pentru a aduce un tăciune din el și a aflat că Allah, Slăvitul și Preaînaltul, îi vorbește dinspre copac, după cum Allah a amintit în Coran. Mūsā a auzit vorbirea Sa. Allah, Mărețul și Preaînaltul, a spus:

﴿وَكَلَّمَ ٱللَّهُ مُوسَىٰ تَكْلِيمًا﴾

Allah i-a vorbit lui Mūsā cu adevărat.
Coran, 4:164 · fragment

﴿وَلَمَّا جَآءَ مُوسَىٰ لِمِيقَٰتِنَا وَكَلَّمَهُۥ رَبُّهُۥ قَالَ رَبِّ أَرِنِىٓ أَنظُرْ إِلَيْكَ﴾

Când Mūsā a venit la sorocul rânduit de Noi și Domnul său i-a vorbit, el a spus: «Doamne! Arată-Te mie, ca să Te privesc!»
Coran, 7:143 · fragment

Aceasta a fost a doua oară, când Allah i-a făgăduit să îi dea Tora. Mūsā s-a dus la sorocul rânduit, Domnul său i-a vorbit și i-a dat tablele Torei, scrise. Mūsā a auzit, așadar, vorbirea lui Allah, Slăvitul și Preaînaltul.

El i-a vorbit profetului nostru Muḥammad ﷺ în noaptea înălțării și i-a impus cele cinci rugăciuni. Allah, Mărețul și Preaînaltul, vorbește cu o vorbire care se aude, cu litere și glas.

Jahmiyyah și muʿtazilah spun însă: *„Allah nu vorbește, fiindcă, dacă I-am afirma vorbirea, L-am asemăna făpturilor, de vreme ce făptura vorbește!"* Dar se măsoară vorbirea lui Allah prin vorbirea făpturii? Există deosebire între vorbirea lui Allah și vorbirea făpturii. Ei nu fac însă deosebire între Allah și făptură — căutăm ocrotire la Allah! —, ca urmare a înțelegerii și rațiunii lor tocite. Allah, Mărețul și Preaînaltul, vorbește cu adevărat, cu o vorbire care se aude. Coranul este din vorbirea lui Allah, Slăvitul și Preaînaltul. Allah l-a rostit, a rostit Tora și a rostit Evanghelia. El vorbește când voiește, dacă voiește, Slăvitul și Preaînaltul. Vorbirea Sa ține de fapta Sa, Mărețul și Preaînaltul, iar fapta Sa nu are sfârșit și nici început. El vorbește când voiește, dacă voiește, Mărețul și Preaînaltul. Vorbirea este, așadar, unul dintre atributele Sale de acțiune.

În privința cuvintelor sale: *„De la El, Slăvitul, nu de la altcineva"*, nu de la copac, nici de la Tabla Păstrată, nici de la Jibrīl și nici de la Muḥammad. Este o vorbire care a început cu adevărat de la Allah. Jibrīl și Muḥammad doar transmit și vestesc de la Allah, Mărețul și Preaînaltul.

În privința cuvintelor sale: *„Cel care spune altceva a devenit necredincios în Allah Cel Măreț"*, cel care spune că vorbirea lui Allah este creată, că Allah nu vorbește și Îi neagă lui Allah vorbirea este necredincios, fiindcă Îl dezminte pe Allah, îl dezminte pe Trimisul Său și dezminte consensul musulmanilor. Se face însă excepție pentru cel ignorant, pentru cel care urmează o interpretare ori pentru cel care îi urmează pe alții despre care are o părere bună: acestuia i se lămurește. Dacă stăruie, se judecă necredința lui. Allah, Mărețul și Preaînaltul, i-a mustrat pe asociaționiști pentru că adoră statui care nu vorbesc. Ibrāhīm, pacea fie asupra sa, a spus:

﴿إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ يَٰٓأَبَتِ لِمَ تَعْبُدُ مَا لَا يَسْمَعُ وَلَا يُبْصِرُ وَلَا يُغْنِي عَنكَ شَيْـًٔا﴾

Când i-a spus tatălui său: «O, tată! De ce adori ceea ce nu aude, nu vede și nu îți este de niciun folos?»

Coran, 19:42

El le-a spus necredincioșilor care adorau idolii:

﴿قَالَ بَلْ فَعَلَهُۥ كَبِيرُهُمْ هَٰذَا فَسْـَٔلُوهُمْ إِن كَانُوا۟ يَنطِقُونَ﴾

A spus: «Ba a făcut-o acesta, cel mai mare al lor. Întrebați-i, dacă pot vorbi!»

Coran, 21:63

Allah, Mărețul și Preaînaltul, spune despre fiii lui Isrāʾīl:

﴿وَٱتَّخَذَ قَوْمُ مُوسَىٰ مِنۢ بَعْدِهِۦ مِنْ حُلِيِّهِمْ عِجْلًا جَسَدًا لَّهُۥ خُوَارٌ ۚ أَلَمْ يَرَوْا۟ أَنَّهُۥ لَا يُكَلِّمُهُمْ وَلَا يَهْدِيهِمْ سَبِيلًا ٱتَّخَذُوهُ وَكَانُوا۟ ظَٰلِمِينَ﴾

Neamul lui Mūsā a luat după plecarea lui, din podoabele lor, un vițel: un trup care mugea. Oare nu vedeau că nu le vorbește și nu îi îndrumă pe nicio cale? L-au luat și au fost nedrepți.

Coran, 7:148

Aceasta arată că Domnul vorbește, Slăvitul și Preaînaltul, și că cel care nu vorbește nu este domn. Cum poruncește? Cum oprește? Cum rânduiește, dacă nu vorbește? Allah este mai presus de aceasta! În sura Ṭā Hā:

﴿أَفَلَا يَرَوْنَ أَلَّا يَرْجِعُ إِلَيْهِمْ قَوْلًا وَلَا يَمْلِكُ لَهُمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا﴾

Oare nu văd că nu le răspunde cu nicio vorbă și nu are putere să le aducă nici vătămare, nici folos?

Coran, 20:89

﴿أَفَلَا يَرَوْنَ أَلَّا يَرْجِعُ إِلَيْهِمْ قَوْلًا﴾

Oare nu văd că nu le răspunde cu nicio vorbă?,

Coran, 20:89 · fragment

adică nu le răspunde când i se adresează.

Răul și binele sunt prin hotărârea și predestinarea lui Allah

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Să știi că răul și binele sunt prin hotărârea și predestinarea lui Allah."

Comentariu

Trebuie să credem în hotărârea și predestinarea divină și că nimic din ceea ce se petrece în acest univers nu este la întâmplare, ci este predestinat și scris în Tabla Păstrată, Allah, Mărețul și Preaînaltul, a cunoscut aceasta și a scris-o în Tabla Păstrată, apoi a predestinat-o, a creat-o, a adus-o la existență și a voit-o. În acest univers nu există nimic fără să fi fost precedat de hotărârea și predestinarea lui Allah. Orice lucru este predestinat, inclusiv binele și răul. Binele care li se întâmplă oamenilor este prin hotărârea și predestinarea lui Allah, iar răul care li se întâmplă este prin hotărârea și predestinarea lui Allah. Necredința și credința, boala și sănătatea, foamea și săturarea, bogăția și sărăcia, toate sunt prin hotărârea și predestinarea lui Allah, Slăvitul și Preaînaltul.

Rațiunea este un dar de la Allah

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Rațiunea se naște odată cu omul. Fiecărui om i s-a dat din rațiune cât a voit Allah, Preaputernicul și Mărețul. Oamenii se deosebesc în privința rațiunii precum o furnică mică față de ceruri. Fiecărui om i se cere din faptă pe măsura rațiunii pe care a primit-o. Rațiunea nu se dobândește, ci este un dar de la Allah, Preaputernicul și Mărețul."

Comentariu

Rațiunea este o putere pe care Allah o așază în om și prin care el percepe lucrurile, deosebește ceea ce vatămă de ceea ce folosește și binele de rău. Nimeni nu știe cum este rațiunea în esența ei. Oamenii au avut păreri tulburi despre ea fără să ajungă la vreun rezultat, fiindcă ea este dintre tainele lui Allah, pe care numai El, Slăvitul și Preaînaltul, le cunoaște.

Rațiunea este numită ʿaql fiindcă îl oprește pe om de la ceea ce îi face rău, așa cum funia ține animalul să nu scape.
Este numită și ḥijr:

﴿هَلْ فِي ذَٰلِكَ قَسَمٌ لِّذِي حِجْرٍ﴾

Oare în aceasta se află un jurământ pentru cel cu judecată?
Coran, 89:5

Ḥijr înseamnă rațiune; este numită astfel fiindcă îl împiedică pe om de la ceea ce îi face rău.

Rațiunea este una dintre tainele lui Allah, Mărețul și Preaînaltul

Este numită și nuhā:

﴿إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّأُولِي النُّهَىٰ﴾

În aceasta sunt semne pentru cei cu judecată.

Coran, 20:54 · fragment

Adică pentru cei cu rațiune.

Este numită și lubb:

﴿إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ لَآيَاتٍ لِّأُولِي الْأَلْبَابِ﴾

În crearea cerurilor și a pământului și în schimbarea nopții și a zilei sunt semne pentru cei cu judecată.

Coran, 3:190

Adică pentru cei cu rațiune.

Această rațiune este, așadar, unul dintre semnele lui Allah, Slăvitul și Preaînaltul.

În privința cuvintelor autorului: *„Se naște”*, se pare că el vrea să spună că ea este creată, nu veșnică, ori că se naște odată cu omul. După cum am amintit, adevărata natură a acestei rațiuni nu o cunoaște decât Allah. De aceea teologii speculativi și filosofii au avut păreri tulburi despre ea și nu au ajuns la vreun rezultat, fiindcă aceasta nu ține de competența lor.

Rațiunea este de grade diferite:

Unii oameni au rațiunea deplină, precum profeții, pacea și binecuvântarea fie asupra lor.

Unii oameni nu au deloc rațiune, precum cel lipsit de minte, cel cu deficiență mintală și copilul.

Unii oameni se află între cele două: între deplinătatea rațiunii și lipsa ei. Au rațiune, dar nu deplină. Lipsa este de grade diferite: la unii lipsa rațiunii este mare, la alții este mică și așa mai departe, potrivit cu ceea ce Allah, Slăvitul și Preaînaltul, așază în ei. Rațiunea se folosește și cu înțelesul de înțelegere. Se spune că omul a înțeles versetele coranice:

﴿إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ﴾

În aceasta sunt semne pentru un neam care judecă.
Coran, 16:12 · fragment

Adică înțeleg semnele din creație și versetele coranice.

﴿وَتِلْكَ الْأَمْثَالُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ ۖ وَمَا يَعْقِلُهَا إِلَّا الْعَالِمُونَ﴾

Aceste pilde le dăm oamenilor, dar nu le înțeleg decât cei care au cunoaștere.
Coran, 29:43

Rațiunea se folosește, așadar, pentru înțelegere și percepere, și pentru priceperea religiei lui Allah, Preaputernicul și Mărețul.

﴿وَمَا أُوتِيتُم مِّن شَيْءٍ فَمَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَزِينَتُهَا ۚ وَمَا عِندَ اللَّهِ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ ۚ أَفَلَا تَعْقِلُونَ﴾

Tot ceea ce vi s-a dat este numai folosul vieții lumești și podoaba ei, iar ceea ce se află la Allah este mai bun și mai dăinuitor. Oare nu judecați?
Coran, 28:60

Unora dintre oameni li se întunecă rațiunea din pricina necredinței și nepăsării lor, astfel încât nu mai deosebesc ceea ce

vatămă de ceea ce folosește. Omul are rațiune, dar nu a tras folos din ea. A fost lipsit de folosul rațiunii sale — căutăm ocrotire la Allah! — din pricina necredinței și a ajuns să nu mai judece.

﴿أَمْ تَحْسَبُ أَنَّ أَكْثَرَهُمْ يَسْمَعُونَ أَوْ يَعْقِلُونَ ۚ إِنْ هُمْ إِلَّا كَالْأَنْعَامِ ۖ بَلْ هُمْ أَضَلُّ سَبِيلًا﴾

Ori socotești că cei mai mulți dintre ei aud ori judecă? Ei nu sunt decât asemenea vitelor, ba sunt și mai rătăciți de la cale.

Coran, 25:44

Allah îl lipsește de folosul rațiunii ca pedeapsă, fiindcă nu a folosit-o pentru ceea ce îi aduce folos, ci pentru ceea ce nu are folos ori îi face rău. Rațiunea este, așadar, unul dintre semnele lui Allah, Preaputernicul și Mărețul.

În privința cuvintelor sale: *„Fiecărui om i se cere din faptă pe măsura rațiunii pe care a primit-o”*, răspunderea religioasă, poruncile, opririle, răsplata și pedeapsa, toate sunt legate de rațiune.

În privința cuvintelor sale: *„Rațiunea nu se dobândește, ci este un dar de la Allah, Preaputernicul și Mărețul”*, rațiunea este de la Allah, Mărețul și Preaînaltul. El este Cel care o sădește în om și ea este dintre tainele lui Allah, Mărețul și Preaînaltul, în creația Sa. Omul nu este cel care dobândește rațiunea. Da, omul își întărește rațiunea cugetând la semnele lui Allah și meditând asupra Coranului. Dar să dobândească o rațiune care nu exista, nu. Allah este Cel care a așezat rațiune în el; omul nu poate crea din sine rațiune și să o dobândească. O poate însă întări.

﴿أَفَلَمْ يَسِيرُواْ فِى ٱلْأَرْضِ فَتَكُونَ لَهُمْ قُلُوبٌ يَعْقِلُونَ بِهَآ أَوْ ءَاذَانٌ يَسْمَعُونَ بِهَا ۖ فَإِنَّهَا لَا تَعْمَى ٱلْأَبْصَـٰرُ وَلَـٰكِن تَعْمَى ٱلْقُلُوبُ ٱلَّتِى فِى ٱلصُّدُورِ﴾

Oare nu au călătorit ei pe pământ, ca să aibă inimi cu care să judece ori urechi cu care să audă? Nu ochii sunt orbi, ci inimile din piepturi sunt oarbe.

Coran, 22:46

Aceasta arată că a cugeta asupra lumii și asupra pieirii care a lovit comunitățile trecute din pricina necredinței și păcatelor îi aduce omului folos și îi întărește rațiunea, fără să îi creeze o rațiune care nu exista.

Allah i-a ridicat pe unii robi deasupra altora

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Să știi că Allah i-a ridicat pe unii robi deasupra altora în viața lumească și în Viața de Apoi, prin dreptatea Sa. Nu se spune că a nedreptățit ori că a părtinit. Cel care spune că harul lui Allah este deopotrivă asupra credinciosului și necredinciosului este un om al inovației. Dimpotrivă, Allah l-a ridicat pe credincios deasupra necredinciosului, pe cel ascultător deasupra celui neascultător și pe cel ocrotit deasupra celui lăsat fără ajutor, prin dreptatea Sa. Este harul Său: îl dă cui voiește și îl oprește de la cine voiește."

Comentariu

În privința cuvintelor sale: *„Să știi că Allah i-a ridicat pe unii robi deasupra altora în viața lumească și în Viața de Apoi"*, Allah i-a ridicat pe unii oameni deasupra altora. L-a ridicat pe credincios deasupra necredinciosului prin credința pe care i-a dat-o, datorită credinței sale, și l-a lipsit pe necredincios din pricina necredinței sale. Allah i-a ridicat pe unii credincioși deasupra altora și i-a ridicat pe unii trimiși deasupra altora:

﴿تِلْكَ ٱلرُّسُلُ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ﴾

Dintre acei trimiși, pe unii i-am ridicat deasupra altora.
Coran, 2:253 · fragment

Acesta este harul lui Allah, pe care El, Slăvitul și Preaînaltul, îl dă cui voiește. Nimeni nu ridică obiecții împotriva lui Allah, fiindcă aceasta este stăpânirea Lui, Slăvitul: o dă cui voiește.

Stăpânirea este a Sa și o dă cui voiește, Slăvitul, iar harul este al Său și îl dă cui voiește. Nu se ridică, așadar, obiecții împotriva lui Allah, Slăvitul și Preaînaltul. Mu'tazilah spun: *„Allah trebuie să îi trateze pe oameni deopotrivă și să le dea la fel."* Aceasta este lipsă de bună-cuviință față de Allah și o obiecție împotriva Lui. Allah este cu mult mai presus de ceea ce spun ei! Allah, Mărețul și Preaînaltul, îi ridică pe unii dintre făpturile Sale deasupra altora.

Aceasta este stăpânirea Sa și nu se ridică obiecții împotriva Lui. El nu pedepsește pe nimeni fără vina sa, fiindcă aceasta ar contrazice dreptatea, iar Allah nu nedreptățește. Nu pedepsește pe nimeni fără vină și nici pentru vina altcuiva.

﴿وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ۚ وَإِن تَدْعُ مُثْقَلَةٌ إِلَىٰ حِمْلِهَا لَا يُحْمَلْ مِنْهُ شَيْءٌ وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَىٰ﴾

Niciun suflet împovărat nu poartă povara altuia. Dacă unul împovărat cheamă pe cineva să îi poarte sarcina, nimic din ea nu va fi purtat, chiar dacă ar fi o rudă apropiată.

Coran, 35:18 · fragment

În privința răsplătirii, ceea ce face Allah, Mărețul și Preaînaltul, este dreptate. În privința dăruirii, aceasta este un har de la El, Slăvitul și Preaînaltul, și nimeni nu ridică obiecții împotriva Lui.

În privința cuvintelor sale: *„Cel care spune că harul lui Allah este deopotrivă asupra credinciosului și necredinciosului este un om al inovației”*, aceasta este părerea mu'tazilah. Ei spun că Allah trebuie să îi facă pe toți oamenii credincioși, nu pe unii necredincioși și pe alții credincioși; să îi facă pe toți bogați și pe toți învățați. Aceasta este o obiecție împotriva lui Allah, Slăvitul și Preaînaltul, fiindcă Allah este Înțelept și nu ține de înțelepciunea Sa să îi facă pe toți oamenii deopotrivă în cunoaștere, avere ori răsplată și pedeapsă.

Nu ține de înțelepciunea Sa să îi facă pe toți oamenii bogați. Dacă ar fi toți bogați, lumea s-ar ruina, fiindcă nu ar găsi cine să împlinească muncile și producția s-ar opri. De aceea Allah, Slăvitul și Preaînaltul, i-a ridicat pe unii oameni deasupra altora în cele ale traiului: l-a făcut pe unul bogat și pe altul sărac pentru ca lumea să fie clădită și întreținută. Dacă ar fi toți bogați, nu ar produce nimic, iar dacă ar fi toți săraci, nu ar putea munci și produce.

Allah a făcut, așadar, deosebiri între ei pentru clădirea și întreținerea lumii.

﴿أَهُمْ يَقْسِمُونَ رَحْمَتَ رَبِّكَ ۚ نَحْنُ قَسَمْنَا بَيْنَهُم مَّعِيشَتَهُمْ
فِى ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا ۚ وَرَفَعْنَا بَعْضَهُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَٰتٍ لِّيَتَّخِذَ
بَعْضُهُم بَعْضًا سُخْرِيًّا ۗ وَرَحْمَتُ رَبِّكَ خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُونَ﴾

Oare ei împart mila Domnului tău? Noi am împărțit între ei traiul în viața lumească și i-am ridicat pe unii deasupra altora în trepte, ca unii să îi ia pe alții în slujba lor. Mila Domnului tău este mai bună decât ceea ce adună ei.

Coran, 43:32

Adică unii îi angajează pe alții pentru muncă plătită. Atunci lumea se dezvoltă și se împlinesc foloasele.

În privința cuvintelor sale: *„Dimpotrivă, Allah l-a ridicat pe credincios deasupra necredinciosului, pe cel ascultător deasupra celui neascultător și pe cel ocrotit deasupra celui lăsat fără ajutor”*, Allah l-a ridicat pe credincios deasupra necredinciosului și l-a ridicat pe cel ascultător deasupra celui neascultător. Aceasta este dreptatea și harul Său, Slăvitul; nimeni nu ridică obiecții împotriva Lui.

Sinceritatea și sfatul bun pentru musulmani

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Nu îți este îngăduit să ascunzi sfatul sincer de vreun musulman, evlavios ori nelegiuit, într-o chestiune a religiei. Cel care îl ascunde îi înșală pe musulmani. Cel care îi înșală pe musulmani înșală religia, iar cel care înșală religia Îl trădează pe Allah, pe Trimisul Său și pe credincioși."

Comentariu

În privința cuvintelor sale: *„Nu îți este îngăduit să ascunzi sfatul sincer de vreun musulman, evlavios ori nelegiuit"*, naṣīḥah înseamnă curățirea de înșelăciune. Un lucru numit nāṣiḥ este un lucru curat.

Credinciosul trebuie să fie sincer, adică lipsit de ipocrizie, înșelăciune și viclenie. Ceea ce arată și ceea ce ascunde trebuie să fie deopotrivă în adevăr.

Sinceritatea este religia, după cum a spus Profetul ﷺ:

الدِّينُ النَّصِيحَةُ، الدِّينُ النَّصِيحَةُ، الدِّينُ النَّصِيحَةُ

Religia este sinceritatea. Religia este sinceritatea. Religia este sinceritatea.

Ei au întrebat: *„Față de cine, o, Trimis al lui Allah?"* El a spus:

لِلَّهِ، وَلِكِتَابِهِ، وَلِرَسُولِهِ، وَلأَئِمَّةِ الْمُسْلِمِينَ، وَالْمُؤْمِنِينَ، وَعَامَّتِهِمْ

Față de Allah, de Cartea Sa, de Trimisul Său, de conducătorii musulmanilor, de credincioși și de oamenii lor de rând.[130]

130 Relatat de Muslim (55).

Aici se urmărește ca omul să fie curat de orice însușire de caracter vrednică de mustrare și să se împodobească cu însușiri de caracter virtuoase.
Omul sincer este cel care nu înșală pe nimeni. Profetul ﷺ a spus:

مَنْ غَشَّنَا فَلَيْسَ مِنَّا

Cel care ne înșală nu este dintre noi.[131]

Opusul sincerității este înșelăciunea.
Profetul ﷺ a repetat cuvintele

الدِّينُ النَّصِيحَةُ

Religia este sinceritatea

de trei ori, pentru întărire și pentru a le arăta însemnătatea. El a cuprins întreaga religie în sinceritate.

Sinceritatea față de Allah și de Trimisul Său ține de crez. Omul nu este musulman decât dacă are crezul sănătos și lipsit de asociere și dacă fapta sa este lipsită de inovații, urmându-l pe Trimis ﷺ. Acesta este cel sincer față de Allah și de Trimisul Său: cel a cărui faptă este lipsită de asociere și de inovații.

Sinceritatea față de Trimis ﷺ înseamnă credința în trimiterea sa, iubirea lui, cinstirea și respectarea lui, pacea și binecuvântarea fie asupra sa, urmarea lui, luarea lui ca pildă și punerea cuvântului său înaintea cuvântului oricui. Înseamnă părăsirea inovațiilor și a lucrurilor nou introduse împotriva cărora a avertizat Trimisul lui Allah ﷺ, adeverirea celor pe care le-a vestit dintre cele nevăzute, trecute și viitoare, și ferirea de ceea ce a oprit ﷺ. Aceasta este sinceritatea față de Trimis ﷺ.

În privința cuvintelor sale: *„Și de Cartea Sa”*, Cartea lui Allah, Preaputernicul și Mărețul, este Coranul. Sinceritatea față de ea

131 Relatat de Muslim (102).

înseamnă să crezi că este cuvântul lui Allah, coborât și necreat, nu cuvântul altcuiva, după cum spun oamenii rătăcirii; să îl înveți, să îl predai altora, să lucrezi potrivit lui, să îi pricepi înțelesurile și să meditezi asupra lui. Aceasta este sinceritatea față de Cartea lui Allah, Slăvitul și Preaînaltul: învățarea, predarea, înțelegerea, priceperea și urmarea ei. Tot din sinceritatea față de Cartea lui Allah fac parte recitarea ei deasă și ferirea de nepăsare față de ea.

Sinceritatea *„față de conducătorii musulmanilor”*, care sunt emirii și cârmuitorii, înseamnă să asculți de ei în ceea ce nu este neascultare de Allah, Slăvitul și Preaînaltul, să nu îți retragi ascultarea, să nu te răzvrătești împotriva lor și să nu le cauți greșelile și lipsurile pentru a le răspândi printre oameni.

Din sinceritatea față de ei face parte ca, dacă ai cunoaștere și putere, să îi sfătuiești între tine și ei. Fă să ajungă la ei sfatul sincer și înștiințează-i despre greșelile care se petrec din partea lor ori din partea supușilor lor. Înștiințează-i despre acestea, fără să vorbești despre ele în adunări, căci aceasta este înșelăciune. Sinceritatea înseamnă să le duci sfatul de la tine la ei. Acesta este sfatul sincer față de conducător.

Tot din sinceritatea față de conducător face parte împlinirea lucrării pe care ți-o încredințează, fie o slujbă, o funcție de conducere ori altceva din cele ale religiei și ale vieții lumești. Împlinește cât mai bine lucrarea pe care ți-a încredințat-o conducătorul și nu lăsa nimic neîmplinit din ea. Dacă vezi un neajuns, înștiințează-l pe conducător între tine și el. Înștiințează-l despre neajuns ca să îl îndrepte. Aceasta ține de sinceritate.

Din sinceritatea față de conducători face parte și rugăciunea pentru îndreptarea lor, fiindcă, dacă ei se îndreaptă, supușii se îndreaptă. Roagă-te pentru ei. Dacă vezi un căutător al cunoașterii care nu se roagă pentru ei ori dezaprobă rugăciunea pentru ei, să știi că el înșală și nu este sincer față de conducător.

Sinceritatea *„față de musulmanii de rând”* înseamnă să îi îndrumi spre ceea ce este drept, să îi avertizezi împotriva greșelilor, să poruncești binele și să oprești răul, să îl înveți pe cel neștiutor și să îi aduci aminte celui nepăsător. Înseamnă să îi

dorești din bine ceea ce îți dorești ție, să arăți milă săracului și să îi dai milostenie celui nevoiaș. Aceasta ține de sinceritate.

Tot astfel, omul îi oferă o povață bună celui care îi cere sfatul, păstrează tainele celui care i le încredințează și păstrează bunurile încredințate. Este sincer din toate privințele, inclusiv în vânzare și cumpărare: nu înșală și nu viclenește.
Aceasta este sinceritatea, pe scurt. Cel care nu este astfel înșală. Profetul ﷺ a spus:

مَنْ غَشَّنَا فَلَيْسَ مِنَّا

Cel care ne înșală nu este dintre noi.

Afirmarea Numelor și atributelor lui Allah, Mărețul și Preaînaltul

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Allah, Slăvitul și Preaînaltul, este Cel care Aude, Cel care Vede, Atoateștiutorul. Amândouă Mâinile Sale sunt întinse. Înainte să le creeze, El a cunoscut că făpturile nu Îl vor asculta. Cunoașterea Sa le cuprinde, însă ceea ce a cunoscut despre ele nu L-a împiedicat să le îndrume către Islam și să le dăruiască aceasta din mărinimie, generozitate și har. Lui I se cuvine lauda!"

Comentariu

În privința cuvintelor sale: *„Allah, Slăvitul și Preaînaltul, este Cel care Aude, Cel care Vede, Atoateștiutorul"*, acesta este al treilea fel al tawḥīdului: afirmarea Numelor și atributelor lui Allah, Preaputernicul și Mărețul, așa cum au venit în Carte și în Sunna, crezând în înțelesul și în cele pe care le indică, fără a cerceta felul lor, fiindcă numai Allah le cunoaște felul. Înțelesul lor este însă cunoscut. Trebuie să le afirmi și să crezi ceea ce indică, după cum a spus imamul Mālik: *„Înălțarea este cunoscută"*, adică înțelesul ei este cunoscut, *„iar felul ei este necunoscut"*.

În privința cuvintelor sale: *„Înainte să le creeze, El a cunoscut că făpturile nu Îl vor asculta"*, Allah cunoaște orice lucru. A cunoscut ceea ce va fi din credință și necredință, ascultare și neascultare. Nimic nu Îi este ascuns, înainte de a crea cerurile și pământul. În privința cuvintelor sale: *„Însă ceea ce a cunoscut despre ele nu L-a împiedicat să le îndrume către Islam"*, deși cunoaște necredința și credința pe care le vor săvârși, Allah i-a chemat la Islam și la credință, a trimis trimișii și a coborât Cărțile pentru a-i îndruma, cunoscând ceea ce vor face. Însă, din mila Sa, nu i-a lăsat în voia lor, fără altceva decât cunoașterea Sa despre ei, ci a ridicat dovada împotriva lor și le-a dat alegere, voință și putere. Ei sunt în stare să lucreze. Dacă părăsesc fapta, vina este a lor și neajunsul este al lor. Allah, Mărețul și Preaînaltul, îndrumă toate făpturile, credincioși și necredincioși, în sensul că le lămurește. Preaînaltul a spus:

﴿وَأَمَّا ثَمُودُ فَهَدَيْنَٰهُمْ﴾

Cât despre Thamūd, i-am îndrumat.
Coran, 41:17 · fragment

I-am îndrumat înseamnă: le-am lămurit și le-am arătat calea. Însă ei nu au primit; s-au împotrivit și s-au arătat trufași.

﴿فَٱسْتَحَبُّواْ ٱلْعَمَىٰ عَلَى ٱلْهُدَىٰ فَأَخَذَتْهُمْ صَٰعِقَةُ ٱلْعَذَابِ ٱلْهُونِ بِمَا كَانُواْ يَكْسِبُونَ﴾

Ei au îndrăgit orbirea mai mult decât călăuzirea, iar trăsnetul pedepsei înjositoare i-a cuprins pentru ceea ce dobândeau.
Coran, 41:17 · fragment

Adică din pricina celor dobândite de ei, nu fiindcă Allah a cunoscut și a predestinat aceasta asupra lor, ci pentru ceea ce dobândeau prin alegerea, voința și fapta lor.

Îndrumarea este, așadar, de două feluri:

* Îndrumarea prin arătarea căii, care este generală, pentru credincios și necredincios.

* Îndrumarea prin dăruirea izbânzii, care este numai pentru credincioși. Allah le-a dăruit izbândă și statornicie celor care au primit călăuzirea și îndrumarea Sa.

În privința cuvintelor sale: *„Și să le dăruiască aceasta din mărinimie, generozitate și har. Lui I se cuvine lauda!”*, din mărinimia Sa înseamnă că i-a chemat, le-a arătat și le-a lămurit, din mărinimie și har, fiindcă ei au nevoie de aceasta. Allah, Mărețul și Preaînaltul, nu are însă nevoie de ei. Fie că nu cred ori cred, ascultă ori nu ascultă, ei nu Îi aduc lui Allah, Mărețul și Preaînaltul, nici vătămare, nici folos, fiindcă El nu are nevoie de ei. Folosul ori vătămarea se întorc numai asupra lor. Din mila Sa față de ei, le-a arătat calea binelui și calea răului, le-a dat forță,

putere și rațiunea prin care deosebesc ceea ce vatămă de ceea ce folosește.

Credinciosul și necredinciosul primesc o vestire în pragul morții

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Să știi că vestirea la moarte este de trei feluri. Se spune: «Primește vestea, o, iubit al lui Allah, despre mulțumirea lui Allah și despre Paradis!» Se spune: «Primește vestea, o, rob al lui Allah, despre Paradis după Islam!» Și se spune: «Primește vestea, o, vrăjmaș al lui Allah, despre mânia lui Allah și despre Foc!» Aceasta este spusa lui Ibn ʿAbbās, Allah să fie mulțumit de el."

Comentariu

Cel aflat în pragul morții, credincios ori necredincios, primește o vestire la moarte. Dacă este credincios, primește vestea despre mila lui Allah și despre Paradis; dacă este necredincios, primește vestea despre mânia lui Allah și despre Foc. El nu moare fără să știe unde va ajunge. Nu mai poate să se căiască, să scape ori să își înmulțească faptele bune. Aceasta a venit în hadith:

مَنْ أَحَبَّ لِقَاءَ اللهِ، أَحَبَّ اللهُ لِقَاءَهُ

Pe cel care iubește întâlnirea cu Allah, Allah iubește să îl întâlnească.

ʿĀʾishah a spus: *„O, Trimis al lui Allah! Noi toți urâm moartea."* El a spus:

لَيْسَ كَذَلِكَ يَا عَائِشَةُ، وإِنَّمَا الْمُؤْمِنُ يُبَشَّرُ عِنْدَ الْمَوْتِ فَيُحِبُّ لِقَاءَ اللهِ فَيُحِبُّ اللهُ لِقَاءَهُ، وَالكَافِرُ يُبَشَّرُ بالنَّارِ فَيَبْغُضُ لِقَاءَ اللهِ فَيَبْغُضُ اللهُ لِقَاءَهُ

Nu așa, o, ʿĀʾishah! Ci credinciosul primește vestea la moarte și iubește întâlnirea cu Allah, iar Allah iubește să îl întâlnească. Necredinciosul primește vestea despre Foc, urăște întâlnirea cu Allah, iar Allah urăște să îl întâlnească.[132]

Preaînaltul a spus:

﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ قَالُواْ رَبُّنَا ٱللَّهُ ثُمَّ ٱسْتَقَـٰمُواْ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ﴾

Cei care au spus: «Domnul nostru este Allah», apoi au fost statornici, nu vor avea teamă și nu se vor întrista.

Coran, 46:13

132 Relatat de al-Bukhārī (6142) și Muslim (2683).

Preaînaltul a spus:

﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ قَالُواْ رَبُّنَا ٱللَّهُ ثُمَّ ٱسْتَقَـٰمُواْ تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ ٱلْمَلَـٰٓئِكَةُ أَلَّا تَخَافُواْ وَلَا تَحْزَنُواْ وَأَبْشِرُواْ بِٱلْجَنَّةِ ٱلَّتِى كُنتُمْ تُوعَدُونَ﴾

Cei care au spus: «Domnul nostru este Allah», apoi au fost statornici, asupra lor coboară îngerii: «Nu vă temeți și nu vă întristați! Primiți vestea bună a Paradisului care vă era făgăduit!»

Coran, 41:30

Preaînaltul a spus:

﴿وَلَوْ تَرَىٰٓ إِذْ يَتَوَفَّى ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ ٱلْمَلَـٰٓئِكَةُ يَضْرِبُونَ وُجُوهَهُمْ وَأَدْبَـٰرَهُمْ وَذُوقُواْ عَذَابَ ٱلْحَرِيقِ﴾

De ai vedea când îngerii îi iau pe cei care nu au crezut, lovindu-le fețele și spatele: «Gustați pedeapsa arderii!»

Coran, 8:50

Vederea lui Allah, Mărețul și Preaînaltul

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: Să știi că primii care Îl vor privi pe Allah Preaînaltul în Paradis sunt cei lipsiți de vedere, apoi bărbații, apoi femeile, cu propriii ochi, după cum a spus Trimisul lui Allah ﷺ:

إِنَّكُمْ سَتَرَوْنَ رَبَّكُمْ كَمَا تَرَوْنَ القَمَرَ لَيْلَةَ البَدْرِ، لاَ تُضَامُّونَ فِي رُؤْيَتِهِ

Îl veți vedea pe Domnul vostru așa cum vedeți luna în noaptea cu lună plină, fără să vă înghesuiți pentru a-L vedea.

Credința în aceasta este obligatorie, iar tăgăduirea ei este necredință.

Comentariu

Despre afirmarea vederii lui Allah s-a discutat mai înainte, iar aceasta întărește cele de mai sus. Cât despre ordinea pe care a amintit-o autorul, ea are nevoie de dovadă.

Teologia speculativă și disputele în religie

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: Să știi că nu au apărut erezie, necredință, îndoieli, inovație, rătăcire ori nedumerire în religie decât din teologia speculativă, de la oamenii ei, din dispută, contrazicere, ceartă și admirație de sine. Cum îndrăznește omul să intre în contrazicere, ceartă și dispută, când Allah Preaînaltul spune:

﴿مَا يُجَٰدِلُ فِيٓ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ إِلَّا ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ فَلَا يَغۡرُرۡكَ تَقَلُّبُهُمۡ فِي ٱلۡبِلَٰدِ﴾

Nu se ceartă asupra versetelor lui Allah decât cei care nu au crezut. Să nu te amăgească umbletul lor prin ținuturi!
Coran, 40:4

Ține-te de supunere și de mulțumirea față de relatări, de înfrânare și tăcere.

Comentariu

Aceasta a fost lămurită mai înainte și s-a avertizat împotriva ei.

În privința cuvintelor sale: *„Ține-te de supunere și de mulțumirea față de relatări, de înfrânare și tăcere”*, ține-te de supunerea față de cuvântul lui Allah și cuvântul Trimisului Său. Abține-te de la dispută și de la stârnirea îndoielilor, fiindcă aceasta îți este oprită și doar îți sporește nedumerirea. Ține-te de cuvântul lui Allah și de cuvântul Trimisului Său și mulțumește-te cu acestea, ca să fii călăuzit, să te odihnești de șoapte, îndoieli și închipuiri și să ai înțelegere limpede. Allah a coborât acest Coran ca lămurire pentru orice lucru.

Credința în chinuirea necredincioșilor în Focul Gheenei

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Și credința că Allah chinuie făpturile în Foc, în cătușe, fiare și lanțuri, iar focul este în măruntaiele lor, deasupra lor și dedesubtul lor. Aceasta fiindcă dintre jahmiyyah, printre care Hishām al-Fuwaṭī, s-a spus: «Allah chinuie numai lângă Foc», împotrivindu-se lui Allah și Trimisului Său ﷺ."

Comentariu

În privința cuvintelor sale: *„Și credința că Allah chinuie făpturile în Foc, în cătușe, fiare și lanțuri, iar focul este în măruntaiele lor, deasupra lor și dedesubtul lor"*, Allah, Mărețul și Preaînaltul, întețește Focul cu trupurile necredincioșilor, care sunt lemne pentru Gheena.

﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لَن تُغۡنِيَ عَنۡهُمۡ أَمۡوَٰلُهُمۡ وَلَآ أَوۡلَٰدُهُم مِّنَ ٱللَّهِ شَيۡـٔٗاۖ وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمۡ وَقُودُ ٱلنَّارِ﴾

Celor care nu au crezut nu le vor folosi averile și nici copiii lor cu nimic împotriva lui Allah. Aceștia sunt combustibilul Focului.

Coran, 3:10

El arde cu ei și se aprinde cu trupurile lor — căutăm ocrotire la Allah!

﴿هَٰذَانِ خَصْمَانِ ٱخْتَصَمُوا۟ فِى رَبِّهِمْ ۖ فَٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟
قُطِّعَتْ لَهُمْ ثِيَابٌ مِّن نَّارٍ يُصَبُّ مِن فَوْقِ رُءُوسِهِمُ ٱلْحَمِيمُ
يُصْهَرُ بِهِۦ مَا فِى بُطُونِهِمْ وَٱلْجُلُودُ وَلَهُم مَّقَٰمِعُ مِنْ حَدِيدٍ﴾

Aceștia sunt doi potrivnici care s-au certat în privința Domnului lor. Celor care nu au crezut li se vor croi veșminte din foc și li se va turna peste capete apă clocotită. Prin ea se vor topi cele din pântecele lor și pieile. Iar pentru ei sunt măciuci de fier.

Coran, 22:19–21

Allah a amintit că pedeapsa cade asupra trupurilor necredincioșilor și că Focul se întețește și arde cu ei:

﴿يُصْهَرُ بِهِۦ مَا فِى بُطُونِهِمْ وَٱلْجُلُودُ﴾

Prin ea se vor topi cele din pântecele lor și pieile.

Coran, 22:20

Unii dintre muʿtazilah au spus că ei nu sunt chinuiți astfel, că Focul nu se aprinde cu trupurile lor, ci sunt chinuiți numai lângă Foc, iar trupurile lor nu ard! Însă Allah, Mărețul și Preaînaltul, spune în Coran că ei sunt combustibilul Focului, iar Profetul ﷺ spune:

أَوَّلُ مَنْ تُسْعَرُ بِهِمُ النَّارُ يَوْمَ القِيَامَةِ: العَالِمُ الَّذِي لاَ يَعْمَلُ بِعِلْمِهِ، وَالمُتَصَدِّقُ الَّذِي يُرَائِي فِي صَدَقَتِهِ، وَالمُجَاهِدُ الَّذِي يُرَائِي بِجِهَادِهِ

Primii cu care se întețește Focul în Ziua Învierii sunt învățatul care nu lucrează potrivit cunoașterii sale, cel care dă milostenie ca să fie văzut și cel care luptă ca să fie văzut.[133]

„Cătușele" înseamnă că mâinile îi sunt legate de gât — căutăm ocrotire la Allah!
„Fiarele" sunt unelte ale chinului:

﴿إِنَّآ أَعْتَدْنَا لِلْكَٰفِرِينَ سَلَٰسِلَا۠ وَأَغْلَٰلًا وَسَعِيرًا﴾

Noi am pregătit pentru necredincioși lanțuri, cătușe și un Foc arzător.
Coran, 76:4

﴿إِنَّ لَدَيْنَآ أَنكَالًا وَجَحِيمًا﴾

La Noi se află fiare și un Foc aprins.
Coran, 73:12

133 Muslim (1905). Relatarea descrie omul care a învățat, i-a învățat pe alții și a recitat Coranul pentru a fi lăudat de oameni, precum și pe cel care a cheltuit și pe cel care a luptat pentru a fi lăudați.

Al-ankāl sunt unelte ale chinului — căutăm ocrotire la Allah! —: lanțuri, cătușe și Foc arzător.

„Iar focul este în măruntaiele lor, deasupra lor și dedesubtul lor."

﴿لَهُم مِّن جَهَنَّمَ مِهَادٌ وَمِن فَوْقِهِمْ غَوَاشٍ ۚ وَكَذَٰلِكَ نَجْزِى ٱلظَّٰلِمِينَ﴾

Ei vor avea așternut din Gheena și deasupra lor învelitori. Astfel îi răsplătim pe cei nedrepți.

Coran, 7:41

Cele cinci rugăciuni

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Rugăciunile obligatorii sunt cinci. Nu li se adaugă și nu li se scade nimic, fiind împlinite la timpurile lor. În călătorie sunt de două unități, în afară de Maghrib. Cel care spune că sunt mai mult de cinci a introdus o inovație, iar cel care spune că sunt mai puțin de cinci a introdus o inovație. Allah nu primește niciuna dintre ele decât la timpul ei, în afară de cazul uitării: omul este atunci scuzat și o împlinește când își aduce aminte, ori dacă este călător, când poate uni două rugăciuni, dacă voiește."

Comentariu

Cele cinci rugăciuni au o însemnătate măreață. Ele sunt al doilea stâlp al Islamului, după cele două mărturisiri. Cel care le părăsește tăgăduindu-le obligativitatea este necredincios prin consensul musulmanilor. Iar cel care le părăsește din lene, recunoscându-le obligativitatea, este necredincios potrivit părerii corecte dintre cele două păreri ale învățaților. Dovada este cuvântul său ﷺ:

بَيْنَ الْعَبْدِ، وَبَيْنَ الْكُفْرِ تَرْكُ الصَّلاَةِ

Între rob și necredință se află părăsirea rugăciunii,

relatat de Muslim, [134] și cuvântul său:

العَهْدُ الَّذِي بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمُ الصَّلاَةُ، فَمَنْ تَرَكَهَا فَقَدْ كَفَرَ

Legământul dintre noi și ei este rugăciunea. Cel care o părăsește a devenit necredincios.[135]

134 Relatat de Muslim (81).

135 Relatat de al-Tirmidhī (2621), Ibn Mājah (1079), al-Nasāʾī (463) și Aḥmad (22937).

Aceasta este limpede. El ﷺ nu a spus: *„Cel care o părăsește tăgăduindu-i obligativitatea”*, ci a vorbit în general. Există multe dovezi, a căror înșiruire deplină nu își are locul aici.
Rugăciunile au rămas statornicite la cinci în fiecare zi și noapte. Când l-a trimis pe Muʿādh în Yemen, Profetul ﷺ i-a spus:

فَلْيَكُنْ أَوَّلُ مَا تَدْعُوهُمْ إِلَيْهِ شَهَادَةُ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ، فَإِنْ أَجَابُوكَ لِذَلِكَ فَأَعْلِمْهُمْ أَنَّ اللهَ افْتَرَضَ عَلَيْهِمْ خَمْسَ صَلَوَاتٍ...

Primul lucru la care îi chemi să fie mărturisirea că nu există divinitate vrednică de adorare în afară de Allah. Dacă îți răspund la aceasta, înștiințează-i că Allah le-a impus cinci rugăciuni...[136]

Ele i-au fost impuse Profetului ﷺ și comunității sale în noaptea înălțării, deasupra cerurilor, ceea ce arată însemnătatea lor.

La început au fost impuse cincizeci în fiecare zi și noapte. Apoi Profetul ﷺ a revenit la Domnul său cerând ușurare, până când Allah le-a făcut cinci ca faptă și cincizeci în Balanță, fiindcă fapta bună este răsplătită de zece ori. O rugăciune ține locul a zece rugăciuni. Prin înmulțirea răsplății sunt, așadar, cincizeci de rugăciuni, iar ca faptă sunt cinci rugăciuni în fiecare zi și noapte.

Cel care spune că rugăciunile sunt mai mult de cinci este un inovator, fiindcă a adăugat religiei ceva ce nu face parte din ea. La fel este cel care spune că sunt mai puțin de cinci, după cum spune o grupare dintre inovatori și oamenii rătăcirii că ar fi trei!

136 Relatat de al-Bukhārī (1331) și Muslim (19).

Rugăciunile sunt cinci, potrivit Cărții, Sunnei și consensului musulmanilor. Preaînaltul a spus:

﴿أَقِمِ ٱلصَّلَوٰةَ لِدُلُوكِ ٱلشَّمْسِ إِلَىٰ غَسَقِ ٱلَّيْلِ وَقُرْءَانَ ٱلْفَجْرِ ۖ إِنَّ قُرْءَانَ ٱلْفَجْرِ كَانَ مَشْهُودًا﴾

Împlinește rugăciunea de la înclinarea soarelui până la întunericul nopții și recitarea din zori. Recitarea din zori are martori.

Coran, 17:78

Profetul ﷺ le-a lămurit prin cuvântul și fapta sa. Ele au timpuri rânduite. Preaînaltul a spus:

﴿إِنَّ ٱلصَّلَوٰةَ كَانَتْ عَلَى ٱلْمُؤْمِنِينَ كِتَٰبًا مَّوْقُوتًا﴾

Rugăciunea este pentru credincioși o îndatorire la timpuri rânduite.

Coran, 4:103 · fragment

Adică este impusă la timpuri hotărâte, pe care Trimisul ﷺ le-a lămurit prin cuvântul și fapta sa. Nu este îngăduită scoaterea lor din timpurile rânduite decât în cazul unei scuze, precum dacă omul a dormit ori a uitat până când a trecut timpul. Când își aduce aminte ori se trezește, trebuie să se grăbească să împlinească rugăciunea, în orice timp ar fi. Profetul ﷺ a spus:

مَنْ نَسِيَ صَلاَةً أَوْ نَامَ عَنْهَا، فَلْيُصَلِّهَا إِذَا ذَكَرَهَا، لاَ كَفَّارَةَ لَهَا إِلاَّ ذَلِكَ

Cel care uită o rugăciune ori o pierde dormind să o împlinească atunci când își aduce aminte. Nu are altă ispășire decât aceasta.[137]

137 Relatat de al-Bukhārī (572) și Muslim (684).

Cât despre cel care o scoate în mod voit din timpul ei, rugăciunea lui nu este valabilă chiar dacă o împlinește, fiindcă nu a împlinit rugăciunea pe care Allah i-a poruncit-o, ci o rugăciune după pofta sa. Dacă o scoate în mod voit din timpul ei, nu îi este primită chiar dacă o împlinește. Trebuie să se căiască față de Allah, Preaputernicul și Mărețul, și să păzească rugăciunea.

Trimisul ﷺ a arătat numărul unităților: Fajr are două unități, Maghrib are trei unități, fiindcă este rugăciunea cu număr impar a zilei, Ẓuhr are patru unități, ʿAṣr are patru unități, iar ʿIshāʾ are patru unități.

În călătorie, rugăciunile de patru unități sunt scurtate la două: Ẓuhr, ʿAṣr și ʿIshāʾ, după cum a venit în Sunna statornicită de la Trimis ﷺ și cum a venit în Coran:

﴿وَإِذَا ضَرَبْتُمْ فِى ٱلْأَرْضِ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَن تَقْصُرُوا۟
مِنَ ٱلصَّلَوٰةِ إِنْ خِفْتُمْ أَن يَفْتِنَكُمُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟﴾

Când călătoriți pe pământ, nu este niciun păcat pentru voi să scurtați rugăciunea, dacă vă temeți că cei care nu au crezut vă vor pricinui încercare.

Coran, 4:101 · fragment

Fajr rămâne însă la două unități, iar Maghrib nu se scurtează, fiindcă este rugăciunea cu număr impar a zilei. Dacă ar fi scurtată, ar deveni cu număr par. Astfel au venit hadithurile despre această rugăciune. Nimeni nu are voie să schimbe acestea prin adaos, scădere ori scoatere din timpul rânduit.

Obligația plătirii zakātului

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Zakātul se dă din aur, argint, curmale, grâne și animale, potrivit celor spuse de Trimisul lui Allah ﷺ. Dacă omul îl împarte el însuși, este îngăduit, iar dacă îl dă imamului, este îngăduit. Allah știe cel mai bine."

Comentariu

Al treilea stâlp al Islamului este zakātul. El este alăturat rugăciunii în multe versete coranice.

Zakātul este un drept cunoscut al săracilor în averile bogaților.

Averile pentru care zakātul este obligatoriu sunt de patru feluri:

Primul fel: cele două metale monetare, aurul și argintul, și ceea ce le ține locul dintre bancnote.

Al doilea fel: animalele de turmă — cămilele, bovinele, ovinele și caprinele.

Al treilea fel: roadele pământului, dintre grâne și fructe.

Al patrulea fel: mărfurile de negoț, adică bunurile puse la vânzare și cumpărare.

Acestea sunt averile asupra cărora se datorează zakātul. Cât despre alte averi decât aceste patru feluri, dacă omul vrea să dea milostenie și să dăruiască de bunăvoie, aceasta ține de el. Poarta milosteniei și a dăruirii de bunăvoie este largă.

În privința cuvintelor sale: *„Dacă omul îl împarte el însuși, este îngăduit, iar dacă îl dă imamului, este îngăduit"*, el trebuie să plătească zakātul, potrivit cuvântului Preaînaltului:

﴿وَءَاتُواْ ٱلزَّكَوٰةَ﴾

Dați zakātul!
Coran, 2:43 · fragment

„Dați" înseamnă: plătiți-l. Stăpânul averii trebuie să îl plătească și el răspunde de aceasta. Dacă imamul îl cere ca să se ocupe de el,

zakātul trebuie dat imamului, fiindcă ascultarea de el este obligatorie, iar cel care l-a plătit este eliberat de răspundere. Profetul ﷺ îi trimitea pe cei care strângeau zakātul de la deținătorii averilor și îl împărțea celor îndreptățiți să îl primească. După el, conducătorii îi țin locul Trimisului ﷺ în aceasta. Dacă însă conducătorul nu îl cere, stăpânul averii răspunde de el.

Începutul Islamului este mărturisirea unicității lui Allah

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Să știi că începutul Islamului este mărturisirea că nu există divinitate vrednică de adorare în afară de Allah și că Muḥammad este robul și Trimisul Său."
„Ceea ce a spus Allah este așa cum a spus; cele spuse de El nu sunt încălcate și El împlinește ceea ce a spus."
„Și credința în toate rânduielile religioase."

Comentariu
El, Allah să aibă milă de el, a spus: *„Să știi, o, musulmanule!"* O, căutător al cunoașterii, adică să cunoști cu certitudine și să îți fie limpede că începutul Islamului este mărturisirea că nu există divinitate vrednică de adorare în afară de Allah și că Muḥammad este Trimisul lui Allah. Cele două sunt primul stâlp al Islamului, după cum se află în hadithul lui Jibrīl, când l-a întrebat pe Profet ﷺ: *„Spune-mi despre Islam!"* El a spus:

الإِسْلاَمُ أَنْ تَشْهَدَ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، وَتُقِيمَ الصَّلاَةَ، وَتُؤْتِيَ الزَّكَاةَ، وَتَصُومَ رَمَضَانَ، وَتَحُجَّ الْبَيْتَ إِنِ اسْتَطَعْتَ إِلَيْهِ سَبِيلاً

Islamul înseamnă să mărturisești că nu există divinitate vrednică de adorare în afară de Allah și că Muḥammad este Trimisul lui Allah, să împlinești rugăciunea, să dai zakātul, să postești în Ramaḍān și să împlinești pelerinajul la Casă, dacă ai putința de a ajunge la ea.
(vezi nota 103, p. 291)

Cele două mărturisiri sunt primul lucru la care sunt chemați oamenii. Profetul ﷺ a spus:

أُمِرْتُ أَنْ أُقَاتِلَ النَّاسَ حَتَّى يَقُولُوا لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ، فَإِذَا قَالُوهَا عَصَمُوا مِنِّي دِمَاءَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ إِلاَّ بِحَقِّ الإِسْلاَمِ وَحِسَابُهُمْ عَلَى اللهِ

Mi s-a poruncit să lupt împotriva oamenilor până când spun: «Nu există divinitate vrednică de adorare în afară de Allah.» Dacă o spun, și-au ocrotit de mine sângele și averile, în afară de ceea ce se datorează prin dreptul Islamului, iar socoteala lor este la Allah.[138]

Când l-a trimis pe Muʿādh în Yemen, i-a spus:

إِنَّكَ تَأْتِي قَوْمًا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ، فَلْيَكُنْ أَوَّلَ مَا تَدْعُوهُمْ إِلَيْهِ: شَهَادَةُ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ

Tu mergi la un neam dintre oamenii Cărții. Primul lucru la care îi chemi să fie mărturisirea că nu există divinitate vrednică de adorare în afară de Allah și că Muḥammad este Trimisul lui Allah.
(vezi nota 136, p. 381)

Acesta este primul lucru la care sunt chemați oamenii, fiindcă este intrarea în religia Islamului. Cel dintre cei care cheamă la religie ori dintre cei care urmează metode contemporane de chemare, care tratează tawḥīdul cu ușurință și nu se îngrijește de el, contrazice această temelie măreață. Scopul celor două mărturisiri nu este numai rostirea lor, ci rostirea lor împreună cu

138 Relatat de al-Bukhārī (25) și Muslim (22).

cunoașterea înțelesului și împlinirea celor pe care le cer. Însă mărturisirea celui care mărturisește că nu există divinitate vrednică de adorare în afară de Allah și că Muḥammad este Trimisul lui Allah este primită. Dacă rămâne statornic asupra lor, el este musulman. Dacă însă se arată din partea sa ceva care le contrazice, este apostat.

Înțelesul mărturisirii că nu există divinitate vrednică de adorare în afară de Allah este să crezi în inima ta, să rostești cu limba, să recunoști și să mărturisești că numai Allah merită adorarea și că orice altceva adorat în afara Lui este fals, iar adorarea lui este falsă. Preaînaltul a spus:

﴿ذَٰلِكَ بِأَنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِن دُونِهِۦ هُوَ ٱلْبَٰطِلُ وَأَنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلْعَلِىُّ ٱلْكَبِيرُ﴾

Aceasta fiindcă Allah este Adevărul, iar ceea ce cheamă ei în afara Lui este falsul și fiindcă Allah este Cel Preaînalt, Cel Mare.

Coran, 22:62

Înțelesul mărturisirii că Muḥammad este Trimisul lui Allah este să recunoști în afară și înăuntrul tău că el este Trimisul lui Allah. Cel care rostește cu limba, fără să recunoască înăuntrul său trimiterea lui, este ipocrit. Preaînaltul a spus:

﴿إِذَا جَآءَكَ ٱلْمُنَٰفِقُونَ قَالُوا۟ نَشْهَدُ إِنَّكَ لَرَسُولُ ٱللَّهِ ۘ وَٱللَّهُ يَعْلَمُ إِنَّكَ لَرَسُولُهُۥ وَٱللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّ ٱلْمُنَٰفِقِينَ لَكَٰذِبُونَ﴾

Când vin la tine ipocriții, spun: «Mărturisim că tu ești Trimisul lui Allah.» Allah știe că tu ești Trimisul Său și Allah mărturisește că ipocriții sunt mincinoși.

Coran, 63:1

﴿هُمْ لِلْكُفْرِ يَوْمَئِذٍ أَقْرَبُ مِنْهُمْ لِلْإِيمَٰنِ ۚ يَقُولُونَ بِأَفْوَٰهِهِم
مَّا لَيْسَ فِى قُلُوبِهِمْ ۚ وَٱللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يَكْتُمُونَ﴾

În acea zi, ei erau mai aproape de necredință decât de credință. Spun cu gurile lor ceea ce nu se află în inimile lor, iar Allah cunoaște mai bine ceea ce ascund.

Coran, 3:167 · fragment

Înțelesul mărturisirii că Muḥammad este Trimisul lui Allah se rezumă, așadar, la ascultarea de ceea ce a poruncit, adeverirea a ceea ce a vestit, ferirea de ceea ce a oprit și a interzis și adorarea lui Allah numai potrivit celor legiferate de el.

Ascultarea de ceea ce a poruncit: când Trimisul ﷺ poruncește un lucru, tu te conformezi lui.

﴿وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا مُؤْمِنَةٍ إِذَا قَضَى ٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥٓ أَمْرًا
أَن يَكُونَ لَهُمُ ٱلْخِيَرَةُ مِنْ أَمْرِهِمْ ۗ وَمَن يَعْصِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ
فَقَدْ ضَلَّ ضَلَٰلًا مُّبِينًا﴾

Nu i se cuvine unui credincios și nici unei credincioase, atunci când Allah și Trimisul Său au hotărât un lucru, să mai aibă alegere în privința lui. Cel care nu ascultă de Allah și de Trimisul Său s-a rătăcit într-o rătăcire limpede.

Coran, 33:36

Adeverirea a ceea ce a vestit: el ﷺ a vestit lucruri dintre cele nevăzute, trecute și viitoare. Cele vestite de el ﷺ trebuie socotite adevărate, iar el nu vorbește după poftă:

﴿إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ﴾

Nu este decât o revelație care îi este revelată.
Coran, 53:4

Veștile sale ﷺ sunt adevăr și certitudine, fără să fie atinse de îndoială, dacă sunt autentice de la el ﷺ.

Ferirea de ceea ce a oprit și a interzis: ferirea de ceea ce Trimisul ﷺ a oprit și a interzis, potrivit cuvântului Preaînaltului:

﴿وَمَآ ءَاتَىٰكُمُ ٱلرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَىٰكُمْ عَنْهُ فَٱنتَهُوا۟ ۚ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ ۖ إِنَّ ٱللَّهَ شَدِيدُ ٱلْعِقَابِ﴾

Ceea ce vă dă Trimisul luați, iar de la ceea ce vă oprește feriți-vă! Temeți-vă de Allah! Allah este aspru la pedeapsă.
Coran, 59:7 · fragment

Adorarea lui Allah numai potrivit celor legiferate de el: potrivit celor legiferate de Trimis ﷺ, care transmite de la Allah, Mărețul și Preaînaltul. Aceasta înlătură inovațiile, lucrurile nou introduse și superstițiile pe care Profetul ﷺ nu le-a poruncit. Profetul ﷺ a spus:

مَنْ عَمِلَ عَمَلاً لَيْسَ عَلَيْهِ أَمْرُنَا فَهُوَ رَدٌّ

Celui care împlinește o faptă care nu este potrivită cu porunca noastră îi este respinsă acea faptă.[139]

139 Relatat de Muslim (1718).

مَنْ أَحْدَثَ فِي أَمْرِنَا هَذَا مَا لَيْسَ مِنْهُ فَهُوَ رَدٌّ

Cel care introduce în această rânduială a noastră ceva ce nu face parte din ea, acel lucru este respins.[140]

عَلَيْكُمْ بِسُنَّتِي وَسُنَّةِ الْخُلَفَاءِ الرَّاشِدِينَ الْمَهْدِيِّينَ مِنْ بَعْدِي، تَمَسَّكُوا بِهَا، وَعَضُّوا عَلَيْهَا بِالنَّوَاجِذِ، وَإِيَّاكُمْ وَمُحْدَثَاتِ الأُمُورِ، فَإِنَّ كُلَّ مُحْدَثَةٍ بِدْعَةٌ، وَكُلَّ بِدْعَةٍ ضَلَالَةٌ

Țineți-vă de Sunna mea și de Sunna califilor drept călăuziți de după mine! Țineți-vă de ea și apucați-o cu măselele! Feriți-vă de lucrurile nou introduse, fiindcă orice lucru nou introdus este o inovație și orice inovație este o rătăcire![141]

Orice act de adorare pe care Trimisul ﷺ nu l-a legiferat este nevalabil și nu are răsplată. Dimpotrivă, cuprinde păcat, fiindcă este o inovație, iar inovația îndepărtează de Allah, nu apropie de Allah, Preaputernicul și Mărețul.

În privința cuvintelor sale: *„Să știi că începutul Islamului este mărturisirea că nu există divinitate vrednică de adorare în afară de Allah și că Muḥammad este robul și Trimisul Său”*, acesta este primul stâlp și intrarea. Apoi urmează rugăciunea, după ea zakātul, apoi postul din Ramaḍān, apoi pelerinajul la Casa Sacră a lui Allah și apoi celelalte rânduieli ale religiei. Toate urmează celor două mărturisiri: mărturisirea că nu există divinitate vrednică de adorare în afară de Allah și că Muḥammad este Trimisul lui Allah.

140 Relatat de al-Bukhārī (2550) și Muslim (1718).

141 Relatat de Abū Dāwūd (4607), al-Tirmidhī (2676), Ibn Mājah (46) și Aḥmad (17144).

În privința cuvintelor sale: *„Ceea ce a spus Allah este așa cum a spus; cele spuse de El nu sunt încălcate și El împlinește ceea ce a spus”*, ceea ce a spus Allah, Mărețul și Preaînaltul, este așa cum a spus, fără să te cuprindă vreodată îndoiala. Allah Preaînaltul a spus:

﴿وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ ٱللَّهِ حَدِيثًا﴾

Cine este mai adevărat în vorbire decât Allah?
Coran, 4:87 · fragment

﴿وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ ٱللَّهِ قِيلًا﴾

Cine este mai adevărat în cuvânt decât Allah?
Coran, 4:122 · fragment

Adică nimeni nu este mai adevărat decât Allah, Slăvitul și Preaînaltul. Dacă El, Slăvitul, face o făgăduință, nu o încalcă:

﴿وَعْدَ ٱللَّهِ ۖ لَا يُخْلِفُ ٱللَّهُ وَعْدَهُۥ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ﴾

Făgăduința lui Allah. Allah nu Își încalcă făgăduința, însă cei mai mulți oameni nu știu.
Coran, 30:6

Dacă făgăduiește, nu Își încalcă făgăduința, iar dacă amenință cu pedeapsa, poate ierta, Slăvitul și Preaînaltul. Există deosebire între făgăduință și amenințare: făgăduința nu rămâne niciodată neîmplinită, pe când, în privința amenințării, Allah, Mărețul și Preaînaltul, poate ierta și trece cu vederea și poate să nu aplice pedeapsa vestită, din mila și harul Său, Slăvitul și Preaînaltul.

În privința cuvintelor sale: *„Și credința în toate rânduielile religioase”*, trebuie să credem în toate legile pe care Allah le-a

coborât trimișilor Săi: în general în cele cunoscute în general și în amănunt în cele cunoscute în amănunt.

﴿قُولُوٓاْ ءَامَنَّا بِٱللَّهِ وَمَآ أُنزِلَ إِلَيۡنَا وَمَآ أُنزِلَ إِلَىٰٓ إِبۡرَٰهِـۧمَ وَإِسۡمَٰعِيلَ وَإِسۡحَٰقَ وَيَعۡقُوبَ وَٱلۡأَسۡبَاطِ وَمَآ أُوتِيَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَمَآ أُوتِيَ ٱلنَّبِيُّونَ مِن رَّبِّهِمۡ لَا نُفَرِّقُ بَيۡنَ أَحَدٖ مِّنۡهُمۡ وَنَحۡنُ لَهُۥ مُسۡلِمُونَ﴾

Spuneți: «Credem în Allah, în ceea ce ne-a fost coborât și în ceea ce a fost coborât lui Ibrāhīm, Ismāʿīl, Isḥāq, Yaʿqūb și semințiilor, în ceea ce li s-a dat lui Mūsā și lui ʿĪsā și în ceea ce li s-a dat profeților de la Domnul lor. Nu facem deosebire între vreunul dintre ei și Lui Îi suntem supuși.»

Coran, 2:136

﴿قُلۡ ءَامَنَّا بِٱللَّهِ وَمَآ أُنزِلَ عَلَيۡنَا وَمَآ أُنزِلَ عَلَىٰٓ إِبۡرَٰهِيمَ وَإِسۡمَٰعِيلَ وَإِسۡحَٰقَ وَيَعۡقُوبَ وَٱلۡأَسۡبَاطِ وَمَآ أُوتِيَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَٱلنَّبِيُّونَ مِن رَّبِّهِمۡ لَا نُفَرِّقُ بَيۡنَ أَحَدٖ مِّنۡهُمۡ وَنَحۡنُ لَهُۥ مُسۡلِمُونَ﴾

Spune: «Credem în Allah, în ceea ce ne-a fost coborât și în ceea ce a fost coborât lui Ibrāhīm, Ismāʿīl, Isḥāq, Yaʿqūb și semințiilor, în ceea ce li s-a dat lui Mūsā, lui ʿĪsā și profeților de la Domnul lor. Nu facem deosebire între vreunul dintre ei și Lui Îi suntem supuși.»

Coran, 3:84

Noi credem în toate legile divine și credem că Allah, Mărețul și Preaînaltul, rânduiește pentru fiecare vreme ceea ce i se potrivește, apoi abrogă aceasta printr-o altă lege, potrivită celor veniți după aceea. Când a fost trimis Muḥammad ﷺ, el a adus o Lege statornică până la venirea Ceasului, care nu va fi niciodată abrogată ori schimbată și care este potrivită oricărui timp și loc.

Vânzarea și cumpărarea sunt îngăduite

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Să știi că vânzarea și cumpărarea sunt îngăduite dacă vânzarea se face în piețele musulmanilor potrivit judecății Cărții și Sunnei, fără să intre în ea amăgire, nedreptate, trădare ori ceva potrivnic Coranului sau cunoașterii."

Comentariu

Credem că vânzarea și cumpărarea sunt îngăduite. Preaînaltul a spus:

﴿وَأَحَلَّ ٱللَّهُ ٱلْبَيْعَ وَحَرَّمَ ٱلرِّبَوٰا۟﴾

Allah a îngăduit vânzarea și a oprit dobânda.

Coran, 2:275 · fragment

﴿يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَا تَأْكُلُوٓا۟ أَمْوَٰلَكُم بَيْنَكُم بِٱلْبَـٰطِلِ إِلَّآ أَن تَكُونَ تِجَـٰرَةً عَن تَرَاضٍ مِّنكُمْ﴾

O, voi cei care ați crezut! Nu vă mâncați averile între voi pe nedrept, ci să fie negoț prin bună învoială între voi.

Coran, 4:29 · fragment

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِذَا نُودِىَ لِلصَّلَوٰةِ مِن يَوْمِ ٱلْجُمُعَةِ
فَٱسْعَوْاْ إِلَىٰ ذِكْرِ ٱللَّهِ وَذَرُواْ ٱلْبَيْعَ ۚ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ
تَعْلَمُونَ فَإِذَا قُضِيَتِ ٱلصَّلَوٰةُ فَٱنتَشِرُواْ فِى ٱلْأَرْضِ وَٱبْتَغُواْ
مِن فَضْلِ ٱللَّهِ وَٱذْكُرُواْ ٱللَّهَ كَثِيرًا لَّعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ﴾

O, voi cei care ați crezut! Când se cheamă la rugăciune în ziua de vineri, grăbiți-vă la pomenirea lui Allah și lăsați vânzarea. Aceasta este mai bine pentru voi, dacă ați ști. Când rugăciunea s-a încheiat, răspândiți-vă pe pământ, căutați din harul lui Allah și pomeniți-L mult pe Allah, poate veți izbândi.

Coran, 62:9–10

Adică: căutați cele ale traiului.

﴿وَٱذْكُرُواْ ٱللَّهَ كَثِيرًا لَّعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ﴾

Și pomeniți-L mult pe Allah, poate veți izbândi.

Coran, 62:10 · fragment

Despre moschei a spus:

﴿فِي بُيُوتٍ أَذِنَ ٱللَّهُ أَن تُرْفَعَ وَيُذْكَرَ فِيهَا ٱسْمُهُۥ يُسَبِّحُ لَهُۥ فِيهَا بِٱلْغُدُوِّ وَٱلْآصَالِ رِجَالٌ لَّا تُلْهِيهِمْ تِجَٰرَةٌ وَلَا بَيْعٌ عَن ذِكْرِ ٱللَّهِ وَإِقَامِ ٱلصَّلَوٰةِ وَإِيتَآءِ ٱلزَّكَوٰةِ يَخَافُونَ يَوْمًا تَتَقَلَّبُ فِيهِ ٱلْقُلُوبُ وَٱلْأَبْصَٰرُ﴾

În case pe care Allah a îngăduit să fie înălțate și în care să fie pomenit Numele Său, Îl slăvesc dimineața și seara bărbați pe care nici negoțul, nici vânzarea nu îi abat de la pomenirea lui Allah, de la împlinirea rugăciunii și de la darea zakātului. Ei se tem de o zi în care inimile și privirile se vor răsturna.

Coran, 24:36–37

Nu a spus că ei nu vând și nu fac negoț, ci a spus că negoțul lor nu îi abate de la pomenirea lui Allah. Dimpotrivă, vin la moschei, se roagă împreună cu comunitatea, apoi se întorc la vânzarea și cumpărarea lor. Vânzarea și cumpărarea sunt dintre cele mai bune câștiguri dacă sunt lipsite de înșelăciune și viclenie, dacă nu cuprind vânzarea bunurilor oprite, tranzacțiile oprite și dobânda. Dacă vânzarea și cumpărarea sunt ferite de lucrurile care le strică, ele sunt dintre cele mai bune câștiguri.

„Dacă vânzarea se face în piețele musulmanilor." Nu întreba despre ceea ce este adus în piețele musulmanilor, fiindcă temeiul este îngăduința, în afară de cazul în care știi că acel lucru este oprit. *„Potrivit judecății Cărții și Sunnei"*, adică să fie întrunite condițiile cunoscute ale vânzării. Dacă sunt întrunite cele șapte condiții cunoscute ale vânzării, vânzarea este valabilă, iar lucrul vândut este îngăduit. Temeiul este că piețele musulmanilor se întemeiază pe aceasta.

În privința cuvintelor sale: *„Fără să intre în ea amăgire, nedreptate ori trădare”*, dacă în vânzare intră amăgire, necunoaștere și risc, ea este oprită, fiindcă devine joc de noroc. Ori dacă este viclenie, arătând ceva care nu este adevărat: marfa este prezentată cu o înfățișare neadevărată. Aceasta se numește tadlīs: înfățișarea mărfurilor într-un chip care îi place privitorului, în vreme ce înăuntru sunt altfel.
„Ori nedreptate”, adică să fie vândut un lucru împotriva voinței stăpânului său, care este silit să vândă. Vânzarea se face numai prin bună învoială. Profetul ﷺ a spus:

إِنَّمَا الْبَيْعُ عَنْ تَرَاضٍ

Vânzarea este numai prin bună învoială.[142]

Allah Preaînaltul a spus:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَأْكُلُوٓاْ أَمْوَٰلَكُم بَيْنَكُم بِٱلْبَٰطِلِ إِلَّآ أَن تَكُونَ تِجَٰرَةً عَن تَرَاضٍ مِّنكُمْ﴾

O, voi cei care ați crezut! Nu vă mâncați averile între voi pe nedrept, ci să fie negoț prin bună învoială între voi.
Coran, 4:29 · fragment

Pentru valabilitatea vânzării se cere, așadar, consimțământul vânzătorului, astfel încât să fie prin alegerea lui, fără să fie silit la aceasta, fiindcă silirea sa este nedreptate. Se face excepție dacă este silit pe drept, precum dacă are datorii și refuză să le achite. Atunci judecătorul intervine și vinde din averea sa cât să îi achite datoriile, chiar dacă el nu este de acord, fiindcă aceasta este o constrângere pe drept. De aceea s-a spus: vânzarea celui constrâns nu este valabilă decât dacă este constrâns pe drept.

142 Relatat de Ibn Mājah (2185) și Ibn Ḥibbān (4967).

Credinciosul îmbină teama și nădejdea

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Să știi — Allah să aibă milă de tine! — că robul trebuie să fie însoțit de teamă câtă vreme trăiește în această lume, fiindcă nu știe în ce stare va muri, cum i se va încheia viața și în ce stare Îl va întâlni pe Allah, Preaputernicul și Mărețul, chiar dacă ar fi împlinit orice faptă bună. Iar omul care a întrecut măsura împotriva sa nu trebuie să își piardă nădejdea în Allah Preaînaltul la moarte, ci să aibă gând bun despre Allah și să se teamă de păcatele sale. Dacă Allah are milă de el, este prin har, iar dacă îl pedepsește, este pentru păcat."

Comentariu

Aceasta este o chestiune măreață: credinciosul îmbină teama și nădejdea și merge în faptele sale între teamă și nădejde. Nu are numai teamă, ajungând să deznădăjduiască de mila lui Allah. Preaînaltul a spus:

﴿إِنَّهُۥ لَا يَاْيْـَٔسُ مِن رَّوْحِ ٱللَّهِ إِلَّا ٱلْقَوْمُ ٱلْكَـٰفِرُونَ﴾

Nu își pierde nădejdea în alinarea lui Allah decât neamul necredincioșilor.

Coran, 12:87 · fragment

Preaînaltul a spus:

﴿قَالَ وَمَن يَقْنَطُ مِن رَّحْمَةِ رَبِّهِۦٓ إِلَّا ٱلضَّآلُّونَ﴾

A spus: «Cine deznădăjduiește de mila Domnului său în afară de cei rătăciți?»

Coran, 15:56

﴿قُلْ يَٰعِبَادِيَ ٱلَّذِينَ أَسْرَفُوا۟ عَلَىٰٓ أَنفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا۟ مِن رَّحْمَةِ ٱللَّهِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ يَغْفِرُ ٱلذُّنُوبَ جَمِيعًا ۚ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلْغَفُورُ ٱلرَّحِيمُ﴾

Spune: «O, robii Mei care ați întrecut măsura împotriva voastră! Nu deznădăjduiți de mila lui Allah! Allah iartă toate păcatele. El este Iertătorul, Îndurătorul.»

Coran, 39:53

Să nu aibă o teamă atât de mare încât să îl facă să deznădăjduiască de mila lui Allah, Preaputernicul și Mărețul, fiindcă aceasta este o teamă vrednică de mustrare. Tot astfel, să nădăjduiască în Allah, Preaputernicul și Mărețul, fără ca nădejdea să îl ducă să se creadă la adăpost de planul ascuns al lui Allah. Dimpotrivă, să se teamă de planul ascuns al lui Allah. Acest makr al lui Allah, Mărețul și Preaînaltul, I se cuvine și ține de desăvârșirea Sa. Nu este asemenea uneltirii făpturii. În limbă, makr înseamnă a face să ajungă vătămarea la altul pe ascuns, fără ca el să simtă. Dacă aceasta este pe drept, este dreptate, iar acesta este planul ascuns al lui Allah, Slăvitul și Preaînaltul. El îi prinde prin planul Său pe cei nedrepți și pe nelegiuiți și face să ajungă la ei pedeapsa de unde nu simt. Aceasta este dreptate din partea Sa, Slăvitul, pentru care este lăudat.

Dacă însă vătămarea ajunge la altul fără drept, aceasta este nedreptate și nu este îngăduită. Aceasta este uneltirea făpturilor. Planul ascuns al Creatorului, Mărețul și Preaînaltul, este însă lăudabil, fiindcă este dreptate și nepărtinire din partea Sa, Slăvitul și Preaînaltul. Aceasta este deosebirea dintre cele două: planul ascuns al lui Allah și uneltirea făpturii.

﴿وَمَكَرُواْ وَمَكَرَ ٱللَّهُ ۖ وَٱللَّهُ خَيۡرُ ٱلۡمَٰكِرِينَ﴾

Ei au uneltit și Allah a făcut un plan, iar Allah este Cel mai bun dintre cei care fac planuri.

Coran, 3:54

Aceasta ține de răsplătirea lor. Nu este nedreptate din partea Sa, Slăvitul și Preaînaltul, ci vine ca urmare a uneltirii lor. Ei au uneltit, iar Allah i-a prins prin planul Său, ca pedeapsă. Aceasta este dreptate din partea Sa, Slăvitul și Preaînaltul. Într-un hadith se află:

إِنَّ أَحَدَكُمْ لَيَعْمَلُ بِعَمَلِ أَهْلِ الْجَنَّةِ حَتَّى مَا يَكُونُ بَيْنَهُ وَبَيْنَهَا إِلاَّ ذِرَاعٌ، فَيَسْبِقُ عَلَيْهِ الْكِتَابُ، فَيَعْمَلُ بِعَمَلِ أَهْلِ النَّارِ، فَيَدْخُلُهَا

Unul dintre voi împlinește fapta oamenilor Paradisului până când între el și Paradis nu mai este decât un cot. Atunci îl ajunge ceea ce i-a fost scris, împlinește fapta oamenilor Focului și intră în el.

Intră în Foc fiindcă a împlinit fapta oamenilor Focului, iar răsplătirea este legată de faptă. Când sfârșitul său a fost să împlinească fapta oamenilor Focului, a intrat în Foc. Și invers:

وَإِنَّ أَحَدَكُمْ لَيَعْمَلُ بِعَمَلِ أَهْلِ النَّارِ، حَتَّى مَا يَكُونُ بَيْنَهَا وَبَيْنَهُ إِلاَّ ذِرَاعٌ، فَيَسْبِقُ عَلَيْهِ الكِتَابُ، فَيَعْمَلُ عَمَلَ أَهْلِ الجَنَّةِ فَيَدْخُلُهَا

Unul dintre voi împlinește fapta oamenilor Focului până când între el și Foc nu mai este decât un cot. Atunci îl ajunge ceea ce i-a fost scris, împlinește fapta oamenilor Paradisului și intră în el.[143]

Intră fiindcă a împlinit fapta oamenilor Paradisului și a murit în această stare. În Foc nu se intră decât prin faptă și în Paradis nu se intră decât prin faptă, iar faptele se judecă după încheierea lor. Omul să nu fie amăgit de evlavia și statornicia sa și să se creadă la adăpost de abatere. Câți credincioși, musulmani și învățați nu s-au abătut! Allah, Mărețul și Preaînaltul, i-a făcut să se abată când au săvârșit încălcările pe care le-au săvârșit. Omul să nu se creadă în siguranță și să nu se laude pe sine. Să nu se creadă la adăpost de abatere, ajungând astfel să se amestece cu cei răi, să îi asculte și să privească la tulburări. Să nu se creadă în siguranță.

قُلُوبُ الْعِبَادِ بَيْنَ إِصْبَعَيْنِ مِنْ أَصَابِعِ الرَّحْمَنِ

Inimile robilor sunt între două degete dintre degetele Celui Milostiv.[144]

143 Relatat de al-Bukhārī (3154) și Muslim (2643).

144 Relatat de Muslim (2654).

Să nu se creadă în siguranță. Prietenul apropiat al lui Allah, pacea fie asupra sa, spune:

﴿وَإِذْ قَالَ إِبْرَٰهِيمُ رَبِّ ٱجْعَلْ هَٰذَا ٱلْبَلَدَ ءَامِنًا وَٱجْنُبْنِى
صلے
وَبَنِىَّ أَن نَّعْبُدَ ٱلْأَصْنَامَ رَبِّ إِنَّهُنَّ أَضْلَلْنَ كَثِيرًا مِّنَ ٱلنَّاسِ
صلے
فَمَن تَبِعَنِى فَإِنَّهُۥ مِنِّى ۖ وَمَنْ عَصَانِى فَإِنَّكَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ﴾

Când Ibrāhīm a spus: «Doamne! Fă această cetate sigură și ferește-mă pe mine și pe fiii mei să adorăm idolii! Doamne! Ei i-au rătăcit pe mulți dintre oameni. Cel care mă urmează este dintre ai mei, iar cât despre cel care nu mă ascultă, Tu ești Iertător, Îndurător.»

Coran, 14:35–36

Omul nu se socotește la adăpost de încercare și de un sfârșit rău, chiar dacă este dintre cei mai evlavioși oameni. Nici nu deznădăjduiește de mila lui Allah, chiar dacă este dintre cei mai necredincioși oameni, fiindcă Allah îi poate dărui căința, astfel încât să moară în Islam și să intre în Paradis. Câtă vreme este în viață, este supus atât uneia, cât și celeilalte. Faptele se judecă, așadar, după încheierea lor.

În privința cuvintelor sale: *„Să aibă gând bun despre Allah și să se teamă de păcatele sale”*, să aibă gând bun despre Allah și să nu deznădăjduiască de mila lui Allah.

„Să se teamă de păcatele sale”, adică să nu aibă o nădejde lipsită de teamă, ci să îmbine teama și nădejdea.

﴿إِنَّهُمْ كَانُوا۟ يُسَـٰرِعُونَ فِى ٱلْخَيْرَٰتِ وَيَدْعُونَنَا رَغَبًا وَرَهَبًا ۖ وَكَانُوا۟ لَنَا خَـٰشِعِينَ﴾

Ei se grăbeau spre faptele bune, Ne chemau cu nădejde și teamă și erau smeriți față de Noi.

Coran, 21:90 · fragment

Aceștia sunt profeți. Ei se grăbeau spre faptele bune și Îl chemau pe Allah

﴿رَغَبًا﴾

cu nădejde,

Coran, 21:90 · fragment

adică râvnind răsplata Sa, și

﴿وَرَهَبًا﴾

cu teamă,

Coran, 21:90 · fragment

adică temându-se de pedeapsa Sa. Profeții îmbină teama și nădejdea. Nu iau o latură părăsind-o pe cealaltă: nu iau nădejdea părăsind teama și nici nu iau teama părăsind nădejdea.
Robul să aibă gând bun despre Allah, îndeosebi la moarte. Învățații au spus că, atunci când este sănătos, el dă întâietate temerii, din precauție, iar la moarte dă întâietate nădejdii. Câtă vreme trăiește, poate lucra, se poate căi și poate cere iertare. La moarte nu mai poate face nimic, așa că dă întâietate nădejdii. De aceea a venit în hadith:

لاَ يَمُوتُ أَحَدُكُمْ إِلاَّ وَهُوَ يُحْسِنُ الظَّنَّ بِاللَّهِ عز وجل

Niciunul dintre voi să nu moară decât având gând bun despre Allah, Preaputernicul și Mărețul![145]

În privința cuvintelor sale: *„Dacă Allah are milă de el, este prin har, iar dacă îl pedepsește, este pentru păcat”*, aceasta este după cum s-a arătat mai înainte: Allah, Mărețul și Preaînaltul, nu le dă oamenilor desfătare și nu îi pedepsește decât potrivit faptelor lor.

﴿وَلَا يَظْلِمُ رَبُّكَ أَحَدًا﴾

Domnul tău nu nedreptățește pe nimeni.
Coran, 18:49 · fragment

145 Relatat de Muslim (2877).

Credința că Allah i-a dezvăluit Profetului Său ﷺ cele care se vor petrece în comunitatea sa până în Ziua Învierii

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Și credința că Allah Preaînaltul i-a dezvăluit Profetului Său ﷺ ceea ce se va petrece în comunitatea sa până în Ziua Învierii."

Comentariu
Profetul ﷺ nu cunoaște nevăzutul și nicio făptură nu cunoaște nevăzutul.

﴿قُل لَّا يَعْلَمُ مَن فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ٱلْغَيْبَ إِلَّا ٱللَّهُ﴾

Spune: «Nimeni dintre cei din ceruri și de pe pământ nu cunoaște nevăzutul, în afară de Allah.»
Coran, 27:65 · fragment

Nevăzutul este ceea ce ne este ascuns, din trecut și din viitor; noi nu îl cunoaștem. Allah le dezvăluie însă profeților, pacea și binecuvântarea fie asupra lor, unele lucruri din nevăzut pentru folosul chemării la Allah, Slăvitul și Preaînaltul. Printre ei este și profetul nostru Muḥammad ﷺ. Allah i-a dezvăluit unele lucruri nevăzute, iar el ﷺ le-a vestit pentru folosul comunității. Preaînaltul a spus:

﴿عَٰلِمُ ٱلْغَيْبِ فَلَا يُظْهِرُ عَلَىٰ غَيْبِهِۦٓ أَحَدًا إِلَّا مَنِ ٱرْتَضَىٰ مِن رَّسُولٍ فَإِنَّهُۥ يَسْلُكُ مِنۢ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِۦ رَصَدًا﴾

Cunoscătorul nevăzutului, El nu dezvăluie nimănui nevăzutul Său, în afară de un trimis pe care îl alege. El pune înaintea și în urma lui o pază.
Coran, 72:26–27

﴿إِلَّا مَنِ ٱرۡتَضَىٰ مِن رَّسُولٖ﴾

În afară de un trimis pe care îl alege,
Coran, 72:27 · fragment

adică Allah îi dezvăluie ceea ce voiește, Slăvitul și Preaînaltul. De pildă, Trimisul ﷺ mergea împreună cu companionii săi și au trecut pe lângă două morminte. El a spus:

إِنَّهُمَا لَيُعَذَّبَانِ

Cei doi sunt chinuiți.[146]

Companionii nu simțeau că cei din aceste două morminte erau chinuiți. Allah i-a dezvăluit Trimisului Său ﷺ chinul celor doi morți, iar el a spus:

إِنَّهُمَا لَيُعَذَّبَانِ

Cei doi sunt chinuiți.

Aceasta este dintre cele pe care Allah i le-a dezvăluit și ține de însușirile aparte ale trimișilor, pacea și binecuvântarea fie asupra lor.
Allah i-a dezvăluit și ceea ce va veni în viitor, iar el ﷺ ne-a vestit semnele Ceasului și tulburările, pentru ca noi să fim prevăzători, să ne temem că ne vor ajunge aceste lucruri și să fim lămuriți. Ne-a vestit pentru folosul nostru, ca avertizare, pentru a ne lua măsuri de pază. Profetul ﷺ a spus:

146 Relatat de al-Bukhārī (215) și Muslim (292).

وَسَتَفْتَرِقُ هَذِهِ الأُمَّةُ عَلَى ثَلاَثٍ وَسَبْعِينَ فِرْقَةً، كُلُّهَا فِي النَّارِ إِلا وَاحِدَةً

Această comunitate se va împărți în șaptezeci și trei de grupări. Toate sunt în Foc, în afară de una.[147]

Aceasta este o vestire a sa ﷺ că va avea loc dezbinare în comunitate. S-a petrecut așa cum a vestit ﷺ. El a vestit pentru ca noi să rămânem statornici asupra adevărului și să nu mergem cu cei care se abat.

147 Relatat de al-Tirmidhī (2641), al-Marwazī în Al-Sunnah (59) și al-Ṭabarānī în Al-Muʿjam al-kabīr (62).

Dezbinarea acestei comunități

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: Să știi că Trimisul lui Allah ﷺ a spus:

سَتَفْتَرِقُ أُمَّتِي عَلَى ثَلَاثٍ وَسَبْعِينَ فِرْقَةً، كُلُّهَا فِي النَّارِ إِلا وَاحِدَةً، وَهِيَ الْجَمَاعَةُ

Comunitatea mea se va împărți în șaptezeci și trei de grupări. Toate sunt în Foc, în afară de una: comunitatea unită.

Ei au întrebat: «Cine sunt aceia, o, Trimis al lui Allah?» El a spus: «Cei care urmează ceea ce urmez astăzi eu și companionii mei.»

Comentariu

În privința cuvintelor sale: Să știi că Trimisul lui Allah ﷺ a spus:

سَتَفْتَرِقُ أُمَّتِي عَلَى ثَلَاثٍ وَسَبْعِينَ فِرْقَةً، كُلُّهَا فِي النَّارِ إِلا وَاحِدَةً، وَهِيَ الْجَمَاعَةُ

Comunitatea mea se va împărți în șaptezeci și trei de grupări. Toate sunt în Foc, în afară de una: comunitatea unită,

Allah, Mărețul și Preaînaltul, ne-a poruncit să fim uniți asupra adevărului:

﴿وَٱعْتَصِمُواْ بِحَبْلِ ٱللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُواْ﴾

Țineți-vă cu toții de funia lui Allah și nu vă dezbinați!
Coran, 3:103 · fragment

﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ فَرَّقُواْ دِينَهُمْ وَكَانُواْ شِيَعًا لَّسْتَ مِنْهُمْ فِى شَىْءٍ﴾

Cei care și-au dezbinat religia și au devenit grupări, tu nu ai nimic de-a face cu ei.
Coran, 6:159 · fragment

﴿وَلَا تَكُونُواْ كَٱلَّذِينَ تَفَرَّقُواْ وَٱخْتَلَفُواْ مِنۢ بَعْدِ مَا جَآءَهُمُ ٱلْبَيِّنَٰتُ﴾

Nu fiți asemenea celor care s-au dezbinat și s-au certat după ce le-au venit dovezile limpezi!
Coran, 3:105 · fragment

El ne-a oprit dezbinarea și ne-a poruncit unirea și ținerea de Cartea lui Allah și Sunna Trimisului Său. A spus:

﴿وَأَنَّ هَٰذَا صِرَٰطِى مُسْتَقِيمًا فَٱتَّبِعُوهُ ۖ وَلَا تَتَّبِعُواْ ٱلسُّبُلَ فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَن سَبِيلِهِۦ ۚ ذَٰلِكُمْ وَصَّىٰكُم بِهِۦ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ﴾

Aceasta este calea Mea dreaptă, urmați-o! Nu urmați celelalte căi, fiindcă vă vor despărți de calea Sa! Aceasta v-a poruncit, poate vă veți teme de El.
Coran, 6:153

Nu sunt îngăduite dezbinarea și divergența urmând poftele, imitând părinții și strămoșii ori imitând iudeii și creștinii. Divergența nu este îngăduită în chestiunile crezului și în temeliile religiei; dimpotrivă, trebuie să existe acord și unire asupra lor. Cât despre divergența în chestiunile de jurisprudență, ea se petrece, însă trebuie revenit la părerea susținută de dovadă. Preaînaltul a spus:

﴿فَإِن تَنَٰزَعۡتُمۡ فِي شَيۡءٖ فَرُدُّوهُ إِلَى ٱللَّهِ وَٱلرَّسُولِ﴾

Dacă vă certați asupra vreunui lucru, întoarceți-l la Allah și la Trimis.

Coran, 4:59 · fragment

Așadar, divergența în crez nu este îngăduită, fiindcă crezul se întemeiază pe revelație și nu este loc de efort de interpretare independentă.
În chestiunile de jurisprudență și de deducere, fiecare dintre învățații calificați pentru ijtihād depune efort și deduce. Părerile lor pot fi diferite, însă ei nu rămân în divergență, ci revin la Cartea lui Allah și Sunna Trimisului Său. Îl urmează pe cel care are dovada, primesc părerea lui și își părăsesc propria părere. Aceasta este calea Ahl al-Sunnah wa-l-Jamāʿah și spre aceasta ne-a îndrumat Trimisul ﷺ. Dacă însă spunem:

„Lăsați oamenii, fiecare să își urmeze părerea! Divergența comunității este o milă”

, după cum spun ei, noi răspundem: aceasta este fals. Allah, Mărețul și Preaînaltul, spune:

﴿وَلَوْ شَآءَ رَبُّكَ لَجَعَلَ ٱلنَّاسَ أُمَّةً وَٰحِدَةً ۖ وَلَا يَزَالُونَ
مُخْتَلِفِينَ إِلَّا مَن رَّحِمَ رَبُّكَ ۚ وَلِذَٰلِكَ خَلَقَهُمْ ۗ وَتَمَّتْ كَلِمَةُ
رَبِّكَ لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنَ ٱلْجِنَّةِ وَٱلنَّاسِ أَجْمَعِينَ﴾

Dacă Domnul tău ar fi voit, i-ar fi făcut pe oameni o singură comunitate. Dar ei nu încetează să fie în divergență, în afară de cei de care Domnul tău a avut milă. Pentru aceasta i-a creat. Cuvântul Domnului tău s-a împlinit: «Voi umple Gheena cu djinni și oameni laolaltă.»

Coran, 11:118–119

Cuvintele Sale

﴿إِلَّا مَن رَّحِمَ رَبُّكَ﴾

în afară de cei de care Domnul tău a avut milă

Coran, 11:119 · fragment

arată că aceia de care Allah a avut milă nu au fost în divergență și că divergența este pedeapsă, nu milă. Mila este pentru cei care nu au fost în divergență, iar dacă au avut o divergență, au revenit la Carte și Sunna, au luat ceea ce este corect și au părăsit greșeala. Aceasta este calea Ahl al-Sunnah wa-l-Jamāʿah. Cât despre a rămâne fiecare la părerea lui și la ceea ce a spus cutare ori cutare, aceasta nu este calea musulmanilor, ci calea oamenilor poftelor și ai patimilor. Ei caută dintre păreri ceea ce se potrivește poftelor și dorințelor lor și părăsesc ceea ce le contrazice dorințele, chiar dacă a spus-o imamul a cărui părere o urmează. Adică nu iau din părerile imamilor și învățaților decât ceea ce se potrivește dorințelor lor. Ceea ce le contrazice dorințele resping. Aceasta dovedește că își urmează poftele: iau ceea ce se potrivește poftei

lor și părăsesc ceea ce o contrazice. Nu există putere și nici tărie decât prin Allah! Aceasta este ceea ce se cere acum în ziare, reviste, dezbateri și conferințe, de cele mai multe ori, și pe canalele prin satelit. Promovează divergența și spun: *„Le dăm oamenilor mai multă larghețe!"* Prin ce le dăm larghețe? Părăsind Cartea și Sunna și urmând păreri ai căror autori nu sunt feriți de greșeală, ci greșesc și nimeresc adevărul? Chiar ei ne opresc să luăm din părerile lor altceva decât ceea ce este în acord cu dovada. Ne opresc să le luăm părerile dacă acestea contrazic dovada. Acest lucru trebuie cunoscut, fiindcă oamenii sunt încercați astăzi prin aceștia, care îi aruncă în confuzie.

În privința cuvintelor sale: Să știi că Trimisul lui Allah ﷺ a spus:

سَتَفْتَرِقُ أُمَّتِي عَلَى ثَلَاثٍ وَسَبْعِينَ فِرْقَةً، كُلُّهَا فِي النَّارِ إِلا وَاحِدَةً

Comunitatea mea se va împărți în șaptezeci și trei de grupări. Toate sunt în Foc, în afară de una,

(vezi nota 147, p. 408) acest hadith este autentic prin ansamblul căilor sale și al numeroaselor sale relatări. Imamii l-au transmis și l-au apreciat, iar realitatea îl adeverește, fiindcă el ﷺ a vestit că această comunitate a lui Muḥammad se va împărți în șaptezeci și trei de grupări. Acestea sunt grupările de bază. Există mai multe grupări, însă acestea sunt rădăcinile lor. Toate sunt în Foc, adică toate cele șaptezeci și două sunt în Foc, în afară de una, cea de-a șaptezeci și treia: cei care urmează ceea ce urmau Trimisul ﷺ și companionii săi. Aceasta scapă de Foc și de aceea este numită gruparea salvată. Ei sunt numiți Ahl al-Sunnah wa-l-Jamāʿah. Ceilalți se abat și sunt amenințați cu Focul. Unii intră în Foc pentru necredința lor, alții pentru nelegiuirea lor, iar alții pentru neascultarea lor. Nu sunt deopotrivă în intrarea lor în Foc. Nu se

deduce din acest hadith că toate aceste grupări sunt necredincioase.
În privința cuvintelor sale: *„Comunitatea unită”*, comunitatea unită este cel care se află asupra adevărului, chiar dacă este un singur om. Acesta este al-jamāʿah. Numărul mare, singur, nu arată adevărul. Preaînaltul a spus:

ج

﴿وَإِن تُطِعۡ أَكۡثَرَ مَن فِي ٱلۡأَرۡضِ يُضِلُّوكَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ إِن يَتَّبِعُونَ إِلَّا ٱلظَّنَّ وَإِنۡ هُمۡ إِلَّا يَخۡرُصُونَ﴾

Dacă asculți de cei mai mulți de pe pământ, te vor rătăci de la calea lui Allah. Ei nu urmează decât presupunerea și nu fac decât să născocească.

Coran, 6:116

Preaînaltul a spus:

﴿وَمَآ أَكۡثَرُ ٱلنَّاسِ وَلَوۡ حَرَصۡتَ بِمُؤۡمِنِينَ﴾

Cei mai mulți oameni, oricât ți-ai dori, nu sunt credincioși.

Coran, 12:103

صلى

﴿وَمَا وَجَدۡنَا لِأَكۡثَرِهِم مِّنۡ عَهۡدٍ وَإِن وَجَدۡنَآ أَكۡثَرَهُمۡ لَفَٰسِقِينَ﴾

La cei mai mulți dintre ei nu am găsit ținerea legământului, ci pe cei mai mulți i-am găsit nelegiuiți.

Coran, 7:102

Nu numărul mare este măsura, ci cine se află asupra adevărului, chiar dacă sunt puțini. Chiar dacă este un singur om, el este comunitatea unită.

În privința cuvintelor sale: *„Ei au întrebat: «Cine sunt aceia, o, Trimis al lui Allah?» El a spus: «Cei care urmează ceea ce urmez astăzi eu și companionii mei»”*, aceasta este calea corectă. Cel care urmează ceea ce urmează Trimisul ﷺ și companionii săi este comunitatea unită.

Tulburările de după uciderea lui ʿUthmān, Allah să fie mulțumit de el

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Astfel a fost religia până la califatul lui ʿUmar ibn al-Khaṭṭāb, Allah să fie mulțumit de el: întreaga comunitate era unită. La fel a fost în vremea lui ʿUthmān. Când ʿUthmān, Allah să fie mulțumit de el, a fost ucis, au venit divergența și inovațiile. Oamenii au devenit partide și grupări. Unii dintre ei au rămas statornici asupra adevărului de la începutul schimbării, l-au susținut, au lucrat potrivit lui și i-au chemat pe oameni la el."

Comentariu

În privința cuvintelor sale: *„Astfel a fost religia până la califatul lui ʿUmar ibn al-Khaṭṭāb, Allah să fie mulțumit de el: întreaga comunitate era unită. La fel a fost în vremea lui ʿUthmān"*, în viața companionilor și a urmașilor lor, cei care se abăteau erau ascunși și strecurați printre oameni, precum qadariyyah și alții. Aceasta datorită puterii Islamului și puterii musulmanilor. Apoi iudeii au strecurat un om iudeu din Yemen, numit Ibn al-Sawdāʾ, ʿAbd Allāh ibn Sabaʾ iudeul. El a venit la Medina și a arătat în afară Islamul în califatul lui ʿUthmān, Allah să fie mulțumit de el. A început să îl ocărască pe ʿUthmān în adunări, fiindcă pretinsese Islamul prin viclenie. Apoi a început să își răspândească otrăvurile în adunări, la care veneau cei fără judecată, oamenii josnici și ignoranții. Unora dintre oameni, ori multora, le plac ocara și vorbele de colo-colo, așa că s-au strâns în jurul lui. Când a fost descoperit și alungat din Medina, s-a dus în Egipt. A găsit acolo un sat cunoscut pentru dezbinare, s-a strecurat în el, și-a răspândit otrăvurile și l-a ocărât pe ʿUthmān. În cele din urmă s-a alcătuit dintre ei o ceată cu arme și putere. Au venit la ʿUthmān, Allah să fie mulțumit de el, ridicând obiecții împotriva lui și învinuindu-l de greșeli. ʿUthmān, Allah să fie mulțumit de el, le-a răspuns și le-a respins îndoielile. Ei au plecat, apoi s-au mustrat unii pe alții pe drum, spunând: *„Nu am făcut nimic."* S-au întors la ʿUthmān, Allah să fie mulțumit de el, și l-au împresurat în casa sa.

Companionii au vrut să îl apere pe calif, însă ʿUthmān, Allah să fie mulțumit de el, i-a oprit de teamă de tulburare și de vărsare de sânge. I-a oprit, nădăjduind că această chestiune va fi rezolvată prin dialog și discuție, fiindcă voia să îi convingă. Când au văzut însă că nu au dobândit nimic prin argument, au năvălit asupra lui noaptea, în vreme ce oamenii dormeau, și l-au ucis, Allah să fie mulțumit de el. Când au văzut că îndoielile lor sunt respinse și nu sunt primite, au pândit un prilej de neatenție. Cei mai mulți oameni erau la pelerinaj, iar oamenii din Medina dormeau în siguranță, socotind că această chestiune se va rezolva prin dialog și discuție. Ei au năvălit asupra lui noaptea — Allah să îi facă de ocară! — în casa lui și l-au ucis ca martir, Allah să fie mulțumit de el, în timp ce citea Coranul, având un exemplar scris lângă el, până când sângele i s-a vărsat pe exemplar, Allah să fie mulțumit de el. Atunci a izbucnit tulburarea. Acest ticălos a pretins că puterea de calif îi aparținea lui ʿAlī, nu lui Abū Bakr, nici lui ʿUmar, nici lui ʿUthmān, ci numai lui ʿAlī, că ʿAlī era cel desemnat de Trimisul lui Allah ﷺ să îi urmeze și că aceștia nedreptățiseră califatul și îl luaseră prin uzurpare de la ʿAlī. Uimitor este că ʿAlī nu a pretins aceasta, nu a cerut califatul și nu a spus: *„Eu am mai mult drept la el."* Dimpotrivă, el făcuse legământul și era ascultător și supus față de frații săi, califii drept călăuziți, Allah să fie mulțumit de ei toți. Atunci a izbucnit tulburarea între musulmani și a avut loc luptă între ei din pricina acestui ticălos, strecurat în rândurile musulmanilor. Însă Allah i-a zădărnicit nădejdea. Este adevărat că asupra musulmanilor s-a abătut o încercare și au fost uciși cei care au fost uciși, însă el nu a izbutit nimic împotriva Islamului. Islamul, laudă lui Allah, a rămas puternic și statornic, iar el nu l-a atins cu nimic. Nici el și nici iudeii nu au dobândit nimic împotriva acestei religii, laudă lui Allah. Da, asupra companionilor s-au abătut o nenorocire, tulburare și ucidere, însă acestea au fost pe calea lui Allah — Allah să fie mulțumit de ei și să îi facă mulțumiți! Acest ticălos nu a dobândit nimic, laudă lui Allah.

Acesta este rezumatul chestiunii tulburării legate de uciderea lui ʿUthmān, Allah să fie mulțumit de el. Ea arată că nu este

îngăduită răzvrătirea împotriva conducătorului și că răzvrătirea împotriva lui pricinuiește rău în comunitate și vărsare de sânge. Oamenii nu au încetat să treacă prin tulburări din acea vreme. Voi îi cunoașteți pe cei care cheamă la tulburare și la răzvrătire împotriva conducătorilor sub pretextul combaterii răului. Muʿtazilah și khawārij au apărut pe această cale și dăinuie până acum.

În privința cuvintelor sale: *„Când ʿUthmān, Allah să fie mulțumit de el, a fost ucis, au venit divergența și inovațiile”*, trebuie să ne ferim de chemătorii la rătăcire și să nu le tratăm ușor chestiunea. Nu este îngăduit să se vorbească împotriva conducătorilor. De aceea el ﷺ ne-a îndemnat la ascultare și supunere și la a nu ne răzvrăti împotriva conducătorilor, chiar dacă se abat, nedreptățesc ori sunt nelegiuiți, câtă vreme nu ajung la necredință vădită. Astfel ne-a îndemnat Trimisul lui Allah ﷺ.

În privința cuvintelor sale: *„Oamenii au devenit grupări. Unii dintre ei au rămas statornici asupra adevărului de la începutul schimbării, l-au susținut, au lucrat potrivit lui și i-au chemat pe oameni la el”*, când au apărut grupările și divergența, Allah i-a întărit pe oamenii adevărului asupra adevărului și Sunnei. Ei au urmat ceea ce urmau Trimisul ﷺ și companionii săi, Allah să fie mulțumit de ei. Celelalte grupări s-au abătut de la ceea ce urmau Trimisul ﷺ și companionii săi și au meritat amenințarea cu Focul, după cele săvârșite de ei.

Paza față de grupările și chemătorii la rătăcire

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Lucrurile au rămas drepte până când a venit a patra generație, în califatul fiilor lui cutare. Vremea s-a răsturnat, oamenii s-au schimbat foarte mult, inovațiile s-au răspândit, s-au înmulțit cei care chemau la altceva decât calea adevărului și a comunității unite și s-a ivit încercarea prin toate lucrurile despre care nu vorbiseră Trimisul lui Allah ﷺ și nici vreunul dintre companioni."

Comentariu

În privința cuvintelor sale: *„Lucrurile au rămas drepte până când a venit a patra generație, în califatul fiilor lui cutare. Vremea s-a răsturnat, oamenii s-au schimbat foarte mult, inovațiile s-au răspândit"*, divergența și tulburările au sporit după încheierea generațiilor privilegiate, până când a venit vremea abbasizilor și a apărut între ei al-Maʾmūn al-ʿAbbāsī, urmat de al-Muʿtaṣim și al-Wāthiq. Ei au primit părerea jahmiyyah și au vrut să îi silească pe Ahl al-Sunnah să o primească: părerea că este creat Coranul. I-au ucis pe unii imami și i-au lovit pe alții. Însă adevărul este statornic, laudă lui Allah, și nu se clatină.

În privința cuvintelor sale: „S-au înmulțit cei care chemau la altceva decât calea adevărului și a comunității unite", mulți spun acum că sunt chemători la religie și alcătuiesc comunități și grupări sub această acoperire, însă vor să îi cheme pe oameni la rătăcire. Se face excepție pentru cei de care Allah are milă, care rămân statornici în chemarea Cărții și Sunnei și în metoda Trimisului ﷺ de chemare. Aceștia se află asupra adevărului și aceasta este chemarea adevărată. Nu oricine își spune chemător la religie este pe calea corectă: trebuie privită metoda pe care o urmează. Dacă urmează ceea ce urmau Trimisul ﷺ și companionii săi, cheamă la adevăr. Dacă însă se abate de la metoda Trimisului ﷺ de chemare, se află asupra falsului. Omul să nu fie amăgit de afirmația lui că este dintre chemători, există chemători la porțile Gheenei, care îi aruncă în ea pe cei care îi

ascultă, după cum a spus Profetul ﷺ.[148] De aceea autorul a spus:

وكَثُرَ الدُّعاةُ إلى غيرِ سبيلِ الحقِّ والجماعةِ

S-au înmulțit cei care chemau la altceva decât calea adevărului și a comunității unite.

Așa se întâmplă acum: mulți pretind că îi cheamă pe oameni la Islam sub această acoperire, însă, dacă le este cercetată metoda și purtarea, acestea se dovedesc cu totul potrivnice Islamului.

În privința cuvintelor sale: *„Și s-a ivit încercarea prin toate lucrurile despre care nu vorbiseră Trimisul lui Allah ﷺ și nici vreunul dintre companionii săi, Allah să fie mulțumit de ei”*, s-au înmulțit vorbirea, divergența, vorbele de colo-colo și pretenția de cunoaștere. Însă acestea se risipesc și rămâne ceea ce arată Cartea și Sunna: metoda sănătoasă și calea dreaptă. Aceasta are însă nevoie de două lucruri:

În primul rând: cunoașterea folositoare, prin care afli ceea ce urmau Trimisul ﷺ, companionii săi și cei care i-au urmat în facerea de bine.

În al doilea rând: răbdarea și statornicia. Nu te clătina odată cu tulburările ori cu chemătorii la rătăcire, ci fii statornic și rabdă mustrarea, reproșul ori amenințarea care te ating. Câtă vreme ești asupra adevărului, rabdă!

﴿وَأۡمُرۡ بِٱلۡمَعۡرُوفِ وَٱنۡهَ عَنِ ٱلۡمُنكَرِ وَٱصۡبِرۡ عَلَىٰ مَآ أَصَابَكَ ۖ إِنَّ ذَٰلِكَ مِنۡ عَزۡمِ ٱلۡأُمُورِ﴾ ﷺ

Poruncește binele, oprește răul și rabdă ceea ce te atinge! Aceasta ține de lucrurile care cer hotărâre.

Coran, 31:17 · fragment

148 Relatat de al-Bukhārī (3411) și Muslim (1847).

Paza față de dezbinare

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Au chemat la dezbinare, deși Allah, Preaputernicul și Mărețul, a oprit dezbinarea. S-au declarat necredincioși unii pe alții și fiecare a chemat la părerea sa și la declararea necredinței celui care i se împotrivește. S-au rătăcit ignoranții, oamenii de rând fără judecată și cei lipsiți de cunoaștere. I-au ademenit pe oameni cu ceva din cele ale vieții lumești și i-au înspăimântat cu pedeapsa lumească. Oamenii i-au urmat, de teamă pentru religia lor și din dorință pentru cele lumești."

Comentariu
În privința cuvintelor sale: *„Au chemat la dezbinare, deși Allah, Preaputernicul și Mărețul, a oprit dezbinarea"*, Allah a oprit dezbinarea:

﴿وَلَا تَكُونُواْ كَٱلَّذِينَ تَفَرَّقُواْ وَٱخۡتَلَفُواْ مِنۢ بَعۡدِ مَا جَآءَهُمُ ٱلۡبَيِّنَٰتُۚ وَأُوْلَٰٓئِكَ لَهُمۡ عَذَابٌ عَظِيمٞ﴾

Nu fiți asemenea celor care s-au dezbinat și s-au certat după ce le-au venit dovezile limpezi! Aceștia vor avea o pedeapsă mare.
Coran, 3:105

﴿وَمَا تَفَرَّقَ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡكِتَٰبَ إِلَّا مِنۢ بَعۡدِ مَا جَآءَتۡهُمُ ٱلۡبَيِّنَةُ﴾

Cei cărora li s-a dat Cartea nu s-au dezbinat decât după ce le-a venit dovada limpede.
Coran, 98:4

Ei s-au dezbinat nu din ignoranță, ci având cunoaștere.

În privința cuvintelor sale: *„S-au declarat necredincioși unii pe alții”*, grupările au ajuns să se declare necredincioase unele pe altele. Aceasta este o trăsătură vădită a lor și o dovadă că se află cu toții asupra falsului. Oamenii adevărului și oamenii Sunnei nu se declară însă necredincioși unii pe alții, ci sunt aliați, se iubesc, se sprijină și se sfătuiesc sincer. Tot astfel, nu declară necredincioase celelalte grupări decât în cazul celor a căror necredință este arătată de Carte și Sunna. Sunt cumpătați în chestiunea declarării necredinței: nu declară necredincios decât pe cel a cărui necredință este dovedită și nu se grăbesc în această chestiune. În privința cuvintelor sale: *„Fiecare a chemat la părerea sa și la declararea necredinței celui care i se împotrivește”*, aceasta este trăsătura oamenilor rătăcirii. Preaînaltul a spus:

﴿فَتَقَطَّعُوٓاْ أَمۡرَهُم بَيۡنَهُمۡ زُبُرٗاۖ كُلُّ حِزۡبِۭ بِمَا لَدَيۡهِمۡ فَرِحُونَ﴾

Ei și-au împărțit rânduiala între ei în scrieri, fiecare partid fiind bucuros de ceea ce are.

Coran, 23:53

﴿زُبُرٗا﴾

În scrieri,

Coran, 23:53 · fragment

adică în cărți. Ei alcătuiesc cărți, iar aceasta se întâmplă: alcătuiesc cărți pentru a-și sprijini învățătura și partidul și se bucură de ceea ce urmează. Dacă ar fi fost neștiutori, s-ar fi putut nădăjdui că se întorc. Însă ei se bucură de falsul pe care îl urmează și îl cred adevăr. Aceasta este o pedeapsă de la Allah asupra lor.

În privința cuvintelor sale: *„S-au rătăcit ignoranții, oamenii de rând fără judecată și cei lipsiți de cunoaștere”*, i-au rătăcit pe

ignoranți, pe oamenii de rând fără judecată și pe cei lipsiți de cunoaștere. Oamenii adevărului și ai cunoașterii nu sunt însă influențați de aceste grupări și rătăciri, fiindcă știu că sunt false.

În privința cuvintelor sale: *„I-au ademenit pe oameni cu ceva din cele ale vieții lumești și i-au înspăimântat cu pedeapsa lumească”*, tot dintre cauzele încercării pricinuite de ei este că le dau urmașilor lor ceva care să le stârnească dorința.

În privința cuvintelor sale: *„Oamenii i-au urmat, de teamă pentru religia lor și din dorință pentru cele lumești”*, mulți oameni iubesc viața lumească și îl urmează pe cel care oferă bani, chiar dacă se află asupra falsului, din dorință pentru bani.

Încercarea oamenilor Sunnei

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Sunna și oamenii Sunnei au ajuns ascunși, iar inovația s-a arătat și s-a răspândit. Ei au căzut în necredință fără să știe, în felurite chipuri. Au născocit analogia și au supus puterea Domnului, semnele, judecățile, porunca și oprirea Sa rațiunilor și părerilor lor. Au primit ceea ce era în acord cu rațiunile lor și au respins ceea ce le contrazicea. Islamul a ajuns străin, Sunna a ajuns străină, iar oamenii Sunnei au ajuns străini în propriile lor ținuturi."

Comentariu

În privința cuvintelor sale: *„Sunna și oamenii Sunnei au ajuns ascunși, iar inovația s-a arătat și s-a răspândit"*, după ce oamenii Sunnei erau vădiți în generațiile privilegiate, iar oamenii răului erau ținuți în frâu, lucrurile s-au răsturnat. Oamenii Sunnei au ajuns ținuți în frâu, iar oamenii falsului au ajuns vădiți. Însă aceasta nu dăinuie. Chiar dacă oamenii falsului se ridică într-o vreme, se vor coborî și se vor sfărâma în viitor. Sfârșitul este întotdeauna și pentru totdeauna al celor temători de Allah. Imamul Ibn al-Qayyim, Allah să aibă milă de el, spune:

والحقُّ منصورٌ ومُمْتَحَنٌ فلاَ
تعجبْ فهَذِي سُنَّةُ الرَّحْمَنِ

Adevărul este ajutat și pus la încercare. Nu te mira,
căci aceasta este rânduiala Celui Milostiv.

În privința cuvintelor sale: *„Au născocit analogia"*, prin analogie se înțelege aici cea din crez. În crez nu există analogie, fiindcă el se întemeiază pe revelație. Nu se lucrează decât potrivit dovezii și nu se recurge la analogie în crezuri. Analogia este numai în jurisprudență.

În privința cuvintelor sale: *„Au supus puterea Domnului, semnele, judecățile, porunca și oprirea Sa rațiunilor și părerilor lor”*, aceasta este analogia falsă în privința lui Allah, Mărețul și Preaînaltul, pe care rațiunile și părerile lor nu Îl pot cuprinde. Ei resping cuvântul lui Allah și cuvântul Trimisului Său prin analogia rațiunilor lor.

În privința cuvintelor sale: *„Au primit ceea ce era în acord cu rațiunile lor și au respins ceea ce le contrazicea”*, ei își fac judecători rațiunile și părerile. Ceea ce le contrazice resping, fie prin interpretare, fie prin respingere și neprimire.

În privința cuvintelor sale: *„Islamul a ajuns străin, Sunna a ajuns străină, iar oamenii Sunnei au ajuns străini în propriile lor ținuturi”*, după cum a spus Profetul ﷺ:

بَدَأَ الإِسْلاَمُ غَرِيبًا وَسَيَعُودُ غَرِيبًا كَمَا بَدَأَ، فَطُوبَى لِلْغُرَبَاءِ

Islamul a început străin și se va întoarce străin, așa cum a început. Fericire celor străini![149]

S-a întrebat: *„Cine sunt cei străini, o, Trimis al lui Allah?”* El a spus:

الَّذِينَ يُصْلِحُونَ إِذَا فَسَدَ النَّاسُ

Cei care îndreaptă când oamenii se strică.[150]

Într-o altă relatare:

149 Relatat de Muslim (145).

150 Al-Ṭabarānī, Al-Muʿjam al-ṣaghīr, 1/183 (290).

يُصْلِحُونَ مَا أَفْسَدَ النَّاسُ

Cei care îndreaptă ceea ce au stricat oamenii.[151]

Ei sunt drepți în ei înșiși și îndreaptă ceea ce au stricat oamenii. Aceștia sunt cei străini. De ce sunt numiți străini? Fiindcă cei care li se împotrivesc sunt mulți și cei care îi dezaprobă sunt mulți. Ei sunt străini printre cei din ținuturile și din vremea lor.

151 Relatat de al-Tirmidhī (2630) și al-Ṭabarānī în Al-Muʿjam al-kabīr (11).

Interzicerea căsătoriei temporare

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Să știi că mutʿah — căsătoria temporară cu femeile — și istiḥlālul sunt oprite până în Ziua Învierii."

Comentariu

Aceasta este o chestiune de jurisprudență, însă a amintit-o fiindcă are legătură cu crezul: mutʿah înseamnă a socoti îngăduit ceea ce Allah, Preaputernicul și Mărețul, a oprit. Mutʿah înseamnă ca omul să se căsătorească cu o femeie pentru o perioadă hotărâtă, lungă ori scurtă, după care căsătoria se încheie de la sine, fără să fie nevoie de divorț.

Mutʿah era îngăduită la începutul Islamului, apoi Profetul ﷺ a oprit-o la expediția de la Khaybar. [152] Apoi a îngăduit-o în ziua cuceririi Meccăi, după care a oprit-o pentru totdeauna. [153] Așadar, la început era îngăduită, apoi a fost oprită, apoi îngăduită și apoi oprită pentru totdeauna. Musulmanii au căzut de acord că este oprită și că este o căsătorie nevalabilă. Nimeni nu s-a împotrivit consensului comunității asupra opririi ei în afară de șiiții jaʿfarī rāfiḍah. Ei sunt cei care s-au împotrivit, iar împotrivirea lor nu este luată în seamă și nu are valoare. Textul și consensul arată oprirea mutʿah. Ea este o căsătorie nevalabilă și are judecata zinā.

În privința cuvintelor sale: *„Mutʿah — căsătoria temporară cu femeile"*, prin aceasta este exclusă mutʿah a pelerinajului, adică împlinirea ʿumrei înaintea ḥajjului, cu ieșirea din starea de consacrare între ele. Nu aceasta se urmărește aici. Cei mai mulți învățați susțin tamattuʿul și numai puțini li s-au împotrivit. Mutʿah cu femeile este însă oprită prin consens; nimeni a cărui împotrivire să fie luată în seamă nu s-a împotrivit. Mutʿah a pelerinajului este o chestiune de jurisprudență, pe când mutʿah în căsătorie are legătură cu crezul, fiindcă înseamnă a socoti îngăduit ceea ce Allah, Slăvitul și Preaînaltul, a oprit.

152 Relatat de al-Bukhārī (4825) și Muslim (1407).

153 Relatat de Muslim (1406).

Întâietatea Banū Hāshim

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Recunoaște întâietatea Banū Hāshim pentru rudenia lor cu Trimisul lui Allah ﷺ. Recunoaște întâietatea Quraysh, a arabilor și a tuturor ramurilor de trib și cunoaște-le rangul și drepturile în Islam. Cel eliberat și legat de un neam este dintre ei. Recunoaște-le și celorlalți oameni dreptul lor în Islam."

Comentariu

În privința cuvintelor sale: „Banū Hāshim", aceștia sunt urmașii lui Hāshim ibn ʿAbd Manāf. ʿAbd Manāf a avut fii: Hāshim, strămoșul Trimisului ﷺ; ʿAbd Shams, strămoșul lui ʿUthmān ibn ʿAffān, Allah să fie mulțumit de el; Nawfal ibn ʿAbd Manāf, strămoșul lui Ḥakīm ibn Ḥizām[154], Allah să fie mulțumit de el; și al-Muṭṭalib ibn ʿAbd Manāf, strămoșul Banū al-Muṭṭalib. Aceștia sunt fiii lui ʿAbd Manāf. Trimisul ﷺ a fost trimis din Banū Hāshim ibn ʿAbd Manāf; el este hāshimit și qurayshit. Profetul ﷺ a spus:

إِنَّ اللهَ اصْطَفَى كِنَانَةَ مِنْ وَلَدِ إِسْمَاعِيلَ، وَاصْطَفَى قُرَيْشًا مِنْ كِنَانَةَ، وَاصْطَفَى مِنْ قُرَيْشٍ بَنِي هَاشِمٍ، وَاصْطَفَانِي مِنْ بَنِي هَاشِمٍ

Allah a ales Kinānah dintre urmașii lui Ismāʿīl, a ales Quraysh din Kinānah, a ales Banū Hāshim din Quraysh și m-a ales pe mine din Banū Hāshim.[155]

154 Ḥakīm ibn Ḥizām ibn Khuwaylid ibn Asad era din ramura Banū Asad a tribului Quraysh. Ibn ʿAbd al-Barr, Al-Istīʿāb, biografia nr. 535.

155 Relatat de Muslim (2276).

Acestea sunt rudele credincioase ale Trimisului ﷺ din Banū Hāshim. Aceste rude au un drept asupra musulmanilor: milostenia le este oprită, iar darul le este îngăduit. Cât despre cei care nu sunt credincioși, ei nu au această însemnătate, chiar dacă sunt din Banū Hāshim. Când rudenia se unește cu credința, fără îndoială că ei se deosebesc de ceilalți și au dreptul la cinstire, prețuire, respect și întâietate, fiindcă aceasta ține de cinstirea Trimisului ﷺ. Dacă însă nu sunt credincioși, cel mult sunt din Banū Hāshim, fiind necredincioși, și nu au această cinste. Tot astfel, cel care se trage din Banū Hāshim fără să urmeze calea Ahl al-Sunnah wa-l-Jamāʿah și fără statornicie nu are această însemnătate, fiindcă nu simpla rudenie atrage dreptul, ci rudenia împreună cu credința. Preaînaltul a spus:

﴿قُل لَّآ أَسۡـَٔلُكُمۡ عَلَيۡهِ أَجۡرًا إِلَّا ٱلۡمَوَدَّةَ فِي ٱلۡقُرۡبَىٰ﴾

Spune: «Nu vă cer pentru aceasta altă răsplată decât dragostea față de rude.»

Coran, 42:23 · fragment

Adică rudele Trimisului ﷺ, potrivit unei păreri. Allah le-a dat o parte din cincime. Preaînaltul a spus:

﴿وَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّمَا غَنِمۡتُم مِّن شَيۡءٖ فَأَنَّ لِلَّهِ خُمُسَهُۥ وَلِلرَّسُولِ وَلِذِي ٱلۡقُرۡبَىٰ﴾

Să știți că din orice pradă ați dobândi, o cincime este a lui Allah, a Trimisului și a rudelor.

Coran, 8:41 · fragment

Rudele Trimisului ﷺ.

În privința cuvintelor sale: *„Recunoaște întâietatea Quraysh și a arabilor”*, după Banū Hāshim urmează întâietatea musulmanilor din Quraysh: ei au întâietate față de ceilalți arabi. Apoi arabii au întâietate față de nearabi. De ce? Fiindcă Allah a coborât Coranul

în limba lor, l-a trimis pe Trimis ﷺ dintre ei și i-a ales pentru a transmite mesajul Său. De aceea El, Mărețul și Preaînaltul, spune în Coran:

﴿فَٱسْتَمْسِكْ بِٱلَّذِىٓ أُوحِىَ إِلَيْكَ ۖ إِنَّكَ عَلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ
وَإِنَّهُۥ لَذِكْرٌ لَّكَ وَلِقَوْمِكَ ۖ وَسَوْفَ تُسْـَٔلُونَ﴾

Ține-te de ceea ce ți-a fost revelat! Tu ești pe o cale dreaptă. El este o cinstire pentru tine și pentru neamul tău și veți fi întrebați.
Coran, 43:43–44

Adică: Coranul este o cinste pentru tine

﴿وَلِقَوْمِكَ﴾

și pentru neamul tău,
Coran, 43:44 · fragment

arabii,

﴿وَسَوْفَ تُسْـَٔلُونَ﴾

și veți fi întrebați.
Coran, 43:44 · fragment

Veți fi întrebați despre ținerea de acest Coran, chemarea la el și transmiterea lui, fiindcă Allah v-a însărcinat cu el ca să îl transmiteți restului lumii. Acesta este temeiul întâietății arabilor. Nu au fost ridicați numai fiindcă sunt arabi, ci pentru ceea ce Allah le-a dat aparte: Coranul, Sunna și trimiterea Trimisului ﷺ, și pentru că ei se îngrijesc de transmiterea acestei religii. Preaînaltul a spus:

﴿كُنتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِٱلْمَعْرُوفِ
وَتَنْهَوْنَ عَنِ ٱلْمُنكَرِ وَتُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ﴾

Sunteți cea mai bună comunitate scoasă pentru oameni: porunciți binele, opriți răul și credeți în Allah.

Coran, 3:110 · fragment

Și a spus:

﴿وَلْتَكُن مِّنكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى ٱلْخَيْرِ وَيَأْمُرُونَ بِٱلْمَعْرُوفِ
وَيَنْهَوْنَ عَنِ ٱلْمُنكَرِ ۚ وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُفْلِحُونَ﴾

Să fie dintre voi o comunitate care cheamă la bine, poruncește ceea ce este recunoscut ca bine și oprește răul. Aceștia sunt cei care izbândesc.

Coran, 3:104

Acesta este temeiul deosebirii arabilor. Dacă se țin de această religie și o transmit, au întâietate față de alții. Cel care nu se ține însă de această religie nu are întâietate, fiindcă Allah, Mărețul și Preaînaltul, spune:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِنَّا خَلَقۡنَٰكُم مِّن ذَكَرٖ وَأُنثَىٰ وَجَعَلۡنَٰكُمۡ شُعُوبٗا وَقَبَآئِلَ لِتَعَارَفُوٓاْۚ إِنَّ أَكۡرَمَكُمۡ عِندَ ٱللَّهِ أَتۡقَىٰكُمۡۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٞ﴾

O, oameni! Noi v-am creat dintr-un bărbat și o femeie și v-am făcut popoare și triburi, ca să vă cunoașteți. Cel mai cinstit dintre voi la Allah este cel mai temător de El. Allah este Atoateștiutor, Bineștiutor.

Coran, 49:13

Profetul ﷺ spune:

لاَ فَضْلَ لِعَرَبِيٍّ عَلَى عَجَمِيٍّ، وَلاَ لأَبْيَضَ عَلَى أَسْوَدَ إِلاَّ بِالتَّقْوَى، كُلُّكُمْ لآدَمَ، وَآدَمُ مِنْ تُرَابٍ

Niciun arab nu are întâietate asupra unui nearab și niciun alb asupra unui negru decât prin teama de Allah. Voi toți sunteți din Adam, iar Adam este din țărână.

Acesta este temeiul întâietății arabilor: dacă împlinesc ceea ce Allah le-a încredințat din răspândirea acestei religii, chemarea la ea și lămurirea ei oamenilor, ei sunt mai buni decât alții.

În privința cuvintelor sale: *„Și a tuturor ramurilor de trib”*, ramurile de trib sunt părți ale triburilor. Mai întâi este tribul, apoi ramurile sale; o ramură este o parte a tribului.

În privința cuvintelor sale: *„Cunoaște-le rangul și drepturile în Islam”*, fiecăruia potrivit întâietății și dreptului său.

În privința cuvintelor sale: „Cel eliberat și legat de un neam este dintre ei”, acesta este un hadith al Trimisului ﷺ.[156] Este vorba despre cel eliberat din robie. Dacă este eliberat de hāshimiți, are aceeași rânduială ca hāshimiții. Dacă este eliberat de alții, are aceeași rânduială ca ei.

156 Relatat de al-Bukhārī (6380).

Întâietatea ajutoarelor

Autorul, Allah să aibă milă de el, a spus: „Recunoaște întâietatea ansarilor și îndemnul Trimisului lui Allah ﷺ în privința lor, precum și a familiei Trimisului. Nu îi ocărî, ci recunoaște-le întâietatea și cinstirile. Vecinilor săi dintre locuitorii Medinei recunoaște-le întâietatea."

Comentariu

În privința cuvintelor sale: *„Recunoaște întâietatea ansarilor"*, dintre al-Aws și al-Khazraj. Companionii Trimisului lui Allah ﷺ sunt din cea mai bună generație, potrivit cuvintelor sale:

خَيْرُكُمْ قَرْنِي

Cei mai buni dintre voi sunt cei din generația mea.[157]

157 Relatat de al-Bukhārī (3450) și Muslim (2535).

Allah i-a ales pentru a-l însoți pe Profetul Său Muḥammad ﷺ. Ei au făcut legământul cu Trimisul ﷺ, au luptat alături de el, au purtat cunoașterea de la el și au transmis-o oamenilor. Companionii sunt cea mai bună generație și nimeni nu ajunge la întâietatea lor. Profetul ﷺ a spus:

لاَ تَسُبُّوا أَصْحَابِي، لاَ تَسُبُّوا أَصْحَابِي، فَوَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَوْ أَنْفَقَ أَحَدُكُمْ مِثْلَ أُحُدٍ ذَهَبًا مَا بَلَغَ مُدَّ أَحَدِهِمْ وَلاَ نَصِيفَهُ

Nu îi ocărâți pe companionii mei! Nu îi ocărâți pe companionii mei! Pe Cel în mâna Căruia este sufletul meu! Dacă unul dintre voi ar cheltui aur cât muntele Uḥud, nu ar ajunge nici la un mudd cheltuit de unul dintre ei și nici la jumătatea lui.[158]

Adică, dacă cineva ar da milostenie aur cât muntele Uḥud, aceasta nu ar egala un mudd de orz dat milostenie de un companion. Aici se află întâietatea companionilor, Allah să fie mulțumit de ei.

158 Relatat de al-Bukhārī (3470) și Muslim (2541).

Aceasta este o întâietate măreață, care trebuie recunoscută pentru ei, Allah să fie mulțumit de ei. Allah, Mărețul și Preaînaltul, a spus:

﴿وَٱلسَّٰبِقُونَ ٱلْأَوَّلُونَ مِنَ ٱلْمُهَٰجِرِينَ وَٱلْأَنصَارِ وَٱلَّذِينَ ٱتَّبَعُوهُم بِإِحْسَٰنٍ رَّضِيَ ٱللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا۟ عَنْهُ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَنَّٰتٍ تَجْرِى تَحْتَهَا ٱلْأَنْهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدًا ذَٰلِكَ ٱلْفَوْزُ ٱلْعَظِيمُ﴾

Cei dintâi înaintași dintre emigranți și ajutoare și cei care i-au urmat în facerea de bine — Allah este mulțumit de ei, iar ei sunt mulțumiți de El. Le-a pregătit grădini pe sub care curg râuri, în care vor rămâne pentru totdeauna. Aceasta este izbânda cea mare.

Coran, 9:100

El, Mărețul și Preaînaltul, a spus:

﴿لَّقَدْ رَضِيَ ٱللَّهُ عَنِ ٱلْمُؤْمِنِينَ إِذْ يُبَايِعُونَكَ تَحْتَ ٱلشَّجَرَةِ فَعَلِمَ مَا فِى قُلُوبِهِمْ فَأَنزَلَ ٱلسَّكِينَةَ عَلَيْهِمْ وَأَثَٰبَهُمْ فَتْحًا قَرِيبًا﴾

Allah a fost mulțumit de credincioși când ți-au făcut legământul sub copac. El a cunoscut ceea ce se afla în inimile lor, a coborât liniștea asupra lor și i-a răsplătit cu o izbândă apropiată.

Coran, 48:18

Preaînaltul a spus:

﴿تَرَىٰهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِّنَ ٱللَّهِ وَرِضْوَٰنًا ۖ سِيمَاهُمْ
فِى وُجُوهِهِم مِّنْ أَثَرِ ٱلسُّجُودِ ۚ ذَٰلِكَ مَثَلُهُمْ فِى ٱلتَّوْرَىٰةِ﴾

Îi vezi plecându-se și prosternându-se, căutând har de la Allah și mulțumire. Semnul lor se află pe chipurile lor, din urma prosternării. Aceasta este descrierea lor în Tora,

Coran, 48:29 · fragment

adică însușirea lor în Tora.

﴿وَمَثَلُهُمْ﴾

Iar descrierea lor,

Coran, 48:29 · fragment

adică însușirea lor,

﴿فِى ٱلْإِنجِيلِ كَزَرْعٍ أَخْرَجَ شَطْـَٔهُۥ فَـَٔازَرَهُۥ فَٱسْتَغْلَظَ
فَٱسْتَوَىٰ عَلَىٰ سُوقِهِۦ يُعْجِبُ ٱلزُّرَّاعَ لِيَغِيظَ بِهِمُ ٱلْكُفَّارَ﴾

în Evanghelie este asemenea unei semănături care își scoate lăstarul, îl întărește, apoi se îngroașă și se ridică pe tulpinile sale, spre bucuria semănătorilor, ca să îi umple de mânie pe necredincioși prin ei.

Coran, 48:29 · fragment

Aceste versete despre companioni, Allah să fie mulțumit de ei, arată întâietatea și rangul lor la Allah și la Trimisul Său ﷺ. Ei au ranguri diferite între ei. Cei patru califi sunt cei mai buni dintre companioni, apoi ceilalți dintre cei zece cărora li s-a vestit

Paradisul, apoi emigranții, fiindcă Allah i-a amintit înaintea ansarilor și fiindcă și-au părăsit casele, averile și ținuturile pentru Allah, Preaputernicul și Mărețul, și au emigrat pe calea lui Allah. Ei sunt mai buni decât ansarii. Apoi ansarii, Allah să fie mulțumit de ei, fiindcă i-au adăpostit pe Trimis și pe musulmani, i-au sprijinit, au împărțit cu ei averile lor, s-au unit cu ei și i-au iubit. Și oamenii de la Badr, care au luat parte la Badr, au întâietate și o însușire aparte. La fel, oamenii legământului mulțumirii. Preaînaltul a spus:

﴿لَّقَدْ رَضِيَ ٱللَّهُ عَنِ ٱلْمُؤْمِنِينَ إِذْ يُبَايِعُونَكَ تَحْتَ ٱلشَّجَرَةِ فَعَلِمَ مَا فِي قُلُوبِهِمْ فَأَنزَلَ ٱلسَّكِينَةَ عَلَيْهِمْ وَأَثَٰبَهُمْ فَتْحًا قَرِيبًا﴾

Allah a fost mulțumit de credincioși când ți-au făcut legământul sub copac. El a cunoscut ceea ce se afla în inimile lor, a coborât liniștea asupra lor și i-a răsplătit cu o izbândă apropiată.

Coran, 48:18

Apoi, cei care au primit Islamul înainte de cucerire sunt mai buni decât cei care l-au primit după cucerire, adică după cucerirea Meccăi. Ei au, așadar, ranguri diferite între ei, însă, în ansamblu, sunt mai buni decât ceilalți din toate generațiile până la venirea Ceasului. Nimeni nu îi egalează.

În privința cuvintelor sale: *„Îndemnul Trimisului lui Allah ﷺ în privința lor”*, adică îndemnul Trimisului ﷺ în privința ansarilor, Profetul ﷺ a spus:

لاَ يُحِبُّ الأَنْصَارَ إِلاَّ مُؤْمِنٌ، وَلاَ يُبْغِضُهُمْ إِلاَّ مُنَافِقٌ

Nu îi iubește pe anșār decât un credincios și nu îi urăște decât un ipocrit.[159]

În privința cuvintelor sale: *„Vecinilor săi dintre locuitorii Medinei recunoaște-le întâietatea”*, cel care locuiește în Medina și rabdă traiul de acolo căutând răsplata, rabdă clima ei căutând răsplata și se ține de rugăciunea în moscheea Trimisului ﷺ are răsplată pentru aceasta, fără îndoială. Cel care locuiește însă acolo și răspândește stricăciune, Îi face asociați lui Allah, Preaputernicul și Mărețul, și răspândește inovațiile are o pedeapsă mai aspră și înmulțită. Profetul ﷺ a spus:

مَنْ أَحْدَثَ فِيهَا حَدَثًا، أَوْ آوَى مُحْدِثًا، فَعَلَيْهِ لَعْنَةُ اللَّهِ وَالمَلاَئِكَةِ

Cel care săvârșește în ea o fărădelege ori adăpostește un făptuitor al fărădelegii, asupra lui este blestemul lui Allah și al îngerilor.[160]

Cu lauda lui Allah s-a încheiat primul volum.

159 Relatat de al-Bukhārī (3572) și Muslim (75).

160 Relatat de al-Bukhārī (1771) și Muslim (1370).

Indexul citatelor coranice

Coran, 1:2–3 · Laudă lui Allah, Domnul lumilor, Cel Milostiv,… 2
Coran, 2:1–5 · Alif. Lām. Mīm. Aceasta este Cartea în care nu este îndoială, călăuzire pentru cei… 229
Coran, 2:6–7 · Pentru cei care au fost necredincioși este totuna dacă îi avertizezi ori nu îi… 230
Coran, 2:8 · Între oameni sunt unii care spun: «Credem în Allah și în Ziua de Apoi», dar nu sunt… 230
Coran, 2:9 · Ei încearcă să-i înșele pe Allah și pe cei care au crezut, dar nu se înșală decât pe… 224
Coran, 2:14–15 · Când îi întâlnesc pe cei care au crezut, spun: «Am crezut.» Când rămân singuri cu… 249
Coran, 2:20 · Aproape că fulgerul le răpește vederea. Ori de câte ori le luminează, merg în lumina… 231
Coran, 2:35 · Am spus: «O, Ādam, locuiește tu și soția ta în grădină și mâncați din ea din belșug,… 149
Coran, 2:38 · Când vă va veni de la Mine o călăuzire, cei care vor urma călăuzirea Mea nu vor avea… 73, 150
Coran, 2:43 · Dați… 384
Coran, 2:94–95 · Spune: «Dacă lăcașul Vieții de Apoi de la Allah vă este rezervat numai vouă, în… 108
Coran, 2:95 · Ian… 108
Coran, 2:97–98 · Spune: «Cel care îi este dușman lui Jibrīl să știe că el l-a pogorât asupra inimii… 137
Coran, 2:97 · Spune: «Cel care îi este dușman lui Jibrīl să știe că el l-a pogorât asupra inimii… 138
Coran, 2:111–112 · Ei au spus: «Nu va intra în Paradis decât cine este iudeu ori creștin.» Acestea sunt… 289
Coran, 2:112 · cel care își supune fața lui Allah, fiind făcător de bine, își are răsplata la… 289, 290
Coran, 2:136 · Spuneți: «Credem în Allah și în ceea ce ne-a fost pogorât nouă, în ceea ce le-a fost… 136, 393
Coran, 2:137 · Dacă ei cred așa cum ați crezut voi, sunt călăuziți; dacă se întorc, nu sunt decât… 74

Coran, 2:146 · Cei cărora le-am dat Cartea îl cunosc așa cum își cunosc fiii, dar o parte dintre ei… 141
Coran, 2:156 · Cei care, atunci când îi lovește o nenorocire, spun: «Noi suntem ai lui Allah și la… 295
Coran, 2:159 · Pe cei care ascund dovezile limpezi și călăuzirea pe care Noi le-am pogorât, după ce… 66
Coran, 2:167 · Cei care au urmat vor spune: «Dacă am avea o întoarcere, ne-am lepăda de ei așa cum… 125
Coran, 2:177 · Dreptatea nu stă în a vă întoarce fețele spre răsărit ori spre apus, ci drept este… 135
Coran, 2:178–179 · O, voi care ați crezut, v-a fost prescris talionul pentru cei uciși: cel liber… 272
Coran, 2:179 · În talion aveți… 273
Coran, 2:185 · Cel care este bolnav ori în călătorie să țină un număr de alte zile. Allah vă… 222
Coran, 2:210 · Oare așteaptă altceva decât să vină la ei Allah în umbre de nori și îngerii și să… 252
Coran, 2:229 · Divorțul este de două… 267
Coran, 2:230 · Dacă divorțează de ea, nu îi mai este îngăduită după aceasta până când nu se… 267, 268
Coran, 2:253 · Dintre acei trimiși, pe unii i-am ridicat deasupra… 361
Coran, 2:255 · Cine este acela care mijlocește la El fără îngăduința… 125, 336
Coran, 2:256 · Nu este silire în… 274
Coran, 2:258 · Eu dau viață și dau… 259
Coran, 2:275 · Allah a îngăduit vânzarea și a oprit… 395
Coran, 2:285 · Trimisul a crezut în ceea ce i-a fost pogorât de la Domnul său, și credincioșii la… 136
Coran, 2:286 · Domnul nostru, nu ne lua la socoteală dacă uităm ori… 282
Coran, 3:5 · Lui Allah nu Îi este ascuns nimic de pe pământ și nici din… 85, 89
Coran, 3:7 · Cei în ale căror inimi este abatere urmează ceea ce este neclar din ea, căutând… 110
Coran, 3:10 · Celor care nu au crezut nu le vor folosi averile și nici copiii lor cu nimic… 376
Coran, 3:54 · Ei au uneltit și Allah a uneltit, iar Allah este Cel mai bun dintre cei care… 249, 401
Coran, 3:55 · Când Allah a spus: «O, ʿĪsā, Eu te voi lua și te voi înălța la Mine, te voi curăți… 95

Coran, 3:84 · Spune: «Credem în Allah, în ceea ce ne-a fost coborât și în ceea ce a fost coborât… 393
Coran, 3:103 · Amintiți-vă binefacerea lui Allah asupra voastră: erați dușmani, iar El v-a unit… vii, ix, 28, 198, 410
Coran, 3:104 · Să fie dintre voi o comunitate care cheamă la bine, poruncește ceea ce este… 431
Coran, 3:105 · Nu fiți asemenea celor care s-au dezbinat și s-au certat după ce le-au venit… 410, 421
Coran, 3:110 · Voi sunteți cea mai bună comunitate adusă pentru… 4, 5, 431
Coran, 3:131 · Feriți-vă de Focul pregătit pentru… 145, 211
Coran, 3:133 · Grăbiți-vă spre iertarea Domnului vostru și spre o grădină largă cât cerurile și… 145, 211
Coran, 3:167 · În ziua aceea erau mai aproape de necredință decât de credință. Spun cu gurile lor… 161, 389
Coran, 3:185 · Fiecare suflet va gusta… 276
Coran, 3:190 · În crearea cerurilor și a pământului și în schimbarea nopții și a zilei sunt semne… 357
Coran, 4:29 · O, voi cei care ați crezut! Nu vă mâncați averile între voi pe nedrept, ci să fie… 395, 398
Coran, 4:48 · Allah nu iartă să I se facă asociați, dar iartă ceea ce este mai prejos de aceasta… 287
Coran, 4:54 · Ori îi invidiază pe oameni pentru ceea ce Allah le-a dat din harul… 141
Coran, 4:59 · Dacă vă certați asupra unui lucru, întoarceți-l la Allah și la… xii, 102, 183, 204, 217, 320, 411
Coran, 4:65 · Nu! Pe Domnul tău! Ei nu vor crede până când nu te vor lua drept judecător în ceea… 340
Coran, 4:69 · cei asupra cărora Allah Și-a revărsat binefacerea: profeții, cei deplin sinceri,… 60
Coran, 4:82 · Dacă ar fi de la altcineva decât Allah, ar găsi în el multe… 110
Coran, 4:87 · Cine este mai adevărat în vorbire decât… 392
Coran, 4:101 · Când străbateți… 220, 383
Coran, 4:103 · Rugăciunea este pentru credincioși o îndatorire la timpuri… 382
Coran, 4:115 · Celui care se împotrivește Trimisului, după ce călăuzirea i s-a arătat limpede, și… 14
Coran, 4:122 · Cine este mai adevărat în cuvânt decât… 392

Coran, 4:150–151 · Cei care nu cred în Allah și în trimișii Săi, doresc să facă deosebire între Allah… 143
Coran, 4:157 · Și pentru cuvintele lor: «Noi l-am ucis pe Mesia, ʿĪsā, fiul lui Maryam, Trimisul… 154
Coran, 4:159 · Nu este nimeni dintre oamenii Cărții care să nu creadă în el înaintea morții sale,… 156
Coran, 4:164 · Allah i-a vorbit lui Mūsā cu… 351
Coran, 5:3 · Astăzi cei care au tăgăduit și-au pierdut speranța în privința religiei voastre. Nu… xii, 3, 19, 236
Coran, 5:5 · Astăzi vă sunt îngăduite cele bune. Hrana celor cărora le-a fost dată Cartea vă este… 237
Coran, 5:6 · Ștergeți-vă capetele și picioarele până la… 218, 219
Coran, 5:44 · Noi am pogorât Tora, în care sunt călăuzire și lumină. După ea judecau pentru cei de… 139
Coran, 5:48 · Judecă, așadar, între ei după ceea ce Allah a pogorât și nu le urma poftele,… 35
Coran, 5:49 · Mulți dintre oameni sunt… 43
Coran, 5:54 · O, voi care ați crezut, dacă vreunul dintre voi se leapădă de religia sa, Allah va… 53
Coran, 5:98 · Să știți că Allah este aspru la pedeapsă și că Allah este Iertător,… 8
Coran, 6:18 · El este Stăpânitorul deasupra robilor Săi și El este Cel Înțelept,… 84
Coran, 6:19 · Acest Coran mi-a fost revelat ca să vă avertizez prin el pe voi și pe cei la care va… 91
Coran, 6:27 · Dacă i-ai vedea când sunt opriți înaintea Focului și spun: «O, de am fi întorși, să… 232
Coran, 6:28 · Li s-a arătat ceea ce ascundeau mai înainte. Dacă ar fi întorși, s-ar întoarce la… 262
Coran, 6:33 · Știm că te întristează ceea ce spun. Ei nu te socotesc pe tine mincinos, ci cei… 158
Coran, 6:38 · Nu este nicio vietate pe pământ și nicio pasăre care zboară cu cele două aripi ale… 284
Coran, 6:59 · La El sunt cheile nevăzutului; nimeni în afară de El nu le știe. El știe ceea ce… 89
Coran, 6:60 · El este Cel care vă ia sufletele… 90
Coran, 6:61 · El este Stăpânitorul deasupra robilor… 84

Coran, 6:103 · Privirile nu Îl cuprind, dar El cuprinde privirile. El este Cel Pătrunzător,... 109
Coran, 6:116 · Dacă îi asculți pe cei mai mulți de pe pământ, te vor abate de la calea lui... 43, 414
Coran, 6:153 · Aceasta este calea Mea dreaptă; urmați-o! Nu urmați cărările, căci vă vor despărți... 60, 63, 65, 74, 410
Coran, 6:159 · cei care și-au dezbinat religia și au devenit... 29, 410
Coran, 6:164 · Niciun suflet nu câștigă decât împotriva sa și niciun purtător de povară nu va purta... 280
Coran, 7:8–9 · În ziua aceea, cântărirea va fi adevărată. Cei ale căror talere vor fi grele sunt... 112
Coran, 7:16 · El a spus: «Pentru că m-ai lăsat să rătăcesc, îi voi pândi pe calea Ta... 63
Coran, 7:23 · Ei au spus: «Domnul nostru, am fost nedrepți față de noi înșine. Dacă nu ne ierți și... 150
Coran, 7:30 · Ei și-au luat diavolii drept aliați în afară de Allah și socotesc că sunt... 24
Coran, 7:31 · O, fii ai lui Ādam, luați-vă podoaba la fiecare loc de... 223
Coran, 7:41 · Ei vor avea așternut din Gheena și deasupra lor învelitori. Astfel îi răsplătim pe... 379
Coran, 7:43 · Ei vor spune: «Laudă lui Allah, Cel care ne-a călăuzit spre aceasta! Nu am fi ajuns... 4
Coran, 7:54 · Ale Lui sunt creația și... 315, 317
Coran, 7:102 · Nu i-am găsit pe cei mai mulți dintre ei ținând vreun legământ; pe cei mai mulți... 43, 414
Coran, 7:143 · El a spus: «Nu Mă vei... 105, 106, 107, 254, 351
Coran, 7:148 · Poporul lui Mūsā, după plecarea lui, și-a făcut din podoabele lor un vițel, un trup... 20, 353
Coran, 7:157 · Cei care îl urmează pe Trimis, Profetul neștiutor de carte, pe care îl găsesc scris... 140
Coran, 8:2 · Credincioșii sunt numai cei ale căror inimi se cutremură când este amintit Allah,... 160
Coran, 8:26 · Aduceți-vă aminte când erați puțini și slăbiți pe pământ, temându-vă să nu vă... 199
Coran, 8:41 · Să știți că din orice pradă ați dobândi, o cincime este a lui Allah, a Trimisului și... 429
Coran, 8:42 · Pentru ca acela care piere să piară după o dovadă... xiii

Coran, 8:50 · De ai vedea când îngerii îi iau pe cei care nu au crezut, lovindu-le fețele și… 373
Coran, 8:62–63 · Dacă vor să te înșele, Allah îți este de ajuns. El este Cel care te-a întărit prin… ix
Coran, 9:6 · Dacă vreunul dintre cei care Îi fac asociați îți cere adăpost, dă-i adăpost ca să… 94, 99
Coran, 9:40 · Dacă nu îl sprijiniți, Allah l-a sprijinit când cei care au fost necredincioși l-au… 163
Coran, 9:79 · Cei care îi defăimează pe credincioșii care dăruiesc de bunăvoie milostenii și pe… 248
Coran, 9:100 · Înaintașii cei dintâi dintre emigranți și sprijinitori, precum și cei care i-au … 15, 41, 165, 169, 179, 328, 436
Coran, 9:117 · Allah a primit căința Profetului, a emigranților și a sprijinitorilor care l-au… 170
Coran, 10:18 · Ei adoră în afara lui Allah ceea ce nu le aduce nici rău, nici folos și spun:… 126
Coran, 10:26 · Pentru cei care au făcut bine este răsplata cea mai bună și încă un… 103
Coran, 10:32 · Ce mai este dincolo de adevăr, dacă nu… 30
Coran, 10:58 · Spune: «De harul lui Allah și de îndurarea Lui, de acestea să se… 3
Coran, 11:118–119 · Dacă Domnul tău ar fi voit, i-ar fi făcut pe oameni o singură comunitate. Dar ei nu… 412
Coran, 11:119 · în afară de cei de care Domnul tău a avut… 412
Coran, 12:17 · Tu nu ne vei crede, chiar dacă suntem… 157
Coran, 12:76 · Deasupra fiecărui cunoscător este unul mai… 262
Coran, 12:87 · Nu își pierde nădejdea în alinarea lui Allah decât neamul… 399
Coran, 12:103 · Cei mai mulți oameni nu sunt credincioși, oricât de mult ți-ai… 43, 414
Coran, 13:2 · Allah este Cel care a ridicat cerurile fără stâlpi pe care să-i vedeți, apoi S-a… 259
Coran, 13:16 · Spune: «Cine este Domnul cerurilor și al pământului?» Spune: «Allah!» Spune: «V-ați… 299, 315, 316
Coran, 13:38–39 · Am trimis trimiși înaintea ta și le-am dat soții și urmași. Niciunui trimis nu-i era… 9
Coran, 14:35–36 · Când Ibrāhīm a spus: «Domnul meu, fă această cetate sigură și ferește-mă pe mine și… 6, 403

Coran, 14:48 · În ziua în care pământul va fi schimbat cu alt pământ, și cerurile la fel, iar ei se… 279
Coran, 15:56 · A spus: «Cine deznădăjduiește de mila Domnului său în afară de cei… 399
Coran, 16:12 · În aceasta sunt semne pentru un neam care… 358
Coran, 16:32 · Cei pe care îngerii îi iau curați spunând: «Pace asupra voastră! Intrați în Paradis… 311
Coran, 16:44 · Cu dovezi limpezi și Scripturi. Ți-am coborât Pomenirea ca să le lămurești oamenilor… 323, 325
Coran, 16:118 · Nu Noi i-am nedreptățit, ci ei se nedreptățeau pe ei… 313
Coran, 17:1 · Slavă Celui care l-a dus pe robul Său noaptea de la Moscheea Sacră la Moscheea… 343, 344, 345
Coran, 17:78 · Împlinește rugăciunea de la înclinarea soarelui până la întunericul nopții și… 382
Coran, 17:79 · Iar într-o parte a nopții, veghează cu el în rugăciune, ca faptă în plus pentru… 124
Coran, 17:85 · Te întreabă despre duh. Spune: «Duhul ține de porunca Domnului meu, iar vouă nu vi… 346
Coran, 17:88 · Spune: «Dacă oamenii și djinnii s-ar aduna ca să aducă ceva asemenea acestui Coran,… 91
Coran, 17:102 · El a spus: «Tu știi că acestea nu le-a pogorât decât Domnul cerurilor și al… 158
Coran, 18:49 · Vor găsi de față ceea ce au făcut, iar Domnul tău nu nedreptățește pe… 313, 405
Coran, 19:42 · Când i-a spus tatălui său: «O, tată! De ce adori ceea ce nu aude, nu vede și nu îți… 353
Coran, 19:65 · Domnul cerurilor, al pământului și al celor dintre ele. Adoră-L și stăruie cu… 96
Coran, 19:68–71 · Pe Domnul tău, îi vom aduna pe ei și pe diavoli, apoi îi vom aduce în jurul Gheenei,… 130
Coran, 19:71 · Nu este niciunul dintre voi care să nu ajungă la… 127, 130
Coran, 19:71–72 · Nu este niciunul dintre voi care să nu ajungă la ea. Aceasta este o hotărâre de… 127, 131
Coran, 19:72 · Apoi îi izbăvim pe cei care s-au temut de Allah și îi lăsăm pe cei nedrepți în ea,… 131
Coran, 19:76 · Allah le sporește călăuzirea celor… 159
Coran, 20:5 · Cel Milostiv S-a înălțat deasupra… 80, 250

Coran, 20:50 · El a spus: «Domnul nostru este Cel care i-a dat fiecărui lucru alcătuirea sa, apoi… 258
Coran, 20:54 · În aceasta sunt semne pentru cei cu… 357
Coran, 20:89 · Nu văd ei că nu le dă niciun răspuns și nu are putere să le aducă nici rău, nici… 21, 98, 354
Coran, 20:110 · El știe ceea ce este înaintea lor și ceea ce este în urma lor, iar ei nu-L cuprind… 78, 81, 256, 257, 336
Coran, 20:114 · Spune: «Domnul meu, sporește-mi… 263
Coran, 20:121–122 · Au mâncat din el și li s-au arătat părțile rușinoase, iar ei au început să-și pună… 150
Coran, 20:123 · Când vă va veni de la Mine o călăuzire, cel care va urma călăuzirea Mea nu va rătăci… 73
Coran, 20:124 · Cel care se îndepărtează de aducerea-aminte de Mine va avea o viață… 119
Coran, 21:25 · Nu am trimis înaintea ta niciun trimis fără să-i revelăm: «Nu există divinitate… x
Coran, 21:34 · Nu i-am dat niciunui om de dinaintea ta nemurirea. Dacă tu mori, vor rămâne ei… 156
Coran, 21:63 · Întrebați-i, dacă pot… 21, 353
Coran, 21:65 · Știi bine că aceștia nu… 21
Coran, 21:66–67 · A spus: «Adorați în afară de Allah ceea ce nu vă poate aduce niciun folos și niciun… 22
Coran, 21:90 · Ei se grăbeau spre faptele bune, Ne chemau cu nădejde și teamă și erau smeriți față… 404
Coran, 21:92 · Cu adevărat, această comunitate a voastră este o singură comunitate, iar Eu sunt… x
Coran, 22:19–21 · Aceștia sunt doi potrivnici care s-au certat în privința Domnului lor. Celor care nu… 377
Coran, 22:20 · Prin ea se vor topi cele din pântecele lor și… 377
Coran, 22:46 · Oare nu au călătorit ei pe pământ, ca să aibă inimi cu care să judece ori urechi cu… 360
Coran, 22:62 · Aceasta pentru că Allah este Adevărul, ceea ce cheamă ei în afară de El este… xi, 388
Coran, 22:73–74 · O, oameni, vi s-a dat o pildă; ascultați-o! Cei pe care îi chemați în afara lui… 86
Coran, 22:73 · Nu vor crea nici măcar o muscă, chiar dacă s-ar aduna pentru aceasta. Iar dacă musca… 87, 299

Coran, 23:15–16 · Apoi, după aceasta, veți muri. Apoi, în Ziua Învierii, veți fi… 277
Coran, 23:18 · Am coborât din cer apă cu măsură și am așezat-o în… 304
Coran, 23:52 · Cu adevărat, această comunitate a voastră este o singură comunitate, iar Eu sunt… x
Coran, 23:53 · Ei și-au împărțit rânduiala între ei în scrieri, fiecare partid fiind bucuros de… 422
Coran, 23:102 · Cei ale căror talere vor fi grele sunt cei… 112
Coran, 24:2 · Pe femeia și pe bărbatul care săvârșesc zină, biciuiți-i pe fiecare cu o sută de… 214
Coran, 24:36–37 · În case pe care Allah a îngăduit să fie înălțate și în care să fie pomenit Numele… 397
Coran, 25:44 · Ori socotești că cei mai mulți dintre ei aud ori judecă? Ei nu sunt decât asemenea… 359
Coran, 26:105 · Neamul lui Nūḥ i-a socotit mincinoși pe… 142
Coran, 26:123 · ʿĀd i-a socotit mincinoși pe… 142
Coran, 26:141 · Thamūd i-a socotit mincinoși pe… 143
Coran, 26:176 · Oamenii desișului i-au socotit mincinoși pe… 143
Coran, 26:192–195 · El este pogorât de Domnul lumilor. Cu el a coborât Duhul cel credincios asupra… 100
Coran, 27:14 · Le-au tăgăduit din nedreptate și trufie, deși sufletele lor erau încredințate de… 158
Coran, 27:65 · Spune: «Nimeni dintre cei din ceruri și de pe pământ nu cunoaște nevăzutul, în afară… 406
Coran, 28:50 · Dacă nu îți răspund, să știi că ei nu fac decât să-și urmeze poftele. Și cine este… 35, 71
Coran, 28:60 · Tot ceea ce vi s-a dat este numai folosul vieții lumești și podoaba ei, iar ceea ce… 358
Coran, 29:26 · Lūṭ a crezut în… 157
Coran, 29:43 · Aceste pilde le dăm oamenilor, dar nu le înțeleg decât cei care au… 358
Coran, 29:50 · Ei au spus: «De ce nu i-au fost coborâte semne de la Domnul său?» Spune: «Semnele… 305
Coran, 30:6 · Făgăduința lui Allah. Allah nu Își încalcă făgăduința, însă cei mai mulți oameni nu… 392
Coran, 30:32 · Dintre cei care și-au dezbinat religia și au ajuns grupări, fiecare parte este… 75
Coran, 31:15 · Dacă cei doi se străduiesc împotriva… 208, 209

Coran, 31:17 · Poruncește binele, oprește răul și rabdă ceea ce te atinge! Aceasta ține de… 420
Coran, 32:21 · Îi vom face să guste din pedeapsa mai… 118
Coran, 33:21 · Aveți în Trimisul lui Allah o pildă frumoasă, pentru cel care nădăjduiește în Allah… 324, 331
Coran, 33:36 · Nu i se cuvine unui credincios și nici unei credincioase, atunci când Allah și… 340, 389
Coran, 35:1 · Laudă lui Allah, Făcătorul cerurilor și al… 2
Coran, 35:10 · Cel care dorește puterea să știe că toată puterea este a lui Allah. Către El se… 80
Coran, 35:18 · Niciun suflet împovărat nu poartă povara altuia. Dacă unul împovărat cheamă pe… 362
Coran, 35:41 · Allah ține cerurile și pământul să nu se clintească, iar dacă s-ar clinti, nimeni în… 88
Coran, 36:54 · Astăzi niciun suflet nu va fi nedreptățit cu nimic și nu veți fi răsplătiți decât… 280
Coran, 36:81 · Oare Cel care a creat cerurile și pământul nu este în stare să creeze asemenea lor?… 293
Coran, 36:82 · Când voiește un lucru, porunca Lui este doar să-i spună: «Fii!», iar acesta… 95, 258
Coran, 37:96 · Allah v-a creat pe voi și ceea ce… 293
Coran, 38:26 · O, Dāwūd, Noi te-am făcut urmaș cu autoritate pe pământ. Judecă, așadar, între… 38
Coran, 39:53 · Spune: «O, robii Mei care ați întrecut măsura împotriva voastră! Nu deznădăjduiți de… 400
Coran, 39:62 · Allah este Creatorul tuturor lucrurilor și El este Ocrotitor peste… 293, 315
Coran, 39:67 · Ei nu L-au prețuit pe Allah după cum I se cuvine, deși întregul pământ va fi în… 85
Coran, 39:68 · Se va sufla în Trâmbiță și vor cădea morți cei din ceruri și cei de pe pământ, în… 277, 278, 279
Coran, 40:4 · Nu se ceartă asupra versetelor lui Allah decât cei care nu au crezut. Să nu te… 375
Coran, 40:17 · Astăzi fiecare suflet este răsplătit pentru ceea ce a dobândit. Astăzi nu există… 313
Coran, 40:18 · Cei nedrepți nu vor avea nici prieten apropiat și nici mijlocitor care să fie… 122
Coran, 40:46 · Focului îi sunt înfățișați dimineața și… 118, 119

Coran, 40:60 · Domnul vostru a spus: «Chemați-Mă și vă voi… 22
Coran, 41:17 · Cât despre Thamūd, i-am… 369
Coran, 41:30 · Cei care au spus: «Domnul nostru este Allah», apoi au fost statornici, asupra lor… 373
Coran, 41:46 · Cine face bine o face pentru sine, iar cine face rău o face împotriva sa. Domnul tău… 313
Coran, 42:7 · O parte în Paradis și o parte în Focul… 283, 284
Coran, 42:10 · Orice lucru asupra căruia aveți dezacord, judecata lui este la… 102
Coran, 42:11 · Nimic nu este asemenea Lui, iar El este Cel care Aude, Cel care… 76, 81, 96, 246
Coran, 42:13 · V-a statornicit din religie ceea ce i-a poruncit lui Nūḥ, ceea ce ți-am revelat ție… 32
Coran, 42:21 · Au ei asociați care le-au statornicit din religie ceea ce Allah nu a… 31, 33, 316
Coran, 42:23 · Spune: «Nu vă cer pentru aceasta altă răsplată decât dragostea față de… 429
Coran, 42:52 · Dar l-am făcut o lumină prin care călăuzim pe cine voim dintre robii… 100
Coran, 43:32 · Oare ei împart mila Domnului tău? Noi am împărțit între ei traiul în viața lumească… 363
Coran, 43:36 · Celui care se întoarce de la pomenirea Celui Milostiv îi rânduim un diavol, care îi… 25
Coran, 43:37 · Ei îi abat de la cale, iar aceștia socotesc că sunt… 23, 24, 25
Coran, 43:43–44 · Ține-te de ceea ce ți-a fost revelat! Tu ești pe o cale dreaptă. El este o cinstire… 430
Coran, 43:44 · și pentru neamul… 430
Coran, 43:77 · Ei vor striga: «O, Mālik, să ne pună Domnul tău capăt!» El va spune: «Veți rămâne… 108
Coran, 45:18–19 · Apoi te-am așezat pe o cale legiuită în privința religiei. Urmeaz-o și nu urma… 36
Coran, 45:23 · L-ai văzut pe cel care și-a luat pofta drept divinitate, pe care Allah l-a lăsat să… 37
Coran, 46:4 · Spune: «Vedeți voi cele pe care le chemați în afara lui Allah? Arătați-mi ce au… 298, 316
Coran, 46:13 · Cei care au spus: «Domnul nostru este Allah», apoi au fost statornici, nu vor avea… 372

Coran, 47:19 · Să știi, așadar, că nu există divinitate vrednică de adorare în afară de Allah și… 8
Coran, 47:38 · Dacă vă întoarceți, El vă va înlocui cu alți oameni, care nu vor fi asemenea… 52
Coran, 48:11 · Ei spun cu limbile lor ceea ce nu este în inimile… 159
Coran, 48:15 · Ei doresc să schimbe cuvântul lui Allah. Spune: «Nu ne veți urma! Astfel a spus… 94, 99
Coran, 48:18 · Allah a fost mulțumit de credincioși când îți jurau credință sub copac. El a știut… 165, 180, 328, 436, 438
Coran, 48:29 · Muḥammad este Trimisul lui Allah. Cei care sunt cu el sunt aspri față de… 180, 181, 329, 330, 437
Coran, 49:10 · Credincioșii sunt… 236
Coran, 49:13 · O, oameni! Noi v-am creat dintr-un bărbat și o femeie și v-am făcut popoare și… 432
Coran, 49:14 · Beduinii au spus: «Am crezut.» Spune: «Nu ați crezut, ci spuneți: Ne-am supus, căci… 235
Coran, 50:35 · Ei vor avea în el tot ceea ce voiesc, iar la Noi este un… 104
Coran, 53:3–4 · El nu vorbește după poftă. Nu este decât o revelație care îi este… 322, 324
Coran, 53:4 · Nu este decât o revelație care îi este… 390
Coran, 53:18 · El a văzut dintre cele mai mari semne ale Domnului… 344
Coran, 53:26 · Câți îngeri sunt în ceruri a căror mijlocire nu folosește cu nimic decât după ce… 126
Coran, 55:19–20 · El a lăsat cele două mări să se întâlnească. Între ele este o barieră pe care nu o… 115
Coran, 55:26–27 · Toți cei de pe el sunt pieritori și rămâne fața Domnului tău, Plină de măreție și… 276
Coran, 57:3 · El este Cel Dintâi și Cel de pe Urmă, Cel de Deasupra și Cel Ascuns, și El este… 82
Coran, 57:12 · În ziua în care îi vei vedea pe credincioși și pe credincioase cu lumina lor mergând… 132
Coran, 57:13 · În ziua în care fățarnicii și fățarnicele le vor spune celor care au crezut:… 132, 133
Coran, 57:13–15 · În ziua în care fățarnicii și fățarnicele le vor spune celor care au crezut:… 133
Coran, 57:14 · Îi vor striga: «Oare nu eram împreună cu… 133
Coran, 57:22 · Nicio nenorocire nu se abate asupra pământului și nici asupra voastră fără să fie… 292

Coran, 59:7 · Ceea ce vă dă Trimisul luați, iar de la ceea ce vă oprește… 319, 324, 390
Coran, 59:8 · Pentru emigranții săraci, care au fost alungați din casele și de la averile lor,… 169
Coran, 59:9 · Cei care s-au statornicit în Cetate și în credință înaintea lor îi iubesc pe cei… 170, 171
Coran, 59:10 · Cei care au venit după ei spun: «Domnul nostru, iartă-ne pe noi și pe frații noștri… 16, 173, 175, 177
Coran, 59:14 · Îi socotești uniți, dar inimile lor sunt… 17
Coran, 59:18 · O, voi care ați crezut, temeți-vă de Allah! Fiecare suflet să privească ce a… 281, 295
Coran, 61:6 · Când ʿĪsā, fiul lui Maryam, a spus: «O, fii ai lui Israel, eu sunt Trimisul lui… 142
Coran, 62:9–10 · O, voi cei care ați crezut! Când se cheamă la rugăciune în ziua de vineri,… 396
Coran, 62:10 · Și pomeniți-L mult pe Allah, poate veți… 396
Coran, 63:1 · Când vin la tine ipocriții, spun: «Mărturisim că tu ești Trimisul lui Allah.» Allah… 388
Coran, 63:4 · Când îi vezi, trupurile lor îți plac, iar dacă vorbesc, le asculți cuvintele. Sunt… 225
Coran, 66:8 · În ziua în care Allah nu îl va rușina pe Profet și pe cei care au crezut împreună cu… 132
Coran, 67:3 · Cel care a creat șapte ceruri unele deasupra altora. Nu vezi în creația Celui… 260
Coran, 70:29–31 · Cei care își păzesc părțile intime, în afară de soțiile lor ori de cele stăpânite de… 213
Coran, 72:26–27 · Cunoscătorul nevăzutului, El nu dezvăluie nimănui nevăzutul Său, în afară de un… 406
Coran, 72:27 · În afară de un trimis pe care îl… 407
Coran, 73:12 · La Noi se află fiare și un Foc… 378
Coran, 74:31 · Nu am pus drept păzitori ai Focului decât îngeri și nu am făcut numărul lor decât o… 160
Coran, 74:48 · Nu le va folosi mijlocirea… 122
Coran, 75:22–23 · În ziua aceea, unele fețe vor fi strălucitoare, privind spre Domnul… 104
Coran, 75:23 · Privind spre Domnul… 104
Coran, 76:4 · Noi am pregătit pentru necredincioși lanțuri, cătușe și un Foc… 378

Coran, 78:26 · O răsplată pe… 105
Coran, 78:40 · Necredinciosul va spune: «O, de aș fi fost… 285
Coran, 79:24 · A spus: «Eu sunt domnul vostru cel mai… 2
Coran, 81:5 · Când fiarele vor fi… 284
Coran, 83:7–8 · Nicidecum! Cartea celor nelegiuiți este în Sijjīn. Și ce te va face să știi ce este… 148
Coran, 83:15 · Nicidecum! În ziua aceea, ei vor fi împiedicați printr-un văl să-L vadă pe Domnul… 105
Coran, 83:18 · Nicidecum! Cartea celor drepți este în… 148
Coran, 83:24 · Vei recunoaşte pe feţele lor strălucirea… 104
Coran, 87:9–13 · Adu aminte, dacă aducerea-aminte folosește! Își va aduce aminte cel care se teme,… 128
Coran, 89:5 · Oare în aceasta se află un jurământ pentru cel cu… 356
Coran, 89:22 · Și va veni Domnul tău și îngerii, rând după… 252
Coran, 92:4–10 · Strădania voastră este felurită. Cât despre cel care dăruiește, se teme de Allah și… 337
Coran, 98:4 · Cei cărora li s-a dat Cartea nu s-au dezbinat decât după ce le-a venit dovada… 421
Coran, 101:6–11 · Cel ale cărui talere vor fi grele va avea o viață plăcută. Cel ale cărui talere vor… 113
Coran, 102:2 · Până când ați vizitat… 115

Indexul relatărilor și citatelor

...oameni față de a căror rugăciune veți socoti puțină rugăciunea voastră și față de a căror adorare veți socoti... 196
«Vă îndemn la teama de Allah, la ascultare și supunere, chiar dacă ar ajunge să vă conducă un rob» — iar într-o... 46
A fost pogorât versetul lapidării. L-am citit și l-am păstrat în minte, iar Trimisul lui Allah ﷺ a lapidat și am... 215
Abū Bakr este în Paradis, ʿUmar este în Paradis, ʿAlī este în Paradis, ʿUthmān este în Paradis, Ṭalḥah este în... 163
Aceasta este calea lui... 64
Aceasta pentru că Sunna și comunitatea au statornicit temeinic întreaga rânduială a... 28
Această comunitate se va despărți în șaptezeci și trei de grupări; toate sunt în Foc, în afară de... 48, 408
Acestea sunt cărări; pe fiecare cărare este un diavol care îi cheamă pe oameni către... 64
Allah a ales Kinānah dintre urmașii lui Ismāʿīl, a ales Quraysh din Kinānah, a ales Banū Hāshim din Quraysh și m-a... 428
Allah a impus îndatoriri, așadar nu le neglijați; a oprit lucruri, așadar nu le încălcați; și a păstrat tăcerea... 341
Allah coboară la cerul cel mai de... 245
Allah i-a dat Gheenei două răsuflări: una vara, aceasta fiind cea mai mare arșiță pe care o simțiți, și una iarna,... 146
Allah iubește să fie folosite înlesnirile Sale, așa cum urăște să fie săvârșită neascultarea de... 218
Allah l-a creat pe Ādam după chipul... 251
Allah să lumineze chipul celui care a auzit vorba mea, a păstrat-o și a transmis-o așa cum a auzit-o! Căci se... 321
Allah, Atotputernicul și Mărețul, a statornicit obligații; nu le pierdeți! A oprit lucruri; nu le încălcați! A... 213
Am văzut că oamenii nu îl pun pe nimeni deopotrivă cu... 167
Arabii nu vor recunoaște această conducere decât acestui neam din... 194

Arșița puternică este din dogoarea… 145
Ascultarea este numai în ceea ce este… 185
Ascultați și… 207
Asocierea ascunsă: omul se ridică să se roage și își înfrumusețează rugăciunea pentru că vede că alt om îl… 228
Căci pentru cel care îi ucide este… 197
Căutați adăpost la Allah de patru lucruri: de pedeapsa Gheenei, de pedeapsa mormântului, de încercarea vieții și a… 118
când i se spune: «Cine este Domnul tău?», spune: «Nu știu.» «Cine este profetul tău?» «Nu știu.» «Care este… 116
Când judecătorul face un efort de interpretare și nimerește, are două răsplăți; când face un efort de interpretare… 26
Când sunt amintiți companionii mei,… 172, 175
Ceea ce este stabilit de la Profet ﷺ prin cuvânt, faptă sau… v
ceea ce te-a atins nu putea să te ocolească, iar ceea ce te-a ocolit nu putea să te… 294
Cei care îndreaptă când oamenii se… 425
Cei care îndreaptă ceea ce au stricat… 426
Cei doi sunt… 407
Cei mai buni dintre voi sunt cei din generația mea, apoi cei care îi urmează, apoi cei care îi urmează pe… 41, 52
Cei mai buni dintre voi sunt cei din generația… 327, 434
Cel a cărui socoteală este cercetată amănunțit este… 283
Cel care atacă legitimitatea califatului vreunuia dintre aceștia este mai rătăcit decât măgarul familiei… 166
Cel care introduce în această religie a noastră ceva ce nu ține de ea, acel lucru este… 33, 391
Cel care își părăsește religia, despărțindu-se de… 274
Cel care l-a întâlnit pe Profet ﷺ, crezând în el, și a murit în această stare, chiar dacă între timp s-a petrecut… 168
Cel care mărturisește că nu există divinitate vrednică de adorare în afară de Allah, că Muḥammad este Trimisul lui… 147
Cel care ne înșală nu este dintre… 365, 367
Cel care rostește un cuvânt împotriva companionilor Trimisului lui Allah ﷺ este un om al… 172, 178
Cel care săvârșește în ea o fărădelege ori adăpostește un făptuitor al fărădelegii, asupra lui este blestemul lui… 439

Cel care uită o rugăciune ori o pierde dormind să o împlinească atunci când își aduce aminte. Nu are altă ispășire… 382
Cel care urmează ceea ce urmez eu și companionii… 30
Cel care vine la Mine mergând, Eu vin la el… 247
Cel… 281
Cel de față dintre voi să îi transmită celui… 322
Cel de pe… 84
Cel… 83
Cel Dintâi fără… 84
Cel dintre voi care va trăi va vedea multe deosebiri, așadar țineți-vă de Sunna… 29
Cel neputincios este cel care își lasă sufletul să-și urmeze… 282
Cele mai rele lucruri sunt cele… 51
Celui care introduce în această rânduială a noastră ceva care nu face parte din ea, acel lucru îi este… 18
Celui care săvârșește o faptă ce nu este după rânduiala noastră, acea faptă îi este… 18, 34, 390
Cercetează, așadar — Allah să aibă milă de tine! — cuvintele oricui le auzi, mai ales dintre oamenii vremii tale.… 57
Chiar dacă ar ajunge să vă conducă un rob… 184
Chiar dacă ar fi un rob cu mădularele… 184
Cine este mai nedrept decât cel care încearcă să creeze asemenea creației… 300
coboară spre seară în ziua de… 250
Comunitatea mea se va împărți în șaptezeci și trei de grupări. Toate sunt în Foc, în afară de… 413
Comunitatea mea se va împărți în șaptezeci și trei de grupări. Toate sunt în Foc, în afară de una: comunitatea… 409
Conducătorii sunt din… 193
Credinciosul este pentru credincios ca o clădire ale cărei părți se întăresc unele pe… 236
Credincioșii, în dragostea, îndurarea și grija lor unii față de alții, sunt asemenea trupului. Dacă un mădular… 235
Credința este să crezi în Allah, în îngerii Săi, în cărțile Sale, în trimișii Săi, în Ziua de Apoi și să crezi în… 135
Cu mădularele… 202
Cugetați asupra creației și nu cugetați asupra lui… 256

Dacă Allah i-ar pedepsi pe locuitorii cerurilor Sale și ai pământului Său, i-ar pedepsi fără să îi nedreptățească.… 312
Dacă ar fi intrat în el, nu ar mai fi ieșit. Ascultarea este numai în ceea ce este… 208
Dacă Îmi cere, îi voi da negreșit, iar dacă Îmi cere adăpost, îi voi da negreșit… 248
Dați viață celor pe care le-ați… 301
Dați-i întâietate lui Quraysh și nu vă așezați înaintea… 193
Dăruiește-i lui Muḥammad al-Wasīlah și întâietatea și ridică-l la rangul lăudat pe care i l-ai… 124
Din cele transmise despre ei, unele nu sunt adevărate, ci sunt minciuni și strecurări răuvoitoare. În cele… 176
Din frumusețea Islamului omului face parte părăsirea a ceea ce nu îl… 339, 341
Din neamul acestuia vor… 195
Dintre temeliile Ahl al-Sunnah wa-l-Jamā'ah face parte curăția inimilor și a limbilor lor față de companionii… 174
Domnul nostru coboară la cerul cel mai de… 250
După chipul Celui… 251
După mine veți vedea că alții sunt preferați vouă. Răbdați până când mă veți întâlni la… 202
el aude loviturile încălțărilor… 116
Este aproape vremea când un om sătul, rezemat pe divanul său, va spune: «Între noi și voi este Cartea lui Allah,… 321
este cel care își cere… 282
Este… 238
Este o milostenie pe care Allah v-a dăruit-o; primiți milostenia… 221
Eu mă voi ocupa de… 123
Față de Allah, de Cartea Sa, de Trimisul Său, de conducătorii musulmanilor și de oamenii de rând dintre… 203
Față de Allah, de Cartea Sa, de Trimisul Său, de conducătorii musulmanilor, de credincioși și de oamenii lor de… 364
felul în care este rămâne necunoscut, credința în ea este obligatorie, iar întrebarea despre… 251
Femeia nu o căsătorește pe altă femeie și nu se căsătorește singură; femeia care săvârșește zină este cea care se… 265
Feriți-vă… 50

Feriți-vă de exagerare, fiindcă exagerarea i-a dus la pieire pe cei de dinaintea… 197
Feriți-vă de lucrurile născocite, căci orice lucru născocit este o inovație religioasă, iar orice inovație… 18, 47
Feriți-vă de lucrurile… 50
Fiul fratelui meu, rugăciunea este cel mai bun lucru pe care îl fac oamenii. Când oamenii fac bine, fă bine… 191
I se deschide o ușă spre Foc; mormântul i se strânge până când coastele i se întrepătrund; îi vin din vântul… 117
Iese din Foc cel în a cărui inimă este chiar mai puțină, mai puțină credință decât greutatea unui grăunte de… 161
Inimile robilor sunt între două degete dintre degetele Celui Milostiv, Atotputernicul și… 245, 247
Inimile robilor sunt între două degete dintre degetele Celui… 402
Islamul a început străin și se va întoarce străin, așa cum a început. Fericire celor… 425
Islamul este să mărturisești că nu există divinitate vrednică de adorare în afară de Allah și că Muḥammad este… 233
Islamul înseamnă să mărturisești că nu există divinitate vrednică de adorare în afară de Allah și că Muḥammad este… 386
Islamul unui rob nu este deplin până când acesta nu urmează, nu crede și nu se… 67
Îl veți vedea pe Domnul vostru așa cum vedeți luna în noaptea cu lună plină, fără să vă înghesuiți pentru a-L… 374
În numele lui Allah, Cel Milostiv,… 1
Îndată ce Allah a creat Condeiul, a spus: «Scrie ceea ce va fi până în Ziua Învierii!» Atunci Condeiul a scris… 333
Întâlnirea cu Tine este adevărată, făgăduința Ta este adevărată, Paradisul este adevărat și Focul este… 147
Într-o parte din elocvență este… 56
Între rob și necredință se află părăsirea… 380
L-am văzut pe Domnul meu în cea mai frumoasă… 245, 251
Lapidarea este… 216
Legământul dintre noi și ei este rugăciunea. Cel care o părăsește a devenit… 380
Luați de la mine riturile pelerinajului… 323, 331
Lucrați, fiindcă fiecăruia îi este înlesnit lucrul pentru care a fost… 337
Lucrul de care mă tem cel mai mult pentru voi este asocierea… 226

Lumină! Cum să-L fi… 255
Mi s-a poruncit să lupt cu oamenii până când spun: «Nu există divinitate vrednică de adorare în afară de Allah.»… 271
Mi s-a poruncit să lupt împotriva oamenilor până când spun: «Nu există divinitate vrednică de adorare în afară de… 387
Mi-au fost date Coranul și, împreună cu el, ceva asemenea… 321
necredința… 44
Nici eu, decât dacă Allah mă învăluie în mila… 311
Niciun arab nu are întâietate asupra unui nearab și niciun alb asupra unui negru decât prin teama de Allah. Voi… 432
Niciun neam nu introduce o inovație religioasă fără să fie înlăturată o parte asemenea ei din… 19
Niciunul dintre voi nu crede până când dorința sa nu urmează ceea ce am adus… 39
Niciunul dintre voi nu va intra în Paradis prin fapta… 310, 311
Niciunul dintre voi să nu moară decât având gând bun despre Allah, Preaputernicul și… 405
Nimeni nu are scuză pentru o rătăcire pe care a urmat-o, socotind-o călăuzire, și nici pentru o călăuzire pe care… 23
Nu așa, o, ʿĀ'ishah! Ci credinciosul primește vestea la moarte și iubește întâlnirea cu Allah, iar Allah iubește… 372
Nu este căsătorie decât cu un tutore și doi martori… 264
Nu există ascultare față de o făptură în neascultarea de… 185, 208
Nu îi iubește pe anșār decât un credincios și nu îi urăște decât un… 439
Nu îi ocărâți pe companionii… 175
Nu îi ocărâți pe companionii mei! Nu îi ocărâți pe companionii mei! Pe Cel în mâna Căruia este sufletul meu! Dacă… 435
Nu îi ocărâți pe companionii mei! Pe Cel în mâna Căruia este sufletul meu, dacă unul dintre voi ar cheltui aur cât… 174, 327
Nu se teme de ea decât credinciosul și nu se socotește în siguranță față de ea decât… 228
Nu spune: «Dacă aș fi făcut, ar fi fost cutare și cutare!», ci spune: «Aceasta este hotărârea lui Allah, iar El a… 338
Nu știi, o, ʿUmar! Poate că Allah, Atotputernicul și Mărețul, a privit spre oamenii de la Badr și a spus: «Faceți… 176
Nu, ei au fugit de necredință, dar sunt oameni care s-au răzvrătit împotriva… 205
Nu! Unii dintre voi sunt conducători ai… 155

O, Allah, fii… 40
O, Cel care întorci inimile, ține-mi inima statornică în religia… 6
O, Muḥammad, ridică-ți capul! Cere și ți se va da; mijlocește și mijlocirea îți va fi… 123
O, robii Mei! Mi-am oprit Mie Însumi nedreptatea și am făcut-o oprită între voi, așadar nu vă nedreptățiți unii pe… 314
Oamenii nu au născocit vreo inovație fără să fie înlăturată o parte pe măsura ei din… 53
Oamenii nu au născocit vreo inovație fără să piardă o parte pe măsura ei din… 45
Ori… 238
Ori respinge ceva dintre relatările Trimisului lui Allah… 242
Ori să creeze o furnică… 300
Orice femeie căsătorită fără tutore are căsătoria nulă, nulă,… 265
Orice lucru născocit este o inovație religioasă, iar orice inovație religioasă este o… 19, 48
Ostentația. În Ziua Învierii, când oamenii sunt răsplătiți pentru faptele lor, Allah, Atotputernicul și Mărețul,… 227
Patru însușiri: cel în care se află toate este fățarnic deplin, iar cel în care se află una are o însușire a… 226
Pe bărbatul în vârstă și pe femeia în vârstă, dacă săvârșesc zină, lapidați-i negreșit, ca pedeapsă de la Allah,… 215
Pe cel care iubește întâlnirea cu Allah, Allah iubește să îl… 371
Pe cel care își schimbă religia… 273
Pentru bikr cu bikr: o sută de lovituri de bici și îndepărtare pentru un… 214
Pomeniți des pe cea care curmă plăcerile, căci ea împuținează multul și sporește… 278
Primii cu care se întețește Focul în Ziua Învierii sunt învățatul care nu lucrează potrivit cunoașterii sale, cel… 378
Primul lucru la care îi chemi să fie mărturisirea că nu există divinitate vrednică de adorare în afară de Allah.… 381
Profetul ﷺ a împlinit pentru al-Najāshī rugăciunea funerară în absența celui mort și a rostit pentru el patru… 302
Profeții sunt frați de… 140
Rabdă, chiar dacă este un rob… 201, 202
Răbdați până când mă veți întâlni la… 201
Religia este… 203, 365
Religia este sinceritatea. Religia este sinceritatea. Religia este… 364

Rugați-vă așa cum m-ați văzut pe mine… 323, 331
S-au înmulțit cei care chemau la altceva decât calea adevărului și a comunității… 420
Să creeze atunci un grăunte sau un bob de… 300
Să crezi în Allah, în îngerii Săi, în cărțile Sale, în trimișii Săi, în Ziua de Apoi și să crezi în hotărârea… 234, 291
Să nu fie ținute în căsătorie împreună o femeie și mătușa ei din partea tatălui, nici o femeie și mătușa ei din… 326
Să știi că ceea ce te-a atins nu putea să te ocolească, iar ceea ce te-a ocolit nu putea să te… 297, 338
Să vă vestesc despre ceea ce mă face să mă tem pentru voi mai mult decât Mesia cel… 227
Sângele, averile și onoarea voastră vă sunt inviolabile unii față de… 270
Se poate ca acela căruia i se transmite să înțeleagă mai bine decât cel care a… 58
Se poate ca un purtător de cunoaștere să nu aibă el însuși înțelegere… 58
se va… 155
Sfârșitul acestei comunități nu va fi îndreptat decât prin ceea ce i-a îndreptat… 42
Sufletul îi este trimis înapoi, până când Munkar și Nakīr îl întreabă despre credință și rânduielile… 349
și își face speranțe deșarte în privința lui… 282
și lucrează pentru ceea ce urmează… 282
Și orice rătăcire este în… 47
și-a scos de la gât legătura… 187
Tot ce ține de musulman îi este inviolabil musulmanului: sângele, averea și onoarea… 270
Toți oamenii pornesc de dimineață: unul își eliberează sufletul, iar altul îl duce la… 337
Trimisul lui Allah ﷺ ne-a lăsat fără să existe vreo pasăre care își mișcă aripile în văzduh despre care să nu ne… 39
Tu ești Cel Dintâi și nu este nimic înaintea Ta; Tu ești Cel de pe Urmă și nu este nimic după Tine; Tu ești Cel de… 83, 261
Tu mergi la un neam dintre oamenii Cărții. Primul lucru la care îi chemi să fie mărturisirea că nu există… 387
Ține-te de comunitatea musulmanilor și de imamul… 12
Țineți-vă de comunitate, căci Mâna lui Allah este asupra… 12

Țineți-vă de Sunna mea și de Sunna califilor drept călăuziți de după mine! Țineți-vă de ea și apucați-o cu… 391
Țineți-vă de Sunna mea și de Sunna califilor drept… 51
Uimitoare este situația credinciosului! Tot ceea ce i se întâmplă este bine pentru el. Dacă are parte de bucurie… 307
Un conducător dintre noi și unul dintre… 193
Unul dintre voi împlinește fapta oamenilor Focului până când între el și Foc nu mai este decât un cot. Atunci îl… 402
Unul dintre voi împlinește fapta oamenilor Paradisului până când între el și Paradis nu mai este decât un cot.… 401
Unul dintre voi împlinește faptele oamenilor Paradisului până când nu mai este între el și acesta decât un cot,… 210
V-am lăsat pe o cale luminoasă, a cărei noapte este asemenea… xi
Vai ție! Cine va fi drept dacă eu nu sunt… 195
Vă îndemn la teama de Allah, la ascultare și supunere, chiar dacă ar ajunge să vă conducă un… 184
Vă las ceea ce, dacă vă țineți de el, nu veți rătăci după mine: Cartea lui Allah și Sunna… 40
Vălul Său este lumina. Dacă l-ar da la o parte, strălucirile feței Sale ar arde toate făpturile Sale la care… 255
Vânzarea este numai prin bună… 398
vine în Ziua Învierii pentru a judeca între robii… 250
Voi nu auziți ceea ce spun mai bine decât ei, însă ei nu pot rosti — ori: nu pot… 306
vorbele de colo-colo, mulțimea întrebărilor și risipirea… 341

Glosar

Ahl al-Sunnah wa-l-Jamāʿah أهل السنة والجماعة
Oamenii Sunnei și ai comunității: companionii Profetului ﷺ și cei care îi urmează în bine.

Bidʿah بدعة
Lucru introdus în religie fără o dovadă din Carte și Sunna.

Īmān إيمان
Credința cuprinde rostire și faptă; ea crește prin ascultare și scade prin neascultare.

Ijtihād اجتهاد
Efortul învățatului calificat de a afla judecata prin cercetarea dovezilor.

Jamāʿah جماعة
Comunitatea unită pe adevăr; în comentariu se deosebește de simpla mulțime adunată pe o rătăcire.

Khuffayn خفّان
Încălțăminte care acoperă picioarele și peste care se discută ștergerea la abluțiune.

Mirāʾ مراء
Dispută fără folos, care stârnește îndoiala și ocupă timpul.

Mutʿah متعة
În pasajul despre căsătorie, căsătoria încheiată pentru un termen hotărât.

Qadar قدر
Predestinarea: cunoașterea, scrierea, voința și crearea de către Allah.

Rāfiḍah رافضة
Denumirea folosită în lucrare pentru cei care îi resping și îi defăimează pe companionii amintiți în comentariu.

Ṣirāṭ صراط
Podul deasupra Gheenei, pe care oamenii îl vor trece potrivit celor explicate în text.

Sunna سنة
În titlul acestei lucrări, calea Trimisului ﷺ și a companionilor săi, cuprinzând crezul, adorarea și purtarea.

Tawḥīd توحيد
A-L recunoaște pe Allah Unic și a-L adora numai pe El.

Tawātur تواتر
Transmitere printr-o mulțime de relatatori, deosebită în text de relatările cu transmitere restrânsă.

Walī ولي
În capitolul căsătoriei, tutorele care încheie căsătoria pentru femeia aflată în grija sa.

Zakāt زكاة
Dania obligatorie din bunurile pentru care sunt îndeplinite condițiile legiuite.

Bibliografie

1. Ṣāliḥ ibn Fawzān al-Fawzān. Itḥāf al-Qārī bi-l-taʿlīqāt ʿalā Sharḥ al-Sunnah li-l-imām al-Barbahārī. Două volume. 1443 H / 2022.

2. Al-Ḥasan ibn ʿAlī al-Barbahārī. Sharḥ al-Sunnah.

3. Al-Bukhārī. Al-Ṣaḥīḥ.

4. Muslim ibn al-Ḥajjāj. Al-Ṣaḥīḥ.

5. Aḥmad ibn Ḥanbal. Al-Musnad.

6. Abū Dāwūd. Al-Sunan.

7. Al-Tirmidhī. Al-Jāmiʿ.

8. Ibn Mājah. Al-Sunan.

9. Al-Nasāʾī. Al-Sunan.

10. Ibn Ḥibbān. Al-Ṣaḥīḥ.

11. Al-Ṭabarānī. Al-Muʿjam al-kabīr; Al-Muʿjam al-ṣaghīr.

12. Ibn Baṭṭah. Al-Ibānah.

13. Al-Dārimī. Al-Sunan.

14. ʿAbd ibn Ḥumayd. Al-Muntakhab min al-Musnad.

15. Ibn Taymiyyah. Al-ʿAqīdah al-Wāsiṭiyyah; Majmūʿ al-fatāwā.

16. Ibn Qayyim al-Jawziyyah. Al-Kāfiyah al-shāfiyah.

17. Ibn Mālik. Al-Kāfiyah al-shāfiyah.

18. Al-Dhahabī. Siyar aʿlām al-nubalāʾ.

19. Al-Khaṭīb al-Baghdādī. Tārīkh Baghdād.

20. Ibn ʿAbd al-Barr. Al-Istīʿāb fī maʿrifat al-aṣḥāb.

21. Coranul. Text arab: Tanzil Project, Uthmani 1.1, CC BY 3.0, © 2007–2026 Tanzil Project. https://tanzil.net. Lecturile discutate explicit în comentariu păstrează vocalizarea sursei.

Indice

Abū Bakr 162, 164–166, 186–187, 194, 417
Aḥmad ibn Ḥanbal 93, 101, 189, 191, 302–303
al-Barbahārī 1
ʿAlī 138, 152, 156, 163–164, 166–167, 194, 196–197, 205–206, 417
ʿĀʾishah 372
căință 207
căsătorie 213–214, 264, 270, 273, 326, 427
comunitate 1, 4–5, 11–13, 17, 19, 27, 29–30, 48, 50–51, 53, 62, 65, 124, 162–163, 166, 177, 186, 188, 274, 408, 412–413, 416, 418, 431
divorț 268, 270, 427
dreptate 63, 152–153, 285–287, 312, 362, 400–401
Ibn Taymiyyah 174
Ibn ʿAbbās 297, 371
iertare 8, 175, 181, 237, 295, 404
inovație 15, 18–19, 45–48, 50–51, 53, 76, 251, 256, 288, 375, 380, 391
îngeri 116, 119, 126, 135–137, 146, 149, 160, 304, 344, 346, 348
Mālik 42, 93, 101, 107–108, 250, 302–303, 368
mijlocire 24, 26, 122–124, 126–127
milostenie 221, 367, 378, 384, 435
mormânt 115–117, 119, 243, 348, 350
Muʿāwiyah 156, 186, 194
Paradis 105, 109, 114, 116, 123, 128, 130, 144–145, 147–149, 151, 164, 209, 211, 276–277, 279, 283–284, 286–287, 289, 307, 310–312, 314, 342, 344, 346, 348, 371, 374, 401–403
pelerinaj 417
predestinare 291, 317, 333, 335, 338
profeți 9, 135, 139, 162, 177, 333, 338, 404
răbdare 96
rugăciune 124, 152–153, 155, 168–169, 186, 189–191, 196, 223, 240, 343, 381–383, 396

sinceritate 203, 365–367
ʿUmar 23, 162–167, 176, 186, 194, 214, 306, 416–417
ʿUthmān 162–167, 187, 190, 194, 416–418, 428

Institutul Tawhid · 2026
www.tawhid.ro

CREZUL ȘI CALEA SUNNEI

Cunoaștere. Credință. Statornicie.

Comentariu la lucrarea imamului al-Barbahārī · Volumul întâi.

Șāliḥ al-Fawzān explică lucrarea imamului al-Barbahārī despre crezul și calea oamenilor Sunnei. Comentariul urmărește dovezile Coranului și ale relatărilor, credința în Allah și în Viața de Apoi, locul companionilor și legătura dintre cunoaștere și faptă.

INSTITUTUL TAWHID

tawhid.ro